

การศึกษาปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน
ระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นางสาวศศิกันต์ สุวรรณแสง

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF DECISION FACTORS OF PARENTS IN SELECTING
PRIVATE PRIMARY SCHOOLS IN THE NORTHEAST OF THAILAND

Miss Sasikarn Suwannasang

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Administration

Department of Educational Policy, Management and Leadership

Faculty of Education
Chulalongkorn University

Academic Year 2009

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียน

เอกชนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โดย

นางสาวศศิกานต์ สุวรรณแสง

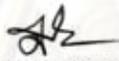
สาขาวิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์

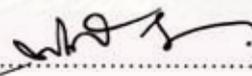

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

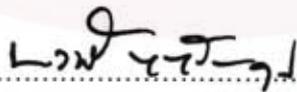
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุขเมตติกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศศิกานต์ สุวรรณแสง : การศึกษาปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (A STUDY OF DECISION FACTORS OF PARENTS IN SELECTING PRIVATE PRIMARY SCHOOLS IN THE NORTHEAST OF THAILAND)

อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ เอกชัย กัษฐพันธ์, 198 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 จำนวน 379 คน และผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 383 คน จากโรงเรียนเอกชน จำนวน 100 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยการทดสอบเชฟเฟ

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ปัจจัยทุกด้านในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้ปกครองของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 ก็ใช้ปัจจัยทุกด้านในการตัดสินใจอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน
2. การจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยเพื่อตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนทั้งสองกลุ่มให้ความสำคัญ 3 ลำดับแรกคือ ปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม และปัจจัยด้านครูผู้สอน
3. การเปรียบเทียบปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน จำแนกตามรายได้ พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ที่มีรายได้ระหว่าง 20,000-29,999 บาทต่อเดือน กับผู้ปกครองที่มีรายได้ 30,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป ใช้ปัจจัยในการตัดสินใจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม ด้านชื่อเสียงโรงเรียน และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ สำหรับผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีรายได้ระหว่าง 20,000-29,999 บาทต่อเดือน กับผู้ปกครองที่มีรายได้ 30,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป ใช้ปัจจัยในการตัดสินใจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เพียงด้านเดียว คือ ด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม

ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำ.....
 ทางการศึกษา.....
 สาขาวิชา บริหารการศึกษา.....
 ปีการศึกษา 2552.....

ลายมือชื่อ นิสิต ศศิกานต์ สุวรรณแสง

ลายมือชื่อ อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

5183393827 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEYWORDS : DECISION FACTORS / PARENTS / SELECTING /

PRIVATE PRIMARY SCHOOLS IN THE NORTHEAST OF THAILAND

SASIKARN SUWANNASANG : A STUDY OF DECISION FACTORS OF PARENTS IN
SELECTING PRIVATE PRIMARY SCHOOLS IN THE NORTHEAST OF THAILAND.

THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF.EKACHAI KEESOOKPUN, 198 pp.

The purpose of this research was to study the decision factors of parents in selecting private primary schools in the Northeast of Thailand. The sample population included 379 parents of kindergarten 1 pupils and 383 parents of first grade pupils from 100 schools. Questionnaires were used to collect data. All data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, one-way anova and Scheffe's test.

Research findings were as follow :

1. All the factors used for decision of both parents of kindergarten 1 pupils and the first grad pupils in selecting schools were applied at a high level.
2. Ranking priority of parents in selecting schools found that parents of two groups of students ranked three factors at the highest level: curriculum and teaching management, building and environment management and teachers.
3. From the comparison of parents in selecting private primary schools categorized by different family incomes, it was found that the parents of kindergarten 1 pupils had family income of 20,000-29,999 baht per month and 30,000 baht and over per month divergently applied the factors at a significant level of .01. Those factors were building and environment management, school reputation and school services. For the parents of first grade pupils with family income of 20,000-29,999 baht per month and 30,000 baht and over per month divergently in using the only factor applied the factors at a significant level of .01. Such a factor was building and environment management.

Department : Educational Policy, Management
and Leadership.....

Field of Study : Educational Administration.....

Academic Year : 2009.....

Student's Signature ศศิภานต์ สุวรรณแสง

Advisor's Signature Ekachai Keesookpun

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความปลอดภัย ความเมตตาช่วยเหลือ และอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจากผู้มีพระคุณหลายท่าน ผู้วิจัยขออนุญาติกล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ด้วยความซาบซึ้ง ความเคารพ และรำลึกถึงพระคุณอย่างสูง

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ เอกชัย กิสุขพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาตั้งใจให้ความรู้ในเรื่องการวิจัย ให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข ในการทำวิทยานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่ดูแลมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.นันทรัตน์ เจริญกุล คุณธนุ วงษ์จินดา คุณพเยาว์ จันทรมงคล คุณสทฤณี ศรีนาม คุณเทเวศ สืบสารคาม ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้กรุณาช่วยตรวจสอบ แก้ไข และให้คำแนะนำในการทำเครื่องมือวิจัย

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ สาขาวิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่ได้กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการแจกแบบสอบถามไปยังผู้ปกครองของนักเรียน และผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณสมาชิกทุกคนในครอบครัว ญาติ และเพื่อนนิสิตสาขาวิชาบริหาร การศึกษาที่เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนช่วยเหลือผู้วิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนผู้มี ส่วนช่วยเหลือทุกท่านที่ไม่ได้กล่าวนามในที่นี้

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณบิดามารดา ผู้มีพระคุณสูงสุด ที่ได้ให้คำแนะนำ ให้การ สนับสนุนและให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด หากงานวิจัยนี้มีประโยชน์ต่อ การศึกษา ผู้วิจัยขอมอบความดีนี้ให้ทุกท่านดังที่กล่าวมา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดการจัดการศึกษาเอกชน.....	10
แนวคิดการจัดการศึกษาเอกชนระดับประถมศึกษา.....	17
แนวคิดการจัดการศึกษาเอกชนระดับก่อนประถมศึกษา.....	21
แนวคิดการตัดสินใจ.....	25
ปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน.....	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	81
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	87
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	86
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	86
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	89
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	90

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	90
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	94
ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	95
ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	99
ข้อมูลการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ผู้ปกครองใช้ในการ ตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	122
การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจ เลือกโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามรายได้.....	123
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	128
สรุปผลการวิจัย.....	129
อภิปรายผลการวิจัย.....	137
ข้อเสนอแนะ.....	160
รายการอ้างอิง.....	161
ภาคผนวก.....	172
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	173
ภาคผนวก ข รายละเอียดการคำนวณการเปรียบเทียบความแปรปรวน ทางเดียวของปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน จำแนกตามรายได้.....	175
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	178
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	198

สารบัญญัตินำ

ตารางที่		หน้า
1	แสดงสัดส่วนนักเรียนภาครัฐ : เอกชน ปีการศึกษา 2548 –2550.....	13
2	แสดงการสังเคราะห์ปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอก...	34
3	แสดงอัตราค่าธรรมเนียมการเรียนสำหรับโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา จากมาตรการช่วยเหลือ นักเรียนในโรงเรียนเอกชนเป็นเงินอุดหนุนรายบุคคล พ.ศ. 2552.....	45
4	แสดงจำนวนโรงเรียน จำนวนนักเรียนและขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากรโรงเรียน เอกชนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ชั้นอนุบาล 1 และประถมศึกษาปีที่ 1 ประเภทสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	88
5	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ.....	95
6	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัด สภาพแวดล้อม ที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจ เลือกโรงเรียน.....	100
7	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมการเรียน ที่ ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอก...	101
8	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการ เรียนการสอนที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือก โรงเรียนเอกชน.....	102
9	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านด้านความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการ ตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน.....	103
10	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านด้านครูผู้สอนที่ผู้ปกครอง ของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน.....	104
11	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านชื่อเสียงโรงเรียนที่ ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอก...	105

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน.....	106
13	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยในภาพรวมทุกด้านที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน...	107
14	แสดงความถี่และค่าคะแนนของการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน.	109
15	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม ที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน.....	111
16	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมการเรียน ที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน.....	112
17	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน.....	113
18	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน.....	114
19	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านด้านครูผู้สอนที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน...	115
20	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านชื่อเสียงโรงเรียนที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน.....	116
21	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน.....	117

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
22	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยในภาพรวมทุกด้านที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน.....	118
23	แสดงความถี่และค่าคะแนนของการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน.....	120
24	แสดงการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 และผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน.....	122
25	แสดงการเปรียบเทียบความแปรปรวนทางเดียวของปัจจัยที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน จำแนกตามรายได้.....	123
26	แสดงผลการวิเคราะห์ด้วยวิธีของเซฟเฟ เพื่อหาความแตกต่างรายคู่ของปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อมที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน จำแนกตามรายได้.....	124
27	แสดงผลการวิเคราะห์ด้วยวิธีของเซฟเฟ เพื่อหาความแตกต่างรายคู่ของปัจจัยด้านชื่อเสียงโรงเรียนที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน จำแนกตามรายได้.....	125
28	แสดงผลการวิเคราะห์ด้วยวิธีของเซฟเฟ เพื่อหาความแตกต่างรายคู่ของปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน จำแนกตามรายได้.....	125
29	แสดงการเปรียบเทียบความแปรปรวนทางเดียวของปัจจัยที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน จำแนกตามรายได้.....	126

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
30	แสดงผลการวิเคราะห์ด้วยวิธีของเซฟเฟ เพื่อหาความแตกต่างรายคู่ของปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อมที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน จำแนกตามรายได้...	127
31	รายละเอียดการคำนวณ การเปรียบเทียบความแปรปรวนทางเดียวของปัจจัยที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน จำแนกตามรายได้.....	176
32	รายละเอียดการคำนวณ การเปรียบเทียบความแปรปรวนทางเดียวของปัจจัยที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน จำแนกตามรายได้.....	177

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคโลกาภิวัตน์มีการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี อย่างรวดเร็วไร้พรมแดน (ธีระ รุญเจริญ, 2546: 1) การถ่ายทอดความรู้เป็นไปอย่างกว้างขวางนำไปสู่การปรับตัวและการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาโดยภาพรวมให้พัฒนาทันกับการเปลี่ยนแปลงใหม่ที่เกิดขึ้น ประกอบกับแนวโน้มการพัฒนาสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ของสังคมโลกที่เป็นเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge – Based Economy : KBE) มีการใช้ความรู้และนวัตกรรมเป็นปัจจัยหลักในการผลิตและพัฒนา เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของแต่ละประเทศ การพัฒนาความรู้และการเรียนรู้จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการพัฒนาปัจเจกบุคคลให้เป็นทุนและกำลังคนเกื้อกูลต่อการยกระดับมาตรฐานการครองชีพให้สูงขึ้น และเป็นกำลังสำคัญที่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 2)

สถานศึกษานับว่าเป็นสถาบันหลักของสังคมในการพัฒนาคน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ากว่าทรัพยากรใดๆ การพัฒนาคุณภาพของประชากรหรือคนนั้น จำเป็นต้องเน้นที่การอบรมเลี้ยงดูตั้งแต่วัยเด็ก เพราะถ้าเด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างถูกต้องเหมาะสมก็จะเป็นการวางรากฐานของชีวิตที่มั่นคง การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาจึงนับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เด็กสมควรได้รับการพัฒนาความพร้อมการต่อยอดการศึกษาในระดับสูงต่อไป (รุ่ง แก้วแดง, 2543: 5) เนื่องจากการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตและทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดีตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ทำงานเป็นและครองชีวิตอย่างสงบสุข ซึ่งรัฐบาลให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของเอกชนให้เป็นที่ไปตั้งแนวนโยบายในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ดังนั้นหน้าที่ของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาคือการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่ดี มีทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองและการเปลี่ยนแปลงของสังคม พร้อมทั้งแก้ปัญหาได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, 2544: 1-2)

จากความสำคัญของการพัฒนานักเรียนระดับประถมศึกษาดังกล่าว รัฐได้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาจึงได้กำหนดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งก่อให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ ซึ่งทำให้ภาครัฐต้องเร่งดำเนินการในทุกด้านเพื่อให้บรรลุ

เป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน และให้การศึกษาคือเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคน
 คุ่มครองสิทธิความเสมอภาคของบุคคลในการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้
 มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน (รุ่ง แก้วแดง, 2543: 5)

การจัดการศึกษาของเอกชนในประเทศไทยนั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาคนและ
 ประเทศชาติ อีกทั้งสามารถช่วยแบ่งเบาภาระในการจัดการศึกษาของภาครัฐได้เป็นอย่างมากอีก
 ด้วย เหตุนี้รัฐจึงได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาเอกชนและมีนโยบายการส่งเสริมการ
 มีส่วนร่วมของเอกชนในการจัดการศึกษาตลอดมา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550: 1)
 โดยได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 80(4) กำหนดให้รัฐต้อง
 ส่งเสริมและสนับสนุนเอกชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (ธีรเดช นรัตถรักษา, 2551:22) และ
 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ใน
 มาตราที่ 43-46 ได้กำหนดเรื่องการบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชนไว้เป็นการเฉพาะ โดย
 ให้เอกชนมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ สถานศึกษาเอกชนสามารถจัดการศึกษาได้ทุก
 ระดับทุกประเภท สถานศึกษาเอกชนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นนิติบุคคลมีคณะกรรมการ
 บริหารสถานศึกษา รัฐต้องให้การสนับสนุนด้านเงินอุดหนุน การลดหย่อนหรือการยกเว้นภาษีและ
 สิทธิประโยชน์อย่างอื่นที่เป็นประโยชน์ในทางการศึกษาแก่สถานศึกษาเอกชนตามความเหมาะสม
 รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการให้สถานศึกษาเอกชนมีมาตรฐานและสามารถพึ่งตนเอง
 ได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 26-28) แม้ภาครัฐจะมีนโยบายส่งเสริม
 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แต่ก็ยังพบว่าการมีส่วนร่วมของเอกชนในการจัดศึกษาในระดับ
 ขั้นพื้นฐาน ยังมิได้ขยายตัวเท่าที่ควร กล่าวคือ ในปีการศึกษา 2548-2550 สัดส่วนนักเรียนภาครัฐ
 เมื่อเทียบกับภาคเอกชน พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในทุกระดับ ระดับก่อนประถมศึกษาในปี
 2548 จากสัดส่วน 71.6 : 28.4 เพิ่มขึ้นเป็น 70 : 30 ในปี 2550 ระดับประถมศึกษา จากสัดส่วน 83.8
 : 16.2 เพิ่มขึ้นเป็น 82 : 18 ในปี 2550 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากสัดส่วน 90.7 : 9.3 เพิ่มขึ้น
 87.6 : 12.4 ในปี 2550 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นปลาย จากสัดส่วน 94.6 : 5.4 เพิ่มขึ้นเป็น 89 : 11
 ในปี 2550 (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2552.
<http://www.opec.go.th>)

ส่วนของการจัดการศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระดับก่อนประถมศึกษาถึง
 มัธยมศึกษาตอนปลาย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2549-2551 มีดังนี้ ปีการศึกษา 2549 มีจำนวน 556
 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 245,330 คน ปีการศึกษา 2550 มีจำนวน 620 โรงเรียน จำนวนนักเรียน
 275,368 คน และปีพ.ศ. 2551 มีจำนวน 641 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 291,185 คน (สำนัก
 บริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2552) พบว่ามีจำนวนนักเรียนและจำนวน

นักเรียนที่เพิ่มขึ้นในทุกระดับชั้น แต่ก็ยังเป็นการเพิ่มในจำนวนที่ไม่มากนัก เนื่องจากในทางปฏิบัติ ยังขาดความชัดเจนในเรื่องนโยบายของรัฐในเรื่องการมีส่วนร่วมของเอกชน ซึ่งนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษาและนโยบายการรับนักเรียนของรัฐได้ส่งผลกระทบต่อการรับนักเรียนของโรงเรียนเอกชน เช่น การสร้างโรงเรียนของรัฐเพิ่มขึ้นในบางท้องที่ทำให้เกิดการทับซ้อนพื้นที่ระหว่างโรงเรียนของรัฐและโรงเรียนเอกชน การประกาศรับนักเรียนของรัฐเป็นรายปี ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการ หลักเกณฑ์อยู่เสมอ มีการรับนักเรียนรอบสอง/สาม หรือขยายห้องเรียนตามความต้องการของผู้ปกครอง รวมทั้งไม่มีการกำหนดสัดส่วนระหว่างรัฐและเอกชนในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา นอกจากนี้การติดประกาศรับนักเรียนของบางเขตพื้นที่การศึกษามีการระบุเฉพาะชื่อโรงเรียนรัฐบาล ซึ่งทำให้ประชาชนเข้าใจว่าจะนำบุตรหลานเข้าได้เฉพาะโรงเรียนที่มีชื่ออยู่ในประกาศเท่านั้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550: 11)

อีกทั้งภายใต้ภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอยในปัจจุบันสถานศึกษาทั้งที่เป็นของรัฐบาล และเอกชน จะได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจเหมือนกัน โดยเฉพาะสถานศึกษาเอกชนจะได้รับผลกระทบมาก เพราะการศึกษาเอกชนส่วนใหญ่อยู่ได้ด้วยค่าเล่าเรียนจากผู้ปกครอง สำหรับผู้ปกครองที่ตกงานมีความจำเป็นต้องให้บุตรหลานออกจากโรงเรียน ส่วนผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยก็จะต้องค้างชำระค่าเล่าเรียน และให้บุตรหลานออกจากโรงเรียนในที่สุด และอาจเป็นวิกฤตครั้งใหญ่ของโรงเรียนเอกชน ถ้ารัฐบาลช่วยเหลือไม่ทันเวลาอาจต้องล้มกิจการ (รุ่ง แก้วแดง, 2540:3) จากสถิติการยุบเลิกกิจการของโรงเรียนเอกชนสายสามัญ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2551 พบว่ามีจำนวนถึง 31 โรงเรียน (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2552) จากปัญหาดังกล่าวทำให้เกิดการแข่งขันที่สูงมากยิ่งขึ้นระหว่างโรงเรียนเอกชนด้วยกันเอง เพื่อที่จะจูงใจผู้ปกครองให้ส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษาในโรงเรียนให้มากที่สุด และเพื่อความอยู่รอดของโรงเรียน ดังจะเห็นได้จากการบริหารโรงเรียนในทางปฏิบัติมีลักษณะการแข่งขันที่มากขึ้น คือต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และต้องเป็นไปตามหลักเศรษฐศาสตร์คือเพื่อหวังผลกำไรที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถดำเนินกิจการอยู่ได้ ทั้งนี้ เพราะโรงเรียนเอกชนไม่มีหลักประกันว่าจะมั่นคงเหมือนโรงเรียนของรัฐบาล จึงจำเป็นต้องศึกษาถึงการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนของผู้ปกครอง เนื่องจากปัจจัยเหล่านี้จะใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงกิจการ และแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ตรงตามความต้องการของผู้ปกครอง หากสถานศึกษาเกิดสภาพการแข่งขันเพื่อคุณภาพของการจัดการศึกษาแล้ว ย่อมเป็นผลดีที่เชื่อได้ว่า ประเทศไทยเราจะมีเยาวชนที่มีคุณภาพและเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาประชากรที่มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะผู้ปกครองของนักเรียนแรกเข้าระดับอนุบาล 1 และผู้ปกครองของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนเอกชนขนาดกลางและขนาดใหญ่ (391 คนขึ้นไป) ที่เปิดสอนในระดับอนุบาล 1 ถึงประถมศึกษาปีที่ 6 ประเภทสามัญศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2552 เท่านั้น

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนโดยสังเคราะห์จากงานวิจัยโดยบูรณาการผลการวิจัยผนวกกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนว่าด้วยมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2541 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2541: 2) ประกอบด้วย 7 ปัจจัย ดังต่อไปนี้

1. อาคารสถานที่ และการจัดสภาพแวดล้อม
2. ค่าธรรมเนียมการเรียน
3. หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
4. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
5. ครูผู้สอน
6. ชื่อเสียงโรงเรียน
7. สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ

สมมติฐานการวิจัย

ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 และประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีรายได้แตกต่างกัน จะใช้ปัจจัยการตัดสินใจที่ไม่แตกต่างกัน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนในระดับชั้นอนุบาล 1 - ประถมศึกษาปีที่ 6 ประเภทสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 19 จังหวัด ได้แก่ หนองคาย นครพนม มุกดาหาร ชัยภูมิ สกลนคร เลย ขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด ยโสธร นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานีอุดรธานี หนองบัวลำภู และอำนาจเจริญ

โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เปิดสอนระดับอนุบาล 1 ถึงประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีจำนวนนักเรียนในโรงเรียนตั้งแต่ 391 คนขึ้นไป (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2552)

โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เปิดสอนระดับอนุบาล 1 ถึงประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีจำนวนนักเรียนในโรงเรียนตั้งแต่ 781 คนขึ้นไป (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2552)

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา หรือผู้ทำหน้าที่เลี้ยงดู อุปการะนักเรียนอย่างใกล้ชิด เป็นผู้ตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาของเด็กในการที่จะเลือกโรงเรียนเพื่อส่งบุตรหลานหรือนักเรียนเข้าเรียน

ปัจจัยการตัดสินใจ หมายถึง สิ่งที่ผู้ปกครองใช้เป็นแนวทางหรือเกณฑ์พิจารณาในการตัดสินใจเพื่อส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา ประเภทสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยพิจารณาจาก อาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม ค่าธรรมเนียมการเรียน หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ครูผู้สอน ชื่อเสียงโรงเรียน สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ

อาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม หมายถึง การจัดห้องเรียน อาคารเรียน อาคารประกอบและห้องพิเศษ (อาคารเอนกประสงค์, โรงอาหาร, ห้องสมุด, ห้องปฏิบัติการ, ห้องพยาบาล, ห้องน้ำ) ที่มั่นคงปลอดภัยถูกสุขลักษณะ จัดบรรยากาศภายในบริเวณโรงเรียนสวยงาม มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สนามกีฬา สนามเด็กเล่น อย่างเพียงพอ

ค่าธรรมเนียมการเรียน หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่โรงเรียนเรียกเก็บจากผู้ปกครองหรือนักเรียน ได้แก่ ค่าลงทะเบียนแรกเข้า ค่าจัดการเรียนการสอน ค่าบำรุงห้องสมุด ห้องพยาบาล ค่าวัสดุฝึก(ค่าอุปกรณ์การศึกษา) รวมทั้งค่าธรรมเนียมอื่นๆ ได้แก่ ค่าอาหารกลางวัน ค่ารถรับส่ง ค่า

เครื่องใช้แรกเข้า(ระดับอนุบาล) ค่าซักฟอก(ระดับอนุบาล) ค่าประกันของเสียหาย ค่ากิจกรรมพิเศษ ซึ่งโรงเรียนเรียกเก็บเป็นประจำทุกปี

หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน หมายถึง หลักสูตรที่โรงเรียนใช้เป็นแนวทางจัดการศึกษาให้กับนักเรียน ได้แก่ กำหนดหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการของนักเรียนมีความยืดหยุ่นตามศักยภาพ ผู้ปกครองสามารถเข้าร่วมกำหนดหลักสูตร โดยโรงเรียนจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเน้นกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น

ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนและนักเรียน ได้แก่ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ปกครอง เปิดให้ชมกิจกรรมการเรียนการสอนและผลงานนักเรียน การเชิญผู้ปกครองหรือบุคคลในชุมชนที่มีความสามารถด้านต่างๆมาร่วมกิจกรรมกับโรงเรียน มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารสู่ผู้ปกครองและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ การเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนในเทศกาลต่างๆ

ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ด้านการสอน ได้แก่ ครูและพี่เลี้ยง ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการสอน การดูแลนักเรียนในแต่ละชั้นเรียน

ชื่อเสียงของโรงเรียน หมายถึง ความเป็นที่รู้จักด้านชื่อเสียงเกียรติประวัติของโรงเรียน ได้แก่ ความเก่าแก่ที่มีชื่อเสียงมายาวนาน ชื่อเสียงการจัดการเรียนการสอนด้านวิชาการ รางวัลทางวิชาการที่โรงเรียนได้รับ นักเรียนสามารถสอบเข้าเรียนต่อในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงได้ ชื่อเสียงด้านกิจกรรมดนตรี กีฬา จริยธรรม

สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ หมายถึง การจัดบริการอำนวยความสะดวกให้แก่ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ได้แก่ การบริการห้องสมุด การบริการด้านการแนะแนว การบริการด้านสุขภาพ การบริการสอนซ่อมเสริม การบริการอาหารกลางวัน การบริการให้ความปลอดภัยแก่นักเรียน และการบริการรับ-ส่งนักเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเอกชนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางการบริหารโรงเรียน ให้สอดคล้องกับความคาดหวังความต้องการของผู้ปกครองแต่ละกลุ่มรายได้

2. ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเอกชนระดับประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนการตลาดตามระดับรายได้ของผู้ปกครอง เพื่อขยายกลุ่มเป้าหมายของโรงเรียนให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับอนุบาล 1 และประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนเอกชนขนาดกลางและขนาดใหญ่ (391 คนขึ้นไป) ประเภทสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2552 จำนวน 100 โรงเรียน ทั้งหมด 19 จังหวัด กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้สูตรการคำนวณของ Yamane (1973 อ้างถึงใน ธีรวิมล เอกะกุล, 2542: 135) ดังนี้ 1) ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 จำนวน 7,428 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 379 คน 2) ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 8,992 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 383 คน นำมาเทียบสัดส่วนจากขนาดกลุ่มตัวอย่างของแต่ละโรงเรียน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบมีระบบ (Systematic Random Sampling) โดยสุ่มตัวอย่างจากรายชื่อของนักเรียนทั้งหมดที่มีการเรียงลำดับ แล้วจึงคำนวณหาช่วงของการสุ่ม (Sampling interval) และทำการสุ่มตัวอย่างจากแต่ละโรงเรียนต่อไปในช่วงเท่าๆกันจนครบจำนวนตามต้องการ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวน 2 ชุด โดยแบ่งเป็นผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 และผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพผู้ปกครองเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อส่งแบบสอบถามไปยังผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 และประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และรับคืนแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ส่วนบางโรงเรียนผู้วิจัยส่ง-รับคืนแบบสอบถามด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for PC (Statistical Package for Social Science) ของภาควิชาและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำหรับวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ปกครอง นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน โดยสรุปผลการจัดลำดับโดยวิเคราะห์จากความถี่และค่าคะแนนของปัจจัยแต่ละด้าน การจัดลำดับโดยใช้คะแนนรวมของแต่ละข้อ โดยความถี่ที่เลือกในแต่ละลำดับคุณค่าคะแนนตามลำดับที่เลือก นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยการทดสอบเชฟเฟ (Scheffe' Test) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอ โดยแบ่งเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย สมมติฐานการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ วิธีดำเนินการวิจัย และลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย แนวคิดการจัดการศึกษาเอกชน แนวคิดการจัดการศึกษาเอกชนระดับประถมศึกษา แนวคิดการจัดการศึกษาเอกชนระดับก่อนประถมศึกษา แนวคิดการตัดสินใจ ปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. แนวคิดการจัดการศึกษาเอกชน
2. แนวคิดการจัดการศึกษาเอกชนระดับประถมศึกษา
3. แนวคิดการจัดการศึกษาเอกชนระดับก่อนประถมศึกษา
4. แนวคิดการตัดสินใจ
5. ปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดการจัดการศึกษาเอกชน

ความหมายของการศึกษาเอกชน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2532: 27) ได้ให้ความหมาย การศึกษาเอกชน หมายถึง กิจกรรมการศึกษาเอกชนหรือคณะบุคคลเป็นผู้จัด โดยใช้ทรัพยากรหลักทั้งที่เป็นคน ทุนทรัพย์และวัสดุอุปกรณ์ของภาคเอกชน และจัดขึ้นด้วยวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์อันจำกัดสำหรับบุคคลเฉพาะกลุ่มเท่านั้น ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการ คือ

1. ผู้จัดกิจกรรมเป็นเอกชน หรือ บุคคล หรือคณะบุคคล และในกรณีที่เป็นข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ก็จะต้องดำเนินการในฐานะของภาคเอกชน ผู้จัดกิจกรรมดังกล่าว มีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน ได้แก่ ผู้จัดการ เจ้าของหรือผู้รับใบอนุญาต
2. ทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการศึกษา ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง วัสดุอุปกรณ์ และเงินทุน จะต้องมาจากภาคเอกชนเป็นหลัก
3. วัตถุประสงค์ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์อันจำกัดสำหรับบุคคลเฉพาะกลุ่มเฉพาะเหล่า มิได้จัดให้กับบุคคลทั่วไป
4. ผู้เรียน โดยปกติผู้เรียนจะเป็นบุคคลที่มีพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจในระดับเดียวกันในการนี้หากมีจำนวนผู้เรียนรวมกันทุกผลัดมากกว่า 7 คนขึ้นไป สถานที่นั้นจะได้ชื่อว่าเป็นสถานศึกษาเอกชนตามกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาเอกชน

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า การศึกษาเอกชน หมายถึง การจัดการศึกษาโดยภาคเอกชนหรือคณะบุคคล โดยใช้ทรัพยากรที่เป็นคน ทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ เพื่อมุ่งหวังให้บริการด้านการศึกษาและผลประโยชน์ทางธุรกิจ

ประเภทของโรงเรียนเอกชน

ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชนพ.ศ.2550 มาตรา 17 สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จึงแบ่งประเภทและระดับของโรงเรียนเอกชนในระบบ (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2552. <http://www.opec.go.th>) ไว้ดังต่อไปนี้

1. ประเภทสามัญศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการในระดับต่างๆ ได้แก่

1.1 ระดับก่อนประถมศึกษา

1.1.1 เตรียมอนุบาล เป็นการมุ่งเน้นการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน รวมทั้งการประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่น ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก เมื่อมีอายุครบสองปี

1.1.2 อนุบาล เป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีอายุตั้งแต่สามปีถึงหกปี เพื่อเป็นรากฐานชีวิตและการเตรียมความพร้อมเด็กทั้งร่างกาย และจิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพ และการอยู่ร่วมในสังคม

1.2 ระดับประถมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งวางรากฐาน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ และความสามารถขั้นพื้นฐาน โดยปกติใช้เวลาเรียนหกปี

1.3 ระดับมัธยมศึกษา แบ่งเป็นสองระดับ คือ

1.3.1 มัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านต่างๆ ต่อจากระดับประถมศึกษา เพื่อให้รู้ความต้องการ ความสนใจและความถนัดของตนเองทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนความสามารถในการประกอบกิจการและอาชีพ ตามควรแก่วัย โดยปกติใช้เวลาเรียนสามปี

1.3.2 มัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามความถนัดและความสนใจ เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพ รวมทั้งการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และทักษะทางสังคมที่จำเป็น โดยปกติใช้เวลาเรียนสามปี

2. ประเภทอาชีวศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการหรือหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการในระดับต่างๆ ได้แก่

2.1 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพให้เป็นการกำลังแรงงานที่มีฝีมือ โดยศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยปกติใช้เวลาเรียนสามปี หลังจากจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า

2.2 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพให้เป็นการกำลังแรงงานระดับชำนาญการ โดยศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยปกติใช้เวลาเรียนสองปีหลังจากจบหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือจบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

3. ประเภทนานาชาติ หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยใช้หลักสูตรต่างประเทศหรือหลักสูตรต่างประเทศที่ปรับรายละเอียดเนื้อหาวิชาใหม่ หรือหลักสูตรที่จัดทำขึ้นเองที่ไม่ใช่หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และใช้ภาษาต่างประเทศเป็นสื่อในการเรียนการสอนให้กับนักเรียน โดยไม่จำกัดเชื้อชาติ ศาสนา และไม่ขัดต่อศีลธรรมและความมั่นคงของประเทศ

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า โรงเรียนเอกชนในระบบประกอบด้วย 3 ประเภท คือ 1) ประเภทสามัญศึกษา ประกอบด้วย ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา 2) ประเภทอาชีวศึกษา ประกอบด้วย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และ 3) ประเภทนานาชาติ

สถิติการจัดการศึกษาเอกชน

จากการที่รัฐได้มีนโยบายเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาเป็นผู้จัดหรือร่วมจัดการศึกษา โดยที่รัฐให้การส่งเสริม สนับสนุนให้เอกชนมีความคล่องตัวในการดำเนินการทั้งทางด้านการบริหารและการพัฒนาทางวิชาการรวมทั้งปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของเอกชนทุกระดับ ทุกประเภท เพื่อให้การจัดการศึกษาของเอกชนมีคุณภาพ ในระหว่างปีการศึกษา 2548 - 2550 เมื่อเทียบสถิตินักเรียนภาครัฐและภาคเอกชน ปรากฏว่านักเรียนภาคเอกชนในทุกระดับชั้น มีแนวโน้มที่สูงขึ้นดังแสดงในตารางที่ 1 ดังนี้

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

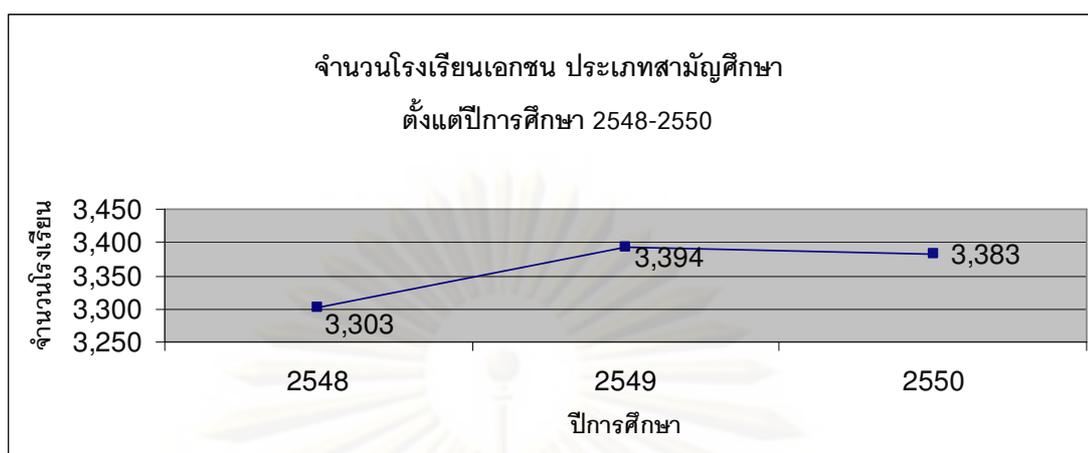
ตารางที่ 1 แสดงสัดส่วนนักเรียนภาครัฐ : เอกชน ปีการศึกษา 2548 – 2550

ระดับการศึกษา	2548	2549	2550
ก่อนประถมศึกษา	71.6 : 28.4	70.7 : 29.3	70 : 30
ประถมศึกษา	83.8 : 16.2	82.6 : 17.4	82 : 18
มัธยมศึกษาตอนต้น	90.7 : 9.3	88.5 : 11.5	87.6 : 12.4
มัธยมศึกษาตอนปลาย	94.6 : 5.4	89.5 : 10.5	89 : 11

ที่มา: คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, สำนักบริหารงาน. 2552. สถิติจำนวนนักเรียนภาครัฐเปรียบเทียบกับภาคเอกชน ปีการศึกษา 2548-2550 [online]. กรุงเทพมหานคร: สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. แหล่งที่มา: <http://www.opec.go.th> [13 สิงหาคม 2552]

จากตารางที่ 1 พบว่าแนวโน้มสัดส่วนการจัดการศึกษาของภาคเอกชนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในทุกุระดับการศึกษา โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในปีการศึกษา 2548-2549 เพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัว แสดงว่าผู้ปกครองและนักเรียนเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของเอกชนมากขึ้น แต่โดยภาพรวมการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาของเอกชนสายสามัญยังอยู่ในสัดส่วนที่น้อยเมื่อเทียบกับภาครัฐ เนื่องจาก รัฐมีนโยบายเน้นการขยายการจัดการศึกษาระดับนี้ในพื้นที่ด้อยโอกาสโดยเฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อเป็นการกระจายโอกาสให้แก่ผู้เรียนได้เข้าศึกษาในระดับนี้ทัดเทียมกัน รัฐจึงได้จัดตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาขึ้นในจังหวัดต่างๆทั่วประเทศเป็นจำนวนมาก พร้อมทั้งได้มีการปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นหลักสูตรให้เป็นหลักสูตรแบบกว้าง โดยเพิ่มเนื้อหาสาระให้มีวิชาที่มากขึ้น ซึ่งทำให้โรงเรียนเอกชนต้องลงทุนในด้านต่างๆสูง ประชาชนส่วนใหญ่จึงนิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนของรัฐ เพราะเสียค่าใช้จ่ายต่ำกว่าการเรียนในโรงเรียนเอกชน (ชลรัตน์ ชลมารค, 2546: 5-6)

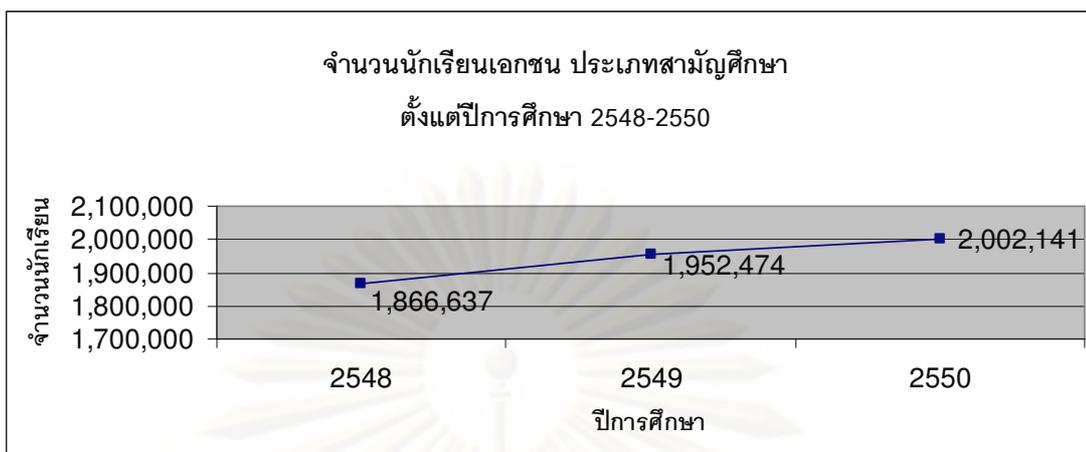
เมื่อพิจารณาจากจำนวนโรงเรียนพบว่า มีจำนวนโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ทั้งหมดทั้งในกรุงเทพมหานครและส่วนภูมิภาค มีจำนวนเพิ่มขึ้นในปี 2549 และลดลงในปี 2550 ดังนี้ จากปีการศึกษา 2548 มีจำนวน 3,303 โรงเรียน เพิ่มขึ้นเป็น 3,394 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2549 มีจำนวนโรงเรียนที่เพิ่มขึ้น 91 โรงเรียน จากปีการศึกษา 2549 มีจำนวน 3,394 โรงเรียน ลดลงเป็น 3,383 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2550 มีจำนวนโรงเรียนที่ลดลง 11 โรงเรียน ซึ่งแสดงในกราฟดังต่อไปนี้

ที่มา : ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเองโดยใช้ข้อมูลจากสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2548-2550 (<http://www.opec.go.th>)

จากกราฟแสดงว่า แนวโน้มในการจัดการศึกษาของเอกชนมีจำนวนสูงขึ้นในปีการศึกษา 2549 และลดลงในปีการศึกษา 2550 แต่เมื่อพิจารณาด้านจำนวนนักเรียนในทุกระดับการศึกษา ตั้งแต่ก่อนประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนปลายพบว่า มีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นในทุกระดับ การศึกษา แม้ว่าจำนวนโรงเรียนจะลดลงก็ตาม แต่ก็ลดลงในปริมาณที่ไม่มากนัก ซึ่งส่วนนี้อาจเป็นผลมาจากการที่รัฐขยายการจัดการศึกษามากขึ้นและเป็นคู่แข่งในแง่ที่ว่า ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐ ทำให้สามารถเก็บค่าเล่าเรียนและค่าใช้จ่ายอื่นได้ต่ำกว่า (วิทยากร เชียงกูล, 2551: 24) รวมทั้งการจัดการศึกษาของเอกชนด้วยตนเอง จึงทำให้โรงเรียนเอกชนบางแห่งไม่สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้จึงต้องปิดกิจการไป ดังนั้นภาครัฐจึงควรสนับสนุนให้เอกชนเข้ามาจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น เพื่อลดภาระและงบประมาณที่รัฐต้องใช้จ่ายไปเพื่อการศึกษา

เมื่อพิจารณาจากจำนวนนักเรียนพบว่า พบว่ามีจำนวนนักเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษาทั้งหมดทั้งในกรุงเทพมหานครและส่วนภูมิภาค มีจำนวนเพิ่มขึ้นในปี 2549 และ 2550 อย่างต่อเนื่อง ดังนี้ จากปีการศึกษา 2548 มีจำนวนนักเรียน 1,866,637 คน เพิ่มขึ้นเป็น 1,952,474 คน ในปีการศึกษา 2549 มีจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น 85,837 คน จากปีการศึกษา 2549 มีจำนวนนักเรียน 1,952,474 คน เพิ่มขึ้นเป็น 2,002,141 คน ในปีการศึกษา 2550 มีจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น 49,667 คน ซึ่งแสดงในกราฟดังต่อไปนี้

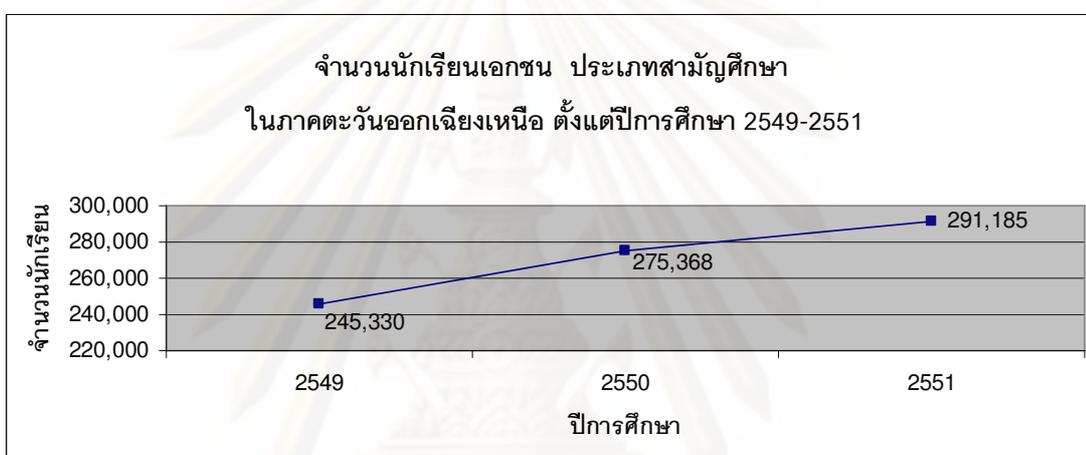
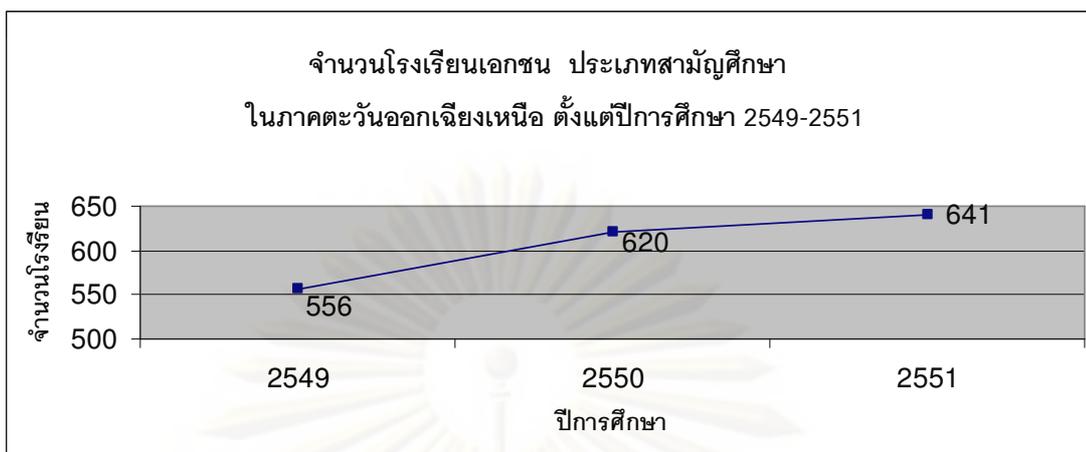
ที่มา : ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเองโดยใช้ข้อมูลจากสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2548-2550 (<http://www.opec.go.th>)

จากกราฟแสดงว่าแนวโน้มนักเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษามีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปีและในทุกระดับการศึกษา ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการคุณภาพในการจัดการศึกษาเอกชนมีคุณภาพเมื่อเทียบกับการจัดการศึกษาของภาครัฐ อีกทั้งยังแสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการได้ให้ความสนใจในการส่งบุตรหลานเพื่อศึกษาในโรงเรียนเอกชนมากขึ้นด้วย แสดงว่าการเติบโตของจำนวนนักเรียนเอกชนยังเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

การจัดการศึกษาเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วย 19 จังหวัด ได้แก่ หนองคาย นครพนม มุกดาหาร ชัยภูมิ สกลนคร เลย ขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด ยโสธร นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี อุตรดิตถ์ หนองบัวลำภู และอำนาจเจริญ มีจำนวนประชากร 21,942,143 คน จากจำนวนประชากรในประเทศไทย 63,389,730 คน คิดเป็นจำนวน 1 ใน 3 ของจำนวนประชากรในประเทศไทย อีกทั้งยังมีจำนวนประชากรมากที่สุด 10 อันดับแรกของประเทศไทยใน พ.ศ. 2551 จำนวน 7 จังหวัดด้วยกัน ซึ่งนับได้ว่าเป็นภูมิภาคที่มีประชากรมากที่สุดของประเทศไทย (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2552. <http://www.dopa.go.th>)

การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือระดับก่อนประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2549-2551 มีดังนี้ ปีการศึกษา 2549 มีจำนวน 556 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 245,330 คน ปีการศึกษา 2550 มีจำนวน 620 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 275,368 คน และปีพ.ศ. 2551 มีจำนวน 641 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 291,185 คน ซึ่งแสดงในกราฟดังต่อไปนี้

ที่มา : ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเองโดยใช้ข้อมูลจากสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
ปีการศึกษา 2549-2551 (ัดสำเนา)

เมื่อพิจารณาจากจำนวนนักเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ระดับก่อนประถมศึกษา มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปีตั้งแต่ปีการศึกษา 2549-2551 ดังนี้ จากปีการศึกษา
2549 มีจำนวนนักเรียน 86,477 คน เพิ่มขึ้นเป็น 93,823 คน ในปีการศึกษา 2550 มีจำนวน
นักเรียนที่เพิ่มขึ้น 7,346 คน จากปีการศึกษา 2550 มีจำนวนนักเรียน 93,823 คน เพิ่มขึ้นเป็น
100,881 คน ในปีการศึกษา 2551 มีจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น 7,058 คน

เมื่อพิจารณาจากจำนวนนักเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ ระดับประถมศึกษา มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปีตั้งแต่ปีการศึกษา 2549-2551
ดังนี้ จากปีการศึกษา 2549 มีจำนวนนักเรียน 124,157 คน เพิ่มขึ้นเป็น 139,096 คน ในปีการ
ศึกษา 2550 มีจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น 14,939 คน จากปีการศึกษา 2550 มีจำนวนนักเรียน
139,096 คน เพิ่มขึ้นเป็น 142,925 คน ในปีการศึกษา 2551 มีจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น 3,829 คน

เมื่อพิจารณาจากจำนวนนักเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปีตั้งแต่ปีการศึกษา 2549-2551 ดังนี้ จากปีการศึกษา 2549 มีจำนวนนักเรียน 27,520 คน เพิ่มขึ้นเป็น 34,012 คน ในปีการศึกษา 2550 มีจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น 6,492 คน จากปีการศึกษา 2550 มีจำนวนนักเรียน 34,012 คน เพิ่มขึ้นเป็น 37,714 คน ในปีการศึกษา 2551 มีจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น 3,702 คน

เมื่อพิจารณาจากจำนวนนักเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปีตั้งแต่ปีการศึกษา 2549-2551 ดังนี้ จากปีการศึกษา 2549 มีจำนวนนักเรียน 7,176 คน เพิ่มขึ้นเป็น 8,437 คน ในปีการศึกษา 2550 มีจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น 1,261 คน จากปีการศึกษา 2550 มีจำนวนนักเรียน 8,437 คน เพิ่มขึ้นเป็น 9,665 คน ในปีการศึกษา 2551 มีจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น 1,228 คน (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. 2552)

สรุปได้ว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภูมิภาคที่มีประชากรมากที่สุดในประเทศไทยคือ 1 ใน 3 ของประชากรทั้งหมด ประชากรในวัยเรียนมีเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้การจัดการศึกษาเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือขยายตัวและเพิ่มสูงขึ้นในทุกๆปีในแง่จำนวนโรงเรียนและจำนวนนักเรียน และยังมีแนวโน้มที่จะเติบโตอย่างต่อเนื่องอีกด้วย

แนวคิดการจัดการศึกษาเอกชนระดับประถมศึกษา

ความหมายการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2532: 50) กล่าวว่า การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา หมายถึง เป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งในด้านคุณธรรมและจริยธรรม ความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานและให้สามารถคิด อ่าน เขียน และคำนวณได้ สำหรับเด็กอายุย่างเข้าปีที่เจ็ด จนอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดถึงสิบสองปี ซึ่งระดับนี้จะจัดเป็นตอนเดียวใช้เวลาเรียน 6 ปี

วรฤดี โสภประยูร (2532: 13) กล่าวว่า การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาในโรงเรียน เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเบื้องต้นให้แก่เด็ก โดยมีจุดมุ่งหมายให้เด็กมีประสบการณ์ และทักษะเบื้องต้นในการดำรงชีวิตในชุมชน หรือท้องถิ่นของตน

กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ (2535: 1) กล่าวถึงความหมายของการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต

ให้พร้อมที่จะทำประโยชน์แก่สังคมตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต ทนต่อการเปลี่ยนแปลง มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ทำงานเป็น และครองชีวิตอย่างสงบสุข

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กอายุย่างเข้าปีที่เจ็ด จนอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดถึงสิบสองปี เพื่อเป็นการวางรากฐานชีวิตในชุมชน หรือท้องถิ่นของตน โดยมุ่งที่จะพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

ลักษณะของโรงเรียนประถมศึกษาที่ดี

นักวิชาการได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของโรงเรียนประถมศึกษาที่ดี ดังนี้

สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2541: 11) กล่าวถึงลักษณะโรงเรียนประถมศึกษาที่ดีในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ 1) โรงเรียนมีความสามารถที่จะจัดการศึกษาได้มาตรฐานตามที่มุ่งหวังและเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) โรงเรียนมีลักษณะพิเศษ เป็นลักษณะที่โรงเรียนจัดขึ้นเพิ่มเติมจากการจัดการศึกษาปกติ เช่น มีบริเวณสะอาดร่มรื่น สื่อการสอนทันสมัยจัดหลักสูตรท้องถิ่น 3) บุคลากรเป็นที่เชื่อถือไว้ใจได้ ทั้งผู้บริหารเป็นที่เชื่อถือได้ว่าการบริหารจัดการที่ดีมีภาวะผู้นำ ครูทำหน้าที่ในการสอนเป็นที่เชื่อถือไว้ใจได้ เป็นครูมืออาชีพ 4) โรงเรียนสามารถทำตามที่ประกาศหรือตกลงไว้กับผู้เรียนหรือผู้ปกครอง 5) โรงเรียนใช้สื่อการสอนที่มีคุณภาพ อาคารสถานที่มั่นคงทนทาน สามารถใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนได้เต็มศักยภาพเหมาะสมกับวัย สะดวกและปลอดภัย 6) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมบริการนักเรียน ผู้ปกครองชุมชน เช่น เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจมีสนามกีฬา หอประชุม ฯลฯ รับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่ายนำมาปรับปรุงแก้ไข 7) โรงเรียนจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน มีสุนทรียภาพ เช่น จัดบรรยากาศ ร่มรื่นจัดกิจกรรมนันทนาการ เป็นต้น 8) มีชื่อเสียงเป็นที่ประจักษ์ ผู้รับบริการ/หน่วยงานยอมรับในคุณภาพของโรงเรียน เป็นโรงเรียนที่ทุกคนยอมรับว่าจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตามที่คาดหวังไว้

สุรศักดิ์ หลาบมาลา (2543: 52) เสนอความคิดเห็นว่าโรงเรียนประถมศึกษาที่ดีจะต้องเป็นสถานที่ที่สนับสนุนการเรียนของนักเรียนและส่งเสริมการพัฒนาเชาวน์ปัญญาของนักเรียนโรงเรียนมีจุดแข็งจุดอ่อน มีรูปแบบการเรียนการสอน และการบริหารเพื่อเสริมการเรียนโดยเฉพาะให้กำลังใจและส่งเสริมนักเรียนให้คิดกระทำ และเรียนรู้ในลักษณะเชาวน์ปัญญาบริบททุกด้าน

สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร (2543: 12) กล่าวว่า ลักษณะโรงเรียนที่ดี คือ โรงเรียนที่มีทิศทางการจัดการศึกษาที่ชัดเจน ตามมาตรฐานกลางที่กำหนด โดยมีระบบบริหารที่มีคุณภาพ

ระบบการปฏิบัติงานระบบควบคุมคุณภาพมีการทำงานที่เป็นมาตรฐานที่เกิดจากความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่าย มีการแสดงความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาที่สามารถตรวจสอบได้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

พลวิทย์ เกิดมี (2544: 11-12) เสนอว่าโรงเรียนประถมศึกษาที่ดีจะต้องมีความรับผิดชอบต่อด้านการจัดบริการการศึกษาที่จำเป็นแก่เด็ก เพื่อให้สามารถมีชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข ในสังคมที่กำลังมีกระแสของการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง ในปัจจุบันโรงเรียนจะต้องสร้างความคิดรวบยอดให้ได้ว่าโรงเรียนเป็นเสมือนครอบครัว บทบาทและหน้าที่สำคัญผู้บริหารโรงเรียนไม่ใช่เป็นเพียงการทำให้อาคารสะอาด จะต้องสร้างสรรค์โรงเรียนให้เป็นสถานที่ที่เหมาะสมซึ่งจะต้องรับผิดชอบต่อชีวิตของเด็กด้วย

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า โรงเรียนประถมศึกษาที่ดีควรมีลักษณะเฉพาะหลายประการ ซึ่งช่วยส่งเสริมประสพการณ์และพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของเด็ก เช่น ที่มีทิศทางการจัดการศึกษาที่ชัดเจนมีคุณภาพ อาคารเรียนสะอาด สวยงาม มีสภาพแวดล้อมที่ดี บรรยากาศร่มรื่นปลอดภัย ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ

มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน

คุณภาพของการศึกษาศถานศึกษาเอกชนระดับประถมศึกษา มีขอบข่ายครอบคลุมองค์ประกอบตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2541 จำนวน 7 ปัจจัยดังต่อไปนี้

1. ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน

ปรัชญาที่ดีจะต้องมีสาระสำคัญสอดคล้องกับอุดมการณ์ของการจัดการศึกษาของชาติ/ความต้องการของชุมชน ซึ่งผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองจะร่วมกันกำหนดเป้าหมายโดยมุ่งเน้นผลถาวรที่แท้จริงที่จะเกิดแก่ผู้เรียนอย่างรอบด้าน สมดุล เน้นประสิทธิภาพและความคุ้มค่าของการจัดการศึกษา ปรัชญาที่ดีและเป้าหมายของโรงเรียนที่มีผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันกำหนดและอธิบายความหมายได้ตรงกัน จะเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของโรงเรียนเอกชนจนประสบผลสำเร็จและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน

โรงเรียนจะต้องจัดประสพการณ์และกิจกรรมเตรียมความพร้อมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและสอดคล้องกับหลักสูตร และจะต้องประเมินพัฒนาการทุกด้านของเด็กโดยใช้วิธีที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละวัย

3. บุคลากร (ผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรสนับสนุน)

ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำระดับมืออาชีพ เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ รอบด้าน มีวิสัยทัศน์ กว้างไกล มีความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จในการทำงาน เป็นแบบอย่างที่ดีต่อบุคลากรอื่นและนักเรียน ในทุกด้าน ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ทางด้านครูผู้สอนและบุคลากร สนับสนุนทุกคนมีความรู้ ความสามารถ คุณธรรม และปฏิบัติงานเต็มศักยภาพ

4. ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน

โรงเรียนควรพัฒนาทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนในทุกด้าน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังมีรายละเอียดดังนี้

4.1 จัดอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องประกอบ/สถานฝึกปฏิบัติและสภาพแวดล้อมเหมาะสมกับสภาพการใช้งาน

4.2 จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และนวัตกรรมที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการเรียนการสอน

4.3 มีการวางแผนโครงการในการใช้เงินที่ก่อประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

4.4 จัดระบบข้อมูล/เครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน โดยจัดระบบให้บริการข้อมูล ข่าวสาร ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนต่างๆ อย่างรวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์

5. การจัดการ การบริหาร

ผู้บริหารโรงเรียน ปฏิบัติตามหน้าที่บริหารโรงเรียนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยใช้ ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สามารถตรวจสอบและพัฒนายกระดับ มาตรฐานการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง จะต้องมียุทธศาสตร์การบริหารจัดการ ที่ทันสมัย (มีการจัดทำ แผน / ธรรมนูญโรงเรียนอย่างเหมาะสม) และมีบรรยากาศการทำงาน ที่มีการประชุม ปรึกษา วางแผน แสดงความคิดเห็น เสนอแนะอย่างทั่วถึง และสิ่งสำคัญ ในการบริหารจัดการ คือจะต้องมี ระบบการกำกับ ตรวจสอบและรายงานคุณภาพภายใน ที่เหมาะสม

6. กิจกรรมนักเรียน / นักศึกษา

โรงเรียนต้องจัดบริการและสวัสดิการต่างๆ แก่นักเรียน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้งร่างกาย และจิตใจให้เหมาะสมกับวัย และดำเนินการปกครองนักเรียนเป็นระบบ มีการกำหนดกฎระเบียบ แนวปฏิบัติสำหรับนักเรียนอย่างชัดเจน และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง พร้อมทั้งมีการจัดกิจกรรม นักเรียนที่มุ่งเน้นส่งเสริมด้านทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างหลากหลายสอดคล้องกับความสนใจและเหมาะสมกับวัย

7. สัมฤทธิผลของผู้เรียน

นักเรียนมีพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็กปรากฏเด่นชัดตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคนมีความก้าวหน้าเต็มศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2541: 1-2)

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2541 มี 7 ปัจจัย ดังนี้ 1) ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน 2) หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน 3) บุคลากร 4) ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน 5) การจัดการ การบริหาร 6) กิจกรรมนักเรียน / นักศึกษา 7) สัมฤทธิผลของผู้เรียน ซึ่งแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้ง 7 ประการนั้นจะทำให้โรงเรียนเอกชนมีคุณภาพและประสิทธิภาพในการให้บริการทางการศึกษา ที่มีผลต่อผู้รับบริการคือนักเรียนและสังคมโดยรวม

แนวคิดการจัดการศึกษาเอกชนระดับก่อนประถมศึกษา

ความหมายของการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

นักวิชาการได้ให้ความหมายการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2540: 31) กล่าวว่า การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นการจัดในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษแก่เด็กทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

เยาวพา เดชะคุปต์ (2542: 14) กล่าวว่า เป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี ซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าวจะมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากระดับอื่นๆ เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพและการพัฒนาสมอง

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2545: 3) หมายถึง การบริการ การดูแล และการให้การศึกษแก่เด็กแรกเกิดถึงอายุ 6 ปี โดยจัดเป็นระบบเรียกว่า Educare

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาให้กับเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปี เพื่อให้เด็กมีความพร้อมและมีพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เพื่อเป็นการวางพื้นฐานทางการศึกษาให้กับเด็กในระดับประถมศึกษาต่อไป

ลักษณะของโรงเรียนก่อนประถมศึกษาที่ดี

นักวิชาการได้ให้แนวคิดของลักษณะโรงเรียนก่อนประถมศึกษาที่ดี มีดังนี้

จรรยา สุวรรณทัต (2539: 18-19) กล่าวว่า โรงเรียนก่อนประถมศึกษาที่ดีมีดังต่อไปนี้

1. ทำเลที่ตั้งและสภาพแวดล้อม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะมีผลต่อการพัฒนาร่างกาย และจิตใจของเด็ก เลือกรั้วโรงเรียนที่มีความปลอดภัย มีรั้วรอบขอบชิด มีความถูกต้องตามสุขลักษณะ และมีบริเวณเพียงพอ
2. การติดต่อเบื้องต้น หรือระหว่างการสื่อสารระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง เพื่อจะทราบนโยบายของโรงเรียน และแนวทางปฏิบัติของโรงเรียน ก่อนที่จะตัดสินใจค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนนั้นๆ
3. ระบบบริหาร และระบบการจัดการของโรงเรียน โดยเฉพาะการควบคุมดูแลเด็ก ครูเป็นบุคคลสำคัญที่สุดเพราะมีผลกระทบต่อเด็ก ดังนั้นครูควรเป็นบุคคลที่มีสุขภาพจิตดี เด็กจะได้ผลกระทบบที่ดีด้วย
4. ความสมดุลของโปรแกรมกิจกรรมในโรงเรียน
5. ความสมดุลระหว่างค่าเล่าเรียนกับภาวะเศรษฐกิจของผู้ปกครอง

จรรยาพร ธรณินทร์ (2539: 20) กล่าวว่า คุณภาพการศึกษา แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. คุณภาพของระบบการบริหารจัดการของโรงเรียนมีระบบ และใช้ทรัพยากรอย่างไร
2. คุณภาพของการบริการ และการดำเนินจัดการศึกษา ครูสอน และ เอาใจใส่นักเรียน
3. คุณภาพการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าหรือผู้รับบริการ ครูกับผู้บริหาร และครูกับนักเรียนมีความสัมพันธ์ดีหรือไม่
4. คุณภาพของนักเรียน และความพึงพอใจของผู้รับบริการ ผลสำเร็จ ในการเรียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันดีหรือไม่

ปัญญา ทวงเสรี (2543: 12) กล่าวว่า ลักษณะของโรงเรียนที่ดี คือ โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนได้ตามนโยบายของทางราชการ และแผนการศึกษาของชาติ โดยผู้บริหารและคณะครูอาจารย์เป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดแนวทางการศึกษาไปตามศักยภาพของโรงเรียน ซึ่งหมายถึงการจัดองค์กรและสภาพทั่วไป ทางด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ และด้านวิชาการให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้สามารถพัฒนาเด็กไทยให้มีศักยภาพเทียบเท่าเหมือนอารยประเทศ โรงเรียนที่ดี ที่ผู้ปกครองจะเลือกส่งบุตรหลานเข้ารับการศึกษาคือจะเป็นโรงเรียนที่จัดองค์กรและสภาพทั่วไป ดังนี้

1. ด้านบุคลากร ครู อาจารย์ จะต้องเป็นผู้มีความคิดทันสมัย ก้าวทันเหตุการณ์ ใช้สื่อและอุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสม เป็นครูที่มีคุณภาพบนพื้นฐานของความรัก ความเมตตา คำนึงถึงความ

แตกต่างของนักเรียน การปกครอง นักเรียนควรได้มีส่วนร่วมเสนอแนวความคิดตามระบอบประชาธิปไตย

2. ด้านอาคารสถานที่ ต้องสะอาด ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ มีสนามกีฬา ให้นักเรียนออกกำลังกาย ที่นั่งพักผ่อนมีต้นไม้ร่มรื่น บริเวณทั่วไปสะอาดงามตา

3. ด้านวิชาการ โรงเรียนควรจัดกิจกรรมหลากหลาย โดยมีครูอาจารย์เป็นที่ปรึกษา เพื่อสนองปรัชญาการเรียนรู้ไปสู่กระบวนการ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ และต้องมีชั่วโมงว่างให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า ห้องสมุดจึงเป็นแหล่งความรู้ที่โรงเรียนจะต้องจัดให้ทันโลกยุคโลกาภิวัตน์ ทั้งหนังสือวิชาการทั่วไป คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ซึ่งโดยภาพรวมแล้ว สิ่งที่นักเรียนใฝ่ฝันก็จะประกอบด้วย ศิลปะ ดนตรี วิชาการ โครงการความรู้ เพื่อส่งเสริมนักเรียนตามศักยภาพ

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า ลักษณะของโรงเรียนก่อนประถมศึกษาที่ดีต้องมีอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม ทำเลที่ตั้งที่ดี การสื่อสารระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองต้องสะดวก ระบบบริหารจัดการต้องมีประสิทธิภาพ โดยเน้นให้ความสำคัญกับการเรียนการสอน โดยมุ่งผลลัพธ์ที่คุณภาพการเรียน เพื่อให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ ให้เต็มตามศักยภาพของผู้เรียน

หลักการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2533: 7-30) ได้กล่าวถึงหลักการจัดอนุบาลศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 10 ประการ ดังต่อไปนี้

1. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรกับเด็ก พัฒนาการทุกด้านของเด็ก คือด้านร่างกายสังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน ซึ่งจะพัฒนาได้จากการที่ผู้ใหญ่ให้การส่งเสริมสนับสนุน และให้คำแนะนำในทางที่ดีเหมาะสมกับเด็กแต่ละคน เด็กจะพัฒนาด้านสังคม และสติปัญญา ได้จากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนด้วยตนเอง

2. หลักสูตร (แนวการจัดประสบการณ์) เป้าหมายหลักสูตร ส่งเสริมให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ได้อย่างมีชีวิตชีวา และให้ได้รับประสบการณ์หลากหลายจากการทำกิจกรรมและการเล่น โดยให้สอดคล้องกับการพัฒนาการของเด็กเกี่ยวกับชีวิตในชุมชนและในโลก หลักสูตรไม่ได้เป็นแต่เพียงเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนหรือการกำหนดแผนการจัดกิจกรรมเท่านั้น หากยังรวมถึงตารางกิจกรรมประจำวันของเด็กในการนำหลักสูตรไปใช้กับเด็ก ควรให้หลักที่ว่าเด็กเรียนรู้จากการกระทำด้วยตัวของเด็กเอง และจากประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม ซึ่งจะเป็นการพัฒนาความคิดรวบยอดให้แก่เด็ก

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองควรได้รับข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าเยี่ยมโรงเรียนและมีส่วนร่วมสนับสนุนในการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก เพราะเด็กมีความผูกพันและเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวโรงเรียนจึง

ควรให้ความสำคัญแก่ครอบครัวของเด็กด้วย จึงจะสามารถจัดการศึกษาที่สนองความต้องการของเด็กได้อย่างเหมาะสม โรงเรียนควรพัฒนาหาวิธีการทำงานร่วมกันกับผู้ปกครองให้มีประสิทธิภาพ การติดต่อสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียนควรตั้งอยู่บนรากฐานที่ว่าผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีความสำคัญ และมีอิทธิพลต่อชีวิตของเด็กเป็นอันดับแรก

4. คุณสมบัติของบุคลากรและพัฒนาบุคลากร ในโรงเรียนต้องเข้าใจในพัฒนาการและความต้องการของเด็ก คุณภาพของบุคลากรเป็นสิ่งสำคัญที่สุดต่อคุณภาพของหลักสูตรอนุบาลศึกษา การวิจัยพบว่า การฝึกอบรมบุคลากรเรื่องพัฒนาเด็กหรือการศึกษาอนุบาลมีความสัมพันธ์กับผลที่เกิดขึ้นแก่เด็ก เช่น ทำให้เด็กมีความสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ดีขึ้น และพัฒนาการทางภาษาและสติปัญญาดีขึ้น

5. การบริหารงาน วิธีการบริหารโรงเรียนจะมีผลกระทบต่อการจัดกิจกรรมในโรงเรียนทุกเรื่อง การบริหารที่มีประสิทธิภาพจะสร้างสรรค์ให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการจัดดูแลเด็กให้มีคุณภาพดี การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพรวมถึงการสื่อสารที่ดีมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชน มีความมั่นคงทางการเงินและให้ความสนใจต่อความต้องการและสภาพการทำงานของบุคลากร

6. บุคลากร สิ่งสำคัญที่จะกำหนดคุณภาพของโรงเรียน คือ การจัดทำหน้าที่รับผิดชอบของบุคลากร ซึ่งควรคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ และอัตราส่วนที่เหมาะสม ซึ่งจะมีผลต่อการดูแลเด็กแต่ละคน จากผลการวิจัยยืนยันว่า บุคลากรที่รับผิดชอบเด็กจำนวนน้อยจะมีผลต่อการพัฒนาของเด็กก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับเด็ก ลดความก้าวร้าวและทำให้เด็กมีความร่วมมือกันมากขึ้น

7. การจัดสภาพแวดล้อม สิ่งแวดล้อมทางกายภาพมีผลต่อพฤติกรรมและพัฒนาการทั้งหมดของเด็กและผู้ใหญ่ การจัดพื้นที่ และสื่ออย่างมีคุณภาพ มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของเด็ก และปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรกับเด็ก ขนาดของพื้นที่ การจัดการและการใช้พื้นที่ทั้งในและนอกอาคาร จำเป็นต้องมีการประเมิน

8. สุขภาพอนามัยและความปลอดภัย การจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง โรงเรียนอนุบาลที่มีคุณภาพต้องมุ่งป้องกันการเจ็บป่วยหรืออุบัติเหตุ และเตรียมการสำหรับเหตุฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนให้การศึกษาแก่เด็กในด้านการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย

9. อาหารและการบริการ เด็กต้องได้รับอาหารที่มีประโยชน์และคุณค่าจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการของร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยได้รับการเรียนรู้เกี่ยวกับนิสัยในการกินอาหารที่ถูกต้อง

10. การประเมินผลอย่างสม่ำเสมอเป็นระบบ เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อปรับปรุงและรักษาระดับคุณภาพของโรงเรียน การประเมินผลจึงขึ้นอยู่กับเป้าหมายและความต้องการที่จะชี้จุดเด่นจุดด้อยตามองค์ประกอบของหลักการจัดอนุบาลที่ดี

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่าหลักการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาประกอบด้วย 10 ประการคือ 1) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรกับเด็ก 2) หลักสูตร (แนวการจัดประสบการณ์) 3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรกับผู้ปกครอง 4) คุณสมบัติของบุคลากรและพัฒนาบุคลากร 5) การบริหารงาน 6) บุคลากร 7) การจัดสภาพแวดล้อม 8) สุขภาพอนามัยและความปลอดภัย 9) อาหารและการบริการ 10) การประเมินผล ทั้ง 10 ประการนี้เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้เด็กระดับก่อนประถมศึกษา ได้มีการเรียนรู้และพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา และสามารถไปถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

แนวคิดการตัดสินใจ

ความหมายของการตัดสินใจ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการตัดสินใจ ไว้ดังนี้

Shull and Others (1970: 31) กล่าวถึงการตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการใช้ความคิดของมนุษย์ที่ผูกพันกับปรากฏการณ์อันเกิดจากบุคคลและสังคม การตัดสินใจ คือ กระบวนการใช้ความคิดข้อเท็จจริงที่มีคุณค่าและครอบคลุมตัวเลือกที่ได้รับการเลือกสรรแล้ว จากตัวเลือกอื่นๆตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ

พะยอม วงศ์สารศรี (2532: 63) กล่าวว่า การตัดสินใจคือ ขบวนการเลือกแนวทางการปฏิบัติที่คิดว่าจะมีความเหมาะสมมาใช้ในสถานการณ์ การตัดสินใจเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับสติปัญญาเป็นเรื่องการไตร่ตรองมีเหตุผลฉะนั้นการเลือกแนวทางที่ดีที่สุดนั้นจะต้องพิจารณาถึงความเสี่ยงความประหยัดเวลาที่ใช้และข้อจำกัดจากแหล่งต่างๆให้รอบคอบ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535: 238-239) กล่าวถึงพฤติกรรมตามหลักจิตวิทยาของการตัดสินใจว่าเป็นเทคนิควิธีใดก็ตามที่จะเลือกทางเลือกเหล่านั้นลงมาเหลือทางเลือกเดียว นั่นหมายความว่าเลือกทางเลือกใดทางหนึ่ง

โกวิท ปรีดีติลล (2539: 30) กล่าวว่า การตัดสินใจสะท้อนให้เป็นสภาวะที่ผู้ตัดสินใจมีตัวเลือกหลายๆตัว และเขาจะต้องเปรียบเทียบผลที่เกิดจากตัวเลือกต่างๆก่อนที่จะตัดสินใจเพื่อตัวเลือกใดตัวเลือกหนึ่ง เพื่อลงมือปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์บางอย่างที่เขาต้องการ

ถวิล เกื้อกุลวงศ์ (2540: 132) กล่าวว่า การตัดสินใจจะเป็นแต่เพียงความตั้งใจที่ดีเท่านั้น จนกว่าการตัดสินใจนั้นจะกลายเป็นการดำเนินการปฏิบัติ

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า การตัดสินใจจะเป็นกระบวนการในการเลือกโดยจะพิจารณาจากจุดมุ่งหมาย ระบบข้อมูลที่ตีความเป็นไปได้ของทางเลือกค่านิยมและการประเมินผล และจึงตัดสินใจเพื่อหาทางเลือกที่ดีที่สุดที่เหมาะสมที่สุดของแต่ละบุคคล

กระบวนการตัดสินใจ

นักวิชาการได้กล่าวถึงกระบวนการตัดสินใจ ดังนี้

Flippo (1971: 172) กล่าวถึงกระบวนการตัดสินใจว่า เป็นการทำความเข้าใจในการแก้ปัญหาต่างๆ เป็นไปตามลำดับขั้นตอนซึ่งอาจช่วยให้ทำการแก้ปัญหาได้ถูกต้องเหมาะสมตามกระบวนการที่น่าจะเป็น นอกจากนี้ยังเป็นเทคนิควิธีที่จะพิจารณาเลือกทางใดทางหนึ่งที่ดีที่สุดในการตัดสินใจแนวคิดการแบ่งกระบวนการตัดสินใจ ดังนี้

1. การรับรู้ปัญหาแล้วพิจารณาปัญหาคืออะไร มีสาเหตุมาจากอะไร
2. วิเคราะห์ปัญหาโดยศึกษาผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากปัญหานั้นๆ รวมทั้งรวบรวมข้อมูลที่ต้องการสำหรับการตัดสินใจให้เพียงพอสำหรับทางเลือก
3. การค้นหาทางเลือกเพื่อการตัดสินใจอาศัยความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และภูมิหลังของผู้ตัดสินใจประกอบด้วย
4. ประเมินทางเลือกโดยพิจารณาถึงผลดีผลเสียของแต่ละทางเลือก นำเอาผลดีมาเปรียบเทียบกับแล้วเลือกทางที่น่าจะเกิดผลเสียน้อยที่สุด
5. ตัดสินใจเลือกทางที่ดีที่สุดหลังจากได้ประเมินทางเลือกในข้อ 4 เรียบร้อยแล้ว
6. ลงมือปฏิบัติและประเมินผลการตัดสินใจกล่าวคือ เมื่อตัดสินใจเลือกทางเลือกแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการลงมือปฏิบัติเพื่อที่จะได้ไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้หลังจากนั้น จึงทำการประเมินผลว่าการตัดสินใจของคนนั้นถูกต้องหรือเหมาะสมหรือไม่

ณรงค์ อักขิโสภา และ วรณา พรหมบุญมย์ (2540: 50) กล่าวว่า การตัดสินใจจะเกิดขึ้นจะต้องมีขั้นตอนดังนี้ คือ

1. การเข้าใจกระบวนการตัดสินใจ ในการเลือกที่จะทำอะไรก็ตามที่ใช้การตัดสินใจซึ่งจะต้องเสี่ยงแต่การเสี่ยงดังกล่าวนี้จะต้องมีหลักการคือ มีการศึกษาตนเองตั้งแต่การรับรู้เรื่องของตนเอง มีการหาทางเลือกและมีการสำรวจอาชีพตนเอง
2. การรู้จักตนเอง เป็นการรู้จักและเข้าใจความคิด ความรู้สึก การกระทำของตน รู้เหตุ รู้ผล มองตนในแง่ดี มองผู้อื่นในแง่ดี รักตนเอง รักผู้อื่น มองเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น

3. การมีความรู้เรื่องการพัฒนาเพื่ออาชีพ คือ มีความรู้ในเรื่องการพัฒนาไปสู่ความสำเร็จในชีวิตซึ่งหมายถึง ความสำเร็จในอาชีพ นักการศึกษากล่าวว่าการที่จะทำให้คนประสบความสำเร็จในอาชีพควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ

- 3.1 มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทุกชีวิตต้องตื่นตัวยอมรับและ มองหาทักษะใหม่
- 3.2 ถามใจตนเองดูก่อนว่าเรามีค่านิยม ความสามารถ มีความต้องการหรือไม่
- 3.3 มุ่งสู่เส้นทาง มองหาสิ่งที่เป็นไปได้ ซึ่งตรงกับศักยภาพที่แท้จริงของตนเอง
- 3.4 ศึกษาค้นคว้าอย่างต่อเนื่อง หาสิ่งที่เหมาะสมกับชีวิตตนทุกรูปแบบ
- 3.5 ขอความร่วมมือจากทุกฝ่ายสอบถามผู้รู้

4. การเลือกตัดสินใจอย่างไรดีไป ควรมีการตรวจสอบค้นหาข้อดีข้อเสีย อีกครั้งเพื่อได้ผลที่แน่นอน

วิฑูรย์ ตันศิริคงค (2542: 4-5) กล่าวว่า ขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจมีอยู่ 6 ขั้นตอน คือ

1. ให้คำจำกัดความประเด็นของปัญหา ต้องเข้าใจประเด็นสำคัญหรือประเด็นหลักของปัญหาอย่างท่องแท้และสร้างสรรค์ ที่สำคัญต้องกล้ายอมรับว่า ปัญหาในโลกแห่งความเป็นจริงนั้นมีความสลับซับซ้อน และต้องพยายามหลีกเลี่ยงสมมุติฐานที่ไม่ถูกต้อง และระมัดระวังไม่ให้เกิดความลำเอียง ชอบพอในทางเลือกใด ทางเลือกหนึ่งโดยเฉพาะ

2. กำหนดเกณฑ์หรือปัจจัยในการตัดสินใจที่เป็นทั้งรูปธรรมและนามธรรม การที่ต้องใช้เหตุผลในการตัดสินใจก็เพราะว่าทางเลือกนั้นมีอยู่หลายทางด้วยกัน และแต่ละทางเลือกก็มีจุดเด่นและจุดด้อยต่างกัน แต่ละคนก็มีระดับความพึงพอใจในเกณฑ์ที่มีรูปธรรม และนามธรรมไม่เหมือนกัน

3. วิจัยเปรียบเทียบเกณฑ์หรือปัจจัยในการตัดสินใจ เนื่องจากแต่ละคนมีระดับความพึงพอใจที่ไม่เท่ากัน จึงจำเป็นต้องมีการวิจัยเปรียบเทียบหาลำดับความสำคัญของเกณฑ์หรือปัจจัยต่างๆ ที่ใช้ประกอบในการตัดสินใจ เพื่อที่จะทราบถึงความพึงพอใจของแต่ละคนว่าแตกต่างกันอย่างไรโดยใช้เหตุผล ถ้าให้ความสำคัญโดยปราศจากการเปรียบเทียบแล้วเหตุผลที่จะไม่เกิด แต่ความลำเอียงจะเข้ามาแทนที่

4. กำหนดทางเลือก ขั้นนี้เป็นการระบุแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการตัดสินใจ เวลาคือตัวแปรที่สำคัญที่สุดในการกำหนดทางเลือก การตัดสินใจที่ชาญฉลาดจะไม่ใช้เวลามากเกินไปในการแสวงหาทางเลือก เพื่อนำมาวิจัยในกระบวนการตัดสินใจ

5. วิจัยเปรียบเทียบหรือจัดอันดับทางเลือกต่างๆ ภายใต้เกณฑ์ในการตัดสินใจแต่ละเกณฑ์ ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในกระบวนการตัดสินใจ เนื่องจากต้องใช้ความสามารถ

ในการวินิจฉัยคาดการณ์ในสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ต้องฝึกฝนความสามารถในการประเมินผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตของทางเลือกโดยปราศจากอคติ

6. คำนวณหาทางเลือกที่ดีที่สุดโดยพิจารณาจากลำดับความสำคัญเป็นเกณฑ์ การนำเอาลำดับความสำคัญของแต่ละทางเลือกมาคูณกับลำดับความสำคัญของแต่ละเกณฑ์หรือปัจจัย แล้วนำผลคูณนั้นมารวมกันซึ่งจะเป็นค่าลำดับความสำคัญรวม ทางเลือกที่มีค่าลำดับความสำคัญรวมสูงที่สุดหรือน้ำหนักที่สูงที่สุดจะได้รับเลือก

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า จากกระบวนการตัดสินใจดังกล่าว ในการตัดสินใจจะเริ่มจากการมีปัญหาลงมาจึงพิจารณาวิเคราะห์ปัญหาถึงสาเหตุและผลกระทบ โดยใช้ข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมมาประกอบการพิจารณาเพื่อค้นหาสิ่งที่ดีที่สุดแล้วจึงตัดสินใจที่จะลงมือกระทำหรือปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่วางไว้ หากไม่สำเร็จหรือยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ก็จะทำกรเริ่มขั้นตอนต่างๆ ใหม่โดยพิจารณาวิเคราะห์ปัญหาใหม่อีกครั้งเพื่อหาทางเลือกใน การที่จะลงมือกระทำหรือปฏิบัติให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายในที่สุด

พฤติกรรมผู้บริโภคต่อการตัดสินใจ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของพฤติกรรมผู้บริโภคต่อการตัดสินใจ ดังนี้

ศิริวรรณ เสรีรัตน์, ปริญ ลักษิตานนท์ และ ศุภร เสรีรัตน์ (2534: 36) กล่าวว่า พฤติกรรมผู้บริโภคเป็นการศึกษาถึงเหตุจูงใจที่ทำให้เกิดการตัดสินใจซื้อโดยมีจุดเริ่มต้นจากการเกิดสิ่งกระตุ้น (stimulus) ที่ทำให้เกิดความต้องการซึ่งสิ่งกระตุ้นที่ผ่านเข้ามาในความรู้สึกนึกคิดของผู้ซื้อ (buyer's black box) เปรียบเสมือนกับกล่องดำ ซึ่งผู้ผลิตหรือผู้ขายไม่สามารถคาดคะเนความรู้สึกนึกคิดของผู้ซื้อ ซึ่งจะได้รับอิทธิพลจากลักษณะต่างๆ ของผู้ซื้อ แล้วก็จะมีการตอบสนองของผู้ซื้อ (buyer's response) หรือการตัดสินใจของผู้ซื้อ (buyer's purchase decision)

ศุภร เสรีรัตน์ (2537: 33) ได้ให้ความหมายการศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคทางเศรษฐศาสตร์ว่าคือ การศึกษาผู้บริโภคในเรื่องของวิธีการ ใช้จ่ายเงินทุน วิธีการประเมินทางเลือก และวิธีการตัดสินใจ เพื่อให้ได้รับความพอใจสูงสุด

อดุลย์ จาตุรงค์กุล (2545: 7) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมผู้บริโภคว่า เป็นกิจกรรมต่างๆที่บุคคลกระทำเมื่อได้รับบริโภคสินค้าหรือบริการ รวมไปถึงการขจัดสินค้าหรือบริการหลังการบริโภคด้วย กล่าวโดยง่ายก็คือ เป็นที่เข้าใจกันว่าพฤติกรรมผู้บริโภคเป็นเรื่องเกี่ยวกับ ทำไมคนจึงทำการซื้อสินค้าหรือบริการ

สรุปความหมายพฤติกรรมผู้บริโภค คือ ลักษณะที่แสดงออก แรงจูงใจ ของผู้บริโภค กระบวนการตัดสินใจที่เกิดขึ้นทั้งก่อนและหลังการตัดสินใจซื้อหรือเข้ารับบริการ เพื่อให้ได้รับความพึงพอใจสูงสุด

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค

นักวิชาการกล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภคดังนี้

ศิริวรรณ เสรีรัตน์, ปริญญ์ ลักษิตานนท์ และศุภกร เสรีรัตน์ (2534: 39-43) กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค ดังนี้

1. ปัจจัยทางวัฒนธรรม (Cultural factors) เป็นเครื่องผูกพันบุคคลในกลุ่มไว้ด้วยกัน ซึ่งบุคคลจะเรียนรู้วัฒนธรรมของเขาภายใต้กระบวนการทางสังคม วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่กำหนดความต้องการและพฤติกรรมของบุคคล

1.1 วัฒนธรรมพื้นฐาน (Culture) เป็นสิ่งที่กำหนดความต้องการซื้อและพฤติกรรมการซื้อของบุคคล เช่น ลักษณะนิสัยของคนไทย ซึ่งเกิดจากการหล่อหลอมพฤติกรรมของสังคมไทย ทำให้มีลักษณะพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกัน

1.2 วัฒนธรรมกลุ่มย่อย (Subculture) เป็นวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มที่มีลักษณะเฉพาะและแตกต่างกัน ซึ่งมีอยู่ภายในสังคมขนาดใหญ่และสลับซับซ้อน วัฒนธรรมย่อยเกิดจากพื้นฐานทางภูมิศาสตร์และลักษณะพื้นฐานของมนุษย์ ประกอบด้วย กลุ่มเชื้อชาติ กลุ่มศาสนา กลุ่มผิวสี พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ และชั้นทางสังคม

2. ปัจจัยด้านสังคม (Social factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อ ประกอบด้วย

2.1 กลุ่มอ้างอิง เป็นกลุ่มที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องกับ ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อทัศนคติ ความคิดเห็น และค่านิยมของบุคคลในกลุ่มอ้างอิง โดยแบ่งออกเป็น 2 ระดับคือ

2.1.1 กลุ่มปฐมภูมิ ได้แก่ ครอบครัว เพื่อนสนิท และเพื่อนบ้าน

2.1.2 กลุ่มทุติยภูมิ ได้แก่ กลุ่มบุคคลชั้นนำในสังคม กลุ่มเพื่อนร่วมอาชีพ และร่วมสถาบัน บุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม

2.2 ครอบครัว บุคคลในครอบครัวถือว่ามีอิทธิพลมากที่สุด ทัศนคติ ความคิดเห็น และค่านิยมของบุคคลเหล่านี้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อของครอบครัว

2.3 บทบาทและสถานภาพ บุคคลจะเกี่ยวข้องกับหลายกลุ่ม เช่น ครอบครัว กลุ่มอ้างอิง องค์กร และสถาบันต่าง ๆ บุคคลจะมีบทบาทและสถานะที่แตกต่างกันในแต่ละกลุ่ม

3. ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal factors) การตัดสินใจของผู้ซื้อได้รับอิทธิพลจากลักษณะส่วนบุคคลของคนทางด้านต่าง ๆ ได้แก่

3.1 อายุ ผู้บริโภคที่มีอายุแตกต่างกันจะมีความต้องการผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างกัน

3.2 ขั้นตอนวัฏจักรชีวิตครอบครัว เป็นขั้นตอนการดำรงชีวิตของบุคคลในลักษณะของการมีครอบครัว การดำรงชีวิตในแต่ละขั้นตอนเป็นสิ่งที่มียุทธศาสตร์ต่อความต้องการที่ตนคิด และค่านิยมของบุคคล ทำให้เกิดความต้องการในผลิตภัณฑ์และพฤติกรรมที่ซื้อที่แตกต่างกัน

3.3 อาชีพ ซึ่งอาชีพของแต่ละบุคคลจะนำไปสู่ความจำเป็นและความต้องการในสินค้าและบริการที่แตกต่างกัน

3.4 โอกาสทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อความต้องการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการ ซึ่งโอกาสประกอบด้วย รายได้ การออมสินทรัพย์ อำนาจการซื้อและทัศนคติเกี่ยวกับการจ่ายเงิน โดยจะใช้รายได้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งส่วนตลาดและกำหนดตลาดเป้าหมาย

3.5 การศึกษา ผู้ที่มีการศึกษาสูงมีแนวโน้มที่จะบริโภคผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพดีมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำ

3.6 รูปแบบการดำรงชีวิต ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม ชั้นของสังคม และกลุ่มอาชีพของแต่ละบุคคล การเลือกผลิตภัณฑ์ของบุคคลอยู่กับค่านิยมและรูปแบบการดำรงชีวิต โดยรูปแบบการดำรงชีวิตของบุคคลจะแสดงออกมาในรูปแบบของกิจกรรม ความสนใจและความคิดเห็น

3.7 บุคลิกลักษณะ เป็นทัศนคติ และนิสัยของบุคคลซึ่งแต่ละคนจะมีนิสัยและทัศนคติที่แตกต่างกัน

4. ลักษณะทางจิตวิทยา (Psychological Characteristics) การเลือกซื้อของบุคคลได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทางจิตวิทยา ซึ่งถือได้ว่าเป็นปัจจัยภายในตัวผู้บริโภคที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อและการใช้สินค้า ประกอบด้วย

4.1 การจูงใจ หมายถึง เป็นวิธีการที่จะชักนำพฤติกรรมของบุคคลให้ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ พฤติกรรมมนุษย์เกิดขึ้นต้องมีสิ่งจูงใจหรือสิ่งกระตุ้น การจูงใจมีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นให้ผู้บริโภคเกิดความต้องการ โดยอาศัยสิ่งจูงใจเพื่อกระตุ้นให้เกิดความต้องการ และมีผลให้บุคคลหาสิ่งบำบัดความต้องการตน

4.2 การรับรู้ เป็นกระบวนการที่บุคคลตีความและรับรู้ข้อมูล เริ่มจากบุคคลได้รับรู้สิ่งกระตุ้นจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ เห็น ได้ยิน กลิ่น สัมผัส และรส แต่ละคนจะเกิดการรับรู้ที่แตกต่างกันขึ้นกับลักษณะสิ่งกระตุ้น สิ่งแวดล้อมและลักษณะเฉพาะของบุคคล

4.3 การเรียนรู้ เป็นการเปลี่ยนแปลงซึ่งเป็นผลจากประสบการณ์ของบุคคล การเรียนรู้ของบุคคลเกิดขึ้นเมื่อบุคคลได้รับสิ่งกระตุ้นและเกิดการตอบสนอง การเรียนรู้เกิดจากอิทธิพลหลายอย่าง เช่น ทัศนคติ ความเชื่อ และประสบการณ์ในอดีต

4.4 ความเชื่อถือ เป็นความคิดซึ่งบุคคลยึดถือเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ในอดีต

4.5 ทักษะคติ เป็นการประเมินผลการรับรู้ทั้งด้านพอใจหรือไม่พอใจ ซึ่งจะมีผลต่อพฤติกรรมการซื้อหรือใช้สินค้าของผู้บริโภค

4.6 แนวคิดของตนเอง หมายถึงความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อตนเอง หรือความคิดที่บุคคลคิดว่าบุคคลอื่นมีความคิดเห็นต่อตนอย่างไร

ศุภร เสรีรัตน์ (2537: 27-28) ได้กล่าวถึง ปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค แบ่งอย่างกว้างๆ ได้ 5 ปัจจัย คือ อิทธิพลของครอบครัว อิทธิพลของสังคม อิทธิพลของธุรกิจ อิทธิพลของวัฒนธรรม และอิทธิพลทางเศรษฐกิจหรืออิทธิพลของรายได้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ คือ

1. อิทธิพลของครอบครัว (family influences) เป็นอิทธิพลที่เกิดมาจากสมาชิกที่อยู่ในครัวเรือน

2. อิทธิพลของสังคม (social influences) เป็นผลลัพธ์ที่ได้มาจากการติดต่อกันของบุคคลทุกคนกับคนอื่นๆ ที่นอกเหนือไปจากครอบครัวและธุรกิจ อิทธิพลของสังคมเกิดขึ้นได้จากหลายสถานที่ เช่น ที่ทำงาน วัด เพื่อนบ้านใกล้เคียงและโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา เป็นต้น

3. อิทธิพลของธุรกิจ (business influences) หมายถึงการติดต่อโดยตรงของบุคคลที่มีต่อธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็น ณ สถานที่ของร้านค้า หรือโดยผ่านทางกรขายแบบใช้บุคคลและโฆษณาก็ตาม

4. อิทธิพลของวัฒนธรรม (cultural influences) เป็นเรื่องราวของความเชื่อถือที่มีอยู่ในตัวบุคคลและการลงโทษในสังคมที่ได้มามาตรการพัฒนาขึ้นอยู่ตลอดเวลาด้วยระบบของสังคมนั้น

5. อิทธิพลทางเศรษฐกิจหรืออิทธิพลของรายได้ (economic or income influences) เป็นข้อจำกัดหรือตัวกำหนดที่มีอิทธิพลต่อผู้บริโภคในรูปของตัวเงินและปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย

อดุลย์ จาตุรงค์กุล (2545: 7) กล่าวว่าในการตัดสินใจเลือกซื้อหรือเลือกใช้บริการใด มีปัจจัยที่เรียกว่าตัวกระตุ้นหรือสิ่งเร้าทางการตลาด (4P) มาเกี่ยวข้อง คือ

1. ผลิตภัณฑ์ (product) หมายถึง ลักษณะบางประการของผลิตภัณฑ์หรือบริการ ซึ่งอาจกระทบต่อพฤติกรรมการซื้อหรือเข้ารับบริการของผู้บริโภค คือคุณภาพที่คนรับรู้ได้ของผลิตภัณฑ์ ซึ่งอาจหมายรวมถึงชื่อเสียง และองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์นั้น

2. ราคา (price) หมายถึง ราคาของผลิตภัณฑ์หรือบริการ ซึ่งราคานับเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภค โดยเฉพาะในช่วงประเมินทางเลือกและการตัดสินใจซื้อ

3. ช่องทางการจำหน่าย (place) หมายถึง ความสะดวกในการเข้าถึงสินค้าและการบริการนั้น

4. การส่งเสริมการตลาด (promotion) หมายถึง การส่งเสริมการตลาดเพื่อเป็นการเร่งกระบวนการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการของผู้บริโภค

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค มีหลายประการที่นำมาเป็นส่วนประกอบในการพิจารณาตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการ ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยส่วนบุคคล สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และปัจจัยอื่นๆ การตัดสินใจเนื่องจากปัจจัยต่างๆ ดังกล่าว เนื่องมาจากผู้บริโภคต้องการได้รับความพอใจสูงสุดกับค่าใช้จ่ายที่เสียไปนั่นเอง

ปัจจัยที่ผู้ประกอบการใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน

ปัจจัยที่ผู้ประกอบการใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนให้กับบุตรหลาน อาจมีเหตุจูงใจหลายประการทั้งเหตุผลส่วนบุคคลและปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน จากการศึกษางานวิจัยพบว่าปัจจัยที่ผู้ประกอบการใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนมีหลายปัจจัยดังต่อไปนี้

สุรสิทธิ์ แก้วใจ (2542: 6) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งเป็น 10 ปัจจัย ดังนี้

1. งานด้านวิชาการ
2. อาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม
3. คุณลักษณะของครู
4. ค่าธรรมเนียมการเรียน
5. การอำนวยความสะดวกและบริการ
6. ชื่อเสียงโรงเรียน
7. การประชาสัมพันธ์
8. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชน
9. ระยะทางระหว่างบ้านกับโรงเรียน
10. สภาพเศรษฐกิจของครอบครัว

พรรณเพ็ญแข อุดลยพันธ์ (2545: 4) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาเอกชนระดับประถมศึกษา เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร โดยแบ่งเป็น 7 ปัจจัย ดังนี้

1. สภาพเศรษฐกิจของครอบครัว
2. ค่าธรรมเนียมการเรียน
3. ชื่อเสียงของโรงเรียน
4. คุณลักษณะของครูที่ดี

5. การจัดสภาพแวดล้อม
6. ลักษณะของโรงเรียนประถมศึกษาที่ดี
7. การอำนวยความสะดวกและบริการ

กมล นาคสมบุญ (2547: 4-5) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้ปกครองตัดสินใจส่งนักเรียนเข้าเรียนโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดระยอง โดยแบ่งเป็น 7 ปัจจัย ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ
2. การบริหารงานกิจการนักเรียน
3. การบริหารงานบุคลากร
4. การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและอาคารสถานที่
5. การเก็บค่าธรรมเนียมการเรียน
6. การบริการรถรับส่งและอาหารกลางวันแก่นักเรียน
7. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

นาฏนภางค์ รวยดี (2548: 5) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาเอกชน ระดับประถมศึกษา ในเขตอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยแบ่งเป็น 5 ปัจจัย ดังนี้

1. คุณภาพการจัดการเรียนการสอน
2. การจัดอาคารเรียนและสภาพแวดล้อม
3. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชน
4. การอำนวยความสะดวกและการบริการ
5. ค่าธรรมเนียมการเรียน

จกภภพ ไทยมณี (2549: 6) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาเอกชนให้บุตรหลานของผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 โดยแบ่งเป็น 7 ปัจจัย ดังนี้

1. แนวทางการเรียนการสอน
2. การเดินทาง
3. มาตรฐานของสถานศึกษา
4. ค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง
5. สภาพแวดล้อม
6. ผู้บริหารสถานศึกษา
7. ชื่อเสียงของสถานศึกษา

จากความคิดเห็นของผู้วิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน พบว่าค่อนข้างเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ดังแสดงในตารางที่ 2 การสังเคราะห์ปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงการสังเคราะห์ปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน

ปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน	สุรสิทธิ์ แก้วใจ (2542)	พรรณเพ็ญแข อุดดุษพันธ์ (2545)	กมล นาคสมบุรณ์ (2547)	นาฏนภากรัตน์ ราชย์ดี (2548)	ฉกภภพ ไทยมณี (2549)
1. อาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม	/	/	/	/	/
2. ครูผู้สอน	/	/	/		
3. ค่าธรรมเนียมการเรียน	/	/	/	/	/
4. ชื่อเสียงของโรงเรียน	/	/			/
5. การเดินทาง	/				/
6. สภาพเศรษฐกิจ	/	/			
7. หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	/	/	/	/	/
8. ผู้บริหารสถานศึกษา					/
9. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	/	/	/	/	
10. สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ	/		/	/	
11. การประชาสัมพันธ์	/				

จากตารางที่ 2 การสังเคราะห์ปัจจัยการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนของผู้ปกครอง จากการวิจัยข้างต้นบูรณาการผนวกกับแนวความคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ว่าด้วยมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2541 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2541: 2) ประกอบด้วย 7 ปัจจัย ดังต่อไปนี้

1. อาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม
2. ค่าธรรมเนียมการเรียน

3. หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
4. ความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชน
5. ครูผู้สอน
6. ชื่อเสียงของโรงเรียน
7. สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ

อาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม

อาคารสถานที่

ความหมายของอาคารสถานที่

นักวิชาการได้ให้ความหมายของอาคารสถานที่ไว้ดังนี้

กิติมา ปรีดีดิลก (2532: 197) กล่าวว่า การบริหารอาคารสถานที่ หมายถึง การรู้จักจัดหา รู้จักใช้อาคารให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งการดูแลรักษา การให้บริการแก่ชุมชนและการรู้จักส่งเสริมทำนุบำรุงอาคารสถานที่ที่มีอยู่ให้คงสภาพดี และสนองความต้องการได้อย่างเพียงพอ อาคารสถานที่ของโรงเรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าเรามุ่งให้การเรียนการสอนบรรลุผลอย่างสมบูรณ์แล้วก็จำเป็นต้องจัดอาคารสถานที่ของโรงเรียนให้อยู่ในสภาพที่ดี ถูกหลักวิชาเชื่อมต่อกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุด และประหยัดที่สุดด้วย

พิสมัย ถีตะแก้ว (ม.ป.ป.: 155-156) กล่าวว่า งานอาคารสถานที่ คือ งานที่ดำเนินการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ และบริเวณของโรงเรียน เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาและบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า อาคารสถานที่ หมายถึง อาคารเรียน ตลอดจนสิ่งก่อสร้างต่างๆภายในโรงเรียน ที่ต้องจัดให้ตอบสนองความต้องการอย่างเพียงพอ และเกิดประโยชน์สูงสุด อีกทั้งต้องความปลอดภัยและอยู่ในสภาพที่ดี เพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

การจัดอาคารสถานที่ในโรงเรียน

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการจัดอาคารสถานที่ในโรงเรียนไว้ดังนี้

กิติมา ปรีดีดิลก (2532: 199) ได้จำแนกอาคารสถานที่ออกเป็นส่วน ๆ ดังนี้

ห้องเรียนทั่วไป ห้องเรียนเฉพาะวิชา โรงอาหาร หอประชุม อาคารอำนวยการ ห้องสมุด หรือศูนย์สื่อการสอน บริเวณที่พักผ่อนหย่อนใจ บริเวณเพื่อทำกิจกรรมและนันทนาการ บริเวณบริการสาธารณูปโภค เส้นทางจราจรและที่จอดรถยนต์พาหนะ บริเวณที่พักอาศัยและได้กล่าวถึงการ

แบ่งสัดส่วนเนื้อที่เพื่อประโยชน์ในการใช้สอยของอาคารสถานที่ นับว่าเป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนการสอนให้มีประสิทธิภาพ มีบรรยากาศและสภาพแวดล้อม จูงใจให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี แบ่งขนาดของห้องและเนื้อที่อย่างเหมาะสม โดยระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ควรมีเนื้อที่ไม่น้อยกว่า 7 ไร่ขึ้นไป มีบริเวณที่ว่างที่เหลือจากการสร้างอาคารไม่ต่ำกว่าครึ่งหนึ่งของเนื้อที่ทั้งหมด มีรั้วรอบขอบชิด โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับงานด้านอาคารสถานที่เป็นอย่างมากเพราะการจัดบริเวณและอาคารสถานที่ให้เป็นอย่างสัดส่วนที่เหมาะสมกับการยืดหยุ่นในการใช้อาคารสถานที่เพื่อวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสมัยใหม่ มีสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างครบครัน จะทำให้สะดวกในการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์, อารมณ สุวรรณपाल และ วรนาท รักสกุลไทย (2537: 112-113) ได้สรุปการจัดอาคารสถานที่ในโรงเรียน ดังนี้

1. อาคารเรียนต้องมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนเด็ก มีระเบียบที่กว้างขวางสำหรับเดินได้อย่างสะดวก หรือในบางสถานการณ์อาจให้เด็กออกมาใช้ระเบียบทำกิจกรรมบางกิจกรรมได้ ระเบียบควรมีขอบระเบียบที่สูง เด็กไม่สามารถเดินเล่นจนเกิดอันตรายได้
2. สีของอาคารเรียนควรเป็นสีที่เย็นตา อาจใช้สีเขียวอ่อน สีฟ้า สีเทาอมฟ้า สีเหลือง ก็ได้ ภายในอาคารควรใช้สีที่เย็นตาเช่นเดียวกัน ส่วนเพดานควรใช้สีขาวเพราะจะทำให้ห้องสว่างขึ้น
3. แสง อาคารเรียนควรสร้างให้แสงสว่างเข้าได้เต็มที่ แต่ละห้องของอาคารควรมีหน้าต่างหลายบาน และติดไฟฟ้าเมื่อฝนตกปิดหน้าต่างจะได้มีแสงสว่างจากไฟฟ้า
4. อากาศ เป็นอาคารที่ระบายความชื้นได้ดี มีอากาศถ่ายเทสะดวก
5. สะดวกและปลอดภัย ถ้าสถานศึกษามีหลายอาคารควรสร้างหลังคาและทางเดินต่อกัน เพื่อความสะดวกและปลอดภัยเมื่อฝนตก เสาของอาคารถ้าเป็นไปได้ควรหลบเหลี่ยม มิให้เกิดอันตรายต่อเด็ก
6. ภายในอาคารบริเวณทางเดินควรทำเครื่องหมายจราจร เพื่อเป็นการฝึกความมีระเบียบ และเด็กจะมีความปลอดภัยจากการเดินหรือวิ่งชนกัน
7. พื้นอาคาร ใช้ซีเมนต์หรือไม้ก็ได้แล้วแต่แบบ แต่พื้นห้องไม่ควรขัดมันจนลื่นเป็นอันตรายต่อเด็ก

พิสมัย ถิระแก้ว (ม.ป.ป.: 155-156) ได้สรุปงานอาคารสถานที่ ดังนี้

1. อาคารเรียน

1.1 ควรจัดสร้างอาคารเรียนโดยมุ่งให้เกิดประโยชน์ด้านการเรียนการสอนให้มากที่สุดสามารถดัดแปลงแก้ไขเพิ่มเติมหรือให้เกิดประโยชน์ได้หลายอย่างในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอนหรืออื่น ๆ ที่ส่งเสริมการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 ที่ตั้งของอาคารอยู่ที่ถูกสุขลักษณะ ลักษณะบรรยากาศเหมือนกับบ้าน มีเพดานต่ำมีม่านบังตา สีของอาคารสวยงามเย็นตา

1.3 อาคารเรียนควรมีความแข็งแรงทนทานต่อการใช้งานและมีเครื่องใช้ครบถ้วนตามความจำเป็นของแต่ละส่วนที่โรงเรียนประถมศึกษาควรมี เช่น ห้องสมุด ห้องน้ำ ห้องส้วม ควรบำรุงรักษาและซ่อมแซมอาคารเรียนให้อยู่ในสภาพดีสามารถใช้งานได้อยู่เสมอ

2. ห้องเรียน

2.1 ขนาดของห้องเรียน ควรมีความเหมาะสมกับจำนวนนักเรียนในห้อง

2.2 ห้องเรียนควรจัดอย่างมีระเบียบ สะอาดเรียบร้อย ไม่มีเสียงดังหรือกลิ่นสิ่งสกปรกอบกวน อากาศถ่ายเทได้สะดวกและแสงสว่างเพียงพอ

2.3 ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับการสอน

2.4 การจัดห้องเรียน ควรคำนึงถึงพัฒนาการของนักเรียนและประโยชน์การเรียนการสอนให้มากที่สุด

3. อาคารประกอบและห้องพิเศษ

อาคารประกอบได้แก่ สิ่งปลูกสร้างอื่นๆ เช่น อาคารเอนกประสงค์ โรงฝึกงาน เรือนเพาะชำ ห้องพิเศษ เช่น ห้องสมุด ห้องพยาบาล ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องประชุม ห้องหัตถศึกษา ห้องสื่ออุปกรณ์ เป็นต้น หลักในการจัดควรประกอบด้วย

3.1 โรงเรียนควรมีห้องสมุดโดยเฉพาะเพื่อให้ครูและนักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า

3.2 ควรมีห้องพยาบาลพร้อมทั้งอุปกรณ์ที่จำเป็นในการปฐมพยาบาล

3.3 ควรมีห้องปฏิบัติการ เพื่อใช้ประโยชน์ในวิชาหัตถศึกษา เกษตร วิทยาศาสตร์ หรือวิชาอื่นๆ

3.4 ควรมีห้องรับประทานอาหารสำหรับครูและนักเรียน

3.5 ควรมีห้องพักรักษาที่เป็นสัดส่วน

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา พ.ศ. 2549 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 123 ตอนพิเศษ 63 ง (26 พฤษภาคม 2549) หน้า 13-15 กล่าวถึงด้านอาคารสถานที่ ดังต่อไปนี้

1. ที่ดินที่ใช้จัดตั้งโรงเรียนต้องมีเนื้อที่ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันและมีจำนวนเนื้อที่ดินระดับก่อนประถมศึกษา มีจำนวนไม่น้อยกว่า 90 ตารางวา ระดับประถมศึกษา มีจำนวนไม่น้อยกว่า 2 ไร่ โรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ 2 ระดับขึ้นไป ให้มีเนื้อที่ดินไม่น้อยกว่า 2 ไร่

2. สถานที่และบริเวณที่ตั้งโรงเรียนต้องไม่ขัดต่อสุขลักษณะหรืออนามัยของนักเรียน บริเวณโรงเรียนจะต้องเหลือที่ว่างเพื่อใช้เป็นที่พักผ่อนและสนามไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของบริเวณโรงเรียนทั้งหมด และมีรั้วแสดงบริเวณโรงเรียนที่เป็นสัดส่วน

3. การขอก่อสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบ รวมทั้งการขอใช้อาคารเรียน อาคารประกอบจะต้องได้รับอนุมัติจากผู้อนุญาต

4. โรงเรียนต้องจัดให้มีห้องเรียนและห้องประกอบ โดยห้องเรียนระดับก่อนประถมศึกษา แต่ละห้องต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 35 ตารางเมตรและต้องเป็นห้องโล่งไม่มีเสาหรือสิ่งกีดขวาง ในกรณีในห้องเรียนรูปสี่เหลี่ยมความกว้างของห้องไม่น้อยกว่า 5 เมตร และในกรณีที่เป็นห้องเรียนรูปอื่น ๆ ส่วนที่แคบที่สุดของห้องไม่น้อยกว่า 4 เมตร ห้องเรียนระดับประถมศึกษา ต้องมีขนาดห้องไม่ต่ำกว่า 6 เมตร x 8 เมตร และมีห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนชั้นเรียนที่เปิดสอน

5. ห้องเรียนที่มีทางเข้าออก 2 ทาง แต่ละทางต้องกว้างไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตรในกรณีที่มีทางเข้าออกเพียงทางเดียว ต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.60 เมตร

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนพิเศษ 59 ง (16 พฤษภาคม 2550) หน้า 6-7 กล่าวถึงการคำนวณความจุของนักเรียนแต่ละระดับที่เปิดสอน ดังนี้

1. ชั้นเตรียมอนุบาล สัดส่วนพื้นที่ของห้องสำหรับจัดกิจกรรมให้เด็กต้องไม่น้อยกว่า 1.5 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน

2. ระดับก่อนประถมศึกษา สัดส่วนพื้นที่ห้องเรียนต่อนักเรียนต้องไม่น้อยกว่า 1 ตารางเมตร ต่อนักเรียน 1 คน ให้คำนึงถึงพื้นที่ต่อนักเรียนจำนวนรวมของนักเรียนแต่ละห้องต้องไม่เกิน 40 คน

3. ระดับประถมศึกษา ห้องเรียนที่มีพื้นที่ 48 ตารางเมตร ให้ความจุนักเรียนได้ไม่เกิน 45 คน ถ้ามีพื้นที่เพิ่มขึ้นจาก 48 ตารางเมตร ให้ความจุเพิ่มได้อีกโดยถือเกณฑ์ 1 ตารางเมตร ต่อ นักเรียน 1 คน ทั้งนี้ในห้องหนึ่ง ๆ ต้องไม่เกินห้องละ 55 คน

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดอาคารสถานที่ในโรงเรียน ต้องมีความเหมาะสมตาม สัดส่วนของพื้นที่ โดยโรงเรียนสามารถดัดแปลงแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการจัด กิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอน รวมทั้งมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมการจัดการ เรียนสอนให้เกิดประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

การจัดอาคารสถานที่สำหรับเด็กก่อนประถมศึกษา

นักวิชาการได้ให้แนวทางการจัดอาคารสถานที่สำหรับเด็กก่อนประถมศึกษาดังนี้

สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์, อารมณ สุวรรณपाल และ วรรณาท รักสกุลไทย (2537: 112-118) กล่าวว่า อาคารเรียนสำหรับสถานศึกษาปฐมวัย ควรเป็นอาคารชั้นเดียว และเป็นอาคารที่ ติดต่อกัน มีทางเข้าและออกหลายทาง การจัดห้องเรียนในสถานศึกษาปฐมวัยอาจจัดได้ 2 รูปแบบ ดังนี้

1. ห้องเรียนปกติ จะเป็นห้องเรียนที่แยกใช้สำหรับการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ของเด็กเท่านั้น ห้องอาหาร ห้องนอน ห้องเล่นจะแยกออกไปต่างหาก ภายในห้องเรียนปกติจะ ประกอบด้วย โต๊ะ เก้าอี้ มุมต่างๆ ตู้ ชั้นเก็บของสำหรับเด็ก ตู้เก็บของสำหรับครู กระบะทราย ถังผง เครื่องมือทำความสะอาด การจัดควรคำนึงถึงควมมีระเบียบ สวยงาม และสะดวกต่อการหยิบใช้

2. ห้องเรียนนอกประสงค์ ห้องเรียนประเภทนี้ใช้เป็นห้องจัดกิจกรรมประสบการณ์ รับประทานอาหาร ใช้สำหรับนอน เล่น อุปกรณ์ส่วนใหญ่จะมีโต๊ะ ตู้ เครื่องนอน ราวแขวนผ้า ที่เก็บ เครื่องนอน ที่วางเครื่องแป้ง

สถานที่ในสถานศึกษาปฐมวัยประกอบด้วย พื้นที่ภายนอกอาคารเรียนและพื้นที่ภายใน อาคารเรียน ดังนี้

1. พื้นที่ภายนอกอาคารเรียน บริเวณโรงเรียนเป็นบริเวณที่ควรจัดให้มีความสะอาด ร่มรื่น แบ่งเป็นสัดส่วน พื้นที่ภายนอกที่สถานศึกษาควรมีคือ

1.1 สนาม สนามเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งสำคัญต่อการออกกำลังกาย เปิดโอกาสให้ เด็กเคลื่อนไหวตามใจชอบเป็นการพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ของเด็ก สนามควรแบ่งเป็น สนามหญ้า ให้เด็กวิ่งเล่น สัมผัสกับหญ้านุ่มๆ นั่งหรือนอนเล่นกับสนาม ดังนั้นสนามของเด็กจึงควรสะอาด ปลอดภัย หญ้าถูกตัดเรียบเสมอ อีกส่วนหนึ่งของสนามควรแบ่งเป็นสนามเด็กเล่น ซึ่งมีเครื่องเล่น สนามสำหรับเด็กติดอยู่ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ เครื่องเล่นควรตั้งให้ห่างกันพอควรเพื่อป้องกันการวิ่งชนกัน

1.2 สวน เป็นบริเวณที่ใช้ปลูกต้นไม้ พืชผักสวนครัวเล็กๆน้อยๆที่ครูและเด็กช่วยกันปลูกและดูแล เป็นการปลูกฝังการรักธรรมชาติของเด็ก แต่ในกรณีเนื้อที่น้อย อาจทำได้โดยปลูกต้นไม้ลงกระถางหรือกระบะ หรือใช้วิธีแขวนก็ได้

1.3 ที่สำหรับเลี้ยงสัตว์ เป็นที่ที่เด็กชอบมาก ส่วนใหญ่จะจัดไว้ติดกับสวนเพื่อจะได้มีร่มเงา ที่สำหรับเลี้ยงสัตว์อาจจัดไว้เป็นกรง แต่กรงต้องมีขนาดใหญ่พอให้สัตว์เคลื่อนไหวได้สะดวก สัตว์ที่นิยมเลี้ยงอาจเป็น หนู กระต่าย นก หรือ ปลา ซึ่งเลี้ยงในอ่างก็ได้

1.4 พื้นที่เป็นปูนซีเมนต์ ควรมีเป็นส่วนหนึ่งเพื่อป้องกันเมื่อเวลาฝนตก เด็กจะได้วิ่งเล่น ออกกำลังกายบนปูนซีเมนต์ได้

1.5 รั้ว ควรมีรั้วกันอาณาเขตให้ชัดเจน เพื่อเป็นการระบุบริเวณสถานศึกษาให้ชัดเจนแล้ว ยังช่วยให้เกิดความรู้สึกปลอดภัยด้วย

2. พื้นที่ภายในอาคารเรียน ภายในอาคารเรียนควรแบ่งพื้นที่ให้เหมาะสมดังนี้

2.1 พื้นที่ที่จัดเป็นห้องเรียนและห้องต่างๆ ภายในห้องเรียนอาจแบ่งเป็นพื้นที่ย่อยได้

2.2 บริเวณที่เป็นระเบียบ ควรกว้างขวางพอสมควร ขอบระเบียบควรสูงกว่าตัวเด็ก

2.3 บริเวณภายใน ควรมีรูปภาพที่สวยงามประดับตามฝาผนัง และควรมีการติดตั้งไฟฟ้าใช้ในกรณีที่ฝนตกมองไม่เห็นทาง

เยาวพา เดชะคุปต์ (2542: 136) ได้กล่าวว่า ภายในห้องเรียนควรมีบริเวณที่เด็กจะทำงานคนเดียวได้ ซึ่งควรจัดเป็นเอกเทศแยกจากเด็กอื่นๆ โดยให้เด็กสามารถทำงานคนเดียวหรือกับครูโดยใช้สมาธินานๆ ได้โดยบริเวณดังกล่าวอาจจะใช้สำหรับทดสอบเด็กทั้งเดี่ยวและกลุ่มได้ บริเวณดังกล่าวนี้จะทำให้ชั้นวางหนังสือหรือฉากเตี้ยๆกันให้เป็นสัดส่วน แต่ให้อยู่ในสายตาของครูที่จะมองเห็นได้ การจัดห้องเรียนสำหรับเด็กควรเป็นห้องขนาดใหญ่มากกว่าห้องเล็กๆหลายห้อง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนของบุคลากรที่มีอยู่

นภเนตร ธรรมบวร (2546: 164-165) ได้ให้ความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมต่อเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. ช่วย让孩子ได้รับประสบการณ์ตรงได้เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5
2. ช่วย让孩子ได้เรียนรู้ในการเข้าสังคมและอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการใช้ชีวิตต่อไปในสังคม
3. ช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากเห็น ค้นคว้า ทดลอง สังเกต คิดหาเหตุผล และแก้ปัญหาซึ่งเป็นพื้นฐานของกระบวนการคิดของเด็กต่อไปในอนาคต

4. ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของเด็กอันได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดอาคารสถานที่สำหรับเด็กก่อนประถมศึกษาที่เหมาะสม จะช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงและเกิดการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลรอบข้าง นอกจากนี้ยังช่วยให้เด็ก ได้ค้นคว้า ทดลองสังเกต หาเหตุผล แก้ปัญหา และขยายประสบการณ์ ได้อย่างกว้างขวางทั้งภายในและภายนอกชั้นเรียน

การจัดสภาพแวดล้อม

ความหมายของการจัดสภาพแวดล้อม

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการจัดสภาพแวดล้อมไว้ดังนี้

สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์, อารมณี สุวรรณपाल และ วรรณาท รักสกุลไทย (2537: 73) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง การจัดสภาพต่างๆ ในสถานศึกษาทั้งภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียน เพื่อช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ได้รับประสบการณ์จากการอยู่ร่วมกัน ทำกิจกรรมร่วมกันอย่างมีความสุข สนุก สบาย สะดวก ปลอดภัย ตลอดจนส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี

กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ (2540: 14) กล่าวว่า สภาพแวดล้อม หมายถึง สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ หรือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นที่มีอิทธิพลต่อบุคคล สิ่งแวดล้อม มีผลกระทบต่อสุขภาพของบุคคล การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนย่อมขึ้นอยู่กับความซาบซึ้งในสุนทรียศาสตร์ของผู้บริหาร และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ลักษณะที่สวຍงามของสภาพแวดล้อมในสถาบัน ควรพิจารณาความสวยงามอย่างธรรมชาติหรือจากธรรมชาติ สวຍงามด้วยการสร้างความสวยงามของสิ่งแวดล้อมต่างๆ ขึ้นมา สถาบันควรสร้างให้เด็กซาบซึ้งในความงามทั้งที่เป็นอยู่โดยธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อม หมายถึง การจัดสภาพสิ่งต่างๆ รอบตัวทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อที่จะสามารถช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

นักวิชาการกล่าวถึงการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ดังต่อไปนี้

อารมณี สุวรรณपाल (2537: 70-118) กล่าวว่า โรงเรียนต้องเสริมสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมให้มีความสะอาด ร่มรื่นสวยงามสงบเป็นธรรมชาติ ซึ่งจะช่วยกล่อมเกลาจิตใจเยาวชน

ของชาติให้มีอารมณ์แจ่มใส จิตใจสะอาด รักความร่มรื่น รักสวย รักงาม เห็นคุณค่า เกิดความรู้สึก ห่วงแหนและรับผิดชอบต่อสังคม เป็นสถานที่จัดให้เด็กอยู่ ร่วมกันทำกิจกรรมร่วมกันอย่างมีความสุข สะดวก สบาย และปลอดภัย สภาพแวดล้อม จะมีทั้งสภาพภายในห้องเรียน และสภาพภายนอกห้องเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538: 52) ได้กำหนดลักษณะในการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. บริเวณโรงเรียนต้องพัฒนาให้ร่มรื่น สวยงาม สะอาด ปลอดภัย

- 1.1 โรงเรียนมีพื้นที่ทำแปลงเกษตร สวนหย่อม สวนสมุนไพร
- 1.2 ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ยืนต้น เพื่อความร่มรื่นสวยงาม
- 1.3 จัดทำรางระบายน้ำ เพื่อไม่ให้น้ำท่วมขัง
- 1.4 จัดมีสนามกีฬา สนามเด็กเล่น ที่เหมาะสมและปลอดภัย
- 1.5 จัดบริเวณโรงเรียนให้สะอาดเรียบร้อยอยู่เสมอ

2. บริเวณอาคารเรียน อาคารประกอบและบริเวณอื่น ต้องพัฒนา ให้สะอาดปลอดภัย ถูกสุขลักษณะและสวยงาม

- 2.1 โรงเรียนมีอาคารเรียน ห้องเรียนเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน
- 2.2 โรงเรียนมีโรงอาหารสะอาดและมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย
- 2.3 โรงเรียนมีห้องปฏิบัติการและสถานฝึกทักษะปฏิบัติการต่างๆ

พิชัย เสี่ยมจิตต์ (2542: 204-205) กล่าวว่า การจัดพื้นที่และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความสำคัญ ซึ่งขนาดของโรงเรียนมักกำหนดให้สอดคล้องและสัมพันธ์กับจำนวนนักเรียนทั้งในปัจจุบันและอนาคต การแบ่งส่วนต่างๆ ในโรงเรียน เพื่อประกอบกิจกรรมต่างๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน และเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของบุคลากรผู้ใช้โรงเรียนโดยทั่วไป แล้วสถานศึกษาสามารถจำแนกส่วนต่าง ๆ ได้เป็น 11 ส่วน ดังนี้

1. ห้องเรียนทั่วไป (General Classroom)
2. ห้องเรียนเฉพาะวิชา (Specialized Studies)
3. โรงอาหาร (Dining Area)
4. หอประชุม (Assembly Unit)
5. อาคารอำนวยการ (Administrative Unit)
6. ห้องสมุดหรือศูนย์กลางสื่อการสอน (Library หรือ Instructional Material Center)
7. บริเวณพักผ่อนหย่อนใจ (Recreation Area)
8. บริเวณเพื่อกิจกรรมและนิทรรศการ (Social Activity and Exhibition Area)

9. บริเวณบริการสาธารณูปโภค (Utilities)
10. เส้นทางจราจรและที่จอดยานพาหนะ (Vehicular Traffic)
11. บริเวณที่พักอาศัย (Residential Area)

นอกจากนี้ลักษณะของอาคารและโรงเรียนที่ดีหลักเกณฑ์การพิจารณาคุณลักษณะของอาคารเรียนและโรงเรียนที่ดีมี 10 ประการ ดังนี้

1. ความเพียงพอ (Adequacy)
2. ความเหมาะสม (Suitability)
3. ความปลอดภัย (Safety)
4. สุขลักษณะ (Healthfulness)
5. ระยะเวลาการติดต่อใช้สอย (Accessibility)
6. การยืดหยุ่น (Flexibility)
7. ประสิทธิภาพ (Efficiency)
8. การประหยัด (Economy)
9. การขยายตัว (Expansibility)
10. รูปร่าง (Appearance)

พิสมัย ถีตะแก้ว (ม.ป.ป.: 155-156) ได้สรุปงานจัดสภาพแวดล้อมไว้ ดังนี้

1. บริเวณโรงเรียน

- 1.1 บริเวณโรงเรียนต้องมีความปลอดภัยแก่เด็กนักเรียน
- 1.2 ควรมีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มีสถานที่เล่นให้แก่เด็กอย่างเพียงพอ
- 1.3 ควรปลูกต้นไม้ เพื่อให้เกิดความร่มรื่นและดูแลรักษาบริเวณของโรงเรียนให้

สะอาดตลอดจนควรตกแต่งบริเวณโรงเรียนให้มีระเบียบและสวยงามอยู่เสมอ

ดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนควรคำนึงถึงหลักความปลอดภัย ความสะอาด ความสะอาดเรียบร้อย และสวยงามเป็นธรรมชาติ มีบรรยากาศร่มรื่น ซึ่งจะทำให้นักเรียนได้เรียนอย่างมีความสุข ภายใต้บรรยากาศ และสภาพแวดล้อมที่สวยงาม เรียบร้อยและเหมาะสม ช่วยให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนให้บังเกิดผลแก่ผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

จากที่นักวิชาการกล่าวมาสรุปได้ว่า อาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม หมายถึง การจัดห้องเรียน อาคารเรียน อาคารประกอบและห้องพิเศษ (อาคารเอนกประสงค์, โรงอาหาร, ห้องสมุด, ห้องปฏิบัติการ, ห้องพยาบาล) ที่มั่นคงปลอดภัยถูกสุขลักษณะ มีขนาดที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน มีการจัดบรรยากาศภายในบริเวณโรงเรียนให้สวยงาม มีสถานพักผ่อนหย่อนใจ สนามกีฬา สนามเด็กเล่น อย่างเพียงพอและปลอดภัย

ค่าธรรมเนียมการเรียน

ความหมายของค่าธรรมเนียมการเรียน

นักวิชาการได้ให้ความหมายของค่าธรรมเนียมการเรียนไว้ดังนี้

สุณี ฉัตราคม และ เสถณี เกียรติ (2537: 64) กล่าวว่า ค่าธรรมเนียมการเรียน เป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษาของบุตรหลาน ซึ่งเป็นการลงทุนส่วนตัว (Private cost) ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของนักเรียน ซึ่งผู้ปกครองเสียค่าใช้จ่ายในการให้โอกาสทางการศึกษาแก่บุตรหลานของตน

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2552. <http://www.opec.go.th>) กล่าวว่า ค่าธรรมเนียมการศึกษา หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่โรงเรียนเรียกเก็บจากผู้ปกครองหรือนักเรียน เพื่อเป็นค่าลงทะเบียนแรกเข้า ค่าจัดการเรียนการสอน ค่าบำรุงห้องสมุด ค่าบำรุงกีฬา ค่าวัสดุฝึก หรือค่าอุปกรณ์การศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2552. <http://www.opec.go.th>) กล่าวว่า ค่าธรรมเนียมอื่น หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่โรงเรียนเรียกเก็บจากผู้ปกครองหรือนักเรียนเพื่อเป็นค่าบำรุงและค่าบริการอื่นๆ นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมการศึกษา เช่น ค่าอาหารกลางวัน ค่ารถรับส่ง ค่าเครื่องใช้แรกเข้าเฉพาะระดับอนุบาล ค่าซักฟอกเฉพาะระดับอนุบาล ค่ากินอยู่ประจำ ค่าประกันของเสียหาย ค่าสอนพิเศษ เป็นต้น

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2552. <http://service.nso.go.th>) กล่าวว่า ค่าธรรมเนียมการเรียน หมายถึง ค่าเล่าเรียน ค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมแรกเข้า ค่าลงทะเบียนนักศึกษา ค่าบำรุงห้องสมุด ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ค่าบำรุงกีฬา ค่าบำรุงห้องพยาบาล และค่าเวชภัณฑ์ ซึ่งทางโรงเรียนหรือสถานศึกษาเรียกเก็บจากผู้เรียนเป็นประจำทุกปี

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า ค่าธรรมเนียมการเรียน หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่โรงเรียนเรียกเก็บจากผู้ปกครองหรือนักเรียน เป็นค่าลงทะเบียนแรกเข้า ค่าจัดการเรียนการสอน ค่าบำรุงห้องสมุด ค่าบำรุงกีฬา ค่าวัสดุฝึกหรือค่าอุปกรณ์การศึกษา ค่าบำรุงห้องพยาบาล รวมถึงค่าธรรมเนียมอื่น เช่น ค่าอาหารกลางวัน ค่ารถรับส่ง ค่าเครื่องใช้แรกเข้าเฉพาะระดับอนุบาล ค่าซักฟอกเฉพาะระดับอนุบาล ค่าประกันของเสียหาย ค่ากิจกรรมพิเศษ ซึ่งทางโรงเรียนเรียกเก็บจากผู้ปกครองเป็นประจำทุกปี

นโยบายการจัดเงินอุดหนุนของรัฐบาล

การจัดการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา นั้น งบประมาณหลักในการดำเนินการส่วนหนึ่งเป็นรายได้จากการเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนจากผู้เรียน และการอุดหนุนจากรัฐบาล

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดมาตรการช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชนเป็นเงินอุดหนุนรายบุคคล พ.ศ. 2552 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 126 ตอนพิเศษ 40 ง (17 มีนาคม 2552) หน้า 2-3 ได้กำหนดนักเรียนที่มีสิทธิ์ได้รับเงินอุดหนุนต้องเป็นนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เป็นโรงเรียนที่ได้รับอนุญาตให้เปิดทำการสอนระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับใดระดับหนึ่งหรือหลายระดับรวมกัน

2. เป็นโรงเรียนการกุศลที่ไม่เก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาจากนักเรียน

3. เป็นโรงเรียนที่เก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาเมื่อรวมกับเงินอุดหนุนรายบุคคลแล้วไม่เกินอัตราค่าใช้จ่ายรายบุคคลสำหรับนักเรียนภาครัฐในแต่ละระดับ

4. ไม่เป็นโรงเรียนที่ประกาศแจ้งให้ผู้ปกครองทราบว่า นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนนี้ไม่ได้รับเงินอุดหนุนรายบุคคล

5. นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับที่ได้รับการอุดหนุนรายบุคคล สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 อายุของนักเรียนต้องไม่ต่ำกว่า 3 ปีบริบูรณ์ในวันที่ 16 พฤษภาคม ของปีการศึกษาในภาคเรียนแรก

อัตราอุดหนุนของรัฐ และอัตราค่าธรรมเนียมการเรียนของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา แสดงดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงอัตราค่าธรรมเนียมการเรียนสำหรับโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา จากมาตรการช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชนเป็นเงินอุดหนุนรายบุคคล พ.ศ. 2552

หน่วย : บาท/คน/ปี

ระดับการศึกษา	อัตราที่รัฐอุดหนุน	ค่าธรรมเนียมการเรียน
ก่อนประถมศึกษา	6,982	3,874
ประถมศึกษา	7,152	3,404
มัธยมศึกษาตอนต้น	10,012	2,635
มัธยมศึกษาตอนปลาย	10,342	2,605

ที่มา : ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 126 ตอนพิเศษ 40 ง (17 มีนาคม 2552): 2-3.

นักวิชาการได้ศึกษาผลกระทบของการใช้จ่ายด้านค่าธรรมเนียมการศึกษาของผู้ปกครองดังต่อไปนี้

พรวิภา สุตสุนทร (2546: 45) กล่าวว่า ในปัจจุบันมีโรงเรียนเอกชนหลายโรงเรียนได้ใช้กลยุทธ์ทางการตลาดเข้ามาใช้ในการบริหารโรงเรียน โดยเฉพาะด้านราคา (Pricing) คือ ค่าใช้จ่ายแรกเข้า ค่าเล่าเรียนและค่าบำรุงการศึกษา ค่าอุปกรณ์การศึกษา ค่ากิจกรรมพิเศษ โดยมีการส่งเสริมการขาย (Promotion) ในรูปแบบต่างๆ เช่น การให้ทุนการศึกษา การแบ่งชำระค่าเล่าเรียน เป็นต้น

อภิญา พันธุ์สุวรรณ (2548: 11-17) กล่าวว่า ค่าใช้จ่ายค่าธรรมเนียมทางการศึกษามีผลต่อการตัดสินใจของพ่อแม่ในการให้การศึกษาแก่บุตรหลาน ซึ่งค่าใช้จ่ายประกอบด้วย ค่าแรกเข้า ค่าเล่าเรียน และค่าใช้จ่ายพิเศษอื่นๆ โดยเฉพาะค่าเล่าเรียนต้องอยู่ในเกณฑ์ที่พ่อแม่รับมือได้ เพราะค่าใช้จ่ายนั้นพ่อแม่มีได้จ่ายเพียงปีเดียวหรือสองปี ดังนั้นพ่อแม่ต้องคิดคำนวณถึงค่าใช้จ่ายในการศึกษาในระยะยาวล่วงหน้า นอกจากนี้ยังต้องคำนวณถึงค่าใช้จ่ายพิเศษต่างๆ ที่มักมีมากกับการเรียนของลูก

ดังนั้นแสดงว่า ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมการเรียนของโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญ และมีผลต่อการพิจารณาตัดสินใจของผู้ปกครองเป็นอย่างมากเพราะโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาดี มีชื่อเสียง สื่อการเรียนการสอนครบครัน มีความจำเป็นที่ต้องใช้งบประมาณดำเนินการมาก การเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนก็ย่อมจะมากตามไปด้วย

จากที่นักวิชาการกล่าวมาสรุปได้ว่า ค่าธรรมเนียมการเรียน หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่โรงเรียนเรียกเก็บจากผู้ปกครองหรือนักเรียน ได้แก่ ค่าลงทะเบียนแรกเข้า ค่าจัดการเรียนการสอน ค่าบำรุงห้องสมุด ห้องพยาบาล ค่าวัสดุฝึก(ค่าอุปกรณ์การศึกษา) รวมทั้งค่าธรรมเนียมอื่นๆ ได้แก่ ค่าอาหารกลางวัน ค่ารถรับส่ง ค่าเครื่องใช้แรกเข้า(ระดับอนุบาล) ค่าซักฟอก(ระดับอนุบาล) ค่าประกันของเสียหาย ค่ากิจกรรมพิเศษ ซึ่งโรงเรียนเรียกเก็บเป็นประจำทุกปี ทั้งโรงเรียนที่รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลและไม่รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลตามอัตราที่กำหนดไว้ ในบางโรงเรียนมีการทำการตลาดโดยการให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนและผู้ปกครองสามารถแบ่งชำระค่าเล่าเรียนได้

หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

หลักสูตร

ความหมายของหลักสูตร

นักวิชาการได้ให้ความหมายของหลักสูตร ดังนี้

Taba (1962: 11) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่ได้จัดขึ้น เพื่อพัฒนาบุคคลให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

Bean, Topper, and Alessi (1986: 16) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง ผลผลิต โปรแกรม สิ่งที่ต้องการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน

Parkey and Hass (1993: 3) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่ผู้เรียนแต่ละคนได้รับในโปรแกรมการศึกษา ซึ่งมีความต้องการให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์เฉพาะที่เกี่ยวข้อง

กิติมา ปรีดีดิลก (2532: 60) กล่าวว่า หลักสูตร คือ เอกสารที่กำหนดโครงการศึกษาของผู้สอนโดยกำหนดมุ่งหมายของการศึกษา เนื้อหาความรู้ และประสบการณ์ที่จะจัดให้กับผู้เรียน กระบวนการเรียนการสอนและประเมินผล

สุมิตร คุณานุกร (2535: 3) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง โครงการที่ประมวลความรู้และประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปตามความมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537: 6) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ทั้งหลายที่ทางโรงเรียนจัดให้แก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองไปในทิศทางที่พึงปรารถนา

อุมา สุคนธมาน (มปป: 94) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทั้งมวลของนักเรียน (the total experience of the child) ที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนเป็นทั้งประสบการณ์ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ มีทักษะและทัศนคติที่ดีอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิต หรืออีกนัยหนึ่งอาจกล่าวได้ว่า หลักสูตรที่จัดขึ้นตามหลักการที่ว่าการศึกษาคือชีวิต

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลความรู้และประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อกำหนดทิศทางของการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดมวลประสบการณ์ทั้งภายนอกและภายในโรงเรียน เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ตามความมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้

หลักการจัดหลักสูตรและการเรียนรู้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นักวิชาการได้กล่าวถึงหลักการจัดหลักสูตรและการเรียนรู้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้
กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ (2544: 12) กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียนเมื่อเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกำหนดไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพ สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม ดังนี้

1) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 2) กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 3) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ 4) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม 5) กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา 6) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ 7) กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และ 8) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ธีระ รุญเจริญ (2546: 109-110) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. จัดการเรียนการสอนและมีการวัดผลประเมินผล เพื่อให้จบหลักสูตรทั้ง 8 กลุ่ม
2. ผู้เรียนสามารถจบหลักสูตรได้ 2 ช่วงชั้น
  - 2.1 เมื่อเรียนจบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี
  - 2.2 เมื่อเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี
3. ในการจัดการเรียนในแต่ละวันหรือตลอดหลักสูตร รวมทั้งการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้สถานศึกษายืดหยุ่นเวลาได้ตามความเหมาะสม
4. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรนั้น กำหนดเฉพาะที่จำเป็นในการพัฒนาผู้เรียนทุกคน ในการที่ผู้เรียนมีพัฒนาการที่แตกต่างกัน (เด็กเก่ง อ่อน และบกพร่องทุกด้าน) สถานศึกษาสามารถปรับลดหรือเพิ่มสาระ และมาตรฐานการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม
5. สถานศึกษาจัดทำหลักสูตร โดยกำหนดรายวิชาที่ให้เรียนตามมาตรฐานที่กำหนดและสามารถทำรายวิชาเพิ่ม สำหรับเป็นวิชาเลือกให้แก่ผู้เรียนตามความเหมาะสมของวัย ความสามารถและศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน
6. การเรียนในช่วงชั้นที่ 1-3 (ป.1-ม.3) เป็นการศึกษาภาคบังคับให้เรียนเป็นรายปี สำหรับชั้น ม.1- ม.3 อาจจัดเป็นรายภาคได้ เพื่อสอดคล้องกับการเรียนในช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-ม.6) ส่วนการเรียนในช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-ม.6) ให้จัดเป็นรายภาคและคือน้ำหนักของรายวิชาเป็นหน่วยกิต โดยให้ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนัก 1 หน่วยกิต
7. การจัดการเรียนรู้เน้นการบูรณาการสาระการเรียนรู้ทั้งภายในกลุ่ม และการบูรณาการข้ามกลุ่ม รวมทั้งการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย การกำหนดปัญหา ให้มีการศึกษา

ค้นคว้าโดยวิธีการเรียนรู้ใหม่ๆอย่างหลากหลาย โดยให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทั้งแบบทำคนเดียวและ เป็นทีม ครูเป็นผู้เสนอแนะและให้การช่วยเหลือโดยเรียนรู้และศึกษาวิจัยกับผู้เรียน

8. ลักษณะการจัดการเรียนรู้

8.1 ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3) เน้นทักษะพื้นฐานในการติดต่อสื่อสารและคิดคำนวณ คิดวิเคราะห์ และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ ทั้งด้านลักษณะนิสัยและสุนทรียภาพ จัดการเรียนรู้ ภาษาไทยและคณิตศาสตร์เป็นหลัก ไม่ควรใช้เวลาเรียนมาก ให้เรียนอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน (เรียนปนเล่น)

8.2 ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-ป.6) จัดการเรียนรู้คล้ายช่วงชั้นปีที่ 1 แต่เพิ่มให้เลือกเรียนได้ สนองตามความสนใจ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สร้างผลงานด้วยตนเอง

8.3 ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-ม.3) มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ทักษะที่สูงและซับซ้อนขึ้น เพื่อ ศึกษาความถนัด ความสนใจ เพื่อเตรียมเข้าศึกษาต่อและเข้าสู่วงการอาชีพ

8.4 ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-ม.6) จัดการเรียนรู้เฉพาะทางมากขึ้น เน้นการเรียนรู้ที่ลุ่มลึก เพื่อสนองความถนัด ความสนใจ เพื่อเตรียมเข้าศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ

ธีระ รุญเจริญ (2546: 110) กล่าวว่า ในการจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษา ต้องพัฒนาสื่อและแหล่งการเรียนรู้เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพ ดังนี้

1. เน้นให้มีความหลากหลาย เพื่อค้นคว้ามากกว่าเป็นสื่อประจำรายวิชา
2. เป็นสื่อที่จัดหา จัดทำจากท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการจะเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด สถานประกอบการ หรือสถานที่สำคัญต่างๆ

กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ (2545: 4-8) กล่าวว่า แนวการจัดหลักสูตรของสถานศึกษาและกระบวนการจัดการเรียนการสอน มีภารกิจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนตาม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ที่จะต้องดำเนินการมีดังนี้

1. การประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม มีดังนี้

1.1 กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค โดยการวิเคราะห์จาก มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.2 กำหนดเกณฑ์สำหรับตัดสินการประเมินการผ่านผลการเรียนรู้ที่คาดหวังราย วิชา

1.3 กำหนดเกณฑ์การประเมินให้ระดับผลการเรียนสาระการเรียนรู้รายปีหรือราย ภาค

- 1.4 ประเมินผลการเรียนระหว่างเรียน ซึ่งเป็นการประเมินผลระดับห้องเรียน
- 1.5 ประเมินตัดสินผลการเรียนสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค
- 1.6 ประเมินสรุปผลการเรียนสาระการเรียนรู้ผ่านช่องทาง
2. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นการประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามที่หลักสูตรสถานศึกษา มีดังนี้
  - 2.1 กำหนดจุดประสงค์การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแต่ละกิจกรรม
  - 2.2 กำหนดเกณฑ์สำหรับตัดสินการผ่านกิจกรรมแต่ละกิจกรรม
  - 2.3 ประเมินผู้เรียนระหว่างร่วมกิจกรรม
  - 2.4 ประเมินตัดสินการผ่านกิจกรรม
  - 2.5 ประเมินสรุปผลการประเมินการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านช่องทาง
3. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่สถานศึกษากำหนดขึ้น เพื่อแก้ปัญหาหรือสร้างค่านิยมอันดีให้แก่ผู้เรียนตามหลักสูตรเพื่อกำหนดเกณฑ์ สำหรับตัดสินการผ่านคุณลักษณะอันพึงประสงค์แต่ละประการเพื่อเป็นแนวทางวิธีการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวทางและวิธีการที่สถานศึกษากำหนดประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รายปีหรือรายภาคและประเมินตัดสินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผ่านช่องทาง
4. การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เป็นการประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของผู้เรียนตามหลักสูตร เพื่อกำหนดเป็นมาตรฐาน แนวทาง วิธีการ ความสามารถ ตลอดจนตัดสินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนของแต่ละช่วงชั้นรวมทั้งประเมินความสามารถการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนรายปีหรือรายภาค
5. การประเมินตัดสินผลการเรียนผ่านช่องทาง จบการศึกษาภาคบังคับ หรือจบหลักสูตร เป็นการประเมินตัดสินผลการเรียนให้ผู้เรียนที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์ผู้ผ่านช่องทาง (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หรือปีที่ 6) จบการศึกษาภาคบังคับ (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3) และจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6)
6. การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ เป็นการจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่ศึกษาอยู่ในปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้น คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ เครื่องมือประเมินมาตรฐานระดับชาติ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดในแต่ละปี

7. การเทียบโอนผลการเรียน เป็นการประเมินผลการเรียน ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของผู้เรียนที่ศึกษาจากสถานศึกษาอื่นหรือรูปแบบการศึกษาอื่นให้เป็นส่วนหนึ่งของผลการเรียนของผู้เรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษา

8. การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา เป็นการจัดทำเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียน เพื่อเป็นข้อมูลแสดงผลการดำเนินการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง และเป็นเอกสารหลักฐานแสดงวุฒิทางการศึกษาของผู้เรียน

9. การจัดการซ่อมเสริมผลการเรียน เป็นการจัดแนวทางการปรับปรุงแก้ไข ผู้เรียนที่มีข้อบกพร่องในการเรียนด้านต่างๆ ให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาการตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรเพื่อความสำเร็จในการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

10. การกำกับติดตามและประเมินผลการประเมินผลการเรียน เป็นการวางระบบและแผนงานการตรวจสอบการดำเนินการประเมินผลการเรียนของผู้มีหน้าที่รับผิดชอบฝ่ายต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นได้ทันเหตุการณ์

11. การรายงานผลการประเมินผลการเรียน เป็นการรายงานผลการดำเนินงานประเมินผลการเรียนรู้อะดับต่าง ๆ ให้ผู้เรียน ผู้สอนผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รับทราบความก้าวหน้าและผลการเรียนรู้อันผู้เรียน เพื่อให้ทุกฝ่ายใช้เป็นข้อมูลร่วมกันในการปรับปรุงการเรียนของผู้เรียน การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สอนและการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายที่วางไว้

12. การจัดทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการประเมินผลของสถานศึกษา เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการดำเนินการประเมินผลการเรียน และภารกิจต่างของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน ให้การประเมินผลการเรียนของสถานศึกษามีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ถูกต้อง ยุติธรรม และมีผลการดำเนินงานที่น่าเชื่อถือเป็นที่ยอมรับทั้งด้านสังคมและกฎหมายจากทุกฝ่าย ซึ่งสถานศึกษาอาจจัดทำเป็นระเบียบของสถานศึกษาได้

กาญจน์ เรืองมนตรี (2548: 112) กล่าวว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วยบุคลากรทั้งในโรงเรียนและในชุมชน อันได้แก่ ครู นักเรียน ผู้บริหาร นักวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษา พ่อแม่และสมาคมครูผู้ปกครอง และสมาชิกอื่นๆในชุมชน

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า ลักษณะการจัดหลักสูตรและการเรียนรู้ เป็นการกำหนดเกณฑ์คุณภาพมาตรฐานของผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สอดคล้องในการดำรงชีวิตตามความสามารถและความสนใจของผู้เรียน ซึ่งต้องมีการวัดและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพเพื่อ

รองรับการประเมินภายในและภายนอก โดยหลักสูตรได้กำหนดสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม ดังนี้ 1) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 2) กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 3) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ 4) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม 5) กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา 6) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ 7) กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และ 8) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

หลักการจัดหลักสูตรก่อนประถมศึกษา

นักวิชาการได้กล่าวถึงหลักการจัดหลักสูตรก่อนประถมศึกษา ดังนี้

เยาวพา เดชะคุปต์ (2542: 83-84) ได้กล่าวถึงหลักในการจัดหลักสูตรสำหรับเด็กก่อนประถมศึกษาควรมีลักษณะ ดังนี้

1. หลักสูตรควรเน้นสภาพชีวิตจริง กิจกรรมที่จัดควรเปิดโอกาสให้เด็กรู้จักแก้ปัญหาและแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนอย่างอิสระ โดยครูควรสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมให้กับเด็ก เพื่อให้มีร่างกายที่สมบูรณ์และมีสุขภาพจิตที่ดี
2. หลักสูตรควรเน้นการปรับตัวของเด็กเปิดโอกาสที่จะให้เด็กเรียนและทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยการแลกเปลี่ยนสิ่งของ ทั้งของเล่น ของใช้ ฝึกการอดทนรอคอย และการทำสิ่งต่างๆคนเดียว และเป็นกลุ่ม
3. การจัดประสบการณ์ควรเป็นพัฒนาการทางร่างกายให้มากที่สุด โดยให้เด็กมีโอกาสใช้กล้ามเนื้อใหญ่และเล็กในการทำกิจกรรมต่างๆ และฝึกทักษะต่างๆที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย โดยครูจัดเตรียมกิจกรรม ของเล่น และสื่อการเรียนหลายๆอย่างไว้ให้เด็กได้มีโอกาสเลือก
4. หลักสูตรควรเน้นการพัฒนาสติปัญญา โดยการจัดประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมที่จะเน้นการพัฒนาทางสติปัญญาและการแก้ปัญหา
5. การจัดประสบการณ์ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความรู้สึกนึกคิด ความคิดสร้างสรรค์อย่างเสรีโดยใช้วิธีหลายๆอย่างมากกว่าที่จะให้เด็กทำตามครูหรืออ่านเขียนอย่างเดียว
6. โรงเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยที่ดีควรเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเอง เกิดความรู้สึกและภาพลักษณ์ที่ดีงามต่อตนเองและผู้อื่น
7. โรงเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยควรเป็นสถานที่ที่เด็กจะมีความรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย และมีโอกาสทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การพูดคุย ร้องเพลง เล่นอย่างอิสระ และมีการพักผ่อนเพียงพอ
8. ตารางเวลาที่ใช้ในแต่ละวันควรยืดหยุ่นตามความสนใจ และความต้องการของเด็ก
9. ครูผู้สอนในชั้นเด็กปฐมวัยควรมีความรู้เกี่ยวกับมนุษยวิทยา สังคมวิทยาพัฒนาการของเด็ก และจิตวิทยา

10. การให้การศึกษแก่พ่อแม่ควรเป็นโครงการหนึ่งและเป็นแนวโน้มใหม่ ที่ควรรวมอยู่ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

11. ควรมีโครงการต่อเนื่องระหว่างโรงเรียนอนุบาลกับโรงเรียนประถม เพื่อการหาแนวทางร่วมกันในการประเมินผลและเพื่อเพิ่มพูนทัศนคติและความร่วมมือระหว่างโรงเรียนอนุบาลกับโรงเรียนประถม

หลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัยควรเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการและธรรมชาติของเด็ก กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 6) ได้กล่าวว่า การจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในพุทธศักราช 2546 มีการจัดทำหลักสูตรโดยแบ่งได้ ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษานั้นในแต่ละโรงเรียนจะต้องมีจุดเน้นหรือจุดเด่นของโรงเรียน มีการกำหนดปรัชญา คำขวัญ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ ยุทธศาสตร์ของโรงเรียนเสียก่อน เพื่อนำมากำหนดการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามคู่มือการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

2. การจัดทำหลักสูตรการปฏิบัติในห้องเรียนขั้นตอนในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติในห้องเรียนที่จะนำเสนอ ในเอกสารคู่มือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ฉบับนี้มีขั้นตอนง่ายๆ อยู่ 5 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน

2.2 จัดทำกำหนดการจัดประสบการณ์ตลอดปีจากสาระการเรียนรู้รายปีหรือหน่วยการเรียนรู้

2.3 กำหนดตารางกิจกรรมประจำวัน

2.4 จัดทำแผนการจัดประสบการณ์

2.5 จัดประสบการณ์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เป็นหลักสูตรที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กอายุตั้งแต่ 0 - 5ปี (5 ปี 11 เดือน 29 วัน) การกำหนดหลักสูตรขึ้นเพื่อให้ผู้จัดการศึกษาในระดับนี้ใช้เป็นแนวทางให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศในด้านการจัดที่เหมาะสมกับธรรมชาติของการจัดการศึกษาเหมาะสมตามวัยและพัฒนาการของเด็กถูกต้องตามหลักวิชาการ ประมวลกฎหมาย สอดคล้องกับนโยบายรวมทั้งเหมาะสมกับสภาพปัญหา และความต้องการของสถานศึกษาชุมชนและท้องถิ่น

สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2546: 4) ได้มีการกำหนดหลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อให้โรงเรียนที่มีการสอนระดับอนุบาลนำไปใช้เป็นแนวทางโดยมีสาระสำคัญครอบคลุมเนื้อหาต่าง ๆ ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
  2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย
  3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
  4. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข
  5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัวชุมชนและสถาบันการศึกษาในการพัฒนาเด็ก
- จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า ในการจัดทำหลักสูตรก่อนระดับปฐมวัยควรจะมีการจัดทำหลักสูตร ที่เน้นพัฒนาการและเตรียมความพร้อมให้เหมาะสมกับวัยและส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา เนื้อหาของหลักสูตรควรจะเป็นเนื้อหาที่เหมาะสมกับวัยเด็กในแต่ละระดับชั้นและอายุ ให้เด็กได้มีพัฒนาการที่ดีและมีคุณภาพรวมทั้งโรงเรียนจะต้องมีการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาเป็นรายปี/รายชั้นให้เหมาะสมกับสภาพโรงเรียน การบริหารและแนวการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน

การจัดการเรียนการสอน

ความหมายของการจัดการเรียนการสอน

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2531: 3) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง แนวทางในการที่โรงเรียนจัดกิจกรรม หลักสูตร และประสบการณ์ต่างๆ ให้กับนักเรียน ตั้งแต่วันที่เด็กเข้ามาสู่โรงเรียนจนกระทั่งถึงวันที่เด็กสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนด

อภิญา พันธุ์สุวรรณ (2548: 15) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง ระบบการเรียน หลักสูตรของโรงเรียนและแนวการสอน ซึ่งในปัจจุบันโรงเรียนมีหลักสูตรให้เลือกมากมาย เช่น หลักสูตรภาษาอังกฤษ หลักสูตรสามัญ สองภาษา ระบบอินเตอร์ ตลอดจนโรงเรียนแนวการสอนที่แตกต่างออกไป เช่น วิถีพุทธ วอลดอร์ฟ หรือ นีโอฮิวแมนนิสต์

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอน เป็นการดำเนินงานเพื่อจัดกิจกรรม หลักสูตร และประสบการณ์ต่างๆ เพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

แนวทางการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร

เนื่องจากหลักสูตรเป็นแผนแม่บทในการกำหนดขอบข่ายความรู้ ความสามารถ และมรดกประสพการณ์ จึงเน้นการจัดการเรียนการสอน โดยยึดหลักการ 2 ประการ ดังต่อไปนี้

1. จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ดังนี้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542: 11) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตเหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2544: 7) ได้ให้ความหมายของการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child-Centered Approach) คือ แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ และสิ่งประดิษฐ์ใหม่ โดยการใช้กระบวนการทางปัญญา (กระบวนการคิด) กระบวนการทางสังคม (กระบวนการกลุ่ม) และให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียน สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ โดยครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกจัดประสพการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550: 82) กล่าวว่า เป็นการสอนที่จัดเนื้อหาและกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตที่เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน เป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนได้คิดค้นคว้าหาความรู้และลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนจนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้สอนจึงต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนจากการสอนที่เน้นความรู้ด้านเนื้อหาวิชาต่างๆเพียงอย่างเดียว มาเป็นการสอนที่ผสมผสานการให้ความรู้กับการให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการหาความรู้ (Learn how to learn) ซึ่งมีคุณค่ามากกว่าการเรียนรู้ตัวความรู้

การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีจุดมุ่งหมายดังต่อไปนี้

1. สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน
2. ส่งเสริมความสามารถในกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้มีการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต หรือการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้
3. ส่งเสริมพัฒนาการในทุกด้านของผู้เรียนแต่ละคน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นกระบวนการคิด การปฏิบัติจริง และนำไปใช้ประโยชน์ได้ หรือมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ให้มากที่สุด
5. ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันทั้งผู้เรียน ผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้อง

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดการกิจกรรมโดยวิธีต่างๆ อย่างหลากหลาย ที่ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ได้ คิด ค้นคว้า ได้ปฏิบัติ และมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่ม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง และสามารถนำ ความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง

2. การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้

ความหมายของการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ ดังนี้

สงบ ลักษณะ (2534: 1) ได้กล่าวถึงความหมายของวิธีการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการ เป็นการสอนที่ผู้สอนหลีกเลี่ยงการเป็นผู้บอกความรู้แก่ผู้เรียนโดยตรง แต่จะจัด ให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ อย่างเหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียน เหมาะสม กับธรรมชาติ และวัยของผู้เรียน เหมาะสมกับลักษณะเนื้อหาวิชา และเหมาะสมกับสภาพ สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชีวิตจริง

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550: 82) ได้กล่าวถึงความหมายของการจัดการเรียนการสอนโดยเน้น กระบวนการเรียนรู้ คือ การที่ผู้สอนใช้เทคนิควิธีสอนหลายๆแบบ ให้เหมาะสมกับเนื้อหาและ จุดประสงค์การสอน และเน้นการเรียนรู้อย่างมีลำดับขั้นตอน เพื่อนำไปสู่จุดประสงค์ที่กำหนดไว้

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ เป็นการสอนที่ผู้สอนจะหลีกเลี่ยงการบอกความรู้แก่ผู้เรียนโดยตรง โดยจะจัดการเรียนการสอนโดย เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่มีเทคนิควิธีสอนหลายๆแบบ ดำเนินการอย่างมีขั้นตอนให้เหมาะสมกับ เนื้อหาและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการ ผู้สอนควรได้ปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิด คุณลักษณะที่พึงประสงค์อันเป็นเป้าหมายของการใช้ทักษะกระบวนการ ดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้ทำงานโดยคำนึงถึงความจำเป็นหรือประโยชน์ หรือคุณค่าของงานที่มีต่อ ส่วนรวมก่อนลงมือทำ
2. เป็นผู้มีใจเปิดกว้าง รับฟังความคิดและวิธีการที่หลากหลาย พร้อมจะรับการ พิจารณาข้อเสนอแนะจากผู้อื่นเสมอ แม้ว่าตนเองจะยังไม่เห็นด้วย และไม่ยึดมั่นถือมั่นกับวิธีการ เดิมหรือแนวความคิดเดิมจนเปลี่ยนแปลงไม่ได้
3. เป็นผู้ที่ตัดสินใจเลือกปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง หลังจากได้รับฟังแนวความคิด ต่างๆ โดยพิจารณาเลือกอย่างมีเหตุผล ไม่ลำเอียง
4. เป็นผู้ที่กำหนดหรือวางแผนการทำงานล่วงหน้าก่อนลงมือปฏิบัติจริงทุกครั้ง

5. เป็นผู้ที่คอยติดตามตรวจสอบผลการทำงานเป็นระยะๆ พร้อมทั้งปรับปรุงการทำงานของตนให้ดีขึ้นกว่าเดิมอยู่เสมอ

6. เป็นผู้ที่มีความพอใจในการทำงาน และปฏิบัติงานของตนทุกครั้งด้วยความเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2534: 41)

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 2 ประเด็น คือ

1. จัดกิจกรรมให้เป็นกระบวนการ เป็นการดำเนินการสอนอย่างมีขั้นตอนที่เป็นไปตามลำดับขั้นตั้งแต่ต้นจนจบ แล้วเสร็จตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้เรียนได้คิด ได้พูด ได้แก้ปัญหา ได้ปฏิบัติ ฯลฯ ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ เกิดการพัฒนาตนเองหลังจากทำกิจกรรมนั้นแล้ว

2. พัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสามารถเชิงกระบวนการ เป็นการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความสามารถในการปฏิบัติเป็นขั้นตอนติดตัวไปใช้ในชีวิตจริง ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนการเรียนรู้อย่างเป็นกระบวนการ จนเกิดทักษะกระบวนการสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและชีวิตการทำงานของตนได้ (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2550: 81-83)

ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 2 ประเด็น คือ 1) จัดกิจกรรมให้เป็นกระบวนการ 2) พัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสามารถเชิงกระบวนการ ซึ่งผู้สอนควรต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์อันเป็นเป้าหมายในการจัดการศึกษาต่อไป

จากที่นักวิชาการกล่าวมาสรุปได้ว่า หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน หมายถึงหลักสูตรที่โรงเรียนใช้เป็นแนวทางจัดการศึกษาให้กับนักเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งภายนอกและภายในโรงเรียน ได้แก่ กำหนดหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการของนักเรียนมีความยืดหยุ่นตามศักยภาพผู้เรียน ผู้ปกครองสามารถเข้าร่วมกำหนดหลักสูตร โดยโรงเรียนจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเน้นกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ความหมายของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

นักวิชาการกล่าวถึงความหมายของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ดังนี้

สุภากร ราชากรกิจ (2537: 94) กล่าวว่า โรงเรียนเป็นสมบัติของชุมชน โรงเรียนจำเป็นต้องอาศัยชุมชน โรงเรียนไม่ควรรอบรับประโยชน์จากชุมชนอย่างเดียวควรจะต้องบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนเพื่อให้ประชาชนเห็นว่าโรงเรียนและนักเรียนดีมีประโยชน์แก่ชุมชน

ถนอม มากะจันทร์ (2539: 234) กล่าวว่า โรงเรียนกับผู้ปกครองเป็นความสัมพันธ์ที่จากกันไม่ได้ ต้องพึ่งพาอาศัยกัน ถ้าโรงเรียนตั้งโดยไม่มีผู้ปกครองหรือชุมชนอยู่ ก็ไม่สามารถตั้งอยู่ได้ และถ้าผู้ปกครองหรือชุมชนไม่มีโรงเรียน การรับการศึกษาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ก็ไม่มี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2539: 45-46) ได้กำหนดให้งานชุมชนสัมพันธ์เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการรับรองมาตรฐานโรงเรียน โดยโรงเรียนจะต้องมีการสร้างความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดได้อย่างเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน ระดับการศึกษาและชุมชน

พินิจดา วีระชาติ (2542: 43) กล่าวว่า โรงเรียนเป็นหน่วยงานหนึ่งของชุมชน ซึ่งเกิดขึ้นจากความต้องการของชุมชน โรงเรียนจึงต้องคล้อยตามชุมชน เมื่อชุมชนเปลี่ยนไปโรงเรียนก็เปลี่ยนไป แต่ในขณะเดียวกันโรงเรียนก็ต้องเป็นผู้นำชุมชนด้วย ดังนั้นโรงเรียนกับชุมชนจึงมีความสัมพันธ์กัน

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2551: 30) กล่าวว่า โรงเรียนและชุมชนต้องเป็นของคู่กันเสมอ โรงเรียนจึงเป็นรูปแบบหนึ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น เพื่อให้มีการถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นระบบ โรงเรียนได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากชุมชนในรูปของภาษีและความช่วยเหลือพิเศษ โรงเรียนจึงมีข้อผูกพันทางกฎหมาย ศีลธรรม และความรับผิดชอบร่วมกับชุมชน ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของและอุปถัมภ์โรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนจึงเป็นกระบวนการสองทาง คือ โรงเรียนต้องมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน ให้ข่าวสารกับชุมชน และชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาสนับสนุนโรงเรียนในเวลาเดียวกัน

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมด้านต่าง ๆ ภายในโรงเรียนระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน รวมถึงการที่โรงเรียนต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนเพื่อสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ความสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

นักวิชาการกล่าวถึงความสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนดังนี้
 ภิญญา สาร (2539: 98) กล่าวว่า ความจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังนี้

1. การศึกษาในโรงเรียนต้องสัมพันธ์กับบุคคลในชุมชน
2. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน
3. เพื่อให้ครูกับผู้ปกครองนักเรียน และประชาชนในชุมชน มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน
4. เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับกลุ่มคนที่เป็นปัญหาต่อการศึกษา
5. เพื่อปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนตามความต้องการของผู้ปกครองหรือชุมชน
6. เพื่อใช้ทรัพยากรของชุมชนให้เป็นประโยชน์

7. เพื่อให้โรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้ปกครองดีขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2542: 79-86) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์ โดยการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนทำได้ดังนี้

1. การส่งเอกสารเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียน การแจ้งข่าวมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการสื่อสาร สร้างความเข้าใจ ก่อให้เกิดความร่วมมือที่ดีระหว่างกัน ยังเป็นการลดความขัดแย้งกันในเรื่องของการดำเนินงานเป็นอย่างดี

1.1 การจัดทำจุลสาร จดหมายข่าวหรือเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ บางโรงเรียนจัดส่งให้ผู้ปกครองเป็นรายสัปดาห์ รายเดือนหรือบางแห่งภาคเรียนละครั้ง

1.2 การจัดทำป้ายประกาศข่าวสารต่างๆ อาจมีเนื้อหาสาระเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ได้แก่ ป้ายต้อนรับการเปิดเรียน

1.3 จดหมายแจ้งข่าวอย่างทางการและไม่เป็นทางการ

1.4 จัดทำคู่มือผู้ปกครอง

2. การพบปะพูดคุยหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

2.1 การประชุมระหว่างผู้ปกครองและครู

2.2 การติดต่อทางโทรศัพท์

2.3 การพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ

2.4 การเยี่ยมบ้านเด็ก

2.5 การจัดทำสมุดสื่อสารบ้านและโรงเรียนหรือจดหมายเวียน สมุดสื่อสารบ้านและโรงเรียน จะเป็นการสื่อสาร 2 ทาง

3. การเยี่ยมโรงเรียน

3.1 การเปิดให้ชมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของเด็ก

3.2 การจัดแสดงนิทรรศการ และผลงานเด็ก

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2551: 30) กล่าวว่า ความจำเป็นที่ต้องมีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังนี้

1. โรงเรียนเป็นแหล่งรวมวิชาการสาขาต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในด้านการเรียนรู้ของคนในชุมชน

2. โรงเรียนเป็นแหล่งผลิต พัฒนา และคัดเลือกสมาชิกที่ดีให้กับชุมชน

3. โรงเรียนเป็นแหล่งถ่ายทอดวัฒนธรรมของชุมชน

4. โรงเรียนเป็นศูนย์รวมของชุมชน กิจกรรมและบริการต่างๆที่เกิดขึ้นที่โรงเรียน

5. โรงเรียนเป็นหน่วยผลิตวิชาการใหม่ๆให้กับชุมชน

6. โรงเรียนอาศัยภาษีและการสนับสนุนจากประชาชน

7. โรงเรียนต้องการความสนับสนุน และอุปถัมภ์ในด้านต่างๆจากประชาชน

ดังนั้นการจัดการศึกษาในปัจจุบันผู้ปกครองและชุมชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้ความรู้กับนักเรียนเป็นอย่างมาก เช่น การนำภูมิปัญญาของท้องถิ่นเข้ามาสอน การเชิญผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน มีการแจ้งข่าวสารของโรงเรียน เพื่อให้ผู้ปกครองทราบถึงทิศทางการเรียนการสอนและช่วยกันพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพ

จากที่นักวิชาการกล่าวมาสรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนและนักเรียน ได้แก่ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ปกครอง เปิดให้ชมกิจกรรมการเรียนการสอนและผลงานนักเรียน การเชิญผู้ปกครองหรือบุคคลในชุมชนที่มีความสามารถด้านต่างๆมาร่วมกิจกรรมกับโรงเรียน มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารสู่ผู้ปกครองและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการที่โรงเรียนต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนด้วยเช่นกัน เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนในเทศกาลต่างๆ

ครูผู้สอน

ความหมายของครูผู้สอน

นักวิชาการได้ให้ความหมายของครูผู้สอนไว้ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ให้ความหมายของครู คือ บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการต่างๆในสถานศึกษาของรัฐและเอกชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 4)

เปรม ตินสุลานนท์ (2543: 1) กล่าวถึงอาชีพครูว่า ครูที่เป็นครูด้วยใจรัก เป็นครูด้วยจิตและวิญญาณ มีความเป็นครูทุกลมหายใจ ตั้งแต่เกิดจนตายเป็นครูที่รักและห่วงแหน ห่วงใย อาหารต่อนักเรียน ต่อศิษย์ดุจลูกในไส้ ของตนเองจะทำทุกวิถีทางที่จะให้ศิษย์เป็นคนดี

สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2543: 2) กล่าวว่าจิตวิญญาณของความเป็นครูมีความสำคัญเหนือสิ่งอื่นใด เพราะจะเป็นตัวกำหนดให้คนรู้จักหน้าที่ ความรับผิดชอบ ทุ่มเทเสียสละ เพื่อคุณภาพการศึกษาของศิษย์ คนที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูไม่ประพฤติตนออกนอกถิ่นนอกทาง จนเป็นที่ครหานินทาของผู้อื่น เพราะการทำเช่นนั้นจะเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีให้แก่ศิษย์ คนที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูคงต้องรู้จักพัฒนาตนแสวงหาความรู้ใส่ตน เพื่อว่าตนจะได้ถ่ายทอดความรู้ ความคิด

และมีเทคนิคในการส่งเสริมสนับสนุนให้ศิษย์ได้เรียนรู้อย่างกว้างขวางและหลากหลาย คนที่มีจิตวิญญาณ ความเป็นครูย่อมรักใคร่ห่วงใย และมีความปรารถนาดีต่อศิษย์

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า ครูผู้สอน หมายถึง บุคลากรซึ่งทำหน้าที่ทางด้านการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและทักษะที่เหมาะสมเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คุณลักษณะของครูที่ดี

นักวิชาการได้ให้ความหมายคุณลักษณะของครูที่ดี ดังนี้

โกสินทร์ รังสิยาพันธ์ (2530: 55) ได้กล่าวถึง ลักษณะของครูที่ดีไว้ด้วยกัน 4 ด้าน คือ

1. มีวิธีการสอนดี
2. รักษาวินัยและมีการปกครองที่ดี
3. มีบุคลิกภาพที่ดี
4. จัดห้องเรียนและบริหารชั้นเรียนดี

ยนต์ ชุ่มจิต (2531: 79) ได้สรุปตามทัศนะของบุคคลต่างๆ รวมทั้งผลการวิจัยได้ความว่า ครูที่ดีนั้นจะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1. บุคลิกภาพของครูที่ดี หมายถึง บุคลิกภาพทั้งทางกายและจิตใจ เช่น รูปร่างหน้าตาดี ท่าทางสง่าผ่าเผย แต่งกายเรียบร้อย พุดจาไพเราะ นุ่มนวล สงบเสถียร มีลักษณะเป็นผู้นำ น้ำเสียงชัดเจน เป็นต้น

2. คุณสมบัติส่วนตัวดี เช่น สติปัญญาดี มีความเฉลียวฉลาด มีความรู้กว้างขวางเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กระตือรือร้น มีสุขภาพอนามัยดี เป็นต้น

3. ความสามารถในการสอนและการปกครอง หรืออาจพูดอีกนัยหนึ่งว่าสอนดีและปกครองนักเรียนได้ดี เช่น อธิบายได้แจ่มชัดเด็กปฏิบัติตามได้ สอนแล้วเด็กสามารถคิดแก้ปัญหาต่างๆ ได้ สอนสนุก และสามารถปกครองนักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัยตลอดเวลา เป็นต้น

4. ประพฤติดี เช่น ละเว้นการทำให้เป็นอบายมุขทั้งปวง กระทำแต่สิ่งที่เป็นกายสุจริต วาจสุจริต และมโนสุจริต

5. มีจรรยาและมีคุณธรรมสูง เช่น ซื่อสัตย์ต่ออาชีพครู เสียสละ มีเมตตากรุณา ยุติธรรม มานะอดทน เป็นต้น

6. มนุษย์สัมพันธ์ดี คือ มีอัธยาศัยไมตรีกับบุคคลทุกฝ่าย เช่น กับเพื่อนครู ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน เป็นต้น

สุพรรณิ ยันต์ทอง (2535: 61) กล่าวว่า ในสถาบันหรือในโรงเรียนนั้น ครูมีอิทธิพลที่จะสร้างศรัทธาให้เกิดในตัวนักเรียน เช่น ครูที่วางตัวเหมาะสม ให้ความสนใจเด็ก เข้าใจเด็ก เห็นใจเด็ก ย่อมสร้างศรัทธาให้เกิดในตัวเด็กได้ดี นอกจากนี้การจัดครูเข้าสอนตามชั้นเรียนต่างๆ ให้เหมาะสมก็นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ความถนัด อารมณ์และนิสัยของครูแต่ละคนว่าเหมาะสมที่จะทำการสอนระดับใด การจัดครูเข้าสอนและรับผิดชอบในระดับชั้นนั้นๆ ควรถือหลักเกณฑ์ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีนิสัยรักเด็ก ใจเย็น รู้หลักจิตวิทยาพอสมควร
2. เป็นผู้เสียสละ
3. เป็นผู้มีความคล่องตัว
4. เชื่อมั่นในตนเอง กล้าตัดสินใจ
5. มีคุณวุฒิและวัยวุฒิเหมาะสม เช่น ครูประถมศึกษาไม่ต้องมีทักษะด้านวิชาสามัญสูงมากไปกว่าครูมัธยมศึกษา แต่ต้องมีคุณลักษณะที่จะอยู่ใกล้ชิดกับเด็กเล็กได้เป็นอย่างดี
6. ต้องมีผู้ที่สนใจศึกษาหาความรู้และทันเหตุการณ์รอบๆ ตัว
7. ไม่นิ่งดูตายเมื่อเห็นนักเรียนทำผิดระเบียบและมีความรับผิดชอบ

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า คุณลักษณะของครูนั้นควรประกอบด้วยบุคคลที่ดี มีคุณลักษณะเป็นผู้นำที่มีความรู้ความคิดริเริ่ม มีความสามารถในการสอนการปกครองนักเรียน ความประพฤติดี มีมนุษยสัมพันธ์กับทุกคน และสิ่งสำคัญต้องมีจรรยาบรรณครู คุณลักษณะอย่างนี้จะเป็นแบบอย่าง เป็นแม่พิมพ์ที่สมบูรณ์ ให้แก่เด็กนักเรียน เพื่อผลสัมฤทธิ์ในด้านการเรียนการสอน การพัฒนานักเรียนอันเป็นการสร้างชื่อเสียงให้แก่โรงเรียนต่อไป

มาตรฐานวิชาชีพครู

ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ.2548 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 122 ตอนพิเศษ 76 ง (5 กันยายน 2548) หน้า 41-48 กำหนดมาตรฐานของครูไว้ดังนี้

1. มาตรฐานความรู้ มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่า หรือมีคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง โดยมีความรู้ ดังต่อไปนี้
  - 1.1 ภาษาและเทคโนโลยีสำหรับครู
  - 1.2 การพัฒนาหลักสูตร
  - 1.3 การจัดการเรียนรู้
  - 1.4 จิตวิทยาสำหรับครู

- 1.5 การวัดและประเมินผลการศึกษา
  - 1.6 การบริหารจัดการในห้องเรียน
  - 1.7 การวิจัยทางการศึกษา
  - 1.8 นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา
  - 1.9 ความเป็นครู
2. มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษา เป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด ดังต่อไปนี้
- 2.1 การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน
  - 2.2 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ
3. มาตรฐานการปฏิบัติงาน ผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้
- 3.1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ
  - 3.2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน
  - 3.3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ
  - 3.4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
  - 3.5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
  - 3.6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน
  - 3.7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ
  - 3.8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน
  - 3.9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์
  - 3.10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์
  - 3.11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา
  - 3.12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์
4. มาตรฐานด้านจรรยาบรรณของวิชาชีพ
- 4.1 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพและแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ
  - 4.2 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ

4.3 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องรัก ศรัทธา เชื่อสัจธรรมสูงสุด รับผิดชอบต่อวิชาชีพและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

4.4 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า

4.5 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และมีนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์ และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ

4.6 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกายวาจา และจิตใจ

4.7 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์ และผู้รับบริการ

4.8 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาคโดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ

4.9 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาพึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

4.10 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาพึงปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดมาตรฐานด้านการเรียนการสอนโดยกล่าวถึงครูผู้สอนดังนี้

1. ครูมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเองเข้ากับชุมชนได้ดี และมีครูพอเพียง (มาตรฐานที่ 9)

ตัวบ่งชี้

- 1.1 มีคุณธรรมจริยธรรม และปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ
- 1.2 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน
- 1.3 มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการสอน และพัฒนาผู้เรียน
- 1.4 มีการแสวงหาความรู้และเทคโนโลยีวิธีการใหม่ๆ รับฟังความคิดเห็น ใจกว้าง และยอมรับการเปลี่ยนแปลง
- 1.5 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่า
- 1.6 สอนตรงตามวิชาเอก-โท หรือตรงตามความถนัด

1.7 มีจำนวนพอเพียง (หมายรวมถึงครูและบุคลากรสนับสนุน)

2. ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (มาตรฐานที่ 10)

ตัวบ่งชี้

2.1 มีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายการจัดการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 มีการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล

2.3 มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.4 มีความสามารถใช้เทคโนโลยีการพัฒนารการเรียนรู้ของตนเองและผู้เรียน

2.5 มีการประเมินการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนและอิงพัฒนาการของผู้เรียน

2.6 มีการนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

2.7 มีการวิจัยเพื่อพัฒนารการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำไปใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2549: 23)

อภิญา พันธุ์สุวรรณ (2548: 16) กล่าวว่า ปัจจัยด้านมาตรฐานด้านครูผู้สอนที่เป็นข้อพิจารณาของผู้ปกครอง คือ

1. ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจ มีจิตวิทยาที่ดี มีความสามารถสอนให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ

2. ครูผู้สอนมีบุคลิกภาพที่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส เต็มให้ความช่วยเหลือ ตอบข้อซักถามที่ข้องใจ และมีท่าที่เป็นมิตร

3. ครูผู้สอนมีคุณสมบัติและจำนวนเหมาะสมกับนักเรียน

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา พ.ศ. 2549 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 123 ตอนพิเศษ 63 ง (26 พฤษภาคม 2549) หน้า 16 กล่าวถึงสัดส่วนนักเรียนต่อจำนวนครู ระดับประถมศึกษา คือ ให้มีครูประจำทำการสอน โดยมีอัตราส่วนครู 1 คน ต่อนักเรียน 30 คน

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนพิเศษ 59 ง (16 พฤษภาคม 2550) หน้า 7 กล่าวถึงสัดส่วน

นักเรียนต่อจำนวนครูและพี่เลี้ยงในระดับก่อนประถมศึกษา คือ ให้มีครูห้องเรียนละ 1 คน ถ้านักเรียนเกิน 30 คน ต้องมีพี่เลี้ยง 1 คน

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า มาตรฐานด้านครูผู้สอน คือ ครูผู้สอนต้องมีคุณสมบัติคุณลักษณะความสามารถที่เหมาะสมกับการเป็นครูระดับประถมศึกษา ซึ่งต้องจบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าทางการศึกษาหรือคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง มีคุณธรรมจริยธรรม ความรู้ ความสามารถในการสอน มีการแสวงหาความรู้ใหม่ๆและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

คุณลักษณะของครูระดับก่อนประถมศึกษา

การจัดการเรียนการสอนในระดับก่อนประถมศึกษาจะมีบุคลากรผู้ดูแลนักเรียนซึ่งประกอบด้วย ครูผู้สอนและพี่เลี้ยง ซึ่งต้องมีคุณลักษณะของครูระดับก่อนประถมศึกษาดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2542: 76-77) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ของครูระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนมีดังนี้

1. การรับผิดชอบต่อตนเอง ได้แก่ พัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า รู้จักแนวทางในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กอนุบาล การรักษาสุขภาพทางกายและสุขภาพทางจิตให้ดีอยู่เสมอ มีความกระตือรือร้น มีใจรักด้านอนุบาล มีความเข้าใจตนเอง และรู้จักประเมินตน เข้าใจกิจวัตร ในการปฏิบัติงานของตนเอง

2. การรับผิดชอบต่อเด็ก ได้แก่ สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเด็ก รู้จักปฏิบัติตนต่อตนเอง ยอมรับและเคารพความเป็นเอกลักษณ์บุคคลและส่งเสริมให้เด็กช่วยตนเองและควบคุมตนเองได้ ครูต้องเป็นผู้นำ เป็นผู้กระตุ้นและผู้นำ ช่วยสร้างเด็กให้มีภาพพจน์ที่ดีต่อตนเอง ช่วยให้เกิดพัฒนาถึงขีดความสามารถเขา

3. การรับผิดชอบต่อพ่อแม่ของเด็ก และชุมชน ได้แก่ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อพ่อแม่ของเด็ก เป็นที่ปรึกษาที่ดี และช่วยวางแผนงานในการพัฒนาให้เด็กเป็นคนดี ให้ความจริงใจกับเด็ก และผู้ปกครองทั้งต่อหน้าและลับหลัง ทำความรู้จักเด็กและพื้นฐานทางครอบครัวของเด็ก ระบายบุคคล เปิดโอกาสให้หน่วยงานชุมชนได้มาให้ความรู้แก่เด็กในโรงเรียนหรือเด็กไปร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนตามความเหมาะสม

4. การรับผิดชอบต่อเพื่อนครูด้วยกัน ได้แก่ สร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเพื่อนครูสนับสนุนและยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนครู แลกเปลี่ยนความก้าวหน้าทางด้านวิชาการของเพื่อนครู ส่งเสริมความก้าวหน้าทางด้านวิชาการของเพื่อนครู

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2542: 68-73) ครูระดับก่อนประถมศึกษาที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. ด้านการแต่งกาย คือ บุคลิกภาพ ลักษณะท่าที อุปนิสัยและพฤติกรรมของผู้ที่เป็นครู

2. ด้านความรู้ ครูควรมีความรู้วุฒิการศึกษาด้านวิชาครูอนุบาล หรือได้รับการอบรม ด้านอนุบาลมีความเข้าใจในพัฒนาการเด็ก

3. ด้านคุณธรรม ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญมากสำหรับครูอนุบาลเพราะเป็นแบบของเด็ก คุณธรรมต่างๆ ที่จำเป็น

เยาวพา เดชะคุปต์ (2542: 110-111) ได้กล่าวถึง คุณสมบัติของครูที่สอนในระดับก่อนประถมศึกษา ได้แก่

1. มีบุคลิกภาพเป็นแบบอย่างที่ดีเกี่ยวกับท่าทาง
2. วาจาสุภาพ น้ำเสียงอ่อนโยน
3. ยิ้มแย้มแจ่มใส ยิ้มง่าย น่าพูด น่าคบหาสมาคมด้วย
4. มีความรักเด็กและปฏิบัติต่อเด็กทุกคนด้วยความรักอย่างแท้จริงและเสมอหน้ากัน
5. อารมณ์ดี ใจเย็น
6. เมตตา กรุณา
7. มีความเป็นระเบียบ สะอาด และประหยัด
8. อุดม
9. ชยัน เหาใจใส่ต่อหน้าที่
10. ซื่อสัตย์
11. ยุติธรรมและตัดสินใจดี
12. เข้าใจธรรมชาติและความต้องการของเด็กเล็กๆ
13. ชอบศิลปะ
14. สุขภาพดี
15. แคล่วคล่องว่องไว

พีเลียง

สิริมา ภิญโญนนตพงษ์, อารมณี สุวรรณपाल และ วรรณาท รักสกุลไทย (2537: 217) กล่าวว่า พีเลียง หมายถึง บุคคลผู้ทำหน้าที่ช่วยเหลือครูดูแลนักเรียน โดยพีเลียงจะต้องเป็นเพศหญิง มีความรู้ไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น และได้ผ่านการอบรมตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนกำหนด มีประสบการณ์และลักษณะนิสัยเหมาะสมที่จะดูแลเด็ก มีสุขภาพดี มีร่างกายสมประกอบ ไม่ติดยาเสพติดและไม่เป็นโรคดังต่อไปนี้ 1) โรควัณโรคหรือโรคผิวหนังและติดต่อได้ 2) วัณโรค 3) โรคพิษสุราเรื้อรัง 4) โรคเท้าช้าง 5) กามโรค ซึ่งพีเลียงจะไม่มีหน้าที่สอน แต่มีหน้าที่ช่วยเหลือครูในการจัดกิจกรรมการเตรียมความพร้อม ดูแลความปลอดภัยความเรียบร้อยของนักเรียน อำนวยความสะดวก และการให้บริการต่างๆแก่นักเรียนในโรงเรียน

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา พ.ศ. 2549 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 123 ตอนพิเศษ 63 ง (26 พฤษภาคม 2549) หน้า 13, 16 กล่าวว่า พี่เลี้ยง หมายถึง บุคคลผู้ทำหน้าที่ช่วยเหลือครูดูแลนักเรียน โดยพี่เลี้ยงต้องมีความรู้ไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า

ดังนั้น ครูระดับก่อนประถมศึกษาและพี่เลี้ยงที่ดีนั้น จะต้องมีความรู้ความสามารถในการสอน อารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส รักเด็ก และเข้าใจในธรรมชาติของเด็กแต่ละคน มีเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย หากในการจัดกิจกรรมและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน เป็นแบบอย่างที่ดีเนื่องจากเด็กในวัยนี้จะเลียนแบบการกระทำของผู้ที่อยู่ใกล้ชิดและชื่นชม และมีบุคลิกภาพที่ดี รวมทั้งสัดส่วนจำนวนนักเรียนต่อครูและพี่เลี้ยงต้องมีความเหมาะสมเพื่อสามารถดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง

จากที่นักวิชาการกล่าวมาสรุปได้ว่า ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ด้านการสอน ได้แก่ ครูและพี่เลี้ยง ซึ่งเป็นผู้มีวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหรือได้รับการอบรมตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนกำหนด มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีเมตตากรุณา สุภาพเรียบร้อย มีบุคลิกภาพดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนและผู้ปกครอง มีความรับผิดชอบเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด

ชื่อเสียงโรงเรียน

ความหมายของชื่อเสียงโรงเรียน

นักวิชาการได้ให้ความหมายของชื่อเสียงโรงเรียนไว้ดังนี้

บุษบา หินเทาว์ (2544:44) กล่าวว่า ชื่อเสียงเป็นความประทับใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง คนใดคนหนึ่ง หรือองค์กรใดองค์กรหนึ่ง หรืออาจเรียกว่าภาพลักษณ์

พจนีย์ รัตนมณี (2547:25) กล่าวว่า ชื่อเสียงประวัติของโรงเรียน หมายถึง เกียรติประวัติที่โรงเรียนมี ความเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป ความเชื่อมั่น เชื่อถือต่อโรงเรียน

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า ชื่อเสียงโรงเรียน หมายถึง ความเป็นที่รู้จักด้านเกียรติประวัติหรือกิตติศัพท์ของโรงเรียนในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นความประทับใจและความเชื่อมั่นของคนทั่วไปที่มีต่อโรงเรียน

ขอข่ายชื่อเสียงโรงเรียน

โรงเรียนที่จัดการศึกษาเป็นที่พอใจของผู้ปกครองส่วนหนึ่งจะต้องดูที่ผลผลิตนั่นคือนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ และนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา ในการวิจัยนี้กำหนดปัจจัยด้านชื่อเสียงโรงเรียนแบ่งออกเป็นชื่อเสียงของโรงเรียนด้านวิชาการ ความสำเร็จของศิษย์เก่าและความมีชื่อเสียงทางด้านกิจกรรมต่างๆ

1. ชื่อเสียงโรงเรียนด้านวิชาการ ในการจะพิจารณาว่าโรงเรียนจะบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดนั้น มักจะประเมินจากตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นจัดเป็นผลผลิตอย่างหนึ่งของโรงเรียนที่เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพ ประสิทธิภาพของโรงเรียนในด้านการบริหารงาน วิชาการและสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียน ความสำเร็จนั้น ได้จากจำนวนนักเรียนที่สามารถสอบศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้ในแต่ละปี การศึกษา ตลอดจนนักเรียนที่ทำชื่อเสียงในด้านต่างๆ ในเชิงวิชาการ นักเรียนสามารถชนะเลิศในการแข่งขันตอบคำถามในรายการต่างๆ ที่จัดแข่งขันขึ้น ซึ่งทำให้เกิดความพอใจของผู้ปกครองและครู (พนม พงษ์ไพบูลย์, 2539: 96)

2. ชื่อเสียงด้านความสำเร็จของศิษย์เก่า ความสำเร็จในด้านต่างๆของการดำเนินชีวิตที่เกิดจากการอบรมสั่งสอน การเรียนรู้จากครู สิ่งแวดล้อม สังคมรอบด้านของนักเรียนที่จบจากโรงเรียนแล้วไปศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาอื่นที่สูงขึ้น ออกไปประกอบอาชีพ ทำคุณประโยชน์ให้กับตนเอง สังคมและประเทศชาติ เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป เช่น เป็นข้าราชการพลเรือน ทหาร ตำรวจ นักการเมือง ที่มีชื่อเสียง เป็นต้น (สุนันท์ นิลบุตร, 2539: 22)

3. ชื่อเสียงด้านกิจกรรม ในปัจจุบันโรงเรียนของรัฐและเอกชนนอกจากจะพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาแล้ว การส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมพิเศษให้เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา กิจกรรมด้านกีฬา ดนตรี นับเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพนักเรียนให้สูงขึ้น

3.1 ด้านกีฬา กีฬาเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าที่จะช่วยหล่อหลอมพฤติกรรมให้แก่ นักเรียน การจัดการศึกษาที่ดีควรให้การสนับสนุนด้านการศึกษา และพัฒนานักเรียนด้านต่างๆ ได้แก่ ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม เป็นกิจกรรมนันทนาการสำหรับพักผ่อนคลายความตึงเครียด ช่วยฝึกการตัดสินใจและรู้จักคิดแก้ปัญหา ตลอดจนมีสมาธิที่ดี ช่วยฝึกให้มีน้ำใจ เป็นนักกีฬา รู้จักแพ้ รู้จักชนะ รู้จักให้อภัย มีความกล้าหาญ อดทน อดกลั้นยอมเป็นสิ่งที่สร้างความเชื่อมั่นให้กับ ผู้ปกครอง ในการพิจารณาส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนเพราะนอกจากได้ความรู้ด้านวิชาการแล้ว ยังได้ความรู้ ทักษะด้านการกีฬาอีกด้วย (ชัชชัย โกมารทัต และ ประพัฒน์ ลักษณะพิสูทธิ์, 2540: 7)

3.2 ด้านดนตรี ดนตรีเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ช่วยเสริมสร้าง พัฒนาและปลูกฝังเจตคติอันดีให้แก่นักเรียน ให้เกิดการเรียนรู้ เกิดความเข้าใจ รู้จักการทำงานอย่างมีระบบ โรงเรียนเอกชนบางแห่งให้การสนับสนุน สอนวิชาดนตรีให้กับนักเรียนที่มีความสนใจ อาจจัดในลักษณะวงดนตรีไทย วงดุริยางค์ ให้นักเรียนเกิดทักษะความชำนาญ แล้วส่งเข้าประกวดระหว่างโรงเรียนหรือส่งแข่งขันระดับประเทศ ให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป จะเป็นสิ่งหนึ่งที่สร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียนได้ นักเรียนที่มีคุณลักษณะพิเศษ มีความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออกในการร้องเพลง เป็นนักแสดง หากโรงเรียนให้การส่งเสริมจัดกิจกรรมการแข่งขันประกวดร้องเพลง หรือจัดการแสดงละครเวทีในโอกาสต่างๆ จนนักเรียนสามารถเป็นนักร้องนักแสดงที่มีชื่อเสียง จะเป็นสิ่งที่ช่วยดึงดูดความสนใจจากผู้ปกครองที่จะส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนนั้น (มานพ ถนอมศรี, 2538: 1)

อภิญา พันธุ์สุวรรณ (2548:18) กล่าวว่า โรงเรียนที่มีชื่อเสียงเกียรติประวัติที่ดี เก่าแก่ที่มีชื่อเสียงมายาวนาน เป็นที่ยอมรับกันว่ามีหลักสูตรการเรียนการสอนที่ดี มีศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จในสังคมอยู่มากมาย มีอัตราการสอบเข้าเรียนต่อได้ในอัตราที่สูง ซึ่งผู้ปกครองมองเห็นได้ว่าเมื่อลูกเข้าไปเป็นนักเรียนก็จะสามารถรับประกันความสำเร็จของลูกที่เกิดขึ้นในอนาคตได้ ซึ่งสิ่งที่คงความมีชื่อเสียงไว้ได้ก็คือ ความเข้มงวดด้านวิชาการและกิจกรรมพิเศษด้านต่างๆ

ปารวี ไพบูลย์ยิ่ง (2549: 5) กล่าวว่า ในปัจจุบันผู้ปกครองนิยมส่งลูกเข้าศึกษาในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงและภาพลักษณ์ดีด้วยเหตุผลหลายประการ คือ

1. ภาพลักษณ์ที่ดีของโรงเรียนเป็นหลักประกันคุณภาพของการศึกษา และความสำเร็จของบุตรหลาน
2. เพื่อให้บุตรหลานได้เรียนกับเพื่อนที่มีฐานะทางสังคม
3. มีประสบการณ์ตรง คือพ่อแม่ผู้ปกครองสำเร็จจากโรงเรียนนั้นและประสบความสำเร็จ

ปัจจัยในการสร้างภาพลักษณ์ของโรงเรียน

นักวิชาการได้กล่าวถึงปัจจัยในการสร้างภาพลักษณ์ดังต่อไปนี้

วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ (2545: 13) กล่าวว่า ปัจจัยที่ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ของโรงเรียน ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่อไปนี้

1. ความเชื่อถือ
  - 1.1 บุคลากร ผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ประพฤติดี และปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ
  - 1.2 ชื่อเสียงของโรงเรียน ในด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายด้านรวมกัน เช่น ด้านวิชาการ กีฬา ดนตรี จริยธรรม ฯลฯ
  - 1.3 ความเหมาะสมของอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

1.4 การพัฒนาโรงเรียนจนได้รับรางวัลและการยกย่อง เช่น โรงเรียนพระราชทาน
โรงเรียนจัดสิ่งแวดล้อมดีเด่น เป็นต้น

2. การยอมรับ

2.1 ผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานมาศึกษาต่อมากขึ้น

2.2 บุคลากรในโรงเรียนเป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน

2.3 โรงเรียนมีโครงการที่ดำเนินการร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน

3. ความเลื่อมใสศรัทธา

3.1 ความภาคภูมิใจของนักเรียนที่จบจากโรงเรียนแล้วประสบความสำเร็จในการทำงานและการศึกษาต่อ

3.2 ความประทับใจของนักเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียน

วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ (2545: 13) ได้กล่าวว่า กลยุทธ์และขั้นตอนการสร้างภาพลักษณ์ของโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จควรดำเนินการ ดังนี้

1. สร้างความรู้สึกให้ประชาชนยอมรับและเห็นด้วย อันเป็นผลให้โรงเรียนเป็นที่เชื่อถือ
2. ปรับปรุงโรงเรียนทั้งหมด ทั้งด้านบริหาร การจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ
3. กำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายล่วงหน้า เพื่อเป็นแนวทาง และหลักชัยในการทำงาน
4. นำโรงเรียนไปเกี่ยวข้องกับชุมชนและท้องถิ่นมากขึ้น
5. สร้างโรงเรียนให้มีชื่อเสียง เช่น การส่งโรงเรียนเข้าประกวด การส่งครูและนักเรียนไปแข่งขันความรู้และทักษะต่าง ๆ เน้นการประชาสัมพันธ์โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่ากลยุทธ์และขั้นตอนการสร้างภาพลักษณ์โรงเรียนให้ประสบความสำเร็จควรดำเนินการ โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกันระหว่าง ผู้บริหาร บุคลากรครู และบุคลากรสนับสนุนเพื่อเป็นแนวทางในการทำงาน ปรับปรุงการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมของโรงเรียนทั้งหมด รวมทั้งสร้างชื่อเสียงให้โรงเรียนโดยการส่งครู นักเรียนเข้าแข่งขันพร้อมทั้งประชาสัมพันธ์โรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความรู้สึกให้ประชาชนยอมรับและเชื่อถือโรงเรียน

จากที่นักวิชาการกล่าวมาสรุปได้ว่า ชื่อเสียงของโรงเรียน หมายถึง ความเป็นที่รู้จักด้านชื่อเสียงเกียรติประวัติของโรงเรียน ได้แก่ ความเก่าแก่ที่มีชื่อเสียงมายาวนาน ชื่อเสียงการจัดการเรียนการสอนด้านวิชาการ รางวัลทางวิชาการที่โรงเรียนได้รับ นักเรียนสามารถสอบเข้าเรียนต่อในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงได้ ชื่อเสียงด้านกิจกรรมดนตรี กีฬา จริยธรรม ความสำเร็จของศิษย์เก่า ที่ผู้ปกครองให้ความเชื่อถือไว้วางใจและมั่นใจในเรื่องคุณภาพของสถานศึกษา

สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ

ความหมายของสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ดังนี้

สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์ (2537: 153) สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ หมายถึง บริการที่ให้แก่นักเรียนทั้งหมดในโรงเรียน ได้แก่ บริการสำหรับครูผู้สอนและบุคลากรอื่นและบริการที่ให้แก่นักเรียน

สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์, อารมณ สุวรรณपाल และ วรรณาท รักสกุลไทย (2537: 104) กล่าวว่า สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ สถานศึกษามีหน้าที่จัดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อเป็นสิ่งจูงใจที่ทำให้เด็ก บุคลากร และบุคลากรอื่นให้อยากเรียนรู้ อยากปฏิบัติงานและอยากเข้ามา มีปฏิสัมพันธ์กับสถานศึกษา

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ หมายถึง การปฏิบัติรับใช้และอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้กับ นักเรียน ครูผู้สอน และบุคลากรอื่น โดยคำนึงถึงความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเป็นหลัก และตอบสนองจุดมุ่งหมายหลักคือการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ

ความสำคัญของสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการในโรงเรียน

นักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการในโรงเรียนไว้ดังนี้

พนัส หันนาคินทร์ (2532: 219) สรุปว่างานบริการเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานด้านกิจการนักเรียน แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. การจัดกิจกรรมนักเรียน เช่น หลักในการจัดประเภทกิจกรรม การประเมินผลการจัดกิจกรรม
2. การจัดบริการแนะแนว ได้แก่ บริการต่างๆ ของการแนะแนว หน้าที่ของครูแนะแนว กิจกรรมในการแนะแนวและการประเมินผลการแนะแนว
3. การรักษาระเบียบวินัยในโรงเรียน ได้แก่ ประเภทของวินัย การแก้ไขและป้องกัน วินัยกับสุขภาพจิต ครูใหญ่กับการรักษาระเบียบวินัยของโรงเรียน
4. บริการอื่นๆ ที่จัดให้แก่นักเรียน เช่น บริการสุขภาพ การจัดอาหารกลางวันจัดร้านค้า การจัดให้ความปลอดภัยแก่นักเรียน เป็นต้น

กิติมา ปริดีติติก (2532: 165) ได้กล่าวถึงการจัดบริการต่างๆ ไว้ในงานกิจการนักเรียน ซึ่งประกอบไปด้วยการบริการห้องสมุด การแนะแนว สุขภาพ การตรวจร่างกาย อาหารกลางวัน ความปลอดภัย รถรับ – ส่งนักเรียน

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2551: 41) ได้แบ่งการจัดบริการและสวัสดิการต่างๆ ไว้ในงานกิจการนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย บริการเรื่องอาหารกลางวัน บริการสุขภาพอนามัย บริการหอพัก บริการให้คำปรึกษาหารือหรือแนะแนว บริการให้ทำงานหรือหารายได้พิเศษ บริการสอนซ่อมเสริม

สรุปได้ว่า การให้บริการเป็นสิ่งที่จำเป็นทางโรงเรียนจะต้องจัดให้แก่แก่นักเรียนทุกคนอย่างเสมอภาคและทั่วถึง การให้บริการภายในโรงเรียน เป็นการจัดเพื่อให้บริการ สวัสดิการนักเรียนให้ได้รับความสะดวก ทั้งเป็นงานสนับสนุน งานวิชาการของโรงเรียนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดการบริการในโรงเรียน ประกอบด้วย การบริการห้องสมุด การบริการด้านการแนะแนว การบริการด้านสุขภาพ การบริการสอนซ่อมเสริม การบริการอาหารกลางวัน การบริการให้ความปลอดภัยแก่นักเรียน และการบริการรถรับ-ส่งนักเรียน

การจัดการบริการในโรงเรียน

การจัดการบริการในโรงเรียนเป็นการอำนวยความสะดวกสำหรับนักเรียน บุคลากรในโรงเรียนและผู้ปกครอง ซึ่งประกอบด้วยการจัดการบริการดังต่อไปนี้

1. บริการห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดเป็นห้องที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้บริการแก่นักเรียน บุคลากรและผู้ปกครอง ได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม นักวิชาการได้ให้ความหมายการบริการห้องสมุดในโรงเรียน ดังนี้

กุหลาบ ปันลายนาถ (2544: 1) ได้กล่าวถึงความหมายของห้องสมุดโรงเรียน หมายถึง ศูนย์กลางของโรงเรียน และหัวใจของโรงเรียน เป็นสถานที่ที่ทุกคนในโรงเรียนสามารถเลือกอ่านหนังสือและค้นคว้าความรู้ต่างๆ ได้โดยอิสระนอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน

น้ำทิพย์ วิภาวิน (2547: 18) ได้กล่าวถึงความหมายของห้องสมุดโรงเรียน หมายถึง แหล่งรวมสรรพวิทยาการทุกแขนงไว้ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ และศึกษาค้นคว้า เป็นการส่งเสริมให้มีความใฝ่รู้ รู้จักการค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทั้งทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อสิ่งพิมพ์

สรุปได้ว่าห้องสมุดโรงเรียน หมายถึง แหล่งรวมสรรพวิทยาการทุกแขนง ที่ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองโดยอิสระนอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน จากการค้นคว้าแหล่งข้อมูลต่างๆ ทั้งทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อสิ่งพิมพ์

กุหลาบ ปันลายนาถ (2544: 1) กล่าวถึงความสำคัญของห้องสมุดว่า ห้องสมุดโรงเรียนช่วยให้นักเรียนรู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยการอ่านหนังสือที่ตนชอบ ทำให้ได้รับ

ความรู้ และความเพลิดเพลินอย่างคุ้มค่า ทั้งนี้ห้องสมุดโรงเรียนจะต้องได้รับการจัดให้เป็นกลางของการอ่าน เป็นศูนย์กลางของวัสดุสิ่งพิมพ์และสื่อทัศนวัสดุที่ครู และนักเรียนจะต้องเข้ามาค้นคว้า เป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ โดยห้องสมุดโรงเรียนจะต้องวางโครงการจัดบริการที่ทันสมัยและเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ บริการดังกล่าวมิใช่เพียงแต่การจัดหาวัสดุสิ่งพิมพ์ให้เพียงพอแก่ผู้ใช้เท่านั้น ยังรวมถึงการสอนการแนะนำการอ่าน และการให้คำแนะนำอื่นๆอีกด้วย

น้ำทิพย์ วิภาวิน (2547: 19) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของห้องสมุดมีดังนี้

1. เพื่อการศึกษา (Education)
2. เพื่อความรู้ (Information/Knowledge)
3. เพื่อการค้นคว้าวิจัย (Research)
4. เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ (Recreation)
5. เพื่อความจรรโลงใจ (Inspiration)

สรุปได้ว่าการบริการห้องสมุด นับเป็นการบริการด้านความรู้แก่นักเรียน ได้ศึกษาค้นคว้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีหนังสือ ตำราเรียนที่ทันสมัยอย่างเพียงพอ มีบรรณารักษ์เป็นผู้แนะนำการค้นหา นอกจากนี้โรงเรียนอาจให้บริการแก่ผู้ปกครองได้อ่านในระหว่างรอรับนักเรียน หรือในวันหยุดราชการ การบริการห้องสมุดนี้ ทำให้ผู้ปกครองมีความรู้สึกที่โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน รู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ นอกเหนือจากการเรียน การสอน และกิจกรรมอื่นๆ

2. บริการด้านการแนะแนว เป็นการช่วยให้นักเรียนได้รู้จักตนเอง ทั้งทางด้านความสนใจ ความถนัดและค่านิยมการให้บริการด้านแนะแนวในสถานศึกษา นักวิชาการได้ให้ความหมายการบริการด้านการแนะแนว ดังนี้

นุชลี อุปภัย (2543: 5) ได้ให้ความหมายของการแนะแนว หมายถึง เป็นบริการช่วยป้องกันปัญหา แก้ไขปัญหา และส่งเสริมพัฒนาการให้กับผู้ที่อยู่ในสถานศึกษาทุกคน โดยมีการดำเนินงานที่เป็นระบบระเบียบและมีขั้นตอน รวมทั้งมีหลักการในการช่วยเหลือว่าจะต้องทำให้ผู้เรียนได้

สมพร สุทัศนีย์ (ม.ป.ป.: 77) ได้ให้ความหมายของการแนะแนว หมายถึง กระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้เข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ทุกคนนำตนเองได้ เช่น รู้จักตัดสินใจในด้านการศึกษา การเลือกอาชีพหรือรู้จักแก้ปัญหาต่างๆได้ด้วยตนเอง ตลอดจนปรับตัวให้อยู่ในสิ่งแวดล้อมได้อย่างเป็นสุขและสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ

สรุปได้ว่า การแนะแนว หมายถึง กระบวนการช่วยเหลือโดยมีการดำเนินงานที่เป็นระบบ ระเบียบและมีขั้นตอน เพื่อป้องกันปัญหา แก้ไขปัญหา และส่งเสริมบุคคลให้เข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

นุชลี อุภักย์ (2543: 5) กล่าวถึงความสำคัญของการแนะแนวว่า การแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาซึ่งมีแนวคิดการดำเนินงานที่มุ่งเน้นไปที่ตัวผู้เรียนและอนาคตของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและการตัดสินใจของแต่ละบุคคล เป็นหลักเพื่อให้บุคคลได้พัฒนาตัวเองไปในแนวทางที่เหมาะสมกับความสามารถ ความต้องการของตนเองอย่างแท้จริง โดยไม่ให้ความกดดันจากภายนอกมาทำให้บุคคลต้องหักเหไปจากแนวทางที่เหมาะสมกับตัวเขา

สรุปได้ว่าการจัดบริการแนะแนว สามารถช่วยให้นักเรียนรู้จักแก้ปัญหา รู้จักตัดสินใจตามความต้องการของตน และสามารถปรับตัวกับสิ่งแวดล้อม อันจะเป็นพื้นฐานให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น

3. บริการด้านสุขภาพ เป็นการดำเนินงานการส่งเสริมสุขภาพของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน ให้มีความแข็งแรงอีกทั้งเจริญเติบโต และพัฒนาไปในทิศทางที่เหมาะสมไม่เป็นอุปสรรคในการเรียน นักวิชาการได้ให้ความหมายการบริการด้านสุขภาพอนามัย ดังนี้

จินตนา สราวุธพิทักษ์ (2541: 39) ได้ให้ความหมายของการบริการสุขภาพในโรงเรียน หมายถึง การส่งเสริมป้องกัน ดำรงรักษา แก้ไขปัญหาสุขภาพ และสวัสดิภาพของเด็กวัยเรียนให้อยู่ในสภาพปกติปราศจากโรคอันเป็นอุปสรรคในการศึกษาเล่าเรียน และการเจริญเติบโตตามวัย และสามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการบริการสุขภาพในโรงเรียนไปปฏิบัติเป็นตัวอย่างแก่ครอบครัวและชุมชนต่อไป

อารมณ สุวรรณपाल (2537: 127) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการบริการด้านสุขภาพ คือ 1) เพื่อสร้างเจตคติที่ดีด้านสุขภาพให้แก่เด็ก 2) ช่วยให้เกิดสนใจการดูแลสุขภาพและสนใจต่อสุขภาพของตนเองยิ่งขึ้น 3) เพื่อเด็กจะได้นำประสบการณ์ที่ได้จากสถานศึกษาในเรื่องของสุขภาพอนามัยไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน 4) เป็นการส่งเสริมให้ความรู้ด้านสุขภาพเสริมจากการเรียนการสอนในห้องเรียน 5) เป็นการเฝ้าและส่งเสริมให้เด็ก ครู และผู้ปกครองเห็นความสำคัญในเรื่องสุขภาพอนามัยมากขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2535: 16-22) ได้กล่าวว่า การบริการด้านสุขภาพในโรงเรียนมีดังนี้ 1) การตรวจสุขภาพ 2) การชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงการป้องกันอุบัติเหตุและการปฐมพยาบาล 3) การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อภายในสถานศึกษา 4) การให้ภูมิคุ้มกันโรค 5) การบันทึกสุขภาพ 6) การส่งเสริมสุขภาพจิต ดังที่

กิติมา ปริทีดิกล (2532: 179) ได้กล่าวถึงการบริการด้านสุขภาพในโรงเรียนมีดังนี้

1. จัดทำประวัติสุขภาพของนักเรียนแต่ละคน โดยการบันทึกประวัติส่วนตัว ประวัติการเจ็บไข้ได้ป่วย และการรับการรักษาพยาบาลแต่ละครั้ง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นต่อแพทย์ ในโอกาสที่จำเป็น

2. จัดให้มีการตรวจสุขภาพนักเรียน เพื่อค้นหาความผิดปกติทางร่างกายของนักเรียนตั้งแต่ระยะเริ่มแรก เพื่อจะได้รับความช่วยเหลือได้ทันที่ การตรวจสุขภาพควรจัดทำอย่างน้อยปีละครั้ง โดยแพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข การตรวจร่างกายนี้ ครอบคลุมถึงการตรวจสุขภาพจิต ตรวจวัดสายตา ความผิดปกติของหู และประสาทรับฟัง การตรวจฟัน การทำทะเบียนวัดความเติบโตของนักเรียน เช่น น้ำหนัก ส่วนสูง ซึ่งควรกระทำประจำทุกภาคเรียน นอกจากนี้ อาจจะมีบริการพิเศษ ซึ่งต้องใช้ห้องปฏิบัติการ เช่น การตรวจเลือด การตรวจอุจจาระ และปัสสาวะ ซึ่งควรกระทำเป็นครั้งคราวเช่นเดียวกัน

3. การควบคุมโรคติดต่อ ได้แก่ โรคที่มีเชื้อหรือพิษของเชื้อโรค ซึ่งอาจถ่ายทอดจากคน สัตว์ หรือแมลง ไปสู่คนปกติได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมทางโรงเรียนควรจะทำให้ความรู้เกี่ยวกับอาการของโรค การติดต่อของโรค ตลอดจนการปฏิบัติตนเพื่อหลีกเลี่ยงโรคติดต่อการปฐมพยาบาล เป็นการให้ความช่วยเหลือขั้นต้นแก่นักเรียนที่ได้รับอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วย เพื่อบรรเทาอาการเจ็บป่วยที่นักเรียนได้รับก่อนที่จะนำส่งโรงพยาบาล โรงเรียนควรจัดให้มีห้องพยาบาลพร้อมครุภัณฑ์ และจัดให้มียาประเภทต่างๆ ไว้ด้วย นอกจากนี้จะต้องมีครูหรือพยาบาลรับผิดชอบดูแลด้านพยาบาลด้วย

4. การจัดสภาพสิ่งแวดล้อม เป็นการจัดการควบคุมดูแลปรับสิ่งแวดล้อมต่างๆ ในโรงเรียนให้อยู่ในสภาพที่ดี และถูกสุขลักษณะ เพื่อช่วยให้นักเรียนได้มีสภาวะทางกาย อารมณ์และสังคมดี ช่วยป้องกันโรค ช่วยลดอุบัติเหตุ อีกทั้งยังเป็นการช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพอนามัยดี และมีสุขนิสัยที่ดีด้วย

การบริการด้านสุขภาพอนามัยในโรงเรียนประถมศึกษา จึงเป็นบริการที่ให้ความรู้ ทักชะ ความเข้าใจเกี่ยวกับสุขภาพ และสวัสดิภาพของนักเรียน ซึ่งเป็นวัยที่มีความเจริญทางร่างกายและจิตใจ ได้มีพัฒนาการตามวัย ไม่เป็นอุปสรรคในการศึกษาเล่าเรียน อีกทั้งยังทำให้ผู้ปกครองมีความรู้สึกมั่นใจ อบอุ่นใจว่าบุตรหลานมีความปลอดภัย สุขภาพร่างกายแข็งแรง จากการจัดบริการสุขภาพอนามัยในโรงเรียน

4. การบริการสอนซ่อมเสริม เพื่อเป็นการส่งเสริมการศึกษาของนักเรียนให้ก้าวหน้าเกิดประสิทธิภาพ นักวิชาการได้กล่าวถึงวิธีการสอนซ่อมเสริมดังต่อไปนี้

สุภากร ราชอาณาจักร (2537: 96) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนซ่อมเสริม เพื่อเพิ่มเติมความรู้ ทักษะที่ขาดไปจากระดับปกติ จำเป็นต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ 1) วิธีพิเศษ คือ วิธีสอนที่เด็ก สนใจ เข้าใจ และเรียนได้ดี 2) เนื้อหาพิเศษ คือ ย่อยเนื้อหาให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก 3) แบบเรียนที่เลือกให้สอดคล้องกับระดับสติปัญญาของเด็ก 4) สื่อการสอนที่กระตุ้นความสนใจ ช่วยให้เด็กเข้าใจสื่อที่เรียน 5) ความเอาใจใส่ และความเมตตาของครูเป็นพิเศษการบริการสอน ซ่อมเสริม เป็นการบริการที่ทำให้ผู้ปกครองมีความรู้สึก ว่า โรงเรียนดูแลเอาใจใส่ ช่วยเหลือเด็กที่มี ปัญหาการเรียนรู้อาจ มีความบกพร่องในการเรียน ให้สามารถเรียนร่วมกับนักเรียนคนอื่น ๆ ได้ และ ช่วยส่งเสริมให้เด็กที่มีความสามารถในการเรียนรู้ได้รวดเร็วไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน การสอนที่จัดขึ้นตามปกติ

การบริการสอนซ่อมเสริม เป็นการสอนเพื่อช่วยเหลือเด็กที่บกพร่องในการเรียน และช่วย สนับสนุนส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ เพื่อเป็นการส่งเสริมการศึกษาของนักเรียนให้ก้าว หน้ำมีประสิทธิภาพมากที่สุด เป็นการสอนหรือกิจกรรมที่นอกเหนือไปจากการเรียนการสอนปกติ ซึ่งต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ใช้กลวิธีการสอนที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน

5. บริการอาหารกลางวัน การจัดบริการอาหารกลางวันให้แก่เด็กนักเรียน นับว่าเป็นส่วน สำคัญที่จะช่วยส่งเสริมและผลักดันให้ประเทศมีทรัพยากรบุคคลที่มีประโยชน์ และมีประสิทธิภาพ นักวิชาการได้ให้ความหมายการบริการด้านบริการอาหารกลางวัน ดังนี้

สุภากร ราชอาณาจักร (2537: 100-101) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการจัดบริการอาหาร กลางวัน สรุปได้ดังนี้

1. เพื่อให้เด็กได้กินอาหารที่มีคุณภาพตามโภชนาการอย่างครบถ้วน ช่วยให้เด็กมี สุขภาพดี และสอนให้เด็กรู้จักอาหารที่มีประโยชน์
2. เพื่อให้เด็กได้กินอาหารราคาถูก ได้กินอาหารคุ้มค่าเพราะโรงเรียนทำอาหาร โดยไม่มุ่งหวังกำไรเหมือนการค้า
3. เพื่อให้เด็กกินอาหารที่สะอาด และโรงเรียนดูแลความสะอาดได้ทั่วถึง
4. เพื่อสงเคราะห์เด็กยากจนไม่มีเงินซื้ออาหาร อาจให้เด็กมาช่วยในโครงการ อาหารกลางวัน ให้รับประทานอาหารโดยไม่เสียเงิน
5. เพื่อประโยชน์ และประสบการณ์โดยมิได้จำกัดเฉพาะวิชาการในห้องแต่ยังให้ การศึกษาด้านมารยาท สังคม และอนามัยในการรับประทานอาหาร

จินตนา สรายุทธพิทักษ์ (2541: 83) กล่าวว่า การจัดบริการอาหารกลางวัน เป็นโครงการที่ จัดขึ้นเพื่อการส่งเสริมสุขภาพนักเรียนและครูในด้านโภชนาการ ทั้งยังเป็นการประหยัดเศรษฐกิจ ของผู้ปกครองนักเรียนและบุคลากรต่างๆในโรงเรียนด้วย ในการจัดบริการอาหารกลางวันใน

โรงเรียนควรจัดให้เหมาะสมกับความต้องการทางด้านโภชนาการของนักเรียนและฐานะเศรษฐกิจของผู้ปกครองตลอดจนจะต้องมีการควบคุมดูแลเกี่ยวกับการสุขาภิบาลอาหารให้ถูกต้องด้วย

จินตนา สรายุทธพิทักษ์ (2541: 83-84) กล่าวว่าหลักเกณฑ์ในการจัดบริการอาหารมีดังนี้

1. จะต้องจัดให้มีคุณค่าทางอาหารสูงและครบตามความต้องการของร่างกายสำหรับอาหารมื้อกลางวัน
2. ควรจัดให้ได้จำนวนแคลอรีเท่ากับ 1 ใน 3 ของจำนวนแคลอรีที่ร่างกายต้องการทั้งหมดในหนึ่งวัน
3. จะต้องคำนึงถึงหลักการสุขาภิบาลอาหารให้มาก เพื่อเป็นการป้องกันและการควบคุมโรคติดต่อทางอาหาร
4. ควรจัดหาอาหารดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่น และมีตามฤดูกาลนั้นๆ นำมาประกอบอาหาร
5. ต้องไม่มุ่งหวังกำไรจากนักเรียน เพื่อเป็นการช่วยลดค่าครองชีพของผู้ปกครองซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล

การบริการอาหารกลางวันแก่นักเรียน เป็นกิจกรรมหนึ่งของโรงเรียนที่จัดในรูปของการให้บริการที่ไม่คิดกำไรแก่นักเรียนในตอนกลางวัน เพื่อให้นักเรียนได้รับประทานอาหารกลางวันที่ถูกหลักโภชนาการ มีคุณภาพถูกต้องตามความเหมาะสม ซึ่งจะส่งผลไปยังการมีสุขภาพดี และการเรียนดี และยังเป็นการทำให้ผู้ปกครองเสียค่าใช้จ่ายอย่างประหยัด

6. บริการให้ความปลอดภัยแก่นักเรียน ถือเป็นความรับผิดชอบของโรงเรียนและผู้บริหารที่จัดให้มีเพื่อป้องกันนักเรียนมิให้ได้รับอันตรายจากสิ่งต่างๆ ดังนี้

สุภากร ราชกรกิจ (2537: 101) กล่าวว่า การบริการด้านสวัสดิภาพ คือ การจัดหาวิธีป้องกันอันตรายต่างๆ อันจะเกิดขึ้นแก่เด็ก ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับจรรยา แบ่งได้ 2 อย่าง คือ ปัญหาจรรยาภายในโรงเรียน ควรจะได้มีการจัดจรรยา ได้แก่ ทางเดินให้มีระเบียบเรียบร้อย เช่น ทำลูกศรชี้ทางเดินเพื่อสะดวกในการเดินสวนกัน การขึ้นลงบันได จะได้ไม่ชนกัน เป็นต้น ส่วนใหญ่จรรยาภายนอกบริเวณโรงเรียนการข้ามถนนเป็นเรื่องสำคัญ ครูและนักเรียนโต ๆ ควรได้ช่วยดูแลความปลอดภัยและจัดให้ข้ามถนนตรงทางม้าลาย หรือบนสะพาน เพื่อสะดวกแก่การจราจร และปลูกฝังนิสัย มีวินัย รักษาความปลอดภัย ไม่มกง่าย

2. สถานที่ที่เป็นอันตรายในโรงเรียน เช่น สระน้ำลึก เรือนไม้เก่าๆ สถานที่ก่อสร้าง ฯลฯ ควรจะมีการระมัดระวังดูแลมิให้นักเรียนเข้าไปยุ่งเกี่ยว และถ้าทำได้ควรแก้ไขสถานที่เหล่านี้

3. สิ่งที่เป็นอันตรายแก่เด็ก โรงเรียนควรทบทวนมิให้เด็กนำอาวุธ สิ่งมีคมหรือวัตถุระเบิดมาเล่นที่โรงเรียน เพราะอาจเป็นอันตรายถึงชีวิตได้ นอกจากนี้ ควรมีการตรวจสอบสายไฟชำรุด ปลั๊กแตก ไต้ะ แก้ว อี๋ บันไดชำรุด ฯลฯ เด็ก ๆ อาจรู้เท่าไม่ถึงการณ์และเกิดอันตรายขึ้นได้

อารมณีย์ สุวรรณपाल (2537: 133-144) ได้กล่าวว่า ส่วนงานบริการความปลอดภัยสรุปได้ดังนี้

งานความปลอดภัยในสถานศึกษาเป็นงานที่สำคัญอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถละเลยไปได้ เนื่องจากในปัจจุบันระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัยภายในสถานศึกษาและการป้องกันมิให้เด็กมีอันตรายจากสิ่งต่าง ๆ ในขณะที่เด็กอยู่ในความรับผิดชอบของสถานศึกษา ได้ออกมาบังคับใช้ทั้งในสถานศึกษาภายในประเทศและต่างประเทศ

สำหรับสถานศึกษาในต่างประเทศ ความปลอดภัยสำหรับเด็กเป็นสิ่งสำคัญสำหรับบุคลากรทุกระดับต้องดูแลรับผิดชอบ การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยจะจัดบริการหรือเปิดเป็นสถานศึกษาต้องผ่านการจดทะเบียน ซึ่งในการจดทะเบียนขออนุญาตเปิดสถานศึกษาทางรัฐบาล จะตรวจสอบในเรื่องความปลอดภัยเป็นหลัก เช่น ความสามารถในการดูแลเด็กของครู 1 คนควรดูแลเด็กได้กี่คน ลักษณะอาคารเรียน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ปลอดภัย และเหมาะสมกับเด็กหรือไม่ การอนุญาตพาเด็กไปศึกษานอกสถานที่ การติดตั้งเครื่องสัญญาณไฟ เครื่องดับไฟ การฝึกพาเด็กหนีไฟอย่างถูกต้อง

ภายในอาคารเรียน ควรกำหนดให้มีกฎระเบียบ การขจัดอันตราย การตรวจสอบความแข็งแรง จัดวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมในการใช้รักษาความปลอดภัย มีการบำรุงดูแลรักษาครุภัณฑ์ให้อยู่ในสภาพที่แข็งแรงอยู่เสมอ จัดให้มีไฟส่องอาคารเรียน เวลากลางคืนสำหรับใช้เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน ตลอดจนดูแลพื้นที่อาคารมิให้เสื่อม จัดให้มีระบบสัญญาณเตือนไฟ ช่องทางหนีไฟ และมีการตรวจเป็นระยะการบริการให้ความปลอดภัยแก่นักเรียน เป็นการป้องกันอันตรายต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นแก่เด็กที่อาจจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้การปฏิบัติที่มีความปลอดภัยควรทำอย่างไร รู้จักระเบียบในการเดิน การข้ามถนน อีกทั้งมาตรการต่าง ๆ เช่น การทำประกันอุบัติเหตุ การดูแลเอาใจใส่นักเรียนมากเท่าใดเป็นการเพิ่มความรู้สึกรับรองกับผู้ที่ปกครองว่า บุตรหลานของเขามีความปลอดภัยตลอดเวลาที่อยู่ในโรงเรียน

การบริการความปลอดภัยให้นักเรียนเป็นสิ่งจำเป็นที่โรงเรียนต้องจัดให้กับนักเรียน เพื่อส่งเสริมสวัสดิภาพหรือความปลอดภัย และการป้องกันมิให้เด็กมีอันตรายจากสิ่งต่างๆ ในขณะที่นักเรียนอยู่ในความรับผิดชอบของสถานศึกษา เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจของผู้ปกครองในการดูแลความปลอดภัยของนักเรียน

7. บริการรถรับ-ส่งนักเรียน เป็นบริการที่ช่วยแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองในการรับส่งนักเรียน นักวิชาการได้ให้ความหมายและความสำคัญของบริการรถรับ-ส่งนักเรียน ดังนี้

สุรพันธ์ ยันต์ทอง (2535: 259-260) ได้กล่าวถึง เรื่องการจัดบริการความปลอดภัยให้กับนักเรียนเพื่อความสะดวกในการเดินทางไว้ดังนี้

บริการจัดรถรับส่งนักเรียน อาจทำได้ 2 ลักษณะ คือ

1. โรงเรียนมีรถยนต์เองและรับส่งเอง
2. สัญญาจ้างหน่วยงานอื่นหรือเอกชนเพื่อรับส่งนักเรียนแทน ซึ่งเป็นผลดีก่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนมีดังนี้

- 2.1 นักเรียนได้รับความสะดวก ปลอดภัย มาโรงเรียนทันเวลา
- 2.2 สามารถควบคุมความปลอดภัยของนักเรียนได้ส่วนหนึ่ง
- 2.3 ลดปัญหาการจราจรได้ในระดับหนึ่ง
- 2.4 ช่วยแก้ปัญหาที่จอดรถในโรงเรียน

พัชรี สอนแก้ว (2536: 85) กล่าวว่า มีหลายครอบครัวที่มีปัญหาเรื่องรับ-ส่งเด็ก ดังนั้นในกลุ่มผู้ปกครองจึงอาจรวมกลุ่มจัดเวรรับ-ส่งในเส้นทางเดียวกัน อันจะเป็นการประหยัดเวลา และให้ความสะดวกแก่ผู้ปกครองที่มีปัญหา ซึ่งนอกจากจะรับ-ส่งเด็กแล้ว จะรวมไปถึงการบริการขนส่งคนเจ็บหรือคนพิการในหมู่ผู้ปกครองกันเองก็ได้ การบริการรับ-ส่งรถต้องอยู่ในสภาพปลอดภัยมีอุปกรณ์ภายในรถเหมาะสมกับวัยของเด็ก รถมีสภาพเหมาะสม เช่น ที่นั่งเหมาะสมกับเด็กเข็มขัดนิรภัย ชะแลง ขวาน เครื่องดับเพลิง เป็นต้น พนักงานขับรถต้องมีใบอนุญาตขับขี่และได้รับการฝึกอบรมจากกรมการขนส่งทางบก ต้องมีบุคลากรดูแลเด็กในรถอย่างน้อย 1 คน และต้องไม่ปล่อยให้เด็กอยู่ในรถตามลำพัง ยานพาหนะที่ใช้รับ-ส่งเด็กจะต้องได้รับอนุญาต และมีการตรวจสอบและดูแลรักษาสภาพรถให้ดีเสมอ

ดังนั้น การจัดบริการด้านต่างๆนอกจากจะเป็นการจัดเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน เพิ่มพูนประสิทธิภาพการจัดการของโรงเรียนแล้ว ยังเป็นภารกิจสำคัญที่โรงเรียนต้องปฏิบัติเป็นอย่างยิ่ง เพราะที่สำคัญที่จะเป็นตัวเสริมความนิยมของโรงเรียนให้เกิดแก่ผู้ปกครอง อันเป็นภาพที่ปรากฏออกมาเป็นรูปธรรม ที่จะชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพของโรงเรียนอย่างเด่นชัดทางหนึ่งด้วย ดังนั้นโรงเรียนจึงควรดำเนินการด้วยความตั้งใจ เต็มใจ เต็มกำลัง และเต็มความสามารถ เพื่อคุณภาพของโรงเรียน

จากที่นักวิชาการกล่าวมาสรุปได้ว่า สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ หมายถึง การจัดบริการอำนวยความสะดวกให้แก่ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง โดยคำนึงถึงความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเป็นหลัก และตอบสนองจุดมุ่งหมายหลักคือการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ

ได้แก่ การบริการห้องสมุด การบริการด้านการแนะแนว การบริการด้านสุขภาพ การบริการสอนซ่อมเสริม การบริการอาหารกลางวัน การบริการให้ความปลอดภัยแก่นักเรียน และการบริการรถรับ-ส่งนักเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สุรสิทธิ์ แก้วใจ (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งเป็น 10 ด้าน ดังนี้ งานด้านวิชาการ อาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม คุณลักษณะของครู ค่าธรรมเนียมการเรียน การอำนวยความสะดวกและการบริการ ชื่อเสียงโรงเรียน การประชาสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชน ระยะทางระหว่างบ้านกับกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2541 จำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ผู้ปกครองนักเรียนใช้เป็นเกณฑ์ตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา คือ 1. ปัจจัยด้านวิชาการ ได้แก่ โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา 2. ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม ได้แก่ โรงเรียนมีบรรยากาศแห่งความอบอุ่น ปลอดภัย จัดครูเวรรับ-ส่ง นักเรียนเข้า-ออกจากโรงเรียน 3. ปัจจัยด้านคุณลักษณะของครู ได้แก่ โรงเรียนที่ผู้บริหารมีบุคลิกดีมีความรู้ ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ มุ่งมั่นต่อความสำเร็จในการพัฒนาโรงเรียน และครูมีความรู้ความสามารถในการสอน มีความสามารถในการแก้ปัญหา 4. ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมการเรียน ได้แก่ โรงเรียนยินยอมให้ผู้ปกครองผ่อนชำระค่าเล่าเรียนได้ 5. ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ได้แก่ โรงเรียนจัดให้มีบริการด้านสุขอนามัย เช่น มีแพทย์ พยาบาลตรวจสุขภาพของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ 6. ปัจจัยด้านชื่อเสียงของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนที่มีนักเรียนจบการศึกษาสามารถสอบเข้าเรียนต่อในสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงได้ 7. ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ โรงเรียนที่จัดทำเอกสาร วารสาร แผ่นพับ สิ่งพิมพ์เผยแพร่กิจการและงานดำเนินงานของโรงเรียน 8. ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชน ได้แก่ โรงเรียนที่ผู้ปกครองสามารถเยี่ยมบุตรหรือขอพบครูได้ตลอดเวลาทำการของโรงเรียน 9. ปัจจัยด้านระยะทางระหว่างบ้านกับโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเอกชนที่ตั้งอยู่ใกล้บ้าน และ 10. ปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจของครอบครัว ได้แก่ รายได้ของครอบครัวเพียงพอกับค่าธรรมเนียมและค่าเล่าเรียนที่จะส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนเอกชน

พรรณเพ็ญแข อุดุลยพันธ์ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาเอกชน ระดับประถมศึกษา เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าสถานศึกษาเอกชนระดับประถมศึกษา และเปรียบเทียบการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าสถานศึกษาเอกชน ระดับประถมศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ สถานะที่เกี่ยวข้อง วุฒิการศึกษา อาชีพ และ รายได้ การดำเนินการวิจัยใช้วิธีการสำรวจความคิดเห็นในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าสถานศึกษาเอกชนระดับประถมศึกษาในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร จำนวน 360 คน รวม 7 ด้าน คือ สภาพเศรษฐกิจของครอบครัว ค่าธรรมเนียมการเรียน ชื่อเสียงของโรงเรียน คุณลักษณะของครูที่ดี การจัดสภาพแวดล้อม ลักษณะของโรงเรียน ประถมศึกษาที่ดี และการอำนวยความสะดวก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาค่าความแตกต่างระหว่าง 2 กลุ่มใช้ค่า t และหาค่า ความแตกต่างระหว่าง 3 กลุ่มขึ้นไปใช้ค่า F ผลการวิจัย พบว่า

1. ผู้ปกครองมีการตัดสินใจในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาเอกชน ระดับประถมศึกษา โดยคำนึงถึงปัจจัยต่างๆที่ใช้ประกอบการตัดสินใจในระดับต่างกัน โดยมีรายละเอียดดังนี้ ด้านคุณลักษณะของครูที่ดี ด้านชื่อเสียงของโรงเรียน ด้านการอำนวยความสะดวกและการบริการ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านลักษณะของโรงเรียนประถมศึกษาที่ดี ด้านสภาพเศรษฐกิจของครอบครัว ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วย ส่วนปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมการเรียน ผู้ปกครองให้ความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง

2. เปรียบเทียบการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาเอกชนระดับประถมศึกษา พบว่า

2.1 ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกัน มีการตัดสินใจในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาเอกชนระดับประถมศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.2 ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกัน มีการตัดสินใจในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาเอกชนระดับประถมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกปัจจัยในการตัดสินใจเป็นรายด้านกับอายุพบว่า มีด้านคุณลักษณะของครูที่ดี และด้านการอำนวยความสะดวกและการบริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

2.3 ผู้ปกครองที่มีฐานะที่เกี่ยวข้องต่างกัน มีการตัดสินใจในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาเอกชนระดับประถมศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.4 ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการตัดสินใจในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาเอกชนระดับประถมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกปัจจัยในการตัดสินใจเป็นรายด้านกับวุฒิการศึกษาพบว่า ด้านชื่อเสียงของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

2.5 ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีการตัดสินใจในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาเอกชนระดับประถมศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.6 ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกัน มีการตัดสินใจในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาเอกชนระดับประถมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกปัจจัย ในการตัดสินใจเป็นรายด้านกับรายได้พบว่า ด้านค่าธรรมเนียมการเรียน ด้านชื่อเสียงของโรงเรียน ด้านคุณลักษณะของครูที่ดี และด้านลักษณะของโรงเรียนประถมศึกษาที่ดี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

กมล นาคสมบุญ (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้ปกครองตัดสินใจส่งนักเรียนเข้าเรียนโรงเรียนเอกชนสายสามัญ ในจังหวัดระยอง และเปรียบเทียบการตัดสินใจของผู้ปกครองที่ส่งนักเรียนเข้าเรียนโรงเรียนเอกชนสายสามัญในจังหวัดระยองจำแนกตามอาชีพ ระดับการศึกษารายได้และระยะห่างจากบ้านมาโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้ปกครองที่มีนักเรียนกำลังเรียนในโรงเรียนเอกชนสายสามัญ ในปีการศึกษา 2545 จำนวน 315 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่า t (t-test) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้ปกครองตัดสินใจส่งนักเรียนเข้าเรียนโรงเรียนเอกชนสายสามัญ ในจังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับคือ การบริหารงานกิจการนักเรียน การบริหารงานวิชาการการบริหารงานบุคลากร การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและอาคารสถานที่ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การเก็บค่าธรรมเนียมการเรียน การบริการรถรับส่งและอาหารกลางวันแก่นักเรียนเปรียบเทียบการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งนักเรียนเข้าเรียนโรงเรียนเอกชนสายสามัญในจังหวัดระยองจำแนกตามอาชีพ ระดับการศึกษา รายได้และระยะห่างจากบ้านมาโรงเรียน พบว่า

1. ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจและอาชีพอิสระทั่วไป มีการตัดสินใจส่งนักเรียนเข้าเรียนโรงเรียนเอกชนสายสามัญ ในจังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีขึ้นไปมีการตัดสินใจส่งนักเรียนเข้าเรียนโรงเรียนเอกชนสายสามัญ ในจังหวัดระยอง ด้านการบริหารวิชาการ การบริหาร

กิจการนักเรียน การบริหารงานบุคลากร การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและอาคารสถานที่ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการเก็บค่าธรรมเนียมการเรียน และด้านบริการรถรับส่งและอาหารกลางวันแก่นักเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000–10,000 บาท/เดือน และรายได้มากกว่า 10,000 บาท/เดือน มีการตัดสินใจส่งนักเรียนเข้าเรียนโรงเรียนเอกชนสายสามัญ ในจังหวัดระยองด้านการเก็บค่าธรรมเนียมการเรียน และด้านการบริการรถรับส่งและอาหารกลางวันแก่นักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ผู้ปกครองที่มีระยะห่างจากบ้านมาโรงเรียนน้อยกว่า 3 กิโลเมตรและตั้งแต่ 3 กิโลเมตรขึ้นไป มีการตัดสินใจส่งนักเรียนเข้าเรียนโรงเรียนเอกชนสายสามัญในจังหวัดระยอง ในด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคลากร ด้านการเก็บค่าธรรมเนียมการเรียน ด้านการบริการรถรับส่งและอาหารกลางวันแก่นักเรียน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน และด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและอาคารสถานที่ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จกภพ ไทยมณี (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาเอกชนให้บุตรหลานของผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา ลพบุรี เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาเอกชนให้บุตรหลานของผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 2) เปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาเอกชนให้บุตรหลานของผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามอาชีพ ระดับการศึกษาและรายได้ และ 3) ศึกษาปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การตัดสินใจเลือกสถานศึกษาเอกชนให้บุตรหลานของผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนสถานศึกษาเอกชน ระดับประถมศึกษา ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดลพบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 384 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 ได้แบบสอบถามกลับคืนมาทุกฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ F-test และใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบลำดับขั้น ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาเอกชนให้บุตรหลานของผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละ

ด้านของระดับการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาเอกชน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ 1) ด้านมาตรฐานของสถานศึกษา 2) ด้านการเดินทาง และ 3) ด้านชื่อเสียงของสถานศึกษา ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบระดับการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาเอกชนให้บุตรหลานของผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพ ระดับการศึกษาและรายได้แตกต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาเอกชนให้บุตรหลานในภาพรวมของทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ระหว่าง 10,000 บาท – 20,000 บาทต่อเดือน กับผู้ปกครองที่มีรายได้สูงกว่า 30,000 บาทต่อเดือน มีการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาเอกชนแตกต่างกัน ในด้านสภาพแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. สมการพยากรณ์การตัดสินใจเลือกสถานศึกษาเอกชนให้บุตรหลานของผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 (ข้อมูลมาตรฐาน) คือ .214 (สภาพแวดล้อม) + .202(ชื่อเสียงของสถานศึกษา) + .192(แนวทางการเรียนการสอน) + .146(การเดินทาง) + .163(ผู้บริหารสถานศึกษา) + .114(ค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง) + .125(มาตรฐานของสถานศึกษา)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจที่มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการสร้างเครื่องมือวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับอนุบาล 1 และประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนเอกชนขนาดกลางและขนาดใหญ่ (391 คนขึ้นไป) ประเภทสามัญศึกษา ที่เปิดสอนในระดับอนุบาล1-ประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2552 จำนวน 100 โรงเรียน ทั้งหมด 19 จังหวัด
  - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 และประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้สูตรการคำนวณของ Yamane (1973 อ้างถึงใน ธีรวิมล เอกะกุล, 2542: 135)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

$n_{อ.1}$ = ขนาดกลุ่มตัวอย่างของผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1

$n_{ป.1}$ = ขนาดกลุ่มตัวอย่างของผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1

N = จำนวนประชากร

e = ระดับความคลาดเคลื่อน ($e=0.05$)

แทนค่าตามสูตร

$$n_{อ.1} = \frac{7,428}{1+7,428(0.05^2)}$$

$$n_{อ.1} = 379.17 \approx 379$$

$$n_{ป.1} = \frac{8,992}{1+8,992(0.05^2)}$$

$$n_{ป.1} = 382.96 \approx 383$$

โดยขนาดประชากรแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

- 1) ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 จำนวน 7,428 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 379 คน
- 2) ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 8,992 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 383 คน

เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากรแล้ว จึงมาเทียบสัดส่วนจากขนาดกลุ่มตัวอย่างของแต่ละโรงเรียน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบมีระบบ (Systematic Random Sampling) โดยดำเนินการสุ่มตัวอย่างจากรายชื่อของนักเรียนทั้งหมดที่มีการเรียงลำดับ เมื่อได้รายชื่อของประชากรนักเรียนจากแต่ละโรงเรียน จึงคำนวณหาค่าช่วงของการสุ่ม (Sampling interval)

จากสูตร ช่วงของการสุ่ม = จำนวนประชากรทั้งหมด / จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อได้ช่วงของการสุ่มแล้ว จึงใช้ค่านั้นในการสุ่มตัวอย่างจากแต่ละโรงเรียนต่อไปในช่วงเท่าๆกัน ตามค่าช่วงของการสุ่มจนครบจำนวนตามต้องการ

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนโรงเรียน จำนวนนักเรียนและขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากรโรงเรียนเอกชน ขนาดกลางและขนาดใหญ่ ระดับอนุบาล 1 และประถมศึกษาปีที่ 1 ประเภทสามัญศึกษา ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ

จังหวัด	จำนวน โรงเรียน	จำนวน นักเรียน ระดับอนุบาล 1	กลุ่มตัวอย่าง ผู้ปกครองของ นักเรียนระดับ อนุบาล 1	จำนวนนักเรียน ระดับ ประถมศึกษาปีที่ 1	กลุ่มตัวอย่าง ผู้ปกครองของ นักเรียนระดับ ประถมศึกษาปีที่ 1
1. นครราชสีมา	18	1,503	77	1,512	64
2. บุรีรัมย์	5	549	28	549	23
3. สุรินทร์	2	202	10	108	5
4. ศรีสะเกษ	2	76	4	135	6
5. อุบลราชธานี	7	506	26	487	21
6. ยโสธร	4	290	15	260	11
7. ชัยภูมิ	4	314	16	396	17
8. หนองบัวลำภู	1	37	2	77	3
9. ขอนแก่น	14	914	46	1,075	46
10. อุดรธานี	5	334	17	633	27
11. เลย	3	196	10	381	16
12. หนองคาย	4	183	9	271	12
13. มหาสารคาม	3	406	21	375	16
14. ร้อยเอ็ด	4	294	15	406	17
15. กาฬสินธุ์	9	699	36	1,021	44
16. สกลนคร	7	452	23	595	25
17. นครพนม	4	195	10	311	13
18. มุกดาหาร	2	137	7	246	10
19. อำนาจเจริญ	2	141	7	154	7
รวม	100	7,428	379	8,992	383

ที่มา: จำนวนโรงเรียนและจำนวนนักเรียนจากสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา เอกชน. 2552 (ัดสำเนา)

จากตารางที่ 4 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

- 1) ได้จำนวนผู้ปกครองตามขนาดกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนระดับอนุบาล 1 จำนวน 379

คน

2) ได้จำนวนผู้ปกครองตามขนาดกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 383 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบบสอบถามมีจำนวน 2 ชุด โดยแบ่งเป็นผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 และผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ปกครอง เป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ

แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 มีจำนวน 54 ข้อ ประกอบด้วย 7 ปัจจัย ดังนี้

1. อาคารสถานที่ และการจัดสภาพแวดล้อม	จำนวน 9 ข้อ
2. ค่าธรรมเนียมการเรียน	จำนวน 5 ข้อ
3. หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	จำนวน 8 ข้อ
4. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	จำนวน 6 ข้อ
5. ครูผู้สอน	จำนวน 9 ข้อ
6. ชื่อเสียงโรงเรียน	จำนวน 6 ข้อ
7. สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ	จำนวน 11 ข้อ

แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 มีจำนวน 51 ข้อ ประกอบด้วย 7 ปัจจัย ดังนี้

1. อาคารสถานที่ และการจัดสภาพแวดล้อม	จำนวน 8 ข้อ
2. ค่าธรรมเนียมการเรียน	จำนวน 5 ข้อ
3. หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	จำนวน 8 ข้อ
4. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	จำนวน 6 ข้อ
5. ครูผู้สอน	จำนวน 7 ข้อ

6. ชื่อเสียงโรงเรียน	จำนวน 6 ข้อ
7. สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ	จำนวน 11 ข้อ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำราและงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนเอกชน ปีวิจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน

2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยจากสังเคราะห์จากงานวิจัยโดยบูรณาการผลการวิจัยผนวกกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนว่าด้วยมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2541 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2541: 2) ประกอบด้วย 7 ปีวิจัย ดังต่อไปนี้ 1) อาคารสถานที่ และการจัดสภาพแวดล้อม 2) ค่าธรรมเนียมการเรียน 3) หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 4) ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 5) ครูผู้สอน 6) ชื่อเสียงโรงเรียน 7) สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ

3. สร้างแบบสอบถาม โดยกำหนดประเด็นให้ครอบคลุมขอบเขตที่กำหนดในกรอบแนวคิด

4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจปรับและแก้ไข

5. นำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาความถูกต้อง ในด้านการครอบคลุมเนื้อหา ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

6. นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบแล้ว รวบรวมข้อมูลเพื่อนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล มีวิธีการและขั้นตอนดังนี้

1. การส่งแบบสอบถามไปยังประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เป็นกลุ่มประชากรทั้งหมด 100 โรงเรียน เพื่อส่งแบบสอบถามไปยังผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 และประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และบางโรงเรียนผู้วิจัยส่ง-รับคืนแบบสอบถามด้วยตนเอง

2. การรับแบบสอบถามคืน

โรงเรียนทำการจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์คืนกลับมายังผู้วิจัย และบางโรงเรียนผู้วิจัยขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยแจ้งการนัดหมายทางโทรศัพท์กับโรงเรียนเพื่อรับแบบสอบถามคืน

3. จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน

จำนวนแบบสอบถามที่ผู้วิจัยส่งไปทั้งหมด จำนวน 762 ฉบับ โดยแบ่งเป็นแบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองนักเรียนระดับอนุบาล 1 จำนวน 379 ฉบับ และแบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 383 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา จำนวน 614 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.58 โดยแบ่งเป็นแบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองนักเรียนระดับอนุบาล 1 ได้รับกลับคืนมา จำนวน 304 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.21 และแบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ได้รับกลับคืนมา จำนวน 310 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.94

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for PC (Statistical Package for Social Science) ของภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีวิธีการวิเคราะห์ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับเกี่ยวกับสถานภาพผู้ปกครอง นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน โดยสรุปผลการจัดลำดับโดยวิเคราะห์จากความถี่และค่าคะแนนของปัจจัยแต่ละด้าน โดยกำหนดลำดับและค่าคะแนนที่ได้ ดังนี้

อันดับ 1 มีค่าคะแนน 7

อันดับ 2 มีค่าคะแนน 6

อันดับ 3 มีค่าคะแนน 5

อันดับ 4 มีค่าคะแนน 4

อันดับ 5 มีค่าคะแนน 3

อันดับ 6 มีค่าคะแนน 2

อันดับ 7 มีค่าคะแนน 1

การจัดลำดับโดยใช้คะแนนรวมของแต่ละข้อ โดยความถี่ที่เลือกในแต่ละลำดับ คุณค่าคะแนนตามลำดับที่เลือก นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยการทดสอบเชฟเฟ (Scheffe' Test) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามรายได้ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

ข้อมูลของปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 7 ปัจจัย คือ อาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม ค่าธรรมเนียมการเรียน หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ครูผู้สอน ชื่อเสียงโรงเรียน สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ในการประเมินปัจจัยที่ผู้ตอบแบบสอบถามใช้หรือพิจารณาปัจจัยในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนใช้เกณฑ์ ดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้ปกครองใช้หรือพิจารณาปัจจัยนี้มากที่สุดในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียน
- 4 หมายถึง ผู้ปกครองใช้หรือพิจารณาปัจจัยนี้มากในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียน
- 3 หมายถึง ผู้ปกครองใช้หรือพิจารณาปัจจัยนี้ปานกลางในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียน
- 2 หมายถึง ผู้ปกครองใช้หรือพิจารณาปัจจัยนี้น้อยในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียน
- 1 หมายถึง ผู้ปกครองใช้หรือพิจารณาปัจจัยนี้น้อยที่สุดในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินที่ผู้ตอบแบบสอบถามใช้หรือพิจารณาปัจจัยในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียน มีการกำหนดค่าเฉลี่ยเป็นช่วง ดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ใช้ในการตัดสินใจมากที่สุด
- คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ใช้ในการตัดสินใจมาก
- คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ใช้ในการตัดสินใจปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ใช้ในการตัดสินใจน้อย
- คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ใช้ในการตัดสินใจน้อยที่สุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และการเปรียบเทียบปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้วิจัยแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางแสดงผล โดยเสนอข้อมูลผู้ปกครองของนักเรียนโดยจำแนกอักษรย่อตามระดับชั้นเรียนของนักเรียน ดังนี้

ผู้ปกครอง อ. 1 หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1

ผู้ปกครอง ป. 1 หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 5-30 ดังรายละเอียด ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มาจำแนกจำนวนและค่าร้อยละ ผลการวิจัยปรากฏตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	ผู้ปกครอง อ. 1 ($n_1=304$)		ผู้ปกครอง ป. 1 ($n_2=310$)		รวม ($n_t=614$)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ						
ชาย	85	28.00	97	31.30	182	29.60
หญิง	219	72.00	213	68.70	432	70.40
2. อาชีพ						
รับราชการ	69	22.70	101	32.60	170	27.70
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	14	4.60	12	3.90	26	4.20
พนักงานบริษัทเอกชน	40	13.20	38	12.30	78	12.70
ธุรกิจส่วนตัว	55	18.10	50	16.10	105	17.10
รับจ้าง	89	29.30	73	23.50	162	26.40
เกษตรกรรวม	26	8.60	22	7.10	48	7.80
อื่นๆ ได้แก่ แม่บ้าน นักการเมือง	11	3.60	14	4.50	25	4.10
3. รายได้ครอบครัวต่อเดือน						
น้อยกว่า 10,000 บาท	52	17.10	54	17.40	106	17.30
10,000 – 19,999 บาท	126	41.40	113	36.50	239	38.90
20,000 – 29,999 บาท	69	22.70	84	27.10	153	24.90
30,000 บาทขึ้นไป	57	18.80	59	19.00	116	18.90
4. ระดับการศึกษา						
ประถมศึกษา	8	2.60	15	4.80	23	3.70
มัธยมศึกษาตอนต้น	9	3.00	5	1.60	14	2.30
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช.	54	17.80	42	13.50	96	15.60
อนุปริญญา หรือ ปวส.	60	19.70	60	19.40	120	19.50
ปริญญาตรี	154	50.70	166	53.50	320	52.10
สูงกว่าปริญญาตรี	19	6.30	22	7.10	41	6.70

ตารางที่ 5 (ต่อ)

สถานภาพ	ผู้ปกครอง อ. 1 ($n_1 = 304$)		ผู้ปกครอง ป. 1 ($n_2 = 310$)		รวม ($n_t = 614$)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5.ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน						
บิดาหรือมารดา	237	78.00	257	82.90	494	80.50
ญาติผู้ดูแลเด็กในฐานะผู้ปกครอง	67	22.00	53	17.10	120	19.50
6.ค่าธรรมเนียมการเรียนและ ค่าธรรมเนียมอื่นที่เหมาะสมและ สามารถรับภาระได้						
น้อยกว่า 5,000 บาท	187	61.50	200	64.50	387	63.00
5,000 – 9,999 บาท	111	36.50	105	33.90	216	35.20
10,000 – 14,999 บาท	5	1.60	1	0.30	6	1.00
15,000 – 19,999 บาท	0	0.00	4	1.30	4	0.70
20,000 บาทขึ้นไป	1	0.30	0	0.00	1	0.20
7. ก่อนการเลือกโรงเรียนเคยไป เยี่ยมชมก่อนหรือไม่						
เคย	251	82.60	262	84.50	513	83.60
ไม่เคย	53	17.40	48	15.50	101	16.40

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามปรากฏผลดังนี้

เพศ

.ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.40 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 29.60

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 เป็นเพศหญิง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72.00 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 28.00 ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นเพศหญิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.70 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 31.30

อาชีพ

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีอาชีพรับราชการ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.70 รองลงมามีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 26.40

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 มีอาชีพรับจ้าง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.30 รองลงมามีอาชีพรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 22.70 ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 มีอาชีพรับราชการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.60 รองลงมามีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 23.50

รายได้ของครอบครัวต่อเดือน

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,000–19,999 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.90 รองลงมามีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนอยู่ระหว่าง 20,000–29,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.90

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,000–19,999 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.40 รองลงมามีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนอยู่ระหว่าง 20,000–29,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.70 ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,000–19,999 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.50 รองลงมามีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนอยู่ระหว่าง 20,000–29,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.10

ระดับการศึกษา

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.10 รองลงมามีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับระดับอนุปริญญา หรือ ปวส. คิดเป็นร้อยละ 19.50

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.70 รองลงมามีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับระดับอนุปริญญาหรือปวส. คิดเป็นร้อยละ 19.70 ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.50 รองลงมามีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับอนุปริญญาหรือปวส. คิดเป็นร้อยละ 19.40

ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนในฐานะบิดาหรือมารดา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80.50 รองลงมามีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนในฐานะญาติผู้ดูแลเด็กในฐานะผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 19.50

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 มีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนในฐานะบิดาหรือมารดา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78.00 รองลงมามีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนในฐานะญาติผู้ดูแลเด็กในฐานะผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 22.00 ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 มีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนในฐานะบิดาหรือมารดา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82.90 รองลงมามีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนในฐานะญาติผู้ดูแลเด็กในฐานะผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 17.10

ค่าธรรมเนียมการเรียนที่เหมาะสมสามารถรับภาระได้

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าค่าธรรมเนียมการเรียนที่เหมาะสมสามารถรับภาระได้น้อยกว่า 5,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.00 รองลงมาเห็นว่าค่าธรรมเนียมการเรียนที่เหมาะสมสามารถรับภาระได้อยู่ระหว่าง 5,000–9,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.20

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 เห็นว่าค่าธรรมเนียมการเรียนที่เหมาะสมสามารถรับภาระได้น้อยกว่า 5,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.50 รองลงมาเห็นว่าค่าธรรมเนียมการเรียนที่เหมาะสมสามารถรับภาระได้อยู่ระหว่าง 5,000–9,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.50 ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 เห็นว่าค่าธรรมเนียมการเรียนที่เหมาะสมสามารถรับภาระได้น้อยกว่า 5,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.50 รองลงมาเห็นว่าค่าธรรมเนียมการเรียนที่เหมาะสมสามารถรับภาระได้อยู่ระหว่าง 5,000 – 9,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.90

ก่อนการเลือกโรงเรียนเคยไปเยี่ยมชมก่อนหรือไม่

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเคยไปเยี่ยมชมโรงเรียน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.60 รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เคยไปเยี่ยมชมโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 16.40

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 เคยไปเยี่ยมชมโรงเรียน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82.60 รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เคยไปเยี่ยมชมโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 17.40 ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 เคยไปเยี่ยมชมโรงเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 84.50 รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เคยไปเยี่ยมชมโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 15.50

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้วิจัยเสนอข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 7 ปัจจัย ดังนี้ 1) อาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม 2) ค่าธรรมเนียมการเรียน 3) หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 4) ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 5) ครูผู้สอน 6) ชื่อเสียงโรงเรียน และ 7) สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ มาจำแนกค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแบ่งการนำเสนอข้อมูลเป็น 2 ส่วน คือ 1) ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 และ 2) ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยปรากฏตามตารางที่ 6-23

1. ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม ที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน

ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ และการจัดสภาพแวดล้อม	ผู้ปกครอง อ. 1 ($n_1 = 304$)	
	$\bar{X}_1$	S.D.
1. สภาพอาคารเรียนของโรงเรียนมีความมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัย	4.32	0.72
2. การจัดจำนวนนักเรียนในแต่ละห้องเรียนมีความเหมาะสมไม่มากเกินไป	3.82	0.78
3. อาคารเรียนอนุบาลเป็นอาคารเรียนชั้นเดียว ทำให้สะดวกแก่การจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียน	4.18	0.84
4. บริเวณอาคารเรียนอนุบาลมีรั้วกันอาณาเขตที่ชัดเจน	4.04	0.86
5. อาคารเรียนและห้องเรียนของโรงเรียนมีสีเขียว มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทสะดวก	4.15	0.77
6. อาคารเอนกประสงค์ โรงอาหาร ของโรงเรียนมีความสะอาดเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนในโรงเรียน	3.68	0.87
7. ห้องสมุด ห้องพยาบาล ของโรงเรียนมีเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนในโรงเรียน	3.51	0.81
8. โรงเรียนมีสนามกีฬา สนามเด็กเล่น และเครื่องเล่นสนามที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	3.64	0.89
9. บริเวณโรงเรียนร่มรื่น สะอาด สวยงาม ไม่มีกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์รบกวน	4.03	0.77
รวมเฉลี่ย	3.93	0.58

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อมที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ในภาพรวมพบว่าปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อมใช้ในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อใช้ในการตัดสินใจในระดับมากเช่นเดียวกันทุกข้อ สำหรับข้อที่พบค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ สภาพอาคารเรียนของโรงเรียนมีความมั่นคง แข็งแรง

และปลอดภัย ($\bar{X}_1 = 4.32$) รองลงมาคืออาคารเรียนอนุบาลเป็นอาคารเรียนชั้นเดียว ทำให้สะดวกแก่การจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียน ($\bar{X}_1 = 4.18$) และอาคารเรียนและห้องเรียนของโรงเรียนมีสีเขียว มีแสงสว่างเพียงพอ อาคารถ่ายเทสะดวก ($\bar{X}_1 = 4.15$) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมการเรียน ที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน

ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมการเรียน	ผู้ปกครอง อ. 1 ($n_1 = 304$)	
	$\bar{X}_1$	S.D.
1. โรงเรียนได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาลทำให้ค่าธรรมเนียมการเรียนที่ผู้ปกครองต้องจ่ายไม่แพงจนเกินไป	3.82	0.77
2. อัตราค่าธรรมเนียมการเรียนรวมทั้งค่าธรรมเนียมอื่นๆที่โรงเรียนเรียกเก็บจากผู้ปกครองมีความเหมาะสม	3.72	0.76
3. ค่าใช้จ่ายสำหรับกิจกรรมพิเศษ ที่โรงเรียนเรียกเก็บจากผู้ปกครองมีความเหมาะสม เช่น ค่ากิจกรรมกีฬา ค่าเรียนพิเศษ	3.66	0.75
4. โรงเรียนมีระบบการช่วยเหลือผู้ปกครอง โดยการให้ผ่อนชำระค่าธรรมเนียมการเรียนได้	3.89	0.84
5. โรงเรียนมีการจัดทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนที่เรียนดีและนักเรียนที่ขาดแคลน	3.63	1.01
รวมเฉลี่ย	3.74	0.64

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมการเรียน ที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ในภาพรวมพบว่า ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมการเรียน ใช้ในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อใช้ในการตัดสินใจในระดับมากเช่นเดียวกันทุกข้อ สำหรับข้อที่พบค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนมีระบบการช่วยเหลือผู้ปกครอง โดยการให้ผ่อนชำระค่าธรรมเนียมการเรียนได้ ($\bar{X}_1 = 3.89$) รองลงมาคือโรงเรียนได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาลทำให้ค่าธรรมเนียมการเรียนที่ผู้ปกครองต้องจ่ายไม่แพงจนเกินไป ($\bar{X}_1 = 3.82$) และอัตราค่าธรรมเนียมการเรียนรวมทั้งค่าธรรมเนียมอื่นๆที่โรงเรียนเรียกเก็บจากผู้ปกครองมีความเหมาะสม ($\bar{X}_1 = 3.72$) ตามลำดับ

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน

ปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	ผู้ปกครอง อ. 1 (n ₁ = 304)	
	$\bar{X}_1$	S.D.
1. หลักสูตรของโรงเรียนมีความยืดหยุ่นตามศักยภาพของนักเรียน	4.13	0.62
2. การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน มุ่งให้นักเรียนได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา	4.42	0.65
3. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนฝึกคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น	4.34	0.61
4. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนผ่านการเล่นที่เหมาะสมกับวัย	4.19	0.69
5. โรงเรียนมีการจัดสื่อและอุปกรณ์การสอนเพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และกระตุ้นพัฒนาการของนักเรียน	4.15	0.70
6. โรงเรียนมีการรายงานการประเมินผลพัฒนาการแก่ผู้ปกครองที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือ	3.92	0.87
7. ผู้ปกครองสามารถเข้าร่วมกำหนดหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนกับโรงเรียนได้	3.50	1.00
8. โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา จึงไม่เป็นภาระที่ต้องหาสถานศึกษาใหม่	4.20	0.72
รวมเฉลี่ย	4.11	0.48

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ในภาพรวมพบว่าปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนใช้ในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อใช้ในการตัดสินใจในระดับมากเช่นเดียวกันทุกข้อ สำหรับข้อที่พบค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน มุ่งให้นักเรียนได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ($\bar{X}_1 = 4.42$) รองลงมาคือโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนฝึกคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ($\bar{X}_1 = 4.34$) และโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา จึงไม่เป็นภาระที่ต้องหาสถานศึกษาใหม่ ($\bar{X}_1 = 4.20$) ตามลำดับ

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน

ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน	ผู้ปกครอง อ. 1 ($n_1 = 304$)	
	$\bar{X}_1$	S.D.
1. โรงเรียนมีการติดต่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ปกครอง เช่น การประชุมระหว่างผู้ปกครองและครู การเยี่ยมบ้านนักเรียน การติดต่อทางโทรศัพท์	4.13	0.74
2. โรงเรียนมีการเชิญผู้ปกครองหรือบุคคลในชุมชนที่มีความสามารถด้านต่างๆมาร่วมกิจกรรมกับโรงเรียน	3.75	0.84
3. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนแก่ผู้ปกครองและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	4.12	0.72
4. โรงเรียนจัดให้ผู้ปกครองได้เข้าเยี่ยมชมโรงเรียน โดยเปิดให้ชมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และผลงานของนักเรียน	4.11	0.78
5. โรงเรียนมีการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนในเทศกาลต่างๆ	3.69	0.95
6. โรงเรียนให้การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน เช่น การให้บริการด้านอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ	3.53	0.95
รวมเฉลี่ย	3.89	0.62

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ในภาพรวมพบว่าปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนใช้ในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อใช้ในการตัดสินใจในระดับมากเช่นเดียวกันทุกข้อ สำหรับข้อที่พบค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนมีการติดต่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ปกครอง เช่น การประชุมระหว่างผู้ปกครองและครู การเยี่ยมบ้านนักเรียน การติดต่อทางโทรศัพท์ ($\bar{X}_1 = 4.13$) รองลงมาคือโรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนแก่ผู้ปกครองและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}_1 = 4.12$) และโรงเรียนจัดให้ผู้ปกครองได้เข้าเยี่ยมชมโรงเรียน โดยเปิดให้ชมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และผลงานของนักเรียน ($\bar{X}_1 = 4.11$) ตามลำดับ

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านด้านครูผู้สอนที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน

ปัจจัยด้านครูผู้สอน	ผู้ปกครอง อ. 1 (n ₁ = 304)	
	$\bar{X}_1$	S.D.
1. ครูผู้สอนมีคุณวุฒิทางด้านปฐมวัยโดยตรง	4.03	0.87
2. ครูผู้สอนแต่งกายสะอาดเรียบร้อย พุดจาสุภาพ	4.41	0.65
3. ครูผู้สอนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนและผู้ปกครอง	4.50	0.57
4. ครูผู้สอนมีความเมตตา กรุณาต่อนักเรียน	4.40	0.63
5. ครูผู้สอนมีความรับผิดชอบสูง ดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด	4.40	0.68
6. ครูผู้สอนมีประสบการณ์ในวิชาที่สอน และมีเทคนิคการสอนที่เหมาะสม	4.09	0.75
7. มีจำนวนครูผู้สอนที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน	4.06	0.86
8. มีจำนวนพี่เลี้ยงที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน	3.94	0.92
9. พี่เลี้ยงดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด สุภาพอ่อนโยนรักเด็ก	4.22	0.78
รวมเฉลี่ย	4.23	0.55

จากตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านครูผู้สอนที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ในภาพรวมพบว่าปัจจัยด้านครูผู้สอนใช้ในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อใช้ในการตัดสินใจในระดับมากเช่นเดียวกันทุกข้อ สำหรับข้อที่พบค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ครูผู้สอนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนและผู้ปกครอง ($\bar{X}_1 = 4.50$) รองลงมาคือครูผู้สอนแต่งกายสะอาดเรียบร้อย พุดจาสุภาพ ($\bar{X}_1 = 4.41$) และครูผู้สอนมีความเมตตา กรุณาต่อนักเรียน และครูผู้สอนมีความรับผิดชอบสูง ดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด ($\bar{X}_1 = 4.40$) ตามลำดับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านชื่อเสียงโรงเรียนที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน

ปัจจัยด้านชื่อเสียงโรงเรียน	ผู้ปกครอง อ. 1 ($n_1 = 304$)	
	$\bar{X}_1$	S.D.
1. โรงเรียนเปิดสอนมานานเป็นที่ยอมรับของชุมชน	4.41	0.62
2. โรงเรียนมีชื่อเสียงในด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ	4.37	0.61
3. นักเรียนชนะเลิศในการแข่งขันทักษะทางวิชาการ	4.06	0.69
4. โรงเรียนเคยได้รับรางวัลเกี่ยวกับการจัดการศึกษา เช่น รางวัลโรงเรียนพระราชทาน	3.56	0.87
5. โรงเรียนมีชื่อเสียงด้านกิจกรรมปฐมวัย เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมดนตรี จริยธรรม	3.68	0.78
6. นักเรียนที่จบการศึกษาสามารถสอบเข้าเรียนต่อในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงได้	4.20	0.70
รวมเฉลี่ย	4.05	0.51

จากตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านชื่อเสียงโรงเรียนที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ในภาพรวมพบว่าปัจจัยด้านชื่อเสียงโรงเรียนใช้ในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อใช้ในการตัดสินใจในระดับมากเช่นเดียวกันทุกข้อ สำหรับข้อที่พบค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนเปิดสอนมานานเป็นที่ยอมรับของชุมชน ($\bar{X}_1 = 4.41$) รองลงมาคือโรงเรียนมีชื่อเสียงในด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ($\bar{X}_1 = 4.37$) และนักเรียนที่จบการศึกษาสามารถสอบเข้าเรียนต่อในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงได้ ($\bar{X}_1 = 4.20$) ตามลำดับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน

ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ	ผู้ปกครอง อ. 1 (n ₁ = 304)	
	$\bar{X}_1$	S.D.
1. ห้องสมุดของโรงเรียนมีหนังสือ ตำราเรียนที่ทันสมัยอย่างเพียงพอ	3.79	0.75
2. โรงเรียนจัดบริการห้องสมุดแก่ผู้ปกครองในระหว่างรอรับนักเรียนหรือวันหยุดราชการ	3.24	0.96
3. โรงเรียนจัดบริการด้านการแนะแนวแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้นักเรียนรู้จักตัดสินใจตามความต้องการของตน และปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้	3.66	0.83
4. โรงเรียนจัดให้มีการตรวจสอบสุขภาพนักเรียนอย่างสม่ำเสมอโดยแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	3.93	0.79
5. โรงเรียนมีการบันทึกสุขภาพประจำตัวนักเรียนเกี่ยวกับน้ำหนัก ส่วนสูงและติดตามประเมินผลพัฒนาการ	4.07	0.80
6. โรงเรียนจัดบริการสอนซ่อมเสริม เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนรู้ช้าสามารถเรียนร่วมกับคนอื่นได้	4.02	0.75
7. โรงเรียนมีการจัดบริการอาหารเสริมและอาหารกลางวันที่สะอาด และมีคุณค่าตามหลักโภชนาการและมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน	4.09	0.80
8. โรงเรียนมีมาตรการรักษาความปลอดภัยภายในอาคารเรียนและบริเวณโรงเรียน	4.07	0.76
9. โรงเรียนจัดให้มีการทำประกันอุบัติเหตุให้แก่นักเรียน	3.87	0.94
10. โรงเรียนมีบริการรถรับ-ส่งนักเรียน ที่มีสภาพปลอดภัย และอุปกรณ์ประจำรถครบครัน	3.87	0.89
11. โรงเรียนมีครูประจำรถรับส่งนักเรียนเพื่อดูแลความปลอดภัยและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของนักเรียน	3.67	1.01
รวมเฉลี่ย	3.84	0.60

จากตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและการบริการที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ในภาพรวมพบว่า ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและการบริการใช้ในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ใช้ในการตัดสินใจในระดับมาก 10 ข้อ และข้อที่ใช้ในการตัดสินใจในระดับปานกลาง 1 ข้อ ได้แก่ โรงเรียนจัดบริการห้องสมุดแก่ผู้ปกครองในระหว่างรอรับนักเรียนหรือวันหยุดราชการ สำหรับข้อที่พบค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดบริการอาหารเสริมและอาหารกลางวันที่สะอาดและมีคุณค่าตามหลักโภชนาการและมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน ($\bar{X}_1 = 4.09$) รองลงมามีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ข้อ คือโรงเรียนมีมาตรการรักษาความปลอดภัยภายในอาคารเรียนและบริเวณโรงเรียน และโรงเรียนมีการบันทึกสุขภาพประจำตัวนักเรียนเกี่ยวกับน้ำหนัก ส่วนสูงและติดตามประเมินผลพัฒนาการ ($\bar{X}_1 = 4.07$) และโรงเรียนจัดบริการสอนซ่อมเสริม เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนรู้ช้า สามารถเรียนร่วมกับคนอื่นได้ ($\bar{X}_1 = 4.02$) ตามลำดับ

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยในภาพรวมทุกด้านที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน

ปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน	ผู้ปกครอง อ. 1 ($n_1 = 304$)	
	$\bar{X}_1$	S.D.
1. อาคารสถานที่ และการจัดสภาพแวดล้อม	3.93	0.58
2. ค่าธรรมเนียมการเรียน	3.74	0.64
3. หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	4.11	0.48
4. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	3.89	0.62
5. ครูผู้สอน	4.22	0.55
6. ชื่อเสียงโรงเรียน	4.05	0.51
7. สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ	3.84	0.60
รวมเฉลี่ย	3.97	0.44

จากตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยในภาพรวมทุกด้านที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ในภาพรวมทุกด้านพบว่าใช้ในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยทุกด้านใช้ในการตัดสินใจในระดับมาก

เช่นเดียวกัน สำหรับปัจจัยรายด้านที่พบค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ด้านแรก ได้แก่ ด้านครูผู้สอน ($\bar{X}_1 = 4.22$) รองลงมาคือด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}_1 = 4.11$) และด้านชื่อเสียงโรงเรียน ($\bar{X}_1 = 4.05$) ตามลำดับ

ข้อมูลความถี่และค่าคะแนนของการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้วิจัยเสนอข้อมูลเกี่ยวกับความถี่และค่าคะแนนของการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ดังแสดงในตารางที่ 14

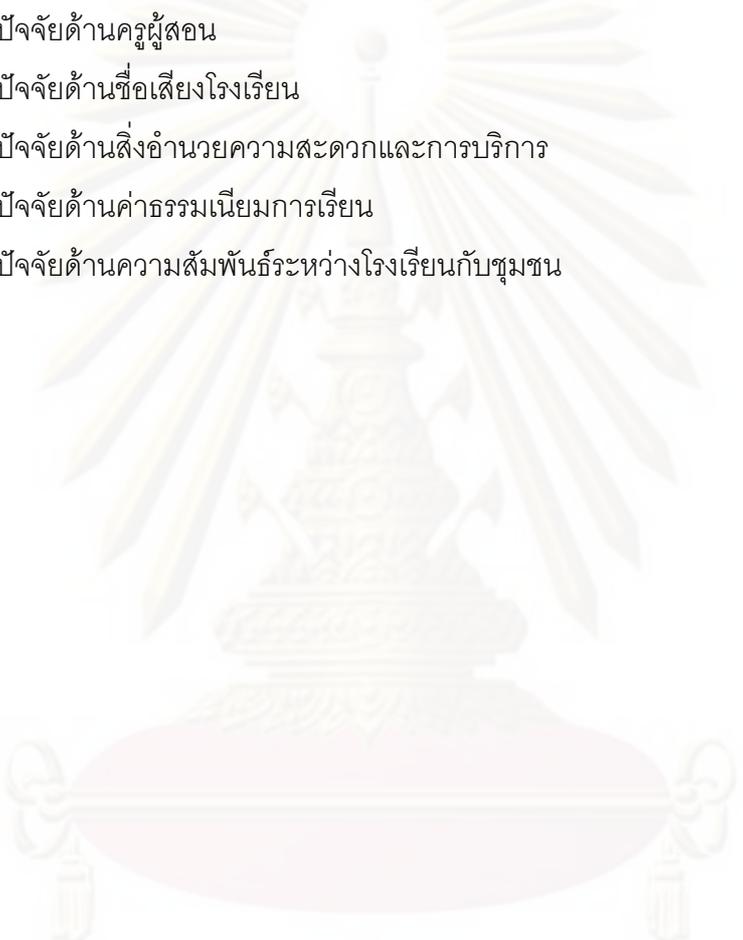
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 แสดงความถี่และค่าคะแนนของการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน

ปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน	ลำดับที่														อันดับที่		
	1		2		3		4		5		6		7			รวม	
	ความถี่	คะแนน	ความถี่	คะแนน	ความถี่	คะแนน	ความถี่	คะแนน	ความถี่	คะแนน	ความถี่	คะแนน	ความถี่	คะแนน		ความถี่	คะแนน
1. อาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม	54	378	67	402	60	300	54	216	32	96	20	40	17	17	304	1,449	2
2. ค่าธรรมเนียมการเรียน	7	49	17	102	27	135	34	136	38	114	79	158	102	102	304	796	6
3. หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	120	840	66	396	45	225	40	160	19	57	14	28	0	0	304	1,706	1
4. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	5	35	8	48	12	60	23	92	61	183	96	192	99	99	304	709	7
5. ครูผู้สอน	38	266	68	408	56	280	56	224	53	159	13	26	20	20	304	1,383	3
6. ชื่อเสียงโรงเรียน	75	525	42	252	46	230	47	188	25	75	38	76	31	31	304	1,377	4
7. สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ	5	35	36	216	58	290	50	200	76	228	44	88	35	35	304	1,092	5

จากตารางที่ 14 ข้อมูลความถี่และค่าคะแนนของการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน พบว่าผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจตามลำดับความสำคัญจาก 1 ถึง 7 ได้แก่

1. ปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
2. ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม
3. ปัจจัยด้านครูผู้สอน
4. ปัจจัยด้านชื่อเสียงโรงเรียน
5. ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ
6. ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมการเรียน
7. ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

คุรุวิทยาลัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1

ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม ที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน

ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ และการจัดสภาพแวดล้อม	ผู้ปกครอง ป. 1 ($n_2 = 310$)	
	$\bar{X}_2$	S.D.
1. สภาพอาคารเรียนของโรงเรียนมีความมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัย	4.30	0.81
2. การจัดจำนวนนักเรียนในแต่ละห้องเรียนมีความเหมาะสมไม่มากเกินไป	3.93	0.80
3. อาคารเรียนและห้องเรียนของโรงเรียนมีสีเขียว มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทสะดวก	4.08	0.80
4. อาคารเอนกประสงค์ โรงอาหาร ของโรงเรียนมีความสะอาดเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนในโรงเรียน	3.71	0.97
5. ห้องสมุด ห้องพยาบาล มีเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนในโรงเรียน	3.58	0.98
6. โรงเรียนมีสนามกีฬา สนามเด็กเล่น และเครื่องเล่นสนามที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	3.50	1.01
7. บริเวณโรงเรียนมีรั้วรอบขอบชิด	4.16	0.78
8. บริเวณโรงเรียนร่มรื่น สะอาด สวยงาม ไม่มีกลิ่นไม่พึงประสงค์รบกวน	4.05	0.87
รวมเฉลี่ย	3.91	0.68

จากตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อมที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ในภาพรวมพบว่าปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อมใช้ในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อใช้ในการตัดสินใจในระดับมากเช่นเดียวกันทุกข้อ สำหรับข้อที่พบค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ สภาพอาคารเรียนของโรงเรียนมีความมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัย ($\bar{X}_2 = 4.30$) รองลงมาคือบริเวณโรงเรียนมีรั้วรอบขอบชิด ($\bar{X}_2 = 4.16$)

และอาคารเรียนและห้องเรียนของโรงเรียนมีสีเขียว มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทสะดวก ($\bar{X}_2 = 4.08$) ตามลำดับ

ตารางที่ 16 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมการเรียน ที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน

ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมการเรียน	ผู้ปกครอง ป. 1 ($n_2 = 310$)	
	$\bar{X}_2$	S.D.
1. โรงเรียนได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาลทำให้ค่าธรรมเนียมการเรียนที่ผู้ปกครองต้องจ่ายไม่แพงจนเกินไป	3.86	0.83
2. อัตราค่าธรรมเนียมการเรียนรวมทั้งค่าธรรมเนียมอื่นๆที่โรงเรียนเรียกเก็บจากผู้ปกครองมีความเหมาะสม	3.74	0.84
3. ค่าใช้จ่ายสำหรับกิจกรรมพิเศษที่โรงเรียนเรียกเก็บจากผู้ปกครองมีความเหมาะสม เช่น ค่ากิจกรรมกีฬา ค่าเรียนพิเศษ	3.71	0.86
4. โรงเรียนมีระบบการช่วยเหลือผู้ปกครอง โดยการให้ผ่อนชำระค่าธรรมเนียมการเรียนได้	3.85	0.95
5. โรงเรียนมีการจัดทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนที่เรียนดีและนักเรียนที่ขาดแคลน	3.51	1.08
รวมเฉลี่ย	3.73	0.74

จากตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมการเรียน ที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ในภาพรวมพบว่าปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมการเรียน ใช้ในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อใช้ในการตัดสินใจในระดับมากเช่นเดียวกันทุกข้อ สำหรับข้อที่พบค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาลทำให้ค่าธรรมเนียมการเรียนที่ผู้ปกครองต้องจ่ายไม่แพงจนเกินไป ($\bar{X}_2 = 3.86$) รองลงมาคือโรงเรียนมีระบบการช่วยเหลือผู้ปกครอง โดยการให้ผ่อนชำระค่าธรรมเนียมการเรียนได้ ($\bar{X}_2 = 3.85$) และอัตราค่าธรรมเนียมการเรียนรวมทั้งค่าธรรมเนียมอื่นๆที่โรงเรียนเรียกเก็บจากผู้ปกครองมีความเหมาะสม ($\bar{X}_2 = 3.74$) ตามลำดับ

ตารางที่ 17 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอนที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน

ปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	ผู้ปกครอง ป. 1 ($n_2 = 310$)	
	$\bar{X}_2$	S.D.
1. หลักสูตรของโรงเรียนมีความยืดหยุ่นตามศักยภาพของนักเรียน	4.13	0.68
2. โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.24	0.66
3. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนฝึกคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหา เป็น	4.23	0.72
4. โรงเรียนจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ	4.08	0.76
5. โรงเรียนมีการใช้สื่อการเรียนรู้จากท้องถิ่นอย่างเหมาะสม	3.79	0.82
6. โรงเรียนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและหลากหลาย	4.07	0.82
7. โรงเรียนมีการรายงานการประเมินผลการเรียนแก่ผู้ปกครองที่ ถูกต้อง น่าเชื่อถือ	3.98	0.93
8. ผู้ปกครองสามารถเข้าร่วมกำหนดหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนกับ โรงเรียนได้	3.57	1.03
รวมเฉลี่ย	4.01	0.62

จากตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ที่ ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ใน ภาพรวมพบว่าปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ใช้ในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อใช้ในการตัดสินใจในระดับมากเช่นเดียวกันทุกข้อ สำหรับข้อ ที่พบค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X}_2 = 4.24$) รองลงมาคือโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนฝึกคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ($\bar{X}_2 = 4.23$) และหลักสูตรของโรงเรียนมีความยืดหยุ่นตามศักยภาพของนักเรียน ($\bar{X}_2 = 4.13$) ตามลำดับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน

ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน	ผู้ปกครอง ป. 1 ($n_2 = 310$)	
	$\bar{X}_2$	S.D.
1. โรงเรียนมีการติดต่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ปกครอง เช่น การประชุมระหว่างผู้ปกครองและครู การเยี่ยมบ้านนักเรียน การติดต่อทางโทรศัพท์	4.04	0.83
2. โรงเรียนมีการเชิญผู้ปกครองหรือบุคคลในชุมชนที่มีความสามารถด้านต่างๆมาร่วมกิจกรรมกับโรงเรียน	3.78	0.86
3. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนแก่ผู้ปกครองและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	4.04	0.79
4. โรงเรียนจัดให้ผู้ปกครองได้เข้าเยี่ยมชมโรงเรียน โดยเปิดให้ชมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และผลงานของนักเรียน	3.99	0.85
5. โรงเรียนมีการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนในเทศกาลต่างๆ	3.65	0.90
6. โรงเรียนให้การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน เช่น การให้บริการด้านอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ	3.49	0.92
รวมเฉลี่ย	3.83	0.65

จากตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ในภาพรวมพบว่าปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ใช้ในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ใช้ในการตัดสินใจในระดับมาก 5 ข้อ และข้อที่ใช้ในการตัดสินใจในระดับปานกลาง 1 ข้อ ได้แก่ โรงเรียนให้การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน เช่น การให้บริการด้านอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ สำหรับข้อที่พบค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนแก่ผู้ปกครองและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ และโรงเรียนมีการติดต่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ปกครอง เช่น การประชุมระหว่างผู้ปกครองและครู การเยี่ยมบ้านนักเรียน การติดต่อทางโทรศัพท์ ($\bar{X}_2 = 4.04$) รองลงมาคือ โรงเรียนจัดให้ผู้ปกครองได้เข้าเยี่ยมชมโรงเรียน โดยเปิดให้ชมการจัดกิจกรรมการ

เรียนการสอน และผลงานของนักเรียน ($\bar{X}_2 = 3.99$) และโรงเรียนมีการเชิญผู้ปกครองหรือบุคคล ในชุมชนที่มีความสามารถด้านต่างๆมาร่วมกิจกรรมกับโรงเรียน ($\bar{X}_2 = 3.78$) ตามลำดับ

ตารางที่ 19 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านด้านครูผู้สอนที่ผู้ปกครองของ นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน

ปัจจัยด้านครูผู้สอน	ผู้ปกครอง ป. 1 ($n_2 = 310$)	
	$\bar{X}_2$	S.D.
1. ครูผู้สอนมีคุณวุฒิทางการศึกษาโดยตรง	4.05	0.85
2. ครูผู้สอนมีประสบการณ์ในวิชาที่สอน และมีเทคนิคการสอนที่ เหมาะสม	4.10	0.83
3. ครูผู้สอนแต่งกายสะอาดเรียบร้อย พุดจาสุภาพ	4.36	0.66
4. ครูผู้สอนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนและผู้ปกครอง	4.40	0.66
5. ครูผู้สอนมีความเมตตา กรุณาต่อนักเรียน	4.32	0.67
6. ครูผู้สอนมีความรับผิดชอบสูง ดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด	4.33	0.72
7. มีจำนวนครูผู้สอนที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน	4.06	0.93
รวมเฉลี่ย	4.23	0.64

จากตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านครูผู้สอนที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับ ประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ในภาพรวมพบว่าปัจจัยด้านครูผู้สอน ใช้ในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อใช้ในการตัดสินใจใน ระดับมากเช่นเดียวกันทุกข้อ สำหรับข้อที่พบค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ครูผู้สอนมี มนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนและผู้ปกครอง ($\bar{X}_2 = 4.40$) รองลงมาคือครูผู้สอนแต่งกายสะอาด เรียบร้อย พุดจาสุภาพ ($\bar{X}_2 = 4.36$) และ ครูผู้สอนมีความรับผิดชอบสูง ดูแลเอาใจใส่นักเรียน อย่างใกล้ชิด ($\bar{X}_2 = 4.33$) ตามลำดับ

ตารางที่ 20 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านชื่อเสียงโรงเรียนที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน

ปัจจัยด้านชื่อเสียงโรงเรียน	ผู้ปกครอง ป. 1 ($n_2 = 310$)	
	$\bar{X}_2$	S.D.
1. โรงเรียนเปิดสอนมานานเป็นที่ยอมรับของชุมชน	4.37	0.62
2. โรงเรียนมีชื่อเสียงในด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ	4.33	0.67
3. นักเรียนชนะเลิศในการแข่งขันทักษะทางวิชาการ	4.07	0.77
4. โรงเรียนเคยได้รับรางวัลเกี่ยวกับการจัดการศึกษา เช่น รางวัลโรงเรียนพระราชทาน	3.54	0.91
5. โรงเรียนมีชื่อเสียงด้านกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมดนตรี จริยธรรม	3.65	0.86
6. นักเรียนที่จบการศึกษาสามารถสอบเข้าเรียนต่อในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงได้	4.17	0.77
รวมเฉลี่ย	4.02	0.57

จากตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านชื่อเสียงโรงเรียนที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ในภาพรวมพบว่าปัจจัยด้านชื่อเสียงโรงเรียน ใช้ในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อใช้ในการตัดสินใจในระดับมากเช่นเดียวกันทุกข้อ สำหรับข้อที่พบค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนเปิดสอนมานานเป็นที่ยอมรับของชุมชน ($\bar{X}_2 = 4.37$) รองลงมาคือโรงเรียนมีชื่อเสียงในด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ($\bar{X}_2 = 4.33$) และนักเรียนที่จบการศึกษาสามารถสอบเข้าเรียนต่อในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงได้ ($\bar{X}_2 = 4.17$) ตามลำดับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน

ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ	ผู้ปกครอง ป. 1 (n ₂ = 310)	
	$\bar{X}_2$	S.D.
1. ห้องสมุดของโรงเรียนมีหนังสือ ตำราเรียนที่ทันสมัยอย่างเพียงพอ	3.69	0.93
2. โรงเรียนจัดบริการห้องสมุดแก่ผู้ปกครองในระหว่างรอรับนักเรียนหรือวันหยุดราชการ	3.13	1.06
3. โรงเรียนจัดบริการด้านการแนะแนว เพื่อให้นักเรียนรู้จักตัดสินใจตามความต้องการของตน และปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้	3.60	0.94
4. โรงเรียนจัดให้มีการตรวจสุขภาพนักเรียนอย่างสม่ำเสมอโดยแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	3.95	0.82
5. โรงเรียนมีการบันทึกสุขภาพประจำตัวนักเรียนเกี่ยวกับน้ำหนัก ส่วนสูงและติดตามประเมินผลพัฒนาการ	4.05	0.80
6. โรงเรียนจัดบริการสอนซ่อมเสริม เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนรู้ช้าสามารถเรียนร่วมกับคนอื่นได้	4.02	0.78
7. โรงเรียนมีการจัดบริการอาหารเสริมและอาหารกลางวันที่สะอาดและมีคุณค่าตามหลักโภชนาการและมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน	3.95	0.97
8. โรงเรียนมีมาตรการรักษาความปลอดภัยภายในอาคารเรียนและบริเวณโรงเรียน	3.98	0.82
9. โรงเรียนจัดให้มีการทำประกันอุบัติเหตุให้แก่นักเรียน	3.79	0.95
10. โรงเรียนมีบริการรถรับ-ส่งนักเรียน ที่มีสภาพปลอดภัย และอุปกรณ์ประจำรถครบครัน	3.81	0.91
11. โรงเรียนมีครูประจำรถรับส่งนักเรียนเพื่อดูแลความปลอดภัยและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของนักเรียน	3.69	1.06
รวมเฉลี่ย	3.79	0.67

จากตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ใน

ภาพรวมพบว่าปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการใช้ในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ใช้ในการตัดสินใจในระดับมาก 10 ข้อ และข้อที่ใช้ในการตัดสินใจในระดับปานกลาง 1 ข้อ ได้แก่ โรงเรียนจัดบริการห้องสมุดแก่ผู้ปกครองในระหว่างรอรับนักเรียนหรือวันหยุดราชการ สำหรับข้อที่พบค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนมีการบันทึกสุขภาพประจำตัวนักเรียนเกี่ยวกับน้ำหนัก ส่วนสูงและติดตามประเมินผลพัฒนาการ ($\bar{X}_2 = 4.05$) รองลงมาคือโรงเรียนจัดบริการสอนซ่อมเสริม เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนรู้อาจสามารถเรียนร่วมกับคนอื่นได้ ($\bar{X}_2 = 4.02$) และโรงเรียนมีมาตรการรักษาความปลอดภัยภายในอาคารเรียนและบริเวณโรงเรียน ($\bar{X}_2 = 3.98$) ตามลำดับ

ตารางที่ 22 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยในภาพรวมทุกด้านที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน

ปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน	ผู้ปกครอง ป. 1 ($n_2=310$)	
	$\bar{X}_2$	S.D.
1. อาคารสถานที่ และการจัดสภาพแวดล้อม	3.91	0.68
2. ค่าธรรมเนียมการเรียน	3.73	0.74
3. หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	4.01	0.62
4. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	3.83	0.65
5. ครูผู้สอน	4.23	0.64
6. ชื่อเสียงโรงเรียน	4.02	0.57
7. สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ	3.79	0.67
รวมเฉลี่ย	3.93	0.53

จากตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยในภาพรวมทุกด้านที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ในภาพรวมทุกด้านพบว่าใช้ในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยทุกด้านใช้ในการตัดสินใจในระดับมากเช่นเดียวกัน สำหรับปัจจัยรายด้านที่พบค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ด้านแรก ได้แก่ ด้านครูผู้สอน ($\bar{X}_2 = 4.23$) รองลงมาคือด้านชื่อเสียงโรงเรียน ($\bar{X}_2 = 4.02$) และด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}_2 = 4.01$) ตามลำดับ

ข้อมูลความถี่และค่าคะแนนของการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้วิจัยเสนอข้อมูลเกี่ยวกับความถี่และค่าคะแนนของการจัดลำดับปัจจัยแต่ละด้านที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ดังแสดงในตารางที่ 23

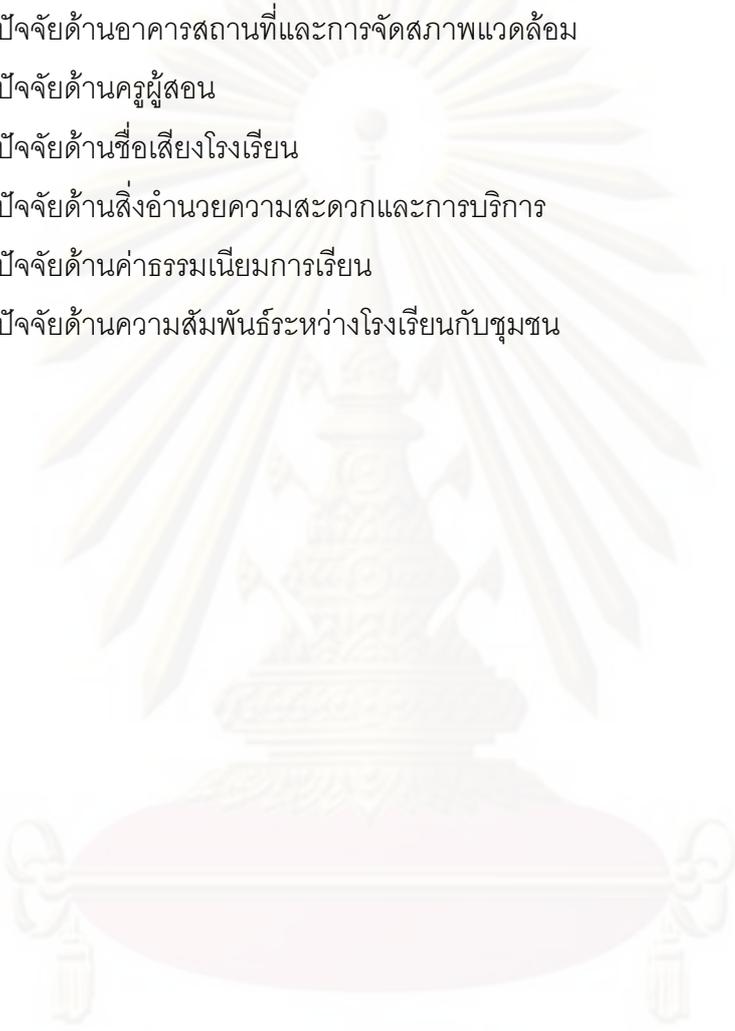
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 23 แสดงความถี่และค่าคะแนนของการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน

ปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน	ลำดับที่														รวม	อันดับที่	
	1		2		3		4		5		6		7				
	ความถี่	คะแนน	ความถี่	คะแนน	ความถี่	คะแนน	ความถี่	คะแนน	ความถี่	คะแนน	ความถี่	คะแนน	ความถี่	คะแนน	ความถี่	คะแนน	
1. อาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม	65	455	56	336	64	320	56	224	39	117	20	40	10	10	310	1,502	2
2. ค่าธรรมเนียมการเรียน	7	49	22	132	26	130	34	136	42	126	75	150	104	104	310	827	6
3. หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	113	791	76	456	51	255	46	184	12	36	10	20	2	2	310	1,744	1
4. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	2	14	3	18	13	65	23	92	62	186	96	192	111	111	310	678	7
5. ครูผู้สอน	44	308	83	498	58	290	58	232	42	126	13	26	12	12	310	1,492	3
6. ชื่อเสียงโรงเรียน	70	490	47	282	43	215	46	184	33	99	43	86	28	28	310	1,384	4
7. สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ	9	63	23	138	55	275	47	188	80	240	53	106	43	43	310	1,053	5

จากตารางที่ 23 ข้อมูลความถี่และค่าคะแนนของการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน พบว่าผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจตามลำดับความสำคัญจาก 1 ถึง 7 ได้แก่

1. ปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
2. ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม
3. ปัจจัยด้านครูผู้สอน
4. ปัจจัยด้านชื่อเสียงโรงเรียน
5. ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ
6. ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมการเรียน
7. ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อมูลการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้วิจัยเสนอข้อมูลการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 และผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ดังแสดงในตารางที่ 24

ตารางที่ 24 แสดงการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 และผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน

ปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน	ผู้ปกครองอ.1	ผู้ปกครองป.1
	อันดับที่	อันดับที่
1. อาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม	2	2
2. ค่าธรรมเนียมการเรียน	6	6
3. หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	1	1
4. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	7	7
5. ครูผู้สอน	3	3
6. ชื่อเสียงโรงเรียน	4	4
7. สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ	5	5

จากตารางที่ 24 ข้อมูลการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน พบว่าผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 และผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ให้ความสำคัญในการจัดลำดับปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ทั้ง 7 ด้านเหมือนกัน ตั้งแต่ลำดับที่ 1-7

การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามรายได้

ผู้วิจัยเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบความแปรปรวนทางเดียวของปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามรายได้ ดังแสดงในตารางที่ 25-30

ตารางที่ 25 แสดงการเปรียบเทียบความแปรปรวนทางเดียวของปัจจัยที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน จำแนกตามรายได้

ปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน	น้อยกว่า 10,000 บาท		10,000- 19,999 บาท		20,000- 29,999 บาท		30,000บาท ต่อเดือนขึ้นไป		F- test
	ต่อเดือน (n ₁ = 52)		ต่อเดือน (n ₁ = 126)		ต่อเดือน (n ₁ = 69)		(n ₁ = 57)		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. อาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม	3.94	0.56	3.93	0.56	3.67	0.55	4.22	0.52	10.397*
2. ค่าธรรมเนียมการเรียน	3.68	0.65	3.88	0.62	3.63	0.64	3.61	0.64	3.723
3. หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	4.11	0.50	4.13	0.48	4.00	0.47	4.19	0.47	1.796
4. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	3.87	0.66	3.90	0.68	3.79	0.54	4.01	0.49	1.250
5. ครูผู้สอน	4.23	0.52	4.23	0.52	4.09	0.63	4.40	0.48	3.459
6. ชื่อเสียงโรงเรียน	3.98	0.54	4.08	0.51	3.90	0.45	4.21	0.47	4.720*
7. สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ	3.84	0.60	3.85	0.59	3.61	0.60	4.13	0.49	8.583*
รวมเฉลี่ย	3.95	0.45	4.00	0.44	3.81	0.42	4.11	0.40	5.334*

จากตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของปัจจัยที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน จำแนกตามรายได้ พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ที่มีรายได้แตกต่างกัน ใช้ในการตัดสินใจในภาพรวมแตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านชื่อเสียงโรงเรียน และปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ จะใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รายละเอียดการคำนวณอยู่ที่ภาคผนวกหน้า 176

เมื่อพบว่าปัจจัยที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ที่มีรายได้แตกต่างกันใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านชื่อเสียงโรงเรียน ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ แตกต่างกัน จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ่ ดังตารางที่ 26-30

ตารางที่ 26 แสดงผลการวิเคราะห์ด้วยวิธีของเซฟเฟ่ เพื่อหาความแตกต่างรายคู่ของปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อมที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน จำแนกตามรายได้

รายได้ของครอบครัว	น้อยกว่า	10,000	20,000	30,000
ต่อเดือน	10,000	-19,999	-29,999	บาทขึ้นไป
	บาท	บาท	บาท	
น้อยกว่า 10,000 บาท	-	0.0098	0.2687	0.2840
10,000 -19,999 บาท		-	0.2588	0.2938
20,000 -29,999 บาท			-	0.5527*
30,000 บาทขึ้นไป				-

*p < .01

จากตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์ด้วยวิธีของเซฟเฟ่ เพื่อหาความแตกต่างรายคู่ของปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อมที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน จำแนกตามรายได้ พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ที่มีรายได้ระหว่าง 20,000 - 29,999 บาทต่อเดือน แตกต่างกับผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ที่มีรายได้ 30,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 27 แสดงผลการวิเคราะห์ด้วยวิธีของเซฟเฟ เพื่อหาความแตกต่างรายคู่ของปัจจัยด้านชื่อเสียงโรงเรียนที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน จำแนกตามรายได้

รายได้ของครอบครัว	น้อยกว่า	10,000	20,000	30,000
ต่อเดือน	10,000	-19,999	-29,999	บาทขึ้นไป
	บาท	บาท	บาท	
น้อยกว่า 10,000 บาท	-	0.1044	0.0790	0.2359
10,000 -19,999 บาท		-	0.1835	0.1314
20,000 -29,999 บาท			-	0.3149*
30,000 บาทขึ้นไป				-

*p < .01

จากตารางที่ 27 ผลการวิเคราะห์ด้วยวิธีของเซฟเฟ เพื่อหาความแตกต่างรายคู่ของปัจจัยด้านชื่อเสียงโรงเรียนที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน จำแนกตามรายได้ พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ที่มีรายได้ระหว่าง 20,000-29,999 บาทต่อเดือน แตกต่างกับผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ที่มีรายได้ 30,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 28 แสดงผลการวิเคราะห์ด้วยวิธีของเซฟเฟ เพื่อหาความแตกต่างรายคู่ของปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน จำแนกตามรายได้

รายได้ของครอบครัว	น้อยกว่า	10,000	20,000	30,000
ต่อเดือน	10,000	-19,999	-29,999	บาทขึ้นไป
	บาท	บาท	บาท	
น้อยกว่า 10,000 บาท	-	0.0128	0.2296	0.2935
10,000 -19,999 บาท		-	0.2424	0.2807
20,000 -29,999 บาท			-	0.5231*
30,000 บาทขึ้นไป				-

*p < .01

จากตารางที่ 28 ผลการวิเคราะห์ด้วยวิธีของเซฟเฟ เพื่อหาความแตกต่างรายคู่ของปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจ

เลือกโรงเรียนเอกชน จำแนกตามรายได้ พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ที่มีรายได้ระหว่าง 20,000-29,999 บาทต่อเดือน แตกต่างกับผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ที่มีรายได้ 30,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 29 แสดงการเปรียบเทียบความแปรปรวนทางเดียวของปัจจัยที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน จำแนกตามรายได้

ปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน	น้อยกว่า 10,000 บาท		10,000-19,999 บาท		20,000-29,999 บาท		30,000บาทต่อเดือนขึ้นไป		F-test
	(n ₂ = 52)		(n ₂ = 126)		(n ₂ = 69)		(n ₂ = 57)		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. อาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม	3.85	0.66	3.93	0.72	3.75	0.66	4.17	0.55	4.786*
2. ค่าธรรมเนียมการเรียน	3.86	0.72	3.80	0.75	3.60	0.70	3.67	0.78	1.827
3. หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	4.08	0.66	4.03	0.64	3.92	0.62	4.06	0.57	1.001
4. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	3.94	0.71	3.81	0.67	3.71	0.61	3.96	0.56	2.302
5. ครูผู้สอน	4.38	0.59	4.21	0.64	4.09	0.69	4.34	0.59	3.009
6. ชื่อเสียงโรงเรียน	4.10	0.64	4.06	0.53	3.91	0.55	4.04	0.57	1.613
7. สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ	3.87	0.70	3.78	0.66	3.64	0.66	3.92	0.66	2.354
รวมเฉลี่ย	4.01	0.57	3.94	0.56	3.80	0.47	4.02	0.51	2.601

จากตารางที่ 29 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของปัจจัยที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน จำแนกตามรายได้ พบว่า ผู้ปกครอง

ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีรายได้แตกต่างกัน ใช้ในการตัดสินใจในภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม จะใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รายละเอียดการคำนวณอยู่ที่ภาคผนวกหน้า 177

เมื่อพบว่าปัจจัยที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีรายได้แตกต่างกัน ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ่ ดังตารางที่ 30

ตารางที่ 30 แสดงผลการวิเคราะห์ด้วยวิธีของเซฟเฟ่ เพื่อหาความแตกต่างรายคู่ของปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อมที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน จำแนกตามรายได้

รายได้ของครอบครัวต่อเดือน	น้อยกว่า 10,000 บาท	10,000 - 19,999 บาท	20,000 - 29,999 บาท	30,000 บาทขึ้นไป
น้อยกว่า 10,000 บาท	-	0.0740	0.0974	0.3219
10,000 - 19,999 บาท		-	0.1714	0.2478
20,000 - 29,999 บาท			-	0.4193*
30,000 บาทขึ้นไป				-

* $p < .01$

จากตารางที่ 30 ผลการวิเคราะห์ด้วยวิธีของเซฟเฟ่ เพื่อหาความแตกต่างรายคู่ของปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อมที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน จำแนกตามรายได้ พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีรายได้ระหว่าง 20,000-29,999 บาทต่อเดือน แตกต่างกับผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีรายได้ 30,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการศึกษาปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 จำนวน 379 คน และประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 383 คน ของโรงเรียนเอกชนขนาดกลางและขนาดใหญ่ (391 คน ขึ้นไป) ประเภทสามัญศึกษาที่เปิดสอนในระดับอนุบาล 1-ประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List) แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) และแบบสอบถามเกี่ยวกับความถี่และค่าคะแนนของการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อส่งแบบสอบถามไปยังผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 และประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และรับคืนแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ส่วนบางโรงเรียนผู้วิจัยส่ง-รับคืนแบบสอบถามด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการโดยนำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ความถี่และค่าคะแนนของการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน

โดยสรุปผลการจัดลำดับโดยวิเคราะห์จากความถี่และค่าคะแนนของปัจจัยแต่ละด้าน โดยกำหนดลำดับและค่าคะแนนที่ได้ ดังนี้ (อันดับ 1 มีค่าคะแนน 7, อันดับ 2 มีค่าคะแนน 6, อันดับ 3 มีค่าคะแนน 5, อันดับ 4 มีค่าคะแนน 4, อันดับ 5 มีค่าคะแนน 3, อันดับ 6 มีค่าคะแนน 2, และอันดับ 7 มีค่าคะแนน 1) การจัดลำดับโดยใช้คะแนนรวมของแต่ละข้อ โดยความถี่ที่เลือกในแต่ละลำดับคูณค่าคะแนนตามลำดับที่เลือก วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยการทดสอบเชฟเฟ (Scheffe' Test) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่าผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 เป็นเพศหญิงมากที่สุด เมื่อพิจารณาผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นเพศหญิง มากที่สุดเช่นเดียวกัน

อาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามมีอาชีพรับราชการมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่าผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 มีอาชีพรับจ้าง มากที่สุด ส่วนผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 มีอาชีพรับราชการ มากที่สุด

รายได้ของครอบครัวต่อเดือน ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,000–19,999 บาท มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่าผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,000–19,999 บาท มากที่สุด และผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,000–19,999 บาท มากที่สุดเช่นเดียวกัน

ระดับการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่าผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี มากที่สุด และผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี มากที่สุดเช่นเดียวกัน

ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนในฐานะบิดาหรือมารดามากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่าผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1

มีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนในฐานะบิดาหรือมารดามากที่สุด และผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 มีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนในฐานะบิดาหรือมารดา มากที่สุดเช่นเดียวกัน

ค่าธรรมเนียมการเรียนที่เหมาะสมสามารถรับภาระได้ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ค่าธรรมเนียมการเรียนที่เหมาะสมสามารถรับภาระได้น้อยกว่า 5,000 บาทมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่าผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 เห็นว่าค่าธรรมเนียมการเรียนที่เหมาะสมสามารถรับภาระได้น้อยกว่า 5,000 บาท มากที่สุด และผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 เห็นว่าค่าธรรมเนียมการเรียนที่เหมาะสมสามารถรับภาระได้น้อยกว่า 5,000 บาท มากที่สุดเช่นเดียวกัน

ก่อนการเลือกโรงเรียนเคยไปเยี่ยมชมก่อนหรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามเคยไปเยี่ยมชมโรงเรียนมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่าผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 เคยไปเยี่ยมชมโรงเรียนมากที่สุด และผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 เคยไปเยี่ยมชมโรงเรียน มากที่สุดเช่นเดียวกัน

ตอนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 7 ปัจจัย ดังนี้

1. อาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม
2. ค่าธรรมเนียมการเรียน
3. หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
4. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
5. ครูผู้สอน
6. ชื่อเสียงโรงเรียน
7. สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน สรุปผลการวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยในภาพรวมและการจัดลำดับความสำคัญที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน สรุปผลการวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ปัจจัยในภาพรวมทุกด้านที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยทุกด้านใช้ในการตัดสินใจในระดับมากเช่นเดียวกัน สำหรับปัจจัยรายด้านที่พบค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ด้านแรก ได้แก่ ด้านครูผู้สอน รองลงมาคือด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านชื่อเสียงโรงเรียน ตามลำดับ

1.2 การจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจตามลำดับความสำคัญจาก 1 ถึง 7 คือ 1. ปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 2. ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม 3. ครูผู้สอน 4. ปัจจัยด้านชื่อเสียงโรงเรียน 5. ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ 6. ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมการเรียน 7. ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยรายด้านที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน สรุปผลการวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อใช้ในการตัดสินใจในระดับมากเช่นเดียวกันทุกข้อ สำหรับข้อที่พบค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ สภาพอาคารเรียนของโรงเรียนมีความมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัย รองลงมาคืออาคารเรียนอนุบาลเป็นอาคารเรียนชั้นเดียว ทำให้สะดวกแก่การจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียน และอาคารเรียนและห้องเรียนของโรงเรียนมีสีเขียว มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทสะดวก ตามลำดับ

2.2 ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมการเรียน ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อใช้ในการตัดสินใจในระดับมากเช่นเดียวกันทุกข้อ สำหรับข้อที่พบค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนมีระบบการช่วยเหลือผู้ปกครอง โดยการให้ผ่อนชำระค่าธรรมเนียมการเรียนได้ รองลงมาคือโรงเรียนได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาลทำให้ค่าธรรมเนียมการเรียนที่ผู้ปกครองต้องจ่ายไม่แพงจนเกินไป และอัตราค่าธรรมเนียมการเรียนรวมทั้งค่าธรรมเนียมอื่นๆที่โรงเรียนเรียกเก็บจากผู้ปกครองมีความเหมาะสม ตามลำดับ

2.3 ปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อใช้ในการตัดสินใจในระดับมากเช่นเดียวกันทุกข้อ สำหรับข้อที่พบค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน มุ่งให้นักเรียนได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา รองลงมาคือโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนฝึกคิด เป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา จึงไม่เป็นภาระที่ต้องหาสถานศึกษาใหม่ ตามลำดับ

2.4 ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อใช้ในการตัดสินใจในระดับมากเช่นเดียวกันทุกข้อ สำหรับข้อที่พบค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนมีการติดต่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ปกครอง เช่น การประชุมระหว่างผู้ปกครองและครู การเยี่ยมบ้านนักเรียน การติดต่อทางโทรศัพท์ รองลงมาคือโรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนแก่ผู้ปกครองและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ และโรงเรียนจัดให้ผู้ปกครองได้เข้าเยี่ยมชมโรงเรียน โดยเปิดให้ชมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และผลงานของนักเรียน ตามลำดับ

2.5 ปัจจัยด้านครูผู้สอน ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อใช้ในการตัดสินใจในระดับมากเช่นเดียวกันทุกข้อ สำหรับข้อที่พบค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ครูผู้สอนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนและผู้ปกครอง รองลงมาคือครูผู้สอนแต่งกายสะอาด เรียบร้อย พุดจาสุภาพ และครูผู้สอนมีความเมตตา กรุณาต่อนักเรียน และครูผู้สอนมีความรับผิดชอบสูง ดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด ตามลำดับ

2.6 ปัจจัยด้านชื่อเสียงโรงเรียน ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อใช้ในการตัดสินใจในระดับมากเช่นเดียวกันทุกข้อ สำหรับข้อที่พบค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนมีความเก่าแก่และมีชื่อเสียงมายาวนาน รองลงมาคือโรงเรียนมีชื่อเสียงในด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ และนักเรียนที่จบการศึกษาสามารถสอบเข้าเรียนต่อในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงได้ ตามลำดับ

2.7 ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ใช้ในการตัดสินใจในระดับมาก 10 ข้อ และข้อที่ใช้ในการตัดสินใจในระดับปานกลาง 1 ข้อ ได้แก่ โรงเรียนจัดบริการห้องสมุดแก่ผู้ปกครองในระหว่างรอรับนักเรียนหรือวันหยุดราชการ สำหรับข้อที่พบค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดบริการอาหารเสริมและอาหารกลางวันที่สะอาดและมีคุณค่าตามหลักโภชนาการและมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน รองลงมาคือค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ข้อ คือโรงเรียนมีมาตรการรักษาความปลอดภัยภายในอาคารเรียนและบริเวณโรงเรียน และโรงเรียนมีการบันทึกสุขภาพประจำตัวนักเรียนเกี่ยวกับน้ำหนัก ส่วนสูงและติดตามประเมินผลพัฒนาการ และโรงเรียนจัดบริการสอนซ่อมเสริม เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนรู้ช้า สามารถเรียนร่วมกับคนอื่นได้ ตามลำดับ

3. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยในภาพรวมและการจัดลำดับความสำคัญที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน
สรุปผลการวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ปัจจัยในภาพรวมทุกด้านที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยทุกด้านใช้ในการตัดสินใจในระดับมากเช่นเดียวกัน สำหรับปัจจัยรายด้านที่พบค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ด้านแรก ได้แก่ ด้านครูผู้สอน รองลงมาคือด้านชื่อเสียงโรงเรียน และด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ

3.2 การจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจตามลำดับความสำคัญจาก 1 ถึง 7 คือ 1. ปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 2. ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม 3. ครูผู้สอน 4. ปัจจัยด้านชื่อเสียงโรงเรียน 5. ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ 6. ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมการเรียน 7. ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

4. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยรายด้านที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน สรุปผลการวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อใช้ในการตัดสินใจในระดับมากเช่นเดียวกันทุกข้อ สำหรับข้อที่พบค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ สภาพอาคารเรียนของโรงเรียนมีความมั่นคง แข็งแรงและปลอดภัย รองลงมาคือบริเวณโรงเรียนมีรั้วรอบขอบชิด และอาคารเรียนและห้องเรียนของโรงเรียนมีสีเขียว มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทสะดวก ตามลำดับ

4.2 ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมการเรียน ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อใช้ในการตัดสินใจในระดับมากเช่นเดียวกันทุกข้อ สำหรับข้อที่พบค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาลทำให้ค่าธรรมเนียมการเรียนที่ผู้ปกครองต้องจ่ายไม่แพงจนเกินไป รองลงมาคือโรงเรียนมีระบบการช่วยเหลือผู้ปกครอง โดยการให้ผ่อนชำระค่าธรรมเนียมการเรียนได้ และอัตราค่าธรรมเนียมการเรียนรวมทั้งค่าธรรมเนียมอื่นๆที่โรงเรียนเรียกเก็บจากผู้ปกครองมีความเหมาะสม ตามลำดับ

4.3 ปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อใช้ในการตัดสินใจในระดับมากเช่นเดียวกันทุกข้อ สำหรับข้อที่พบค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมาคือโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนฝึกคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และหลักสูตรของโรงเรียนมีความยืดหยุ่นตามศักยภาพของนักเรียน ตามลำดับ

4.4 ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ใช้ในการตัดสินใจในระดับมาก 5 ข้อ และข้อที่ใช้ในการตัดสินใจในระดับปานกลาง 1 ข้อ ได้แก่ โรงเรียนให้การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆของชุมชน เช่น การให้บริการด้านอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ สำหรับข้อที่พบค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนแก่ผู้ปกครองและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ และโรงเรียนมีการติดต่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ปกครอง เช่น การประชุมระหว่างผู้ปกครองและครู การเยี่ยมบ้านนักเรียน การติดต่อทางโทรศัพท์ รองลงมาคือโรงเรียนจัดให้ผู้ปกครองได้เข้าเยี่ยมชมโรงเรียน โดยเปิดให้ชมการจัดการจัดการเรียนการสอน

และผลงานของนักเรียน และโรงเรียนมีการเชิญผู้ปกครองหรือบุคคลในชุมชนที่มีความสามารถด้านต่างๆมาร่วมกิจกรรมกับโรงเรียน ตามลำดับ

4.5 ปัจจัยด้านครูผู้สอน ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อใช้ในการตัดสินใจในระดับมากเช่นเดียวกันทุกข้อ สำหรับข้อที่พบค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ครูผู้สอนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนและผู้ปกครอง รองลงมาคือครูผู้สอนแต่งกายสะอาดเรียบร้อย พุดจาสุภาพ และครูผู้สอนมีความรับผิดชอบสูง ดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิดตามลำดับ

4.6 ปัจจัยด้านชื่อเสียงโรงเรียน ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อใช้ในการตัดสินใจในระดับมากเช่นเดียวกันทุกข้อ สำหรับข้อที่พบค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนมีความเก่าแก่และมีชื่อเสียงมายาวนาน รองลงมาคือโรงเรียนมีชื่อเสียงในด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ และนักเรียนที่จบการศึกษาสามารถสอบเข้าเรียนต่อในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงได้ ตามลำดับ

4.7 ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ใช้ในการตัดสินใจในระดับมาก 10 ข้อ และข้อที่ใช้ในการตัดสินใจในระดับปานกลาง 1 ข้อ ได้แก่ โรงเรียนจัดบริการห้องสมุดแก่ผู้ปกครองในระหว่างรอรับนักเรียนหรือวันหยุดราชการ สำหรับข้อที่พบค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนมีการบันทึกสุขภาพประจำตัวนักเรียนเกี่ยวกับน้ำหนัก ส่วนสูงและติดตามประเมินผลพัฒนาการ รองลงมาคือโรงเรียนจัดบริการสอนซ่อมเสริม เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนรู้ช้า สามารถเรียนร่วมกับคนอื่นได้ และโรงเรียนมีมาตรการรักษาความปลอดภัยภายในอาคารเรียนและบริเวณโรงเรียน ตามลำดับ

5. ข้อมูลของการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน พบว่าผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 และผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ให้ความสำคัญในการจัดลำดับปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ทั้ง 7 ด้านเหมือนกัน ตั้งแต่ลำดับที่ 1-7

6. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน จำแนกตามรายได้

6.1 การเปรียบเทียบความแปรปรวนทางเดียวของปัจจัยที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน จำแนกตามรายได้ พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ที่มีรายได้แตกต่างกัน ใช้ในการตัดสินใจในภาพรวมแตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม ด้านชื่อเสียงโรงเรียน และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ จะใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีของเซฟเฟ เพื่อหาความแตกต่างรายคู่ของด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม ด้านชื่อเสียงโรงเรียน และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน จำแนกตามรายได้ พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ที่มีรายได้ระหว่าง 20,000-29,999 บาทต่อเดือน แตกต่างกับผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ที่มีรายได้ 30,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6.2 การเปรียบเทียบความแปรปรวนทางเดียวของปัจจัยที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน จำแนกตามรายได้ พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีรายได้แตกต่างกัน ใช้ในการตัดสินใจในภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม จะใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีของเซฟเฟ เพื่อหาความแตกต่างรายคู่ของด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อมที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน จำแนกตามรายได้ พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีรายได้ระหว่าง 20,000-29,999 บาทต่อเดือน แตกต่างกับผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีรายได้ 30,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากแบบสอบถามมีข้อค้นพบประการสำคัญดังที่กล่าวในตอนสรุปผลการวิจัยและมีประเด็นการอภิปรายดังนี้

1. ผลการศึกษาปัจจัยที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน มีดังต่อไปนี้

1.1 ปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ปัจจัยในการตัดสินใจในระดับมากทุกด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยมีค่ามากที่สุด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านครูผู้สอน ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านชื่อเสียงโรงเรียน ตามลำดับ แต่เมื่อนำมาจัดลำดับความสำคัญในการเลือกโรงเรียน จากผลการวิจัยพบว่าการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม และด้านครูผู้สอน ตามลำดับ โดยมีความสอดคล้องกัน ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านครูผู้สอน เนื่องจากการจัดการศึกษาด้านปฐมวัยคือหัวใจของการพัฒนาคน จากหลักฐานทางวิชาการที่บ่งบอกว่า ช่วงวัยแรกของมนุษย์มีความสำคัญต่อการพัฒนามนุษย์ทุกด้านทั้งทางด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญา และร่างกาย คนจะดีหรือเลว ย่อมขึ้นอยู่กับ การวางรากฐานในช่วงวัยนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550: 3) โดยในปี พ.ศ. 2547 สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนที่จบหลักสูตรปฐมวัย จากผู้เรียนทุกเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ 12,600 คน พบว่า ผู้เรียนที่มาจากโรงเรียนของเอกชน มีพัฒนาการสูงกว่าผู้เรียนที่เรียนในโรงเรียนสังกัด สพฐ. (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550: 8) ดังจะเห็นได้จากข้อมูลสัดส่วนนักเรียนภาครัฐต่อนักเรียนภาคเอกชน ซึ่งพบว่านักเรียนระดับปฐมวัยมีจำนวนสัดส่วนมากที่สุดในการจัดการศึกษาโดยภาคเอกชน (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2552) และมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปีตั้งแต่ปีการศึกษา แสดงว่าผู้ปกครองให้ความเชื่อมั่นต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม และด้านครูผู้สอน โดยมีข้อสังเกตว่าผู้ปกครองตัดสินใจเลือกด้านค่าธรรมเนียมการเรียนและด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในลำดับที่ 6-7 แสดงว่าถึงแม้ว่าผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนมากจะมีรายได้

ของครอบครัวต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,000-19,000 บาทเท่านั้น แต่ผู้ปกครองยอมให้ความสำคัญกับการศึกษาของบุตร ผู้ปกครองจึงพร้อมที่จะลงทุนเพื่อให้บุตรหลานได้เรียนในโรงเรียนเอกชนที่ดี มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของชุมชน โดยไม่ได้คำนึงถึงภาระค่าใช้จ่ายมากนัก ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงไม่เพียงแต่พัฒนาเฉพาะการศึกษาของนักเรียนเท่านั้น จะต้องมีการพัฒนาในด้านอื่นๆ ในโรงเรียนควบคู่ไปด้วยเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริวรรณ เสรีรัตน์, ปริณู ลักษิตานนท์ และศุภร เสรีรัตน์ (2534: 36) กล่าวว่า พฤติกรรมผู้บริโภคเป็นการศึกษาถึงเหตุปัจจัยที่ทำให้เกิดการตัดสินใจซื้อโดยมีจุดเริ่มต้นจากการเกิดสิ่งกระตุ้น (stimulus) ที่ทำให้เกิดความต้องการซึ่งสิ่งกระตุ้นที่ผ่านเข้ามาในความรู้สึกนึกคิดของผู้ซื้อ (buyer's black box) เปรียบเสมือนกับกล่องดำ ซึ่งผู้ผลิตหรือผู้ขายไม่สามารถคาดคะเนความรู้สึกนึกคิดของผู้ซื้อ ซึ่งจะได้รับอิทธิพลจากลักษณะต่างๆ ของผู้ซื้อ แล้วก็จะมีการตอบสนองของผู้ซื้อ (buyer's response) หรือการตัดสินใจของผู้ซื้อ (buyer's purchase decision) เพื่อพัฒนาให้ตรงกับความต้องการของผู้ปกครองที่มีความคาดหวังสูงต่อการจัดการศึกษาของเรียนเพื่อให้คุ้มกับค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไป ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนควรมีการสร้างภาพลักษณ์กับชุมชนโดยการสร้างความร่วมมือระหว่างกัน เช่น การร่วมกิจกรรมของชุมชนในเทศกาลต่างๆ เพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนได้เข้ามาใกล้ชิดกับโรงเรียนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งโรงเรียนต้องมีการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่ทำให้นักเรียนมีความสามารถทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ควบคู่ไปด้วยกันโดยการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญเพื่อให้นักเรียนสามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหาด้วยตนเองได้ รวมถึงมีการเรียนปนเล่นเพื่อไม่ให้นักเรียนเบื่อหน่ายและสนุกไปกับการเรียนมากขึ้น อีกทั้งครูผู้สอนและพี่เลี้ยงก็ต้องมีความรู้ความสามารถในการดูแลเด็ก ดังที่งานวิจัยของ เซาวรัตน์ โทณผลิน (2539: 28) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ผู้ปกครองนักเรียนตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนต้องการให้บุตรหลานของตนได้รับมิตรไมตรีที่ดีจากครู ได้รับการถ่ายทอดอุปนิสัยที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งครูจะเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก เพราะเป็นวัยที่ชอบลอกเลียนแบบพฤติกรรม และครูควรแสดงกิริยาท่าทางที่ดีต่อเด็กเหมาะสมเพื่อความไว้วางใจของผู้ปกครอง ผู้วิจัยเห็นว่าหากโรงเรียนมีครูที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน มีจิตใจอ่อนโยน รักเด็ก ก็ย่อมทำให้เกิดความไว้วางใจต่อครูผู้สอนว่าจะสามารถอบรมสั่งสอนบุตรหลานของตนได้เป็นอย่างดี รวมทั้งโรงเรียนต้องมีการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้สวยงาม ร่มรื่น สะอาด ปลอดภัย ทำให้นักเรียนอยากมาโรงเรียนทุกวัน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการด้านต่างๆ ที่โรงเรียนควรจัดให้มีดีมีคุณภาพ เพื่อสร้างความไว้วางใจและทำให้ผู้ปกครองได้รับความพึงพอใจจากการจัดการศึกษาของโรงเรียน ย่อมทำให้

ผู้ปกครองตัดสินใจในส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนมากขึ้น ซึ่งจะทำให้โรงเรียนสามารถดำรงอยู่ในภาวะการแข่งขันกันสูงของโรงเรียนเอกชนในปัจจุบันได้

1.2 ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากสภาพอาคารเรียนของโรงเรียนมีความมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัย ทั้งนี้เพราะสภาพอาคารเรียน เป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนการสอนให้มีประสิทธิภาพ มีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมใจให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี ถ้าสภาพอาคารเรียนของโรงเรียนมั่นคง แข็งแรง ก็ย่อมสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ปกครองและนักเรียนได้อย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑา ภูมิสุทธิกุล (2549: 82) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนบูรณวิทย์ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร พบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดศึกษาของโรงเรียน ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยพิจารณาจากสภาพอาคารเรียนมีความแข็งแรง ปลอดภัย ดังที่ เขียวพา เดชะคุปต์ (2542: 164-165) กล่าวว่า หลักในการพิจารณาการจัดอาคารสถานที่สำหรับศูนย์เด็กปฐมวัย อาคารต้องแข็งแรง ปลอดภัย สะอาด มีอากาศถ่ายเทได้ดี มีแสงสว่างเพียงพอ นอกจากนี้ พิสมัย ถิณะแก้ว (ม.ป.ป: 155-156) กล่าวว่า อาคารเรียนควรมีความแข็งแรงทนทานต่อการใช้งานและมีเครื่องใช้ครบถ้วนตามความจำเป็นของแต่ละส่วนที่โรงเรียนควรมี เช่น ห้องสมุด ห้องน้ำ ห้องส้วม ควรบำรุงรักษาและซ่อมแซมอาคารเรียนให้อยู่ในสภาพดีสามารถใช้งานได้อยู่เสมอ ไม่เพียงแต่การพิจารณาในด้านอาคารสถานที่เท่านั้น สิ่งที่โรงเรียนต้องทำคือด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียน ดังที่ อารมณ สุวรรณपाल (2537: 70-118) กล่าวว่า โรงเรียนต้องเสริมสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมให้มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงามสงบเป็นธรรมชาติ ซึ่งจะช่วยกลมกล่อมจิตใจเยาวชนของชาติให้มีอารมณ์แจ่มใส จิตใจสะอาด รักความร่มรื่น รักสวย รักงาม เห็นคุณค่า เกิดความรู้สึกรักหวงแหนและรับผิดชอบต่อสังคม เป็นสถานที่จัดให้เด็กอยู่ ร่วมกันทำกิจกรรมร่วมกันอย่างมีความสุข สะดวก สบาย และปลอดภัย เนื่องจากโรงเรียนถือเป็นบ้านหลังที่สองของเด็ก ผู้ปกครองจึงให้ความสำคัญกับการเลือกโรงเรียนที่มีอาคารสถานที่ที่มีความเหมาะสม สวยงาม ซึ่งจะส่งผลต่อสภาพอารมณ์ จิตใจของนักเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอีกทางหนึ่งด้วย

1.3 ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมการเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนด้านค่าธรรมเนียมการเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยพิจารณาจากโรงเรียนมีระบบการช่วยเหลือผู้ปกครอง โดยการให้ผ่อนชำระ

ค่าธรรมเนียมการเรียนได้ ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองระดับอนุบาล 1 ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างซึ่งเป็นอาชีพที่ไม่มั่นคง และมีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,000–19,999 บาทเท่านั้น จากปัญหาเศรษฐกิจถดถอยในปัจจุบัน ทำให้ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย และผู้ปกครองที่ทำงานต้องให้บุตรออกจากระบบโรงเรียน เพราะไม่สามารถหาเงินมาเป็นค่าธรรมเนียมการเรียน ค่าสื่อแบบเรียน ค่าเสื้อผ้า และอาหารกลางวันได้ หรือต้องค้างชำระค่าธรรมเนียมการเรียน การแก้ปัญหาของโรงเรียนเอกชน คือ ยอมให้ผู้ปกครองผ่อนชำระค่าธรรมเนียมเรียน และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ได้เพื่อรักษาระดับจำนวนนักเรียนเอาไว้ ซึ่งมาตรการของโรงเรียนในการให้ผ่อนชำระค่าธรรมเนียมการเรียนได้นั้น ทำให้ลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองได้อย่างมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรสิทธิ์ แก้วใจ (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียน ด้านค่าธรรมเนียมการเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากโรงเรียนยินยอมให้ผู้ปกครองผ่อนชำระค่าเล่าเรียนได้นอกจากนั้น ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดมาตรการช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชนเป็นเงินอุดหนุน ค่าหนังสือเรียน อุปกรณ์การเรียน เครื่องแบบนักเรียน และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พ.ศ. 2552 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 126 ตอนพิเศษ 40 ง (17 มีนาคม 2552) หน้า 8 ที่รัฐบาลมีนโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ ทำให้ค่าใช้จ่าย 5 อย่าง ได้แก่ ค่าเทอม หนังสือเรียน อุปกรณ์การเรียน เครื่องแบบนักเรียน และค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่ผู้ปกครองต้องจ่ายค่าใช้จ่ายในการศึกษาน้อยลงด้วย จึงทำให้ผู้ปกครองสามารถส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนได้

1.4 ปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน มุ่งให้นักเรียนได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2540: 31) กล่าวว่า การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นการจัดในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษแก่เด็กทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนาวรรณ อัครวราชันย์ (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องเหตุผลในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า เหตุผลในการตัดสินใจเลือก

โรงเรียนด้านวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2533: 7-30) กล่าวว่า หลักสูตร (แนวการจัดประสบการณ์) เป้าหมายหลักสูตร ส่งเสริมให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ได้อย่างมีชีวิตชีวา และให้ได้รับประสบการณ์หลากหลายจากการทำกิจกรรมและการเล่น โดยให้สอดคล้องกับการพัฒนาการของเด็กเกี่ยวกับชีวิตในชุมชนและในโลก หลักสูตรไม่ได้เป็นแต่เพียงเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนหรือการกำหนดแผนการจัดกิจกรรมเท่านั้น หากยังรวมถึงตารางกิจกรรมประจำวันของเด็กในการนำหลักสูตรไปใช้กับเด็ก ควรให้หลักที่ว่าเด็กเรียนรู้จากการกระทำด้วยตัวของเด็กเอง และจากประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมซึ่งจะเป็นการพัฒนาความคิดรวบยอดให้แก่เด็ก โดยการใช้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรกับเด็ก พัฒนาการทุกด้านของเด็ก คือด้านร่างกายสังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน ซึ่งจะพัฒนาได้จากการที่ผู้ใหญ่ให้การส่งเสริมสนับสนุน และให้คำแนะนำในทางที่ดีเหมาะสมกับเด็กแต่ละคน เด็กจะพัฒนาด้านสังคม และสติปัญญา ได้จากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนด้วยตนเอง ดังจะเห็นได้ว่าการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อพัฒนาการของเด็ก ถ้าโรงเรียนมีการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่ดีมีความเหมาะสม ก็ย่อมทำให้เกิดการพัฒนาการของเด็กเพิ่มมากขึ้นไปด้วยนั่นเอง

1.5 ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากโรงเรียนมีการติดต่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ปกครอง เช่น การประชุมระหว่างผู้ปกครองและครู การเยี่ยมบ้านนักเรียน การติดต่อทางโทรศัพท์ แสดงว่าผู้ปกครองต้องการที่จะมีส่วนร่วมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น พฤติกรรมต่างๆของบุตรหลาน กรณีถ้าเด็กมีพัฒนาการช้า หรือมีปัญหาด้านพัฒนาการ ด้านพฤติกรรม ครูควรจะเป็นแหล่งความรู้ให้กับผู้ปกครอง และร่วมมือกับผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหา โดยครูอาจเป็นผู้แจ้งปัญหาให้ผู้ปกครองทราบ หรือขอปรึกษาปัญหากับผู้ปกครองก็ได้ในกรณีที่ครูเป็นผู้พบปัญหาก่อน เพื่อร่วมมือแก้ปัญหาได้อย่างทันท่วงที ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2542: 79-86) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์โดยการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนทำได้ การพบปะพูดคุยหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การประชุมระหว่างผู้ปกครองและครู การติดต่อทางโทรศัพท์ การพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ การเยี่ยมบ้านเด็ก การจัดทำสมุดสื่อสารบ้านและโรงเรียนหรือจดหมายเวียน สมุดสื่อสารบ้านและโรงเรียน จะเป็นการสื่อสาร 2 ทาง

ดังนั้นโรงเรียนเอกชนอาจต้องมีการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนให้มากกว่าที่เป็นอยู่ นอกจากนั้น นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2551: 36) กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับโรงเรียนโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มาใช้บริการของโรงเรียน เช่น ใช้สถานที่จัดงานมงคลต่างๆตามความเหมาะสม หรือเปิดโอกาสให้ใช้บริเวณโรงเรียน ซึ่งการเปิดกว้างของโรงเรียนเอกชนนั้นจะทำให้โรงเรียนและชุมชนมีความใกล้ชิดกันมากยิ่งขึ้น เนื่องจากโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและสังคมก็เป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนเช่นเดียวกันทำให้ผู้ปกครองเกิดความเชื่อมั่นในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมล นาคสมบุญ (2547: 81) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้ปกครองตัดสินใจส่งนักเรียนเข้าเรียนโรงเรียนเอกชนสายสามัญ ในจังหวัดระยอง พบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองในการตัดสินใจเลือกโรงเรียน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.6 ปัจจัยด้านครูผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนด้านครูผู้สอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากครูผู้สอนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนและผู้ปกครอง เนื่องจากครูที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีจะทำให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพ ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายเป็นอย่างดี ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2542: 76-77) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ของครูระดับก่อนประถมศึกษา คือ การรับผิดชอบต่อบุคคล ได้แก่ สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับเด็ก รู้จักปฏิบัติตนต่อตนเอง ยอมรับและเคารพความเป็นเอกลักษณ์บุคคลและส่งเสริมให้เด็กช่วยตนเองและควบคุมตนเองได้ ครูต้องเป็นผู้นำ เป็นผู้กระตุ้นและผู้นำ ช่วยสร้างเด็กให้มีภาพพจน์ที่ดีต่อตนเอง ช่วยให้เด็กพัฒนาถึงขีดความสามารถเขา การรับผิดชอบต่อพ่อแม่ของเด็ก และชุมชน ได้แก่ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อพ่อแม่ของเด็ก เป็นที่ปรึกษาที่ดี และช่วยวางแผนงานในการพัฒนาให้เด็กเป็นคนดี ให้ความจริงใจกับเด็กและผู้ปกครองทั้งต่อหน้าและลับหลัง ทำความรู้จักเด็กและพื้นฐานทางครอบครัวของเด็กรายบุคคล นอกจากนี้ เยาวพา เดชะคุปต์ (2542: 110-111) กล่าวว่า คุณสมบัติของครูที่สอนระดับระดับก่อนประถมศึกษาต้องยิ้มแย้มแจ่มใส ยิ้มง่าย นำพูด นำคบหาสมาคมด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุดาวลัย ลีลากุล (2548: 82) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตบางพลัด ด้านบุคลากรในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยพิจารณาครูยิ้มแย้มแจ่มใสกับนักเรียน ผู้วิจัยเห็นว่าหากครูมีความสามารถในการสอน มีบุคลิกภาพที่ดี รวมทั้งทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก ก็ย่อมทำให้โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาที่ดีมีคุณภาพมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชนได้นั่นเอง

1.7 ปัจจัยด้านชื่อเสียงโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนด้านชื่อเสียงโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากโรงเรียนเปิดสอนมานานเป็นที่ยอมรับของชุมชน เนื่องจากโรงเรียนที่สามารถเปิดทำการสอนมาได้ยาวนานนั้น ย่อมมีเกียรติประวัติของโรงเรียนที่ดี เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป ซึ่งทำให้เกิดความเชื่อมั่น เชื่อถือในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จักกภพ ไทยมณี (2549: 121) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา เอกชนให้บุตรหลานของผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาบุรี เขต 1 พบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียน ด้านชื่อเสียงของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังที่ โกวิท ปรืดดีดล (2539: 30) กล่าวว่า การตัดสินใจสะท้อนให้เป็นสถานะที่ผู้ตัดสินใจมีตัวเลือกหลายๆ ตัวและเขาจะต้องเปรียบเทียบ ผลที่เกิดจากตัวเลือกต่างๆ ก่อนที่จะตัดสินใจเพื่อตัวเลือกใดตัวเลือกหนึ่ง เพื่อลงมือปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์บางอย่างที่เขาต้องการ ผู้วิจัยคิดว่าการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนโดยใช้ปัจจัยด้านชื่อเสียงโรงเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญประการหนึ่งจะเชื่อมั่นได้ว่าบุตรหลานจะได้รับการศึกษาด้านวิชาการที่มีมาตรฐาน การดูแลเอาใจใส่อย่างดีจากโรงเรียน รวมถึงเป็นหลักประกันความสำเร็จของบุตรหลานได้ในอนาคต สอดคล้องกับ ปารวี ไพบุญยัย (2549: 5) กล่าวว่า ในปัจจุบันผู้ปกครองนิยมส่งลูกเข้าศึกษาในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงและภาพลักษณ์ดีด้วยเหตุผลหลายประการ คือ ภาพลักษณ์ที่ดีของโรงเรียนเป็นหลักประกันคุณภาพการศึกษา และความสำเร็จของบุตรหลาน เพื่อให้บุตรหลานได้เรียนกับเพื่อนที่มีฐานะทางสังคม มีประสบการณ์ตรงคือพ่อแม่ผู้ปกครองสำเร็จจากโรงเรียนนั้นและประสบความสำเร็จ

1.8 ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากโรงเรียนมีการจัดบริการอาหารเสริมและอาหารกลางวันที่สะอาดและมีคุณค่าตามหลักโภชนาการและมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน เนื่องจากเด็กปฐมวัยอยู่ในช่วงที่มีพัฒนาการด้านสมองและการเจริญเติบโต จึงต้องการอาหารที่ครบตามหลักโภชนาการเพื่อการพัฒนาการในทุกด้านอย่างเต็มที่ ผู้ปกครองจึงให้ความสำคัญในการบริการอาหารกลางวันของโรงเรียนเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุดาวัลย์ ลีลากุล (2548: 83) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตบางพลัด ด้านบริการในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยพิจารณาโรงเรียนจัดอาหารให้นักเรียนได้ครบ 5 หมู่ตามหลักโภชนาการ ดังที่ จินตนา

สรายุทธพิทักษ์ (2541: 83) กล่าวว่า การจัดบริการอาหารกลางวัน เป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อการส่งเสริมสุขภาพนักเรียนและครูในด้านโภชนาการ ทั้งยังเป็นการประหยัดเศรษฐกิจของผู้ปกครองนักเรียนและบุคลากรต่างๆในโรงเรียนด้วย ในการจัดบริการอาหารกลางวันในโรงเรียนควรจัดให้เหมาะสมกับความต้องการทางด้านโภชนาการของนักเรียน และฐานะเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ตลอดจนจะต้องมีการควบคุมดูแลเกี่ยวกับการสุขาภิบาลอาหารให้ถูกต้องด้วย เนื่องจากอาหารเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง การส่งเสริมโภชนาการด้วยการจัดบริการอาหารที่สะอาดถูกหลักโภชนาการ เป็นสิ่งจำเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาสุขภาพอนามัยของเด็กให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี เมื่อเด็กได้รับอาหารที่มีคุณค่าตามโภชนาการอย่างเพียงพอ จะเป็นพื้นฐานของการพัฒนาศักยภาพของเด็กต่อไป ผู้วิจัยคิดว่าหากโรงเรียนสามารถจัดบริการอาหารกลางวันและอาหารเสริมที่ถูกหลักโภชนาการย่อมทำให้เด็กเติบโตตามวัย สมองมีการพัฒนาในทุกส่วน ทำให้สามารถจดจำในสิ่งที่เรียนไปได้อย่างดี ทำให้ผลการเรียนของเด็กดีขึ้นด้วย ข้อสังเกตจากผลการวิจัยนี้พบว่าผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ข้อรายการที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจระดับปานกลางคือ โรงเรียนจัดบริการห้องสมุดแก่ผู้ปกครองในระหว่างรอรับนักเรียนหรือวันหยุดราชการ เนื่องจากผู้ปกครองไม่ได้เห็นความสำคัญของการเข้ามาใช้บริการห้องสมุด เนื่องจากการรอรับนักเรียนที่มีเวลาจำกัด รวมถึงภาระกิจในชีวิตที่ต้องทำประจำวัน ทำให้ไม่มีเวลาที่เข้าไปศึกษาหาความรู้ที่ห้องสมุด และผู้ปกครองคิดว่าห้องสมุดของโรงเรียนเป็นแหล่งค้นคว้าสำหรับเด็กและครูมากกว่า ดังนั้นโรงเรียนควรมีการรณรงค์เชิญชวนให้ผู้ปกครองได้เข้ามาใช้บริการห้องสมุดรวมถึงคนในชุมชน ซึ่งเป็นการช่วยให้คนในชุมชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ รวมทั้งเป็นการช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชนได้เป็นอย่างดี ดังเช่น กุหลาบ บันลายนาค (2544: 1) กล่าวว่า ห้องสมุดโรงเรียนช่วยให้รู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยการอ่านหนังสือที่ตนชอบ ทำให้ได้รับความรู้ และความเพลิดเพลินอย่างคุ้มค่า การอ่านไม่เพียงแต่เป็นประโยชน์ต่อตนเองเท่านั้น แต่ยังส่งผลถึงการพัฒนาของประเทศชาติอีกด้วย

2. ผลการศึกษาปัจจัยที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน มีดังต่อไปนี้

2.1 ปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ปัจจัยในการตัดสินใจในระดับมากทุกด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยมีค่ามากที่สุด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านครูผู้สอน ด้านชื่อเสียงโรงเรียน และด้านปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ แต่เมื่อนำมาจัดลำดับความสำคัญในการเลือกโรงเรียน จาก

ผลการวิจัยพบว่า การจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม และด้านครูผู้สอนตามลำดับ โดยสอดคล้องกัน ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านครูผู้สอน เนื่องจากการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งวางรากฐาน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ และความสามารถขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองจึงให้ความสำคัญกับการวางรากฐานการศึกษาเพื่ออนาคตของบุตรหลาน เพราะหากเด็กได้รับการศึกษาที่ดีในระดับขั้นพื้นฐานแล้วก็จะยอมทำให้เด็กมีความรู้ความสามารถในการที่จะแข่งขันกับคนอื่นเพื่อเข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นไปได้ ดังนั้นโรงเรียนเอกชนจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่ผู้ปกครองให้ความสนใจส่งบุตรหลานเข้ามาเรียน จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนในปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน อาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม และครูผู้สอน โดยมีข้อสังเกตว่าผู้ปกครองตัดสินใจเลือกปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมการเรียนและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในลำดับที่ 6-7 แสดงว่า แม้ว่าผู้ปกครองจะมีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,000–19,999 บาท มากที่สุด ซึ่งจะเห็นได้ว่ารายได้ของครอบครัวไม่มากเท่าใดนัก แต่ก็ไม่ได้มีผลกระทบต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน เนื่องจากผู้ปกครองให้ความสำคัญต่อคุณภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียน รวมถึงต้องการให้บุตรหลานได้รับสิ่งที่ดีที่สุดเพื่อโอกาสในการศึกษาต่อในอนาคต ดังจะเห็นได้ว่าผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนเอกชนจะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายที่มาก จึงทำให้ผู้ปกครองคาดหวังว่าโรงเรียนเอกชนจะต้องสามารถพัฒนาโรงเรียนให้ตรงกับความต้องการของผู้ปกครองได้นั่นเอง ความคาดหวังต่อเงินที่ใช้จ่ายไปก็ยิ่งสูงขึ้น ดังที่ ศิริวรรณ เสรีรัตน์, ปริญา ลักษณะตานนท์ และศุภร เสรีรัตน์ (2534: 39-43) กล่าวว่า การตัดสินใจจะเกิดจากปัจจัยส่วนบุคคล (Personal factors) การตัดสินใจของผู้ซื้อได้รับอิทธิพลจากโอกาสทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อ การตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการซึ่งโอกาสประกอบด้วย รายได้ การออมสินทรัพย์ อำนาจการซื้อและทัศนคติเกี่ยวกับการจ่ายเงิน โดยจะใช้รายได้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งส่วนตลาด และกำหนดตลาดเป้าหมาย ผู้วิจัยเห็นว่าหากโรงเรียนสามารถจัดการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของผู้ปกครอง โดยมีการจัดอบรม และพัฒนาความสามารถของครูผู้สอนอยู่เสมอเพื่อให้ครูได้มีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา มีการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่ดีมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้สะอาด สวยงามปลอดภัย มีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย มีสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการของโรงเรียนที่ครบครัน ซึ่งจะทำให้ผู้ปกครองเกิดความพึงพอใจและเชื่อมั่นต่อการที่จะส่งบุตรหลาน

เข้าเรียนในโรงเรียน และยอมทำให้ผู้ปกครองยอมที่จะลงทุนด้านค่าใช้จ่ายเพื่อให้บุตรได้ศึกษาในโรงเรียนเอกชนมากยิ่งขึ้น

2.2 ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากสภาพอาคารเรียนของโรงเรียนมีความมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัย เนื่องจากโรงเรียนที่มีความปลอดภัย จะเป็นปัจจัยที่ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนได้เรียนอย่างมีความสุข ไม่ต้องคอยกังวลกับสภาพของอาคารเรียนที่ไม่ปลอดภัยที่อาจเกิดขึ้น ดังเช่น กิติมา บริดีติติก (2532: 197) กล่าวว่า การรู้จักจัดหา รู้จักใช้อาคารให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งการดูแลรักษา การให้บริการแก่ชุมชนและการรู้จักส่งเสริมทำนุบำรุงอาคารสถานที่ที่มีอยู่ให้คงสภาพดี และสนองความต้องการได้อย่างเพียงพอ อาคารสถานที่ของโรงเรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าเรามุ่งให้การเรียนการสอนบรรลุผลอย่างสมบูรณ์แล้ว ก็จำเป็นต้องจัดอาคารสถานที่ของโรงเรียนให้อยู่ในสภาพที่ดี ฤกษ์หลักวิชาเชื้อต่อกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุดและประหยัดที่สุดด้วย จากการวิจัยพบว่าผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ได้เข้ามาเยี่ยมชมโรงเรียนก่อนการตัดสินใจเลือกโรงเรียน ซึ่งสภาพอาคารเรียนเป็นสิ่งที่ผู้ปกครองสามารถเห็นได้เป็นอันดับแรก ดังนั้นโรงเรียนควรมีการปรับปรุงซ่อมแซม ให้สภาพอาคารเรียนให้มั่นคง แข็งแรง สวยงามอยู่เสมอ รวมทั้งจัดบรรยากาศภายในโรงเรียนให้ร่มรื่นสวยงาม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธรรม ธรรมพร (2546: 79) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องความคาดหวังและความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมานิตานุกเคราะห์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ความคาดหวังและความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดศึกษาของโรงเรียนด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากอาคารเรียน แข็งแรง มั่นคง ปลอดภัย นอกจากนั้นงานวิจัยของ สุจริยนต์ ตุ่มแก้ว (2550: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านทางกายภาพ พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เลือกโรงเรียนที่มีการล้อมรั้ว และกำหนดประตูเข้าออกบุคคลภายนอกชัดเจน ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ และห้องเรียนสะอาดมีบรรยากาศเหมาะสมแก่การเรียน ดังนั้นหากโรงเรียนมีการดูแล รักษา ปรับปรุงอาคารเรียนให้สวยงามแข็งแรง มั่นคง และปลอดภัย มีการดูแลการเข้าออกของบุคคลภายนอกที่รัดกุม รวมถึงมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้นักเรียนแล้ว จะทำให้ผู้ปกครองมั่นใจที่จะส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนมากยิ่งขึ้น

2.3 ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมการเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนด้านค่าธรรมเนียมการเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากโรงเรียนได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาลทำให้ค่าธรรมเนียมการเรียนที่ผู้ปกครองต้องจ่ายไม่แพงจนเกินไป ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองระดับประถมศึกษาปีที่ 1 มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,000–19,999 บาท แม้ส่วนใหญ่จะมีอาชีพรับราชการที่มั่นคง แต่ผู้ปกครองยังคิดว่าค่าธรรมเนียมการเรียนที่สามารถรับภาระได้อยู่ที่น้อยกว่า 5,000 บาท เนื่องจากผู้ปกครองมีฐานะปานกลาง สามารถที่จะรับภาระในการชำระค่าธรรมเนียมที่โรงเรียนจัดเก็บในอัตราที่ไม่สูงมากได้ ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้ปกครองเลือกที่จะส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนที่รับเงินอุดหนุนจากภาครัฐ ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ในมาตราที่ 46 ที่บัญญัติให้รัฐต้องให้การสนับสนุน ด้านเงินอุดหนุน การลดหย่อน หรือการยกเว้นภาษี และสิทธิประโยชน์อื่นที่เป็นประโยชน์ในทางการศึกษาแก่สถานศึกษาเอกชนตามความเหมาะสม ทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการให้สถานศึกษาเอกชนมีมาตรฐานและสามารถพึ่งตนเองได้ ซึ่งภาครัฐได้ดำเนินนโยบายให้เงินอุดหนุนเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาของเอกชนโดยได้เพิ่มอัตรากำหนดอุดหนุนจากเพิ่มเป็น 70% ทำให้ค่าธรรมเนียมการเรียนอยู่ที่ 3,404 บาทต่อปี รวมทั้งได้รับการสนับสนุน จากระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชนเป็นเงินอุดหนุน ค่าหนังสือเรียน อุปกรณ์การเรียน เครื่องแบบนักเรียน และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พ.ศ. 2552 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 126 ตอนพิเศษ 40 ง (17 มีนาคม 2552) หน้า 8 ที่รัฐบาลได้ดำเนินนโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ ทำให้ค่าใช้จ่าย 5 อย่าง ได้แก่ ค่าเทอม หนังสือเรียน อุปกรณ์การเรียน เครื่องแบบนักเรียน และค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทำให้ลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองไปได้เป็นจำนวนมาก และเป็นการช่วยให้ผู้ปกครองที่ต้องการให้บุตรเข้าศึกษาในโรงเรียนเอกชนมีการตัดสินใจให้บุตรเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนเพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนเอกชนอาจมีการจัดให้ทุนการศึกษานักเรียนที่เรียนดีหรือนักเรียนที่ขาดแคลน เพื่อเป็นการช่วยเหลือค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองที่มีรายได้ไม่มากให้บุตรหลานสามารถเข้าศึกษาในโรงเรียนเอกชนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูษิต เวชกามา (2550: 90) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยการตลาดที่ผู้ปกครองใช้ตัดสินใจเลือกโรงเรียนให้บุตรหลานเข้าศึกษา พบว่า ผู้ปกครองอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายต่างๆ โดยเน้นที่โรงเรียนมีทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่เรียนดี มีความประพฤติเรียบร้อยเป็นประจำทุกปี

2.4 ปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากโรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ในมาตราที่ 22 ได้บัญญัติว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ อารมณ์ ใจเที่ยง (2550: 82) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการสอนที่จัดเนื้อหาและกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตที่เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน เป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนได้คิดค้นคว้าหาความรู้และลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนจนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้สอนจึงต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนจากการสอนที่เน้นความรู้ด้านเนื้อหาวิชาต่างๆเพียงอย่างเดียว มาเป็นการสอนที่ผสมผสานการให้ความรู้กับการให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการหาความรู้ (Learn how to learn) ซึ่งมีคุณค่ามากกว่าการเรียนรู้ตัวความรู้ ดังจะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นการลดบทบาทการถ่ายทอดด้วยการบรรยายและการยึดยึดความรู้ตามความต้องการของครู ทำให้นักเรียนเกิดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน จนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นสิ่งผู้ปกครองต้องการให้นักเรียนได้รับจากการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมล นาคสมบุรณ์ (2547: 79) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้ปกครองตัดสินใจส่งนักเรียนเข้าเรียนโรงเรียนเอกชนสายสามัญ ในจังหวัดระยองพบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองในการตัดสินใจเลือกโรงเรียน ด้านปัจจัยการบริหารงานวิชาการภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยคิดว่าหากโรงเรียนทุกโรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ทั้งหมดแล้ว ก็ย่อมทำให้นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์สนใจที่จะใฝ่เรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจความถนัดของตนเอง กล้าแสดงออกทางความคิดซึ่งจะเป็นผลระยะยาวที่จะทำให้ชาติไทยสามารถพัฒนาเพื่อแข่งขันกับต่างประเทศได้ในยุคแห่งโลกาภิวัตน์

2.5 ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากโรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์

กิจกรรมข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนแก่ผู้ปกครองและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เพราะการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร ทำให้ผู้ปกครองทราบถึงทิศทางการเรียนการสอน ทำให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียน รวมถึงการช่วยกันพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพ ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2542: 79-86) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์โดยการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนทำได้โดยการส่งเอกสารเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียน การแจ้งข่าวมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการสื่อสาร สร้างความเข้าใจ ก่อให้เกิดความร่วมมือที่ดีระหว่างกัน ยังเป็นการลดความขัดแย้งกันในเรื่องของดำเนินงานเป็นอย่างดี โดยการจัดทำจุลสาร จดหมายข่าวหรือเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ การจัดทำป้ายประกาศข่าวสารต่างๆ จดหมายแจ้งข่าวอย่างทางการและไม่เป็นทางการ และจัดทำคู่มือผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลนาถสมบุญ (2547: 81) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้ปกครองตัดสินใจส่งนักเรียนเข้าเรียนโรงเรียนเอกชนสายสามัญในจังหวัดระยอง พบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองในการตัดสินใจเลือกโรงเรียน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากมีการเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนให้แก่ผู้ปกครองรับทราบอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งการให้ผู้ปกครองได้รับรู้ข่าวสารโรงเรียนนั้นจะก่อให้เกิดผลดีต่อความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียนมากยิ่งขึ้น ข้อสังเกตจากผลการวิจัยนี้พบว่าผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ข้อรายการที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจระดับปานกลางคือ โรงเรียนให้การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน เช่น การให้บริการด้านอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ผู้วิจัยคิดว่าโรงเรียนควรจะมีการให้บริการแก่ชุมชนในการจัดกิจกรรมตามที่เห็นสมควร เพราะโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ดังที่ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2551: 30) กล่าวว่า โรงเรียนและชุมชนต้องเป็นของคู่กันเสมอ โรงเรียนจึงเป็นรูปแบบหนึ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อให้มีการถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นระบบ โรงเรียนได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากชุมชนในรูปแบบของภาษีและความช่วยเหลือพิเศษ โรงเรียนจึงมีข้อผูกพันทางกฎหมาย ศีลธรรม และความรับผิดชอบร่วมกับชุมชน ประชาชนมีส่วนเป็นเจ้าของและอุปถัมภ์โรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนจึงเป็นกระบวนการสองทาง คือโรงเรียนต้องมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนให้ข่าวสารกับชุมชน และชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาสนับสนุนโรงเรียนในเวลาเดียวกัน ดังนั้นการเปิดให้บริการด้านอาคารสถานที่ รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ชุมชน จะเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันเพื่อร่วมในการพัฒนาชุมชนและโรงเรียนไปพร้อมๆ กัน อีกทั้งผู้ปกครองก็คือส่วนหนึ่งของชุมชนและเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนจะต้องสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน โดยมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรม

ต่างๆและการดำเนินงานร่วมกับชุมชน รวมทั้งให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน อีกด้วย

2.6 ปัจจัยด้านครูผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนด้านครูผู้สอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจาก ครูผู้สอนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนและผู้ปกครอง เนื่องจากการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีจะช่วยให้ ครูสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของครูยังช่วย ทำให้สถาบันศึกษาที่ครูปฏิบัติงานอยู่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วอีกด้วย ดังที่งานวิจัยของ ญัฐจรี ปริบูรณ์านนท์ (2548: 105) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือก สถานศึกษาเอกชน ในเขตเทศบาลนครลำปาง พบว่า เหตุผลที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือก สถานศึกษาเอกชน พิจารณาจากครูผู้สอนปฏิบัติต่อนักเรียนด้านความรักและปรารถนาดี ครูผู้สอนให้ความสำคัญในการระวังดูแลความปลอดภัยของนักเรียนทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้น เรียน ครูยิ้มแย้มแจ่มใส มีความเอื้ออาทรต่อนักเรียน ดังนั้น ครูทุกคนจึงควรถือเป็นหน้าที่และ ความรับผิดชอบอีกประการหนึ่งที่จะต้องคอยผูกมิตรไมตรีอันดีระหว่าง บุคคลต่าง ๆ ที่ครูมีส่วน เกี่ยวข้องด้วย ครูที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีจะเป็นผู้มีชีวิตชีวา ยิ้มแย้มแจ่มใส ซึ่งจะช่วยให้บรรยากาศใน การเรียนการสอนเกิดความเป็นกันเองและมีความเป็นมิตรที่ดีต่อกันและได้รับความร่วมมือจาก นักเรียน ส่วนการสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้ปกครอง เพื่อให้ได้ความร่วมมือในการ ส่งสอนอบรมนักเรียน ดังเช่น ยนต์ ชุ่มจิต (2531: 79) กล่าวว่า ครูที่ดีนั้นจะต้องประกอบด้วย คุณลักษณะที่สำคัญ คือมีมนุษยสัมพันธ์ดี มีอัธยาศัยไมตรีกับบุคคลทุกฝ่าย เช่น กับเพื่อนครู ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน เป็นต้น นอกจากนี้ อภิญา พันธุ์สุวรรณ (2548: 16) กล่าวว่า ปัจจัยด้านมาตรฐานด้านครูผู้สอนที่เป็นข้อพิจารณาของผู้ปกครอง คือ ครูผู้สอนมีความรู้ความ เข้าใจ มีจิตวิทยาที่ดี มีความสามารถสอนให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ ครูผู้สอนมีบุคลิกภาพที่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส เต็มให้ความช่วยเหลือ ตอบข้อซักถามที่ข้องใจ มีท่าที่เป็นมิตร และครูผู้สอนมีคุณ สมบัติและจำนวนเหมาะสมกับนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ทำให้เกิดความ ราบรื่นในการคบหาสมาคม มีความเข้าใจที่ดีต่อกัน ทำให้เกิด เกิดความสามัคคี รักใคร่ ปรองดอง กัน เกิดความสำเร็จในงานที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน และมนุษยสัมพันธ์ยังเป็นหัวใจของการอยู่ ร่วมกันและการทำงานร่วมกันอีกด้วย ดังนั้นหากครูเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนและ ผู้ปกครองแล้วการร่วมมือกันเพื่อก่อให้เกิดการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพย่อมเกิดได้ไม่ยาก

2.7 ปัจจัยด้านชื่อเสียงโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับ ประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนด้านชื่อเสียงโรงเรียนในภาพรวมอยู่ใน

ระดับมาก โดยพิจารณาจากโรงเรียนเปิดสอนมานานเป็นที่ยอมรับของชุมชน เนื่องจากโรงเรียนที่เปิดมานานย่อมเป็นที่รู้จักของคนในชุมชนอย่างกว้างขวาง มีภาพลักษณ์ของโรงเรียนด้านคุณภาพ การจัดการเรียนการสอน ชื่อเสียงด้านกิจกรรมต่างๆ ที่ได้รับความเชื่อถือและยอมรับจากชุมชน ดังที่ อภิญญา พันธุ์สุวรรณ (2548: 18) กล่าวว่า โรงเรียนที่มีชื่อเสียงเกียรติประวัติที่ดี เก่าแก่ที่มีชื่อเสียงมายาวนาน เป็นที่ยอมรับกันว่ามีหลักสูตรการเรียนการสอนที่ดี มีศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จในสังคมอยู่มากมาย มีอัตราการสอบเข้าเรียนต่อได้ในอัตราที่สูง ซึ่งผู้ปกครองมองเห็นได้ว่าเมื่อลูกเข้าไปเป็นนักเรียนก็จะสามารถทำได้ดีความสำเร็จของลูกที่เกิดขึ้นในอนาคตได้ ซึ่งสิ่งที่ยังคงมีความเสี่ยงไว้ได้ก็คือ ความเข้มงวดด้านวิชาการและกิจกรรมพิเศษด้านต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐจรี ปริบูรณ์นนท์ (2548: 99) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกสถานศึกษาเอกชนในเขตเทศบาลนครลำปาง พบว่าองค์ประกอบเหตุผลด้านชื่อเสียงของทางโรงเรียนและผู้บริหาร ผู้ปกครองพิจารณาจากเป็นสถานศึกษาที่สังคมยอมรับอย่างกว้างขวางว่าจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ เนื่องจากผู้ปกครองเชื่อมั่นว่าเมื่อบุตรหลานได้ศึกษาในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงแล้วจะทำได้สังคมเพื่อนที่ดี มีความสามารถด้านวิชาการ สามารถสอบเข้าเรียนต่อในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงได้ ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องสร้างกลยุทธ์การสร้างภาพลักษณ์ชื่อเสียงของโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จควรดำเนินการ โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกันระหว่างผู้บริหาร บุคลากรครู และบุคลากรสนับสนุนเพื่อเป็นแนวทางในการทำงาน ปรับปรุงการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน การจัดการกิจกรรมของโรงเรียนทั้งหมด เพื่อสร้างชื่อเสียงให้โรงเรียนพร้อมทั้งประชาสัมพันธ์โรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความรู้สึกให้ประชาชนยอมรับและเชื่อถือโรงเรียน

2.8 ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากโรงเรียนมีการบันทึกสุขภาพประจำตัวนักเรียนเกี่ยวกับน้ำหนัก ส่วนสูงและติดตามประเมินผลพัฒนาการ เนื่องจากพัฒนาการสุขภาพกายและจิตใจที่ดีจะนำไปสู่การมีชีวิตที่มีคุณภาพ ผู้ปกครองจึงมีความต้องการให้โรงเรียนจัดบริการด้านสุขภาพที่ตีรวมทั้งการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆให้กับบุตรหลาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นาฏนางค์ รวยดี (2548: 68) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาเอกชน ระดับประถมศึกษา เขตอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ด้านการอำนวยความสะดวกและการบริการ ในภาพรวมผู้ปกครองมีการตัดสินใจส่งบุตรหลาน เข้าเรียนในสถานศึกษาเอกชน อยู่ในระดับมาก ดังที่

จินตนา สราญุทพิทักษ์ (2541: 39) กล่าวว่า การบริการสุขภาพในโรงเรียนเป็นการส่งเสริมป้องกัน ดำรงรักษา และแก้ไขปัญหาสุขภาพ และสวัสดิภาพของเด็กวัยเรียนให้อยู่ในสภาพปกติปราศจากโรคอันเป็นอุปสรรคในการศึกษาเล่าเรียน และการเจริญเติบโตตามวัย นอกจากนี้ กิติมา ปริดีดิลก (2532: 179) กล่าวว่า การบริการด้านสุขภาพในโรงเรียนมีการจัดทำประวัติสุขภาพของนักเรียนแต่ละคน โดยการบันทึกประวัติส่วนตัว ประวัติการเจ็บไข้ได้ป่วย และการรับการรักษายาบาลแต่ละครั้ง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นต่อแพทย์ในโอกาสที่จำเป็น รวมทั้งจัดให้มีการตรวจสุขภาพนักเรียน เพื่อค้นหาความผิดปกติทางร่างกายของนักเรียนตั้งแต่วัยเริ่มแรก เพื่อจะได้รับความช่วยเหลือได้ทันเวลาที่ การตรวจร่างกายนี้ ครอบคลุมถึงการตรวจสุขภาพจิต ตรวจวัดสายตา ความผิดปกติของหู และประสาทรับฟัง การตรวจฟัน การทำทะเบียนวัดความเติบโตของนักเรียน เช่น น้ำหนัก ส่วนสูง ซึ่งควรกระทำประจำทุกภาคเรียน หรือการตรวจเลือด การตรวจอุจจาระและปัสสาวะควรกระทำเป็นครั้งคราวเช่นเดียวกัน ซึ่งครูสามารถนำข้อมูลบันทึกสุขภาพของนักเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาของเด็กได้ทันเวลาที่รวมถึงสามารถร่วมแก้ปัญหาของเด็กพร้อมกับผู้ปกครอง ข้อสังเกตผลการวิจัยนี้พบว่าผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ข้อรายการที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจระดับปานกลางคือ โรงเรียนจัดบริการห้องสมุดแก่ผู้ปกครองในระหว่างรอรับนักเรียนหรือวันหยุดราชการ เนื่องจากผู้ปกครองและชุมชนอาจไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์จากโรงเรียนให้สามารถไปใช้ห้องสมุดของโรงเรียนได้ เพราะโรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดีหรือผู้ปกครองไม่ได้สนใจที่จะไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เนื่องจากมีภาระหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในแต่ละวันจึงไม่มีเวลาที่จะมาอ่านหนังสือในห้องสมุดได้ ผู้วิจัยคิดว่าหากโรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและชุมชนได้รับทราบว่าสามารถใช้บริการห้องสมุดของโรงเรียนได้ รวมทั้งอาจให้ผู้ปกครองได้ร่วมกิจกรรมกับห้องสมุดโดยการร่วมกิจกรรมการอ่านกับบุตรหลานเพื่อชิงรางวัล เป็นต้น ซึ่งก็จะเป็นการช่วยให้ผู้ปกครองรวมทั้งนักเรียนได้มีการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะทางด้านการอ่านเพิ่มมากยิ่งขึ้น เพื่อสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านหนังสือไปใช้กับชีวิตประจำวันได้ รวมทั้งเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์อีกด้วย

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 และผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ให้ความสำคัญในการจัดลำดับปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ทั้ง 7 ด้านเหมือนกัน ตั้งแต่ลำดับที่ 1-7 โดย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม และปัจจัยด้านครูผู้สอน ตามลำดับ เนื่องจากการจัด

การศึกษาในระดับอนุบาลและประถมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเป็นช่วงวัยที่เด็กกำลังสร้างพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา ผู้ปกครองจึงให้ความสำคัญในการจัดลำดับการเลือกโรงเรียนเอกชน ลำดับที่ 1-7 ที่เหมือนกัน จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 และประถมศึกษาปีที่ 1 มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี นั้นแสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองของนักเรียนเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูง และมีกำลังทรัพย์เพียงพอที่จะส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนได้ ซึ่งผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนต่างมีความต้องการความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มีคุณภาพ นักเรียนสามารถสอบเข้าเรียนต่อในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงได้ รวมถึงอาคารสถานที่ จะต้องมีความแข็งแรง สวยงาม ปลอดภัยต่อนักเรียน ครูผู้สอนต้องมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการ เอาใจใส่ดูแลเด็ก รวมทั้งต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดียิ้มแย้มแจ่มใสกับผู้ปกครองอีกด้วย การบริการสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆของโรงเรียนที่มีคุณภาพให้กับบุตรหลาน เพื่อให้คุ้มกับการลงทุนทางการศึกษาเพื่อเลือกสิ่งที่ดีที่สุดให้กับบุตรหลาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นาฏนภางค์ รวยดี (2548: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาเอกชนระดับประถมศึกษา ในเขตอำเภอปรานบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า การตัดสินใจในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกปัจจัย หากโรงเรียนสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ อาคารสถานที่แข็งแรง ปลอดภัย มีครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถบริการด้านต่างๆให้ตรงกับความต้องการของผู้ปกครอง ก็ยอมทำให้ผู้ปกครองเชื่อมั่นต่อโรงเรียนและมีการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนนั่นเอง

3.1 ข้อมูลความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 และผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน

3.1.1 ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม พบว่า ข้อรายการ 3 ลำดับแรกที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจต่างกัน ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 พิจารณาอาคารเรียนอนุบาลเป็นอาคารเรียนชั้นเดียว ทำให้สะดวกแก่การจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียน เนื่องจากนักเรียนในระดับอนุบาลต้องการพื้นที่ในส่วนของอาคารเรียนการสอนที่กว้างขวางและสะดวกในการดูแลความปลอดภัยของนักเรียน จึงควรสร้างอาคารเรียนอนุบาลเป็นอาคารชั้นเดียว ซึ่งสอดคล้องกับ สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์, อารมณ สุวรรณपाल และ วรนาท รักสกุลไทย (2537: 112-118) กล่าวว่า อาคารเรียนสำหรับสถานศึกษาปฐมวัย ควรเป็นอาคารชั้นเดียว และเป็นอาคารที่ติดต่อกัน มีทางเข้าและออกหลายทาง ส่วนผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 พิจารณาบริเวณโรงเรียนมีรั้วรอบขอบชิด เนื่องจากผู้ปกครองต้องการให้บุตรหลานได้รับ

ความปลอดภัยเมื่ออยู่ในบริเวณโรงเรียน โรงเรียนควรมีระบบการเข้าออกโรงเรียนของบุคคลภายนอกที่รัดกุม ผู้ที่มารับนักเรียนต้องมีบัตรสำหรับรับนักเรียนเพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นว่าโรงเรียนได้มีการดูแลความปลอดภัยของนักเรียนเป็นอย่างดี ส่วนข้อรายการที่ไม่ต่างกัน ได้แก่ สภาพอาคารเรียนของโรงเรียนมีความมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัย และอาคารเรียนและห้องเรียนของโรงเรียนมีสีเย็นตา มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทสะดวก เนื่องจากอาคารเรียนที่สวยงาม มั่นคง แข็งแรง แสงสว่างเพียงพอ จะเป็นตัวเสริมให้บรรยากาศการเรียนของนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพได้นั่นเอง

3.1.2 ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมการเรียน พบว่า ข้อรายการ 3 ลำดับแรกที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจไม่ต่างกัน ได้แก่ โรงเรียนได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาลทำให้ค่าธรรมเนียมการเรียนที่ผู้ปกครองต้องจ่ายไม่แพงจนเกินไป รองลงมาคือโรงเรียนมีระบบการช่วยเหลือผู้ปกครอง โดยการให้ผ่อนชำระค่าธรรมเนียมการเรียนได้ และอัตราค่าธรรมเนียมการเรียนรวมทั้งค่าธรรมเนียมอื่นๆที่โรงเรียนเรียกเก็บจากผู้ปกครองมีความเหมาะสม แสดงว่าผู้ปกครองต้องการที่จะส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนที่ค่าใช้จ่ายค่าธรรมเนียมการเรียนไม่แพงเกินไป สามารถผ่อนชำระค่าเล่าเรียนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรรณเพ็ญแข อุดุลยพันธ์ (2545: 63) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาเอกชน ระดับประถมศึกษา เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านสภาพเศรษฐกิจของครอบครัว อยู่ในระดับเห็นด้วย โดยพิจารณาการให้บริการด้านการผ่อนชำระค่าบำรุงการศึกษา ดังนั้นโรงเรียนจึงควรกำหนดค่าธรรมเนียมการเรียนที่เหมาะสมไม่เป็นภาระของผู้ปกครองจนเกินไป รวมทั้งอาจมีกลยุทธ์ทางการตลาดโดยผู้ปกครองที่มีบุตรหลานศึกษาในโรงเรียนคนที่ 3 จะได้รับส่วนลดพิเศษ และจัดทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ขาดแคลน เพื่อเป็นการช่วยเหลือผู้ปกครองที่มีรายได้ไม่มากนักสามารถส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนได้

3.1.3 ปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน พบว่า ข้อรายการ 3 ลำดับแรกที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจต่างกัน ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 พิจารณาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน มุ่งให้นักเรียนได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา จึงไม่เป็นภาระที่ต้องหาสถานศึกษาใหม่ เนื่องจากวัยปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่ต้องการการพัฒนาเด็กในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา การวางรากฐานการเรียนรู้ของเด็กในช่วงวัยนี้จะช่วยทำให้เด็กได้รับการพัฒนาในทุกด้าน โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2546: 4) และ

การที่ผู้ปกครองส่งบุตรเข้าเรียนในโรงเรียนในระดับอนุบาล เนื่องจากต้องการให้บุตรหลานเข้าเรียนต่อในระดับประถมศึกษา แสดงว่าผู้ปกครองต้องมีการศึกษาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนทั้งสองระดับก่อนตัดสินใจเลือกโรงเรียนแล้ว ดังนั้นโรงเรียนจึงควรสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ความสำเร็จด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน เช่น การได้รับรางวัลทางการของโรงเรียน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ส่วนผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 พิจารณาโรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และหลักสูตรของโรงเรียนมีความยืดหยุ่นตามศักยภาพของนักเรียน แสดงว่าผู้ปกครองให้ความสำคัญการจัดการเรียนการสอนที่ให้แก่เด็กได้มีการคิด วิเคราะห์ ได้ปฏิบัติจริง ตามความสามารถของบุตรหลาน ซึ่งสอดคล้องกับ อารมณ์ ใจเพียง (2550: 82) กล่าวว่า เป็นการสอนที่จัดเนื้อหาและกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตที่เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน เป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนได้คิดค้นคว้าหาความรู้และลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนจนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ส่วนข้อรายการที่ไม่ต่างกัน ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนฝึกคิด เป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น แสดงว่าการจัดให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเอง ดังที่ อารมณ์ ใจเพียง (2550: 81-83) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมให้เป็นกระบวนการ เป็นการดำเนินการสอนอย่างมีขั้นตอนเป็นไปตามลำดับขั้นตั้งแต่ต้นจนจบแล้วเสร็จตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้เรียนได้คิด ได้พูด ได้แก้ปัญหา ได้ปฏิบัติ ฯลฯ ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ เกิดการพัฒนาตนเองหลังจากทำกิจกรรมนั้นแล้ว เป็นการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความสามารถในการปฏิบัติเป็นขั้นตอนติดตัวไปใช้ในชีวิต

3.1.4 ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า ข้อรายการ 3 ลำดับแรกที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจต่างกัน ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 พิจารณาโรงเรียนมีการเชิญผู้ปกครองหรือบุคคลในชุมชนที่มีความสามารถด้านต่างๆมาร่วมกิจกรรมกับโรงเรียน เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อส่งเสริมภูมิปัญญาของท้องถิ่นให้คงอยู่ ดังที่ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2551: 30) กล่าวว่า ความจำเป็นที่ต้องมีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ โรงเรียนเป็นแหล่งถ่ายทอดวัฒนธรรมของชุมชน และโรงเรียนต้องการความสนับสนุนและอุปถัมภ์ในด้านต่างๆจากประชาชนเช่นกัน ส่วนข้อรายการที่ไม่ต่างกัน ได้แก่ การประชุมระหว่างผู้ปกครองและครู การเยี่ยมบ้านนักเรียน การติดต่อทางโทรศัพท์ โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนแก่ผู้ปกครองและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ และโรงเรียนจัดให้ผู้ปกครองได้เข้าเยี่ยมชมโรงเรียน โดยเปิดให้ชมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และผลงานของนักเรียน แสดงว่าการติดต่อระหว่างโรงเรียนกับ

ผู้ปกครองเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมาก เนื่องจากผู้ปกครองต้องการทราบข้อมูล ความประพฤติ และ กิจกรรม ผลงานต่างๆของนักเรียน โรงเรียนจึงควรมีการจัดทำเอกสารเพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรม ของโรงเรียนแก่ผู้ปกครอง โดยอาจจัดทำเป็นรายสัปดาห์หรือรายเดือน มีการประชุมผู้ปกครองทุก เปิดภาคเรียน หรือภาคเรียนละสองครั้ง เพื่อให้ผู้ปกครองได้รับรู้แนวทางการจัดการเรียนการสอน แนวนโยบายต่างๆของโรงเรียน รวมถึงโรงเรียนควรจัดให้มีการติดต่อระหว่างผู้ปกครองกับครูโดยตรง ทางโทรศัพท์ ทางเว็บไซต์ของโรงเรียน และ e-mail ได้ตลอดเวลา เพื่อสร้างความเข้าใจ ความร่วมมือกันกับผู้ปกครองของนักเรียน

3.1.5 ปัจจัยด้านครูผู้สอน พบว่า ข้อรายการ 3 ลำดับแรกที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจ ต่างกัน ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 พิจารณาครูผู้สอนมีความเมตตา กรุณาต่อ นักเรียน เนื่องจากครูที่มีจิตใจอ่อนโยน มีเมตตาต่อนักเรียน จะทำให้สามารถจัดการเรียนการสอน ได้ดีมีคุณภาพ เพราะนักเรียนไม่กลัวที่จะถูกครูตำหนิเมื่อถามหรือมีข้อสงสัย ครูจะสั่งสอนและ อธิบายโดยไม่เบื่อหน่าย และให้ความรักความปรารถนาดีต่อนักเรียนอย่างจริงใจ ทำให้นักเรียน สนใจในการเรียนเพิ่มมากขึ้นด้วย ส่วนข้อรายการที่ไม่ต่างกัน ได้แก่ ครูผู้สอนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี กับนักเรียนและผู้ปกครอง ครูผู้สอนแต่งกายสะอาดเรียบร้อย พุดจาสุภาพ และครูผู้สอนมีความ รับผิดชอบสูง ดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด เนื่องจากครูเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการอบรมสั่ง สอนนักเรียน ครูจึงต้องทำปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียนและชุมชนสอดคล้องกับ สุรพันธ์ ยันต์ทอง (2535: 61) กล่าวว่า ในสถาบันหรือในโรงเรียนนั้น ครูมีอิทธิพลที่จะสร้างศรัทธาให้เกิดใน ตัวนักเรียน เช่น ครูที่วางตัวเหมาะสม ให้ความสนใจเด็ก เข้าใจเด็ก เห็นใจเด็ก ย่อมสร้างศรัทธาให้ เกิดในตัวเด็กได้ดี หากครูประพฤติตนดี เหมาะสม ก็ย่อมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับโรงเรียนได้เป็น อย่างมากอีกด้วย

3.1.6 ปัจจัยด้านชื่อเสียงโรงเรียน พบว่า ข้อรายการ 3 ลำดับแรกที่ผู้ปกครองใช้ในการ ตัดสินใจไม่ต่างกัน ได้แก่ โรงเรียนมีความเก่าแก่และมีชื่อเสียงมายาวนาน รองลงมาคือโรงเรียนมี ชื่อเสียงในด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ และนักเรียนที่จบการศึกษาสามารถ สอบเข้าเรียนต่อในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงได้ แสดงว่าโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนที่ดีมีคุณภาพ ทางด้านวิชาการ จะเป็นการสร้างภาพลักษณ์ด้านชื่อเสียงให้แก่โรงเรียนได้เป็นอย่างมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรรณเพ็ญแข อุดุลยพันธ์ (2545: 63) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องการตัดสินใจ ของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาเอกชน ระดับประถมศึกษา เขตบางกอก น้อย กรุงเทพมหานคร พบว่า การตัดสินใจของผู้ปกครอง ด้านชื่อเสียงของโรงเรียน อยู่ในระดับ เห็นด้วย โดยพิจารณาผู้ปกครองศรัทธายอมรับในชื่อเสียงเกียรติยศในการจัดการเรียน การสอน

ของโรงเรียน เนื่องจากผู้ปกครองคาดหวังต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มีคุณภาพมาตรฐานทางด้านวิชาการ รวมทั้งตัดสินใจเลือกโรงเรียนโดยคาดหวังว่าบุตรหลานจะสามารถสอบเข้าเรียนต่อในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงได้ ดังนั้นโรงเรียนจึงควรมีการประชาสัมพันธ์ความสำเร็จของนักเรียนในโรงเรียนทางเว็บไซต์ของโรงเรียน ทางวารสารของโรงเรียน รวมทั้งการติดป้ายแสดงความสำเร็จด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ป้ายด้านหน้าของโรงเรียน เพื่อให้ผู้ที่อยู่ในชุมชนรวมทั้งผู้ปกครองได้รับทราบถึงความสำเร็จของโรงเรียน ซึ่งจะทำให้ผู้ที่ต้องการให้บุตรหลานเข้าเรียนทั้งระดับอนุบาลและประถมศึกษาตัดสินใจที่จะส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนมากยิ่งขึ้น

3.1.7 ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ พบว่า ข้อรายการ 3 ลำดับแรกที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจต่างกัน ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 พิจารณาโรงเรียนมีการจัดบริการอาหารเสริมและอาหารกลางวันที่สะอาดและมีคุณค่าตามหลักโภชนาการ และมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน เนื่องจากเด็กอยู่ในวัยเจริญเติบโตการบริการอาหารกลางวันและอาหารเสริมของโรงเรียนควรมีสารอาหารครบถ้วนทั้ง 5 หมู่ และเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน ซึ่งการบริการอาหารกลางวันเป็นการลดภาระในการจัดเตรียมอาหารกลางวันของผู้ปกครอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งรวี ภิบาลญาติ (2542: 92) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องเหตุผลในการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน กรณีศึกษาโรงเรียนประดิษฐ์ศึกษา อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี พบว่า การตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนด้านการบริการอาหารกลางวัน พิจารณาโรงเรียนมีการบริการอาหารกลางวัน เพราะการมีบริการอาหารกลางวันรับประทานเป็นการแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ผู้ปกครองในการเตรียมอาหารให้บุตรหลานมาโรงเรียน ส่วนข้อรายการที่ไม่ต่างกัน ได้แก่ โรงเรียนมีการบันทึกสุขภาพประจำตัวนักเรียนเกี่ยวกับน้ำหนัก ส่วนสูงและติดตามประเมินผลพัฒนาการ โรงเรียนจัดบริการสอนซ่อมเสริม เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนรู้อาจช้า สามารถเรียนร่วมกับคนอื่นได้ และโรงเรียนมีมาตรการรักษาความปลอดภัยภายในอาคารเรียนและบริเวณโรงเรียน เนื่องจากการบริการด้านต่างๆของโรงเรียนเป็นการอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนและผู้ปกครอง จะช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ สุภากร ราชากรกิจ (2537: 96) กล่าวว่า การบริการที่ทำให้ผู้ปกครองมีความรู้สึกที่โรงเรียนดูแลเอาใจใส่นักเรียน โดยการช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาการเรียนรู้อาจช้า มีความบกพร่องในการเรียน ให้สามารถเรียนร่วมกับนักเรียนคนอื่นได้ และช่วยส่งเสริมให้เด็กที่มีความสามารถในการเรียนรู้อาจเร็วไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนการสอนที่จัดขึ้นตามปกติ ส่วนการบริการด้านสุขอนามัย เป็นการบริการที่ให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิภาพของนักเรียน เนื่องจากเป็นวัยที่มีความเจริญทางร่างกายและจิตใจ โรงเรียนจึงต้อง

มีการดูแลนักเรียนให้มีพัฒนาการตามวัย ไม่เป็นอุปสรรคในการศึกษาเล่าเรียน และการดูแลความปลอดภัยอาคารเรียนจะเป็นการช่วยให้นักเรียนไม่ต้องกังวลกับความปลอดภัยของสภาพอาคารเรียน ทำให้สามารถเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ เมื่อโรงเรียนสามารถจัดบริการการอำนวยความสะดวกที่มีคุณภาพแก่นักเรียน ย่อมทำให้นักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนที่สูงขึ้น สุขภาพร่างกายแข็งแรง มีความปลอดภัยเมื่ออยู่ในโรงเรียน ซึ่งจะทำให้ผู้ปกครองมีความรู้สึกเชื่อมั่น และมั่นใจต่อโรงเรียนที่จะดูแลบุตรหลานของตนได้เป็นอย่างดี

4. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของปัจจัยที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน จำแนกตามรายได้ ดังนี้

4.1 ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ที่มีรายได้แตกต่างกัน ใช้ในการตัดสินใจในภาพรวมแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะผู้ปกครองกลุ่มที่มีรายได้มากจะมีทางเลือกมากกว่า และสามารถเลือกโรงเรียนที่ดีพร้อมสำหรับบุตรหลานต่างกับผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยจะต้องตัดสินใจเลือกสิ่งที่ตนเองเห็นว่าสำคัญที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ จักกภพ ไทยมณี (2549: 124) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาเอกชนให้บุตรหลานของผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 พบว่า ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับการศึกษาของบุตรโดยการพิจารณาถึงค่าใช้จ่ายที่จะใช้ในการเรียนของบุตรหลานที่เหมาะสมกับคุณภาพของโรงเรียน นอกจากนั้นงานวิจัยของ ชุติพร อนุะมาน (2539: 67) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ส่งเด็กเข้าเรียนโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดสระบุรี พบว่า ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน มีความคิดเห็นในการส่งเด็กเข้าเรียนโรงเรียนอนุบาลเอกชน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านชื่อเสียงโรงเรียน และปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ที่มีรายได้ระหว่าง 20,000-29,999 บาทต่อเดือน แตกต่างกับผู้ปกครองนักเรียนระดับอนุบาล 1 ที่มีรายได้ 30,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป โดยผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ที่มีรายได้ 30,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนสูงกว่าผู้ปกครองนักเรียนระดับอนุบาล 1 ที่มีรายได้ระหว่าง 20,000-29,999 บาทต่อเดือน เกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านค่าธรรมเนียมการเรียน อาจเป็นเพราะผู้ปกครองที่มีรายได้สูงกว่าไม่ได้ให้ความสำคัญกับค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายให้กับโรงเรียน แต่ต้องการเพียงเพื่อให้บุตรหลานได้ศึกษาในโรงเรียนที่ดี มีชื่อเสียง โดยผู้ปกครองที่มีรายได้สูงจะมีการพิจารณาปัจจัยในการเลือกโรงเรียนทุกๆ ปัจจัยที่มากกว่า เนื่องจากผู้ปกครองที่มีรายได้สูงสามารถจะเลือกโรงเรียนที่ดีมีคุณภาพ การพิจารณาโรงเรียนที่มีอาคารสถานที่และการ

จัดสภาพแวดล้อมที่มีความมั่นคงแข็งแรง สะอาด ปลอดภัย โรงเรียนมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของชุมชน มีการจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆที่มีคุณภาพมาตรฐานให้นักเรียน ซึ่งถ้าหากโรงเรียนสามารถตอบสนองความต้องการตามความคาดหวังของผู้ปกครองได้ก็จะช่วยให้ผู้ปกครองมีความมั่นใจในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนนั่นเอง

5. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของปัจจัยที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน จำแนกตามรายได้ ดังนี้

5.1 ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีรายได้แตกต่างกัน ใช้ในการตัดสินใจในภาพรวมไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะรายได้ของผู้ปกครอง ซึ่งไม่ว่าผู้ปกครองกลุ่มรายได้น้อย หรือผู้ปกครองที่มีรายได้สูง จะมีมุมมองแนวคิดเหมือนกันว่า โรงเรียนควรมีการจัดการศึกษา และมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้กับบุตรหลานเหมาะสมและคุ้มค่ากับเงินที่ต้องจ่ายให้กับโรงเรียนหรือไม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นาฎนภางค์ รวยดี (2548: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาเอกชน อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามรายได้ พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกัน มีการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีรายได้ระหว่าง 20,000-29,999 บาทต่อเดือน แตกต่างกับผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีรายได้ 30,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป โดยผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีรายได้ 30,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนสูงกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้ระหว่าง 20,000-29,999 บาทต่อเดือนทุกด้าน อาจเป็นเพราะผู้ปกครองที่มีรายได้สูงกว่ามีความสามารถในการชำระค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ผู้ปกครองจึงมีโอกาสที่จะเลือกโรงเรียนให้กับบุตรหลานที่มีการจัดการเรียนการสอนที่ดีมีคุณภาพ อาคารเรียนสวยงาม แข็งแรง ปลอดภัย ซึ่งจะทำให้นักเรียนได้มีการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับ อารมณีย์ สุวรรณपाल (2537: 70-118) กล่าวว่า โรงเรียนต้องเสริมสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมให้มีความสะอาด ร่มรื่นสวยงามสงบเป็นธรรมชาติ ซึ่งจะช่วยกล่อมเกลาจิตใจเยาวชนของชาติให้มีอารมณ์แจ่มใส จิตใจสะอาด รักความร่วมมือ รักสวย รักงาม เห็นคุณค่า เกิดความรู้สึกหวงแหนและรับผิดชอบต่อสังคม เป็นสถานที่จัดให้เด็กอยู่ ร่วมกันทำกิจกรรมร่วมกันอย่างมีความสุข สะดวกสบาย และปลอดภัย เนื่องจากอาคารสถานที่เป็นสิ่งที่ผู้ปกครองจะเห็นเป็นสิ่งแรกเมื่อไปเยี่ยมชมโรงเรียน ดังนั้นหากโรงเรียนมีการจัดอาคารสถานที่ให้สวยงาม มีความแข็งแรง และปลอดภัยอยู่เสมอ ย่อมทำให้ผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นและไว้วางใจที่จะส่งบุตรหลานเข้าเรียนมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยเพื่อตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนพบว่า ผู้ปกครองให้ความสำคัญ 3 ลำดับแรก คือ ปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม และปัจจัยด้านครูผู้สอน ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนควรมีการกำกับการจัดอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของครูอยู่เสมอ เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. โรงเรียนควรมีการสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองได้เห็นภาพอาคารสถานที่ การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งพัฒนาการและผลงานของนักเรียน โดยการจัดทำ Profile ของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งผู้ปกครองสามารถเข้าชมได้ทางเว็บไซต์ของโรงเรียน
3. โรงเรียนควรมีการบำรุงรักษาอาคารเรียนและสถานที่ของโรงเรียนทุกๆ 3-5 ปี เพื่อตรวจสอบความแข็งแรง ปลอดภัยของอาคารเรียน เนื่องจากโรงเรียนที่มีความปลอดภัย จะเป็นปัจจัยที่ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
4. โรงเรียนควรมีการสร้างภาพลักษณ์ต่อชุมชนโดยการให้การสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน เช่น การให้บริการสถานที่ รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆแก่ชุมชน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองหรือชุมชนเข้ามาร่วมกิจกรรมกับโรงเรียน ซึ่งจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีทำให้โรงเรียนมีความใกล้ชิดกับชุมชนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากผู้ปกครองของนักเรียนก็เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนเช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนระหว่างกลุ่มผู้ปกครองนักเรียนที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐบาล กับผู้ปกครองนักเรียนที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาของเอกชน
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนเอกชนในแต่ละระดับการศึกษา รวมทั้งระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วย
3. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในเชิงคุณภาพ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมล นาคสมบุญ. 2547. ปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้ปกครองตัดสินใจส่งนักเรียนเข้าเรียนโรงเรียนเอกชนในจังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- กาญจน์ เรืองมนตรี. 2548. เอกสารประกอบการสอน วิชา 0501808 การบริหารงานวิชาการ และการพัฒนาหลักสูตร. มหาสารคาม: ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กำหนดมาตรฐานโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนพิเศษ 59 ง (16 พฤษภาคม 2550): 6-7.
- กิติมา ปริดีติติก. 2532. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: อักษรบัณฑิต.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2545. รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพมหานคร: เอดิสันเพรสโปรดักส์.
- กุลลาบ บัณฑิตยานาค. 2544. การปฏิบัติงานในห้องสมุดโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- โกวิทย์ ปริดีติติก. 2539. กระบวนการตัดสินใจด้านบริหารและกรอบความคิดทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: บรรณสารการพัฒนา.
- โกสินทร์ รังสิยาพันธ์. 2530. ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู. กรุงเทพมหานคร: กรมศาสนา.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2532. ปัจจัยที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลของโรงเรียนเอกชน. กรุงเทพมหานคร: เจริญผล.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2535. แนวการพัฒนาโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2545. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2545. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 – 2559. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.

- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. 2532. บันทึกประจำวัน. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. 2533. หลักการจัดอนุบาลศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: ศรีเมืองการพิมพ์.
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. 2539. หลักการจัดงานชุมนุมสัมพันธ์.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. 2541. คู่มือปฏิบัติงานของโรงเรียนเรื่องการประกัน
คุณภาพและการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์กรมศาสนา.
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. 2542. เอกสารประกอบการอบรมครูโรงเรียน
เอกชน ระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน.
- จรรยา สุวรรณทัต. 2539. พาลูกรักเข้าโรงเรียนอนุบาล. กรุงเทพมหานคร: แปลนพริ้นติ้ง.
- จรรยาพร ธรณินทร์. 2539. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา. การศึกษา
เอกชน 7 (พฤศจิกายน): 20.
- จรรยา ภูมิสุทธิกุล. 2549. ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนใน
โรงเรียนอนุบาลวิทย์ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต.
สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- จักกภพ ไทยมณี. 2549. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาเอกชนให้บุตรหลานของ
ผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- จินตนา จาดโต. 2547. ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน
ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต.
สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จินตนา สรายุทธพิทักษ์. 2541. การบริการสุขภาพในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชลรัตน์ ชลมารค. 2546. ภาพลักษณ์โรงเรียนเอกชนในจังหวัดชลบุรี ตามการรับรู้ของ
ผู้ปกครอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ชัชชัย โกมารทัต และ ประพัฒน์ ลักษณะพิสูทธิ. 2540. หนังสือเรียน พ 606. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ชวลีพร อนุษะมาน. 2539. ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ส่งเด็กเข้าเรียนโรงเรียนอนุบาล เอกชน จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต. สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เชาวรัตน์ โทณผลิน. 2539. ปัจจัยที่ผู้ปกครองนักเรียนตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียน เอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณรงค์ อักขิโสภา และ วรณา พรหมบุญมย์. 2540. การพัฒนามนุษย์ที่ยั่งยืน : การให้คำปรึกษา ในการพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาการทำงาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สหธรรมิก.
- ณัฐจรี ปริบูรณ์นนท์. 2548. การตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกสถานศึกษาเอกชน ในเขต เทศบาลนครลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ถนอม มากะจันทร์. 2539. ทฤษฎีการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ถวิล เกื้อกุลวงศ์. 2540. การบริหารการศึกษาศูนย์ใหม่ : ทฤษฎีวิจัยและการปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธนาวรรณ อัครวราชันย์. 2550. เหตุผลในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต. สาขาปฐมวัยศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธีรเดช นรัตถรักษา. 2551. ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ 2550 ฉบับประชาชน. กรุงเทพมหานคร: ไทเนรมิตกิจ อินเตอร์ โปรเกสซิฟ.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. 2542. ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ธีระ รุญเจริญ. 2546. การบริหารโรงเรียนในยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. 2551. หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เทียมฟ้า.
- นภเนตร ธรรมบวร. 2546. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: ธรรมดาเพรส.

- นางนภาพงศ์ รวยดี. 2548. การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาเอกชน ระดับประถมศึกษา ในเขตอำเภอปรางค์บุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์. สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- น้ำทิพย์ วิภาวิน. 2547. การใช้ห้องสมุดยุคใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นุชลี อุภักย์. 2543. การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พิสิทส์เซ็นเตอร์.
- บุษบา หินเภาว. 2544. รายงานวิจัยการศึกษาภาพลักษณ์สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก ในสายตานักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์. สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535. จิตวิทยาการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: สหมิตรออฟเซต.
- ปัญญา ทองเสรีย์. 2543. คุณครูที่หนูต้องการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ปรัชญา เวสารัชช. 2544. ชุดฝึกอบรมผู้บริหาร : ประมวลสาระ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (อัดสำเนา)
- ปารวี ไพบูลย์ยิ่ง. 2549. โรงเรียนทางเลือก. กรุงเทพมหานคร: เอสพีเอ็นการพิมพ์.
- เปรม ตินสุลานนท์. 2543. ทางเลือกของครู. กรุงเทพมหานคร: มปป. (อัดสำเนา)
- พจนีย์ รัตนมณี. 2547. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาอนุบาลชวนชื่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์. สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (พฤศจิกายน 2539). คิดแบบอินเดีย. สยามโพสต์: 96.
- พนัส หันนาคินทร์. 2532. หลักการบริหารโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.
- พนิจดา วีระชาติ. 2542. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

- พรหมเพ็ญแข อุดยพันธ์. 2545. การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาเอกชน ระดับประถมศึกษา เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- พลวิทย์ เกิดมี. 2544. การปฏิรูปการศึกษา : การศึกษาที่มุ่งสังคมการเรียนรู้เพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์. วารสารวิชาการ 4 (ธันวาคม): 11-12.
- พะยอม วงศ์สารศรี. 2532. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร: คณะวิทยาการจัดการ วิทยาลัยครูสวนดุสิต.
- พัชรี สอนแก้ว. 2536. การแนะแนวผู้ปกครองเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: ดวงกลม.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. 2544. การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : แนวคิด วิธีและเทคนิคการสอน 2. กรุงเทพมหานคร: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์.
- พิศมัย ถีตะแก้ว. ม.ป.ป. หลักสูตรประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- พิชัย เสงี่ยมจิตต์. 2542. การบริหารงานเฉพาะด้านในสถาบันการศึกษา. อุบลราชธานี: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ภิญโญ สาร. 2532. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ภิญโญ สาร. 2539. หลักการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ภูษิต เวชกามา. 2550. ปัจจัยการตลาดที่ผู้ปกครองใช้ตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนให้บุตรหลานเข้าศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- มหาดไทย, กระทรวง. กรมการปกครอง. 2552. ประกาศจำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักรแยกเป็นกรุงเทพมหานคร และจังหวัดต่างๆ ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 [online]. กรุงเทพมหานคร: กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. แหล่งที่มา: http://www.dopa.go.th/stat/y_stat.html [20 สิงหาคม 2552]
- มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 122 ตอนพิเศษ 76 ง (5 กันยายน 2548): 41-48.
- มานพ ถนอมศรี. 2538. ศิลปะกับชีวิต. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แม็ก.
- ยนต์ ชุ่มจิต. 2531. ความเป็นครู. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- เยาวพา เดชะคุปต์. 2542. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: เอพีกราฟฟิคส์ดีไซน์.

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชน เป็นเงินอุดหนุน ค่าหนังสือเรียน อุปกรณ์การเรียน เครื่องแบบนักเรียน และกิจกรรม พัฒนาคุณภาพผู้เรียน พ.ศ. 2552. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 126 ตอนพิเศษ 40 ง (17 มีนาคม 2552): 8.

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชน เป็นเงินอุดหนุนรายบุคคล พ.ศ. 2552. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 126 ตอนพิเศษ 40 ง (17 มีนาคม 2552): 2-3.

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา พ.ศ. 2549. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 123 ตอนพิเศษ 63 ง (26 พฤษภาคม 2549): 16.

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนพิเศษ 59 ง (16 พฤษภาคม 2550): 7.

รุ่ง แก้วแดง. 2543. การปฏิรูปการศึกษาไทย. รายงานการปฏิรูปการศึกษาไทย. 2 (กุมภาพันธ์): 6.

รุ่ง แก้วแดง. 2540. การบริหารโรงเรียนเอกชน. วารสารกองทุนสงเคราะห์การศึกษาเอกชน. 5 (กรกฎาคม): 3.

รุ่งรวี ภิบาลญาติ. 2542. การศึกษาเหตุผลในการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน กรณีศึกษาโรงเรียนประดิษฐ์ศึกษา อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี. งานนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์. สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. 2550. รายงานการสังเคราะห์สภาการณ์และปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร: วีทีซีคอมมิวนิเคชั่น.

เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. 2550. แผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.

วรรณิ โสมประยูร. 2532. เอกสารคำสอนการบริหารและการนิเทศโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (อัดสำเนา)

วัฒนาพร ระจับทุกข์. 2542. แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพมหานคร: แอลทีเพรส.

- วิชัย วงษ์ใหญ่. 2537. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ.
กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- วิฑูรย์ ตันศิริคงคล. 2542. Ahp กระบวนการการตัดสินใจที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในโลก.
กรุงเทพมหานคร: แอฟฟิค แอนด์ ปริ้นติ้ง.
- วิทยากร เชียงกูล. 2551. สภาวะการศึกษาไทยปี 2549/2550 การแก้ปัญหาและการปฏิรูป
การศึกษาอย่างเป็นระบบของศรัอม. กรุงเทพมหานคร: วีทีซีคอมมิวนิเคชั่น.
- วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์. 2545. ภาพลักษณ์ของโรงเรียน. วารสารสถาบันพัฒนาผู้บริหาร
19 (เมษายน-พฤษภาคม): 13.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์, ปริญ ลักษิตานนท์ และ ศุภร เสรีรัตน์. 2534. กลยุทธ์การตลาด.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา.
- ศึกษานิเทศก์, กระทรวง. กรมวิชาการ. 2535. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับ
ปรับปรุง พ.ศ. 2533). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- ศึกษานิเทศก์, กระทรวง. กรมวิชาการ. 2544. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ศึกษานิเทศก์, กระทรวง. กรมวิชาการ. 2545. แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนตาม
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ศึกษานิเทศก์, กระทรวง. 2540. หลักสูตรก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ศึกษานิเทศก์, กระทรวง. 2546. หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2546.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ศุภร เสรีรัตน์. 2537. พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สงบ ลักษณะ. 2534. จากหลักสูตรสู่แผนการสอน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์. 2537. ประมวลสาระวิชาสัมมนาการประถมศึกษา. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สมพร สุทัศน์ีย์. ม.ป.ป. การประถมศึกษา. ม.ป.ท: ม.ป.พ.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง และ อัญชลี โพธิ์ทอง. 2542. การบริหารบุคลากรและการพัฒนาทรัพยากร
มนุษย์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. 2541. มิติคุณภาพของโรงเรียน. วารสารสถาบันพัฒนาผู้บริหาร
การศึกษา 15 (ธันวาคม-มกราคม): 10-12.

- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. 2543. ครูของครูและครูอาชีพ. กรุงเทพมหานคร: กลุ่มพัฒนาระบบ
สารสนเทศศูนย์สารสนเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน. 2552. โครงการสำรวจเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานสถิติแห่งชาติ [online]. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสถิติแห่งชาติ. แหล่งที่มา:
<http://service.nso.go.th/nso/knowledge/knowledge09/youth.html>
[23 ธันวาคม 2552]
- สายชล หมวกเหล็ก. 2542. ปัจจัยที่มีต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียน
ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา.
สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร. 2544. หนูจำไม่ต้องร้องไห้ คู่มือครู. กรุงเทพมหานคร:
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2549. มาตรฐาน
ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้น
พื้นฐาน รอบ 2 (พ.ศ. 2549-2550). กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. 2552. เกณฑ์กำหนดขนาดของ
โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา. (อัดสำเนา)
- สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. 2552. สถิติการยุบเลิกกิจการของ
โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2551.
(อัดสำเนา)
- สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. 2552. สถิติจำนวนนักเรียนและครู
โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2549-
2551. (อัดสำเนา)
- สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. 2546. เอกสารประกอบการสัมมนา
ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เรื่อง พัฒนาการการจัดการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. 2552. กำหนดประเภทและระดับของ
โรงเรียนเอกชนในระบบ [online]. กรุงเทพมหานคร:
สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. แหล่งที่มา:
<http://www.opec.go.th/index.php> [13 สิงหาคม 2552]

- สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. 2552. กำหนดอัตราผลตอบแทนของโรงเรียนเอกชนในระบบ พ.ศ.2552 [online]. กรุงเทพมหานคร:
สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. แหล่งที่มา:
<http://opec.go.th/index.php> [13 สิงหาคม 2552]
- สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. 2552. สถิติจำนวนนักเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2548-2550 [online]. กรุงเทพมหานคร:
สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. แหล่งที่มา:
<http://www.opec.go.th/index.php> [13 สิงหาคม 2552]
- สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. 2552. สถิติจำนวนนักเรียนภาครัฐเปรียบเทียบกับภาคเอกชน ปีการศึกษา 2548-2550 [online]. กรุงเทพมหานคร:
สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. แหล่งที่มา:
<http://www.opec.go.th> [13 สิงหาคม 2552]
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์, อารมณ สุวรรณपाल และ วรนาท รักสกุลไทย. 2537. ประมวลสาระวิชาหลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุธรรม ธราพร. 2546. ความคาดหวังและความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมานิตานุเคราะห์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุดาวัลย์ ลีลากุลศล. 2548. ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สุณี ฉัตราคม และเสถณี เกรียร์. 2537. เศรษฐศาสตร์การศึกษาและการวางแผนกำลังคน.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุนันท์ นิลบุตร. 2539. การพัฒนาตนเองเพื่อความสำเร็จ. ครูปริทัศน์ 18 (ตุลาคม): 22.
- สุปราณี รื่นพิทักษ์. 2545. การศึกษาความคิดเห็นของครู ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุภากร ราชากรกิจ. 2537. การประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: เพียรพัฒนาพริ้นติ้ง.

- สุมิตร คุณานุกร. 2535. หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพมหานคร: ชวนพิมพ์.
- สุรพันธ์ ยันต์ทอง. 2535. การบริหารโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: หน่วยการศึกษานิตะศกักรมการฝึกหัดครู.
- สุรสิทธิ์ แก้วใจ. 2542. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุรศักดิ์ หลาบมาลา. 2543. พหุปัญญาบริบท. วารสารวิชาการ 3 (กุมภาพันธ์): 52.
- สุรียนต์ ตุมแก้ว. 2550. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา. งานนิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการจัดการทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- อดุลย์ จาตุรงค์กุล. 2545. พฤติกรรมผู้บริโภค. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อภิญา ปันธุ์สุวรรณ. 2548. เข้าป.1 เลือกรโรงเรียนเลือกอนาคตลูก. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- อารมณั ใจเที่ยง. 2550. หลักการสอน. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- อารมณั สุวรรณपाल. 2537. แนวคิดการจัดสภาพแวดล้อม. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อุมา สุนทรมาน. ม.ป.ป. การประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Bean, J., Toppfer, C., and Alessi, S. 1986. Curriculum planning and development. Boston: Allyn Bacon.
- Flippo, B. E. 1971. Principles of Personnel Management System and Process. New York: McGraw-Hill.
- Parkay, F. and Hass, G. 1993. Curriculum planning : a new approach. 6th ed. Boston: Allyn and Bacon.

Shull, F. A., Delberg, A. L. and Cummings, L. L. 1970. Organizational Decision-Making.
New York: McGraw-Hill.

Taba, H. 1962. Curriculum Development : Theory and Practice. New York: Harcourt.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

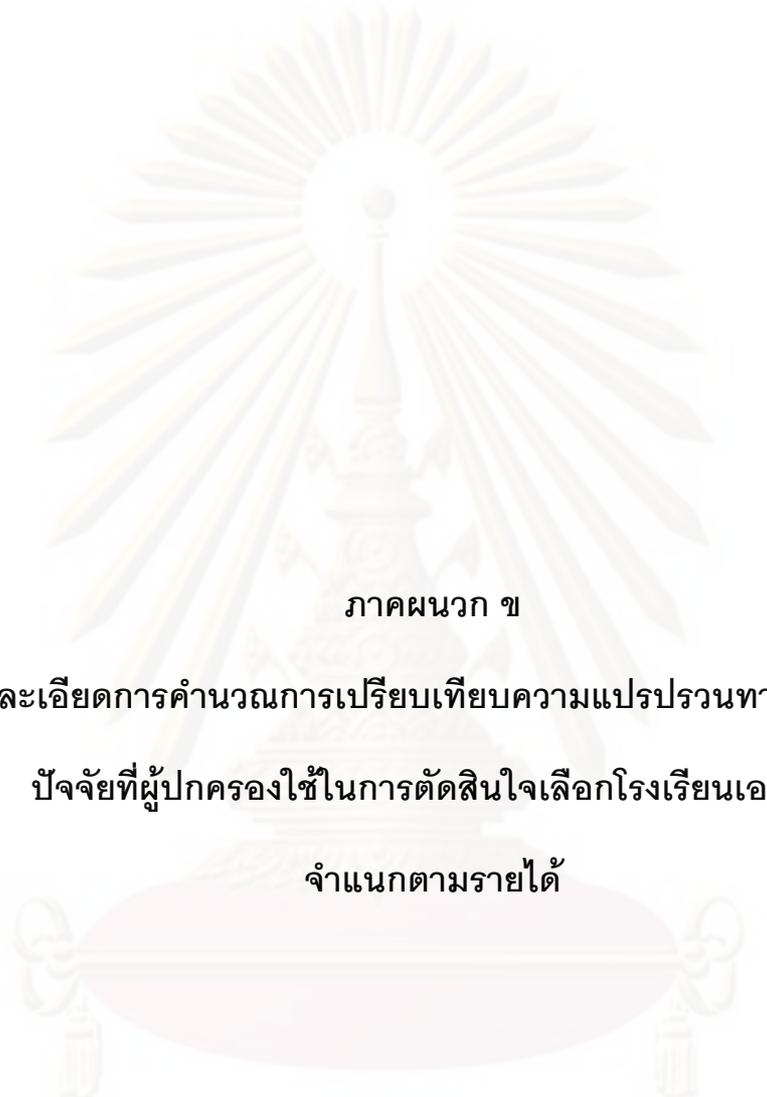
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. อาจารย์ดร. นันทวัฒน์ เจริญกุล
อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ว่าที่ร้อยตรีธนู วงษ์จินดา
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 3 จังหวัดกาฬสินธุ์
3. นางสาวเพ็ญวิภา จันทรมงคล
ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองหัวคูปวงประชานุเคราะห์ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี
4. นายสทฤภูมิ ศรีนาม
ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
5. นายเทเวศ สืบสารคาม
ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

รายละเอียดการคำนวณการเปรียบเทียบความแปรปรวนทางเดียวของ

ปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน

จำแนกตามรายได้

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 31 รายละเอียดการคำนวณ การเปรียบเทียบความแปรปรวนทางเดียวของปัจจัยที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน จำแนกตามรายได้

รายการ		SS	df	MS	F	p
อาคารสถานที่และ การจัด สภาพแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	9.548	3	3.183	10.397	0.000*
	ภายในกลุ่ม	91.830	300			
	รวม	101.378	303			
ค่าธรรมเนียมการ เรียน	ระหว่างกลุ่ม	4.486	3	1.495	3.723	0.012
	ภายในกลุ่ม	120.495	300			
	รวม	124.981	303			
หลักสูตรและการ จัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	1.251	3	0.417	1.796	0.148
	ภายในกลุ่ม	69.658	300	0.232		
	รวม	70.909	303			
ความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	1.419	3	0.473	1.250	0.292
	ภายในกลุ่ม	113.510	300	0.378		
	รวม	114.929	303			
ครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	3.047	3	1.016	3.459	0.017
	ภายในกลุ่ม	88.081	300	0.294		
	รวม	91.128	303			
ชื่อเสียงโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3.505	3	1.168	4.720	0.003*
	ภายในกลุ่ม	74.264	300	0.248		
	รวม	77.769	303			
สิ่งอำนวยความสะดวก และ บริการ	ระหว่างกลุ่ม	8.548	3	2.849	8.583	0.000*
	ภายในกลุ่ม	99.598	300	0.332		
	รวม	108.146	303			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2.969	3	0.990	5.334	0.001*
	ภายในกลุ่ม	55.650	300	0.185		
	รวม	58.618	303			

*p < .01

ตารางที่ 32 รายละเอียดการคำนวณ การเปรียบเทียบความแปรปรวนทางเดียวของปัจจัยที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน จำแนกตามรายได้

รายการ		SS	df	MS	F	p
อาคารสถานที่และ การจัด สภาพแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	6.343	3	2.114	4.786	0.003*
	ภายในกลุ่ม	135.162	306	0.442		
	รวม	141.504	309			
ค่าธรรมเนียมการ เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2.978	3	0.993	1.827	0.142
	ภายในกลุ่ม	166.200	306	0.543		
	รวม	169.177	309			
หลักสูตรและการ จัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	1.169	3	0.390	1.001	0.393
	ภายในกลุ่ม	119.148	306	0.389		
	รวม	120.317	309			
ความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2.853	3	0.951	2.302	0.077
	ภายในกลุ่ม	126.424	306	0.413		
	รวม	129.277	309			
ครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	3.662	3	1.221	3.009	0.031
	ภายในกลุ่ม	124.151	306	0.406		
	รวม	127.813	309			
ชื่อเสียงโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	1.555	3	0.518	1.613	0.186
	ภายในกลุ่ม	98.357	306	0.321		
	รวม	99.912	309			
สิ่งอำนวยความสะดวก และ บริการ	ระหว่างกลุ่ม	3.135	3	1.045	2.354	0.072
	ภายในกลุ่ม	135.820	306	0.444		
	รวม	138.955	309			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2.198	3	0.733	2.601	0.052
	ภายในกลุ่ม	86.168	306	0.282		
	รวม	88.365	309			

*p < .01

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับผู้ปกครองระดับอนุบาล 1

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

**เรื่อง การศึกษาปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน
ระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาที่จะปรับปรุงให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้ปกครอง ซึ่งข้อมูลของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสถานศึกษาสำหรับบุตรหลาน

2. แบบสอบถามชุดนี้ใช้สำหรับสอบถามผู้ปกครองของนักเรียนระดับอนุบาล 1 โรงเรียนเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านโปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป โดยข้อมูลที่ท่านตอบในแบบสอบถามทั้งหมดจะถือเป็นความลับ ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นอย่างดี

นางสาวศศิกันต์ สุวรรณแสง

นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตรงหน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อาชีพ

รับราชการ

พนักงานรัฐวิสาหกิจ

พนักงานบริษัทเอกชน

ธุรกิจส่วนตัว

รับจ้าง

เกษตรกรรม

อื่นๆ โปรดระบุ.....

3. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน

น้อยกว่า 10,000 บาท

10,000 – 19,999 บาท

20,000 – 29,999 บาท

30,000 บาทขึ้นไป

4. ระดับการศึกษา

ประถมศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้น

มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.

อนุปริญญา หรือ ปวส.

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

ศูนย์วิจัยทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. ท่านมีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนในฐานะใด

- บิดา หรือ มารดา
- ญาติผู้ดูแลเด็กในฐานะผู้ปกครอง
- อื่นๆโปรดระบุ.....

6. ค่าธรรมเนียมการศึกษาต่อเทอมรวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นๆที่โรงเรียนเรียกเก็บ ซึ่งท่านคิดว่ามีความเหมาะสมและสามารถรับภาระได้อยู่ที่จำนวนเท่าใด

- น้อยกว่า 5,000 บาท   5,000 บาท – 9,999 บาท
- 10,000 บาท – 14,999 บาท   15,000 บาท – 19,999 บาท
- 20,000 บาทขึ้นไป

7. ก่อนการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนท่านเคยไปเยี่ยมชมโรงเรียนก่อนหรือไม่

- เคย   ไม่เคย

8. ข้อความต่อไปนี้เป็นปัจจัยที่ผู้ปกครองจะใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน มีทั้งหมด 7 ปัจจัย ขอให้ท่านพิจารณาดูว่าปัจจัยใดที่ท่านคิดว่าสำคัญเป็นลำดับแรกในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน ขอให้เติมเลข 1 หน้าปัจจัยนั้น และถ้าท่านคิดว่าปัจจัยใดสำคัญรองลงมาให้เติมเลข 2 – 7 หน้าปัจจัยตามลำดับ

ลำดับที่.....อาคารสถานที่ และการจัดสภาพแวดล้อม

ลำดับที่.....ค่าธรรมเนียมการเรียน

ลำดับที่.....หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

ลำดับที่.....ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ลำดับที่.....ครูผู้สอน

ลำดับที่.....ชื่อเสียงโรงเรียน

ลำดับที่.....สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจง ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โปรดแสดงความคิดเห็นที่มีต่อยปัจจัยการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน

คำอธิบาย ขอให้ท่านเขียนเครื่องหมาย **○** ล้อมรอบตัวเลขท้ายข้อความแต่ละข้อที่ตรงกับระดับการตัดสินใจในการเลือกโรงเรียนเอกชนตามความคิดเห็นของท่าน โดยระดับการตัดสินใจมี 5 ระดับ ดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง ผู้ปกครองใช้หรือพิจารณาปัจจัยนี้มากที่สุดในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียน
- 4 หมายถึง ผู้ปกครองใช้หรือพิจารณาปัจจัยนี้มากในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียน
- 3 หมายถึง ผู้ปกครองใช้หรือพิจารณาปัจจัยนี้ปานกลางในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียน
- 2 หมายถึง ผู้ปกครองใช้หรือพิจารณาปัจจัยนี้น้อยในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียน
- 1 หมายถึง ผู้ปกครองใช้หรือพิจารณาปัจจัยนี้น้อยที่สุดในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียน

ตัวอย่าง

ปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน	ใช้ในการตัดสินใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
อาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม					
1. สภาพอาคารเรียนของโรงเรียนมีความมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัย	5	4	3	2	1
2. การจัดจำนวนนักเรียนในแต่ละห้องเรียนมีความเหมาะสมไม่มากจนเกินไป	5	4	3	2	1

จากตัวอย่าง ถ้าผู้ปกครองใช้หรือพิจารณาปัจจัยในการตัดสินใจในการเลือกโรงเรียนด้านสภาพอาคารเรียนของโรงเรียนมีความมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัย ในระดับมากที่สุด ให้วงกลมล้อมรอบหมายเลข 5 ส่วนในด้านปัจจัยการจัดจำนวนนักเรียนในแต่ละห้องเรียนมีความเหมาะสมไม่มากจนเกินไป ถ้าผู้ปกครองเห็นว่าระดับการตัดสินใจในการเลือกโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ให้วงกลมล้อมรอบหมายเลข 3

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบตัวเลขท้ายข้อความแต่ละข้อที่ตรงกับระดับการตัดสินใจในการเลือกโรงเรียนเอกชนตามความคิดเห็นของท่าน

ปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน	ใช้ในการตัดสินใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
อาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม					
1. สภาพอาคารเรียนของโรงเรียนมีความมั่นคงแข็งแรง และปลอดภัย	5	4	3	2	1
2. การจัดจำนวนนักเรียนในแต่ละห้องเรียนมีความเหมาะสมไม่มากจนเกินไป	5	4	3	2	1
3. อาคารเรียนอนุบาลเป็นอาคารเรียนชั้นเดียวทำให้สะดวกแก่การจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียน	5	4	3	2	1
4. บริเวณอาคารเรียนอนุบาลมีรั้วกันอาณาเขตที่ชัดเจน	5	4	3	2	1
5. อาคารเรียนและห้องเรียนของโรงเรียนมีสีเขียว มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทสะดวก	5	4	3	2	1
6. อาคารเอนกประสงค์ โรงอาหาร ของโรงเรียนมีความสะอาด เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนในโรงเรียน	5	4	3	2	1
7. ห้องสมุด ห้องพยาบาล ของโรงเรียนมีเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนในโรงเรียน	5	4	3	2	1
8. โรงเรียนมีสนามกีฬา สนามเด็กเล่น และเครื่องเล่นสนามที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	5	4	3	2	1
9. บริเวณโรงเรียนร่มรื่น สะอาด สวยงาม ไม่มีกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์รบกวน	5	4	3	2	1
ค่าธรรมเนียมการเรียน					
1. โรงเรียนได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาลทำให้ค่าธรรมเนียมการเรียนที่ผู้ปกครองต้องจ่ายไม่แพงจนเกินไป	5	4	3	2	1

ปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือก โรงเรียนเอกชน	ใช้ในการตัดสินใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2. อัตราค่าธรรมเนียมการเรียนรวมทั้ง ค่าธรรมเนียมอื่นๆที่โรงเรียนเรียกเก็บจาก ผู้ปกครองมีความเหมาะสม	5	4	3	2	1
3. ค่าใช้จ่ายสำหรับกิจกรรมพิเศษ ที่โรงเรียน เรียกเก็บจากผู้ปกครองมีความเหมาะสม เช่น ค่ากิจกรรมกีฬา ค่าเรียนพิเศษ	5	4	3	2	1
4. โรงเรียนมีระบบการช่วยเหลือผู้ปกครอง โดย การให้ผ่อนชำระค่าธรรมเนียมการเรียนได้	5	4	3	2	1
5. โรงเรียนมีการจัดทุนการศึกษาให้แก่นักเรียน ที่เรียนดีและนักเรียนที่ขาดแคลน	5	4	3	2	1
หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน					
1. หลักสูตรของโรงเรียนมีความยืดหยุ่นตาม ศักยภาพของนักเรียน	5	4	3	2	1
2. การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน มุ่งให้ นักเรียนได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา	5	4	3	2	1
3. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนฝึกคิด เป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น	5	4	3	2	1
4. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนผ่าน การเล่นที่เหมาะสมกับวัย	5	4	3	2	1
5. โรงเรียนมีการจัดสื่อและอุปกรณ์การสอนเพื่อ ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และกระตุ้น พัฒนาการของนักเรียน	5	4	3	2	1
6. โรงเรียนมีการรายงานการประเมินผล พัฒนาการแก่ผู้ปกครองที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือ	5	4	3	2	1

ปัจจัยที่ผู้ประกอบการใช้ในการตัดสินใจเลือก โรงเรียนเอกชน	ใช้ในการตัดสินใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7. ผู้ปกครองสามารถเข้าร่วมกำหนดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนกับโรงเรียนได้	5	4	3	2	1
8. โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนในระดับ ประถมศึกษา จึงไม่เป็นภาระที่ต้องหา สถานศึกษาใหม่	5	4	3	2	1
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน					
1. โรงเรียนมีการติดต่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กับผู้ปกครอง เช่น การประชุมระหว่าง ผู้ปกครองและครู การเยี่ยมบ้านนักเรียน การ ติดต่อทางโทรศัพท์	5	4	3	2	1
2. โรงเรียนมีการเชิญผู้ปกครองหรือบุคคลใน ชุมชนที่มีความสามารถด้านต่างๆมาร่วม กิจกรรมกับโรงเรียน	5	4	3	2	1
3. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมข้อมูล ข่าวสารของโรงเรียนแก่ผู้ปกครองและชุมชน อย่างสม่ำเสมอ	5	4	3	2	1
4. โรงเรียนจัดให้ผู้ปกครองได้เข้าเยี่ยมชม โรงเรียน โดยเปิดให้ชมการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน และผลงานของนักเรียน	5	4	3	2	1
5. โรงเรียนมีการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนใน เทศกาลต่างๆ	5	4	3	2	1
6. โรงเรียนให้การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆของ ชุมชน เช่น การให้บริการด้านอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ	5	4	3	2	1

ปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือก โรงเรียนเอกชน	ใช้ในการตัดสินใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ครูผู้สอน					
1. ครูผู้สอนมีคุณวุฒิทางด้านปฐมวัยโดยตรง	5	4	3	2	1
2. ครูผู้สอนแต่งกายสะอาดเรียบร้อย พุดจา สุภาพ	5	4	3	2	1
3. ครูผู้สอนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนและ ผู้ปกครอง	5	4	3	2	1
4. ครูผู้สอนมีความเมตตา กรุณาต่อนักเรียน	5	4	3	2	1
5. ครูผู้สอนมีความรับผิดชอบสูง ดูแลเอาใจใส่ นักเรียนอย่างใกล้ชิด	5	4	3	2	1
6. ครูผู้สอนมีประสบการณ์ในวิชาที่สอน และมี เทคนิคการสอนที่เหมาะสม	5	4	3	2	1
7. มีจำนวนครูผู้สอนที่เหมาะสมกับจำนวน นักเรียน	5	4	3	2	1
8. มีจำนวนพี่เลี้ยงที่เหมาะสมกับจำนวน นักเรียน	5	4	3	2	1
9. พี่เลี้ยงดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด สุภาพอ่อนโยนรักเด็ก	5	4	3	2	1
ชื่อเสียงโรงเรียน					
1. โรงเรียนเปิดสอนมานานเป็นที่ยอมรับของ ชุมชน	5	4	3	2	1
2. โรงเรียนมีชื่อเสียงในด้านวิชาการ การ จัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ	5	4	3	2	1
3. นักเรียนชนะเลิศในการแข่งขันทักษะทาง วิชาการ	5	4	3	2	1
4. โรงเรียนเคยได้รับรางวัลเกี่ยวกับการจัด การศึกษา เช่น รางวัลโรงเรียนพระราชทาน	5	4	3	2	1

ปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือก โรงเรียนเอกชน	ใช้ในการตัดสินใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5. โรงเรียนมีชื่อเสียงด้านกิจกรรมปฐมวัย เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมดนตรี จริยธรรม	5	4	3	2	1
6. นักเรียนที่จบการศึกษาสามารถสอบเข้าเรียน ต่อในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงได้	5	4	3	2	1
สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ					
1. ห้องสมุดของโรงเรียนมีหนังสือ ตำราเรียนที่ ทันสมัยอย่างเพียงพอ	5	4	3	2	1
2. โรงเรียนจัดบริการห้องสมุดแก่ผู้ปกครองใน ระหว่างรอรับนักเรียนหรือวันหยุดราชการ	5	4	3	2	1
3. โรงเรียนจัดบริการด้านการแนะแนวแก่เด็ก ปฐมวัย เพื่อให้นักเรียนรู้จักตัดสินใจตามความ ต้องการของตน และปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ได้	5	4	3	2	1
4. โรงเรียนจัดให้มีการตรวจสุขภาพนักเรียน อย่างสม่ำเสมอโดยแพทย์ พยาบาล หรือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	5	4	3	2	1
5. โรงเรียนมีการบันทึกสุขภาพประจำตัว นักเรียนเกี่ยวกับน้ำหนัก ส่วนสูงและติดตาม ประเมินผลพัฒนาการ	5	4	3	2	1
6. โรงเรียนจัดบริการสอนซ่อมเสริม เพื่อ ช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนรู้ช้า สามารถเรียน ร่วมกับคนอื่นได้	5	4	3	2	1
7. โรงเรียนมีการจัดบริการอาหารเสริมและ อาหารกลางวันที่สะอาดและมีคุณค่าตามหลัก โภชนาการและมีปริมาณเพียงพอต่อความ ต้องการของนักเรียน	5	4	3	2	1

ปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือก โรงเรียนเอกชน	ใช้ในการตัดสินใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8. โรงเรียนมีมาตรการรักษาความปลอดภัย ภายในอาคารเรียนและบริเวณโรงเรียน	5	4	3	2	1
9. โรงเรียนจัดให้มีการทำประกันอุบัติเหตุให้แก่ นักเรียน	5	4	3	2	1
10. โรงเรียนมีบริการรถรับ-ส่งนักเรียน ที่มี สภาพปลอดภัย และอุปกรณ์ประจำรถครบครัน	5	4	3	2	1
11. โรงเรียนมีครูประจำรถรับส่งนักเรียนเพื่อ ดูแลความปลอดภัยและความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของนักเรียน	5	4	3	2	1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับผู้ปกครองระดับประถมศึกษาปีที่ 1

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

**เรื่อง การศึกษาปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน
ระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาที่จะปรับปรุงให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้ปกครอง ซึ่งข้อมูลของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสถานศึกษาสำหรับบุตรหลาน

2. แบบสอบถามชุดนี้ใช้สำหรับสอบถามผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียน เอกชนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านโปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป โดยข้อมูลที่ท่านตอบในแบบสอบถามทั้งหมดจะถือเป็นความลับ ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นอย่างดี

นางสาวศศิกันต์ สุวรรณแสง

นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตรงหน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อาชีพ

รับราชการ

พนักงานรัฐวิสาหกิจ

พนักงานบริษัทเอกชน

ธุรกิจส่วนตัว

รับจ้าง

เกษตรกรรม

อื่นๆ โปรดระบุ.....

3. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน

น้อยกว่า 10,000 บาท

10,000 – 19,999 บาท

20,000 – 29,999 บาท

30,000 บาทขึ้นไป

4. ระดับการศึกษา

ประถมศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้น

มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.

อนุปริญญา หรือ ปวส.

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

ศูนย์วิจัยทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. ท่านมีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนในฐานะใด

- บิดา หรือ มารดา
- ญาติผู้ดูแลเด็กในฐานะผู้ปกครอง
- อื่นๆโปรดระบุ.....

6. ค่าธรรมเนียมการศึกษาต่อเทอมรวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นๆที่โรงเรียนเรียกเก็บ ซึ่งท่านคิดว่าจะมีความเหมาะสมและสามารถรับภาระได้อยู่ที่จำนวนเท่าใด

- น้อยกว่า 5,000 บาท   5,000 บาท – 9,999 บาท
- 10,000 บาท – 14,999 บาท   15,000 บาท – 19,999 บาท
- 20,000 บาทขึ้นไป

7. ก่อนการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนท่านเคยไปเยี่ยมชมโรงเรียนก่อนหรือไม่

- เคย   ไม่เคย

8. ข้อความต่อไปนี้เป็นปัจจัยที่ผู้ปกครองจะใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน มีทั้งหมด 7 ปัจจัย ขอให้ท่านพิจารณาดูว่าปัจจัยใดที่ท่านคิดว่าสำคัญเป็นลำดับแรกในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน ขอให้เติมเลข 1 หน้าปัจจัยนั้น และถ้าท่านคิดว่าปัจจัยใดสำคัญรองลงมาให้เติมเลข 2 – 7 หน้าปัจจัยตามลำดับ

ลำดับที่.....อาคารสถานที่ และการจัดสภาพแวดล้อม

ลำดับที่.....ค่าธรรมเนียมการเรียน

ลำดับที่.....หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

ลำดับที่.....ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ลำดับที่.....ครูผู้สอน

ลำดับที่.....ชื่อเสียงโรงเรียน

ลำดับที่.....สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจง ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โปรดแสดงความคิดเห็นที่มีต่อบัญชีการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน

คำอธิบาย ขอให้ท่านเขียนเครื่องหมาย **○** ล้อมรอบตัวเลขท้ายข้อความแต่ละข้อที่ตรงกับระดับการตัดสินใจในการเลือกโรงเรียนเอกชนตามความคิดเห็นของท่าน โดยระดับการตัดสินใจมี 5 ระดับ ดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง ผู้ปกครองใช้หรือพิจารณาปัจจัยนี้มากที่สุดในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียน
- 4 หมายถึง ผู้ปกครองใช้หรือพิจารณาปัจจัยนี้มากในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียน
- 3 หมายถึง ผู้ปกครองใช้หรือพิจารณาปัจจัยนี้ปานกลางในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียน
- 2 หมายถึง ผู้ปกครองใช้หรือพิจารณาปัจจัยนี้น้อยในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียน
- 1 หมายถึง ผู้ปกครองใช้หรือพิจารณาปัจจัยนี้น้อยที่สุดในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียน

ตัวอย่าง

ปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือก โรงเรียนเอกชน	ใช้ในการตัดสินใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
อาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม					
1. สภาพอาคารเรียนของโรงเรียนมีความมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัย	5	4	3	2	1
2. การจัดจำนวนนักเรียนในแต่ละห้องเรียนมี ความเหมาะสมไม่มากจนเกินไป	5	4	3	2	1

จากตัวอย่าง ถ้าผู้ปกครองใช้หรือพิจารณาปัจจัยในการตัดสินใจในการเลือกโรงเรียนด้านสภาพอาคารเรียนของโรงเรียนมีความมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัย ในระดับมากที่สุด ให้วงกลมล้อมรอบหมายเลข 5 ส่วนในด้านปัจจัยการจัดจำนวนนักเรียนในแต่ละห้องเรียนมีความเหมาะสมไม่มากจนเกินไป ถ้าผู้ปกครองเห็นว่าระดับการตัดสินใจในการเลือกโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ให้วงกลมล้อมรอบหมายเลข 3

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบตัวเลขท้ายข้อความแต่ละข้อที่ตรงกับระดับการตัดสินใจในการเลือกโรงเรียนเอกชนตามความคิดเห็นของท่าน

ปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน	ใช้ในการตัดสินใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
อาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม					
1. สภาพอาคารเรียนของโรงเรียนมีความมั่นคงแข็งแรง และปลอดภัย	5	4	3	2	1
2. การจัดจำนวนนักเรียนในแต่ละห้องเรียนมีความเหมาะสมไม่มากจนเกินไป	5	4	3	2	1
3. อาคารเรียนและห้องเรียนของโรงเรียนมีสีเขียว มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทสะดวก	5	4	3	2	1
4. อาคารเอนกประสงค์ โรงอาหาร ของโรงเรียนมีความสะอาด เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนในโรงเรียน	5	4	3	2	1
5. ห้องสมุด ห้องพยาบาล ของโรงเรียนมีเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนในโรงเรียน	5	4	3	2	1
6. โรงเรียนมีสนามกีฬา สนามเด็กเล่น และเครื่องเล่นสนามที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	5	4	3	2	1
7. บริเวณโรงเรียนมีรั้วรอบขอบชิด	5	4	3	2	1
8. บริเวณโรงเรียนร่มรื่น สะอาด สวยงาม ไม่มีกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์รบกวน	5	4	3	2	1
ค่าธรรมเนียมการเรียน					
1. โรงเรียนได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาลทำให้ค่าธรรมเนียมการเรียนที่ผู้ปกครองต้องจ่ายไม่แพงจนเกินไป	5	4	3	2	1
2. อัตราค่าธรรมเนียมการเรียนรวมทั้งค่าธรรมเนียมอื่นๆที่โรงเรียนเรียกเก็บจากผู้ปกครองมีความเหมาะสม	5	4	3	2	1

ปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือก โรงเรียนเอกชน	ใช้ในการตัดสินใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. ค่าใช้จ่ายสำหรับกิจกรรมพิเศษ ที่โรงเรียน เรียกเก็บจากผู้ปกครองมีความเหมาะสม เช่น ค่ากิจกรรมกีฬา ค่าเรียนพิเศษ	5	4	3	2	1
4. โรงเรียนมีระบบการช่วยเหลือผู้ปกครอง โดย การให้ผ่อนชำระค่าธรรมเนียมการเรียนได้	5	4	3	2	1
5. โรงเรียนมีการจัดทุนการศึกษาให้นักเรียน ที่เรียนดีและนักเรียนที่ขาดแคลน	5	4	3	2	1
หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน					
1. หลักสูตรของโรงเรียนมีความยืดหยุ่นตาม ศักยภาพของนักเรียน	5	4	3	2	1
2. โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ	5	4	3	2	1
3. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนฝึกคิด เป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น	5	4	3	2	1
4. โรงเรียนจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ	5	4	3	2	1
5. โรงเรียนมีการใช้สื่อการเรียนรู้จากท้องถิ่น อย่างเหมาะสม	5	4	3	2	1
6. โรงเรียนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ ทันสมัยและหลากหลาย	5	4	3	2	1
7. โรงเรียนมีการรายงานการประเมินผล พัฒนาการแก่ผู้ปกครองที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือ	5	4	3	2	1
8. ผู้ปกครองสามารถเข้าร่วมกำหนดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนกับโรงเรียนได้	5	4	3	2	1

ปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือก โรงเรียนเอกชน	ใช้ในการตัดสินใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน					
1. โรงเรียนมีการติดต่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กับผู้ปกครอง เช่น การประชุมระหว่าง ผู้ปกครองและครู การเยี่ยมบ้านนักเรียน การ ติดต่อทางโทรศัพท์	5	4	3	2	1
2. โรงเรียนมีการเชิญผู้ปกครองหรือบุคคลใน ชุมชนที่มีความสามารถด้านต่างๆมาร่วม กิจกรรมกับโรงเรียน	5	4	3	2	1
3. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมข้อมูล ข่าวสารของโรงเรียนแก่ผู้ปกครองและชุมชน อย่างสม่ำเสมอ	5	4	3	2	1
4. โรงเรียนจัดให้ผู้ปกครองได้เข้าเยี่ยมชม โรงเรียน โดยเปิดให้ชมการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน และผลงานของนักเรียน	5	4	3	2	1
5. โรงเรียนมีการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนใน เทศกาลต่างๆ	5	4	3	2	1
6. โรงเรียนให้การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆของ ชุมชน เช่น การให้บริการด้านอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ	5	4	3	2	1
ครูผู้สอน					
1. ครูผู้สอนมีคุณวุฒิทางการศึกษาโดยตรง	5	4	3	2	1
2. ครูผู้สอนมีประสบการณ์ในวิชาที่สอน และมี เทคนิคการสอนที่เหมาะสม	5	4	3	2	1
3. ครูผู้สอนแต่งกายสะอาดเรียบร้อย พุดจา สุภาพ	5	4	3	2	1

ปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือก โรงเรียนเอกชน	ใช้ในการตัดสินใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4. ครูผู้สอนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนและผู้ปกครอง	5	4	3	2	1
5. ครูผู้สอนมีความเมตตา กรุณาต่อนักเรียน	5	4	3	2	1
6. ครูผู้สอนมีความรับผิดชอบสูง ดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด	5	4	3	2	1
7. มีจำนวนครูผู้สอนที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน	5	4	3	2	1
ชื่อเสียงโรงเรียน					
1. โรงเรียนเปิดสอนมานานเป็นที่ยอมรับของชุมชน	5	4	3	2	1
2. โรงเรียนมีชื่อเสียงในด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ	5	4	3	2	1
3. นักเรียนชนะเลิศในการแข่งขันทักษะทางวิชาการ	5	4	3	2	1
4. โรงเรียนเคยได้รับรางวัลเกี่ยวกับการจัดการศึกษา เช่น รางวัลโรงเรียนพระราชทาน	5	4	3	2	1
5. โรงเรียนมีชื่อเสียงด้านกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมดนตรี จริยธรรม	5	4	3	2	1
6. นักเรียนที่จบการศึกษาสามารถสอบเข้าเรียนต่อในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงได้	5	4	3	2	1
สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ					
1. ห้องสมุดของโรงเรียนมีหนังสือ ตำราเรียนที่ทันสมัยอย่างเพียงพอ	5	4	3	2	1
2. โรงเรียนจัดบริการห้องสมุดแก่ผู้ปกครองในระหว่างรอรับนักเรียนหรือวันหยุดราชการ	5	4	3	2	1

ปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือก โรงเรียนเอกชน	ใช้ในการตัดสินใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. โรงเรียนจัดบริการด้านการแนะแนว เพื่อให้ นักเรียนรู้จักตัดสินใจตามความต้องการของตน และปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้	5	4	3	2	1
4. โรงเรียนจัดให้มีการตรวจสุขภาพนักเรียน อย่างสม่ำเสมอโดยแพทย์ พยาบาล หรือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	5	4	3	2	1
5. โรงเรียนมีการบันทึกสุขภาพประจำตัว นักเรียนเกี่ยวกับน้ำหนัก ส่วนสูงและติดตาม ประเมินผลพัฒนาการ	5	4	3	2	1
6. โรงเรียนจัดบริการสอนซ่อมเสริม เพื่อ ช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนรู้ช้า สามารถเรียน ร่วมกับคนอื่นได้	5	4	3	2	1
7. โรงเรียนมีการจัดบริการอาหารเสริมและ อาหารกลางวันที่สะอาดและมีคุณค่าตามหลัก โภชนาการและมีปริมาณเพียงพอต่อความ ต้องการของนักเรียน	5	4	3	2	1
8. โรงเรียนมีมาตรการรักษาความปลอดภัย ภายในอาคารเรียนและบริเวณโรงเรียน	5	4	3	2	1
9. โรงเรียนจัดให้มีการทำประกันอุบัติเหตุให้แก่ นักเรียน	5	4	3	2	1
10. โรงเรียนมีบริการรถรับ-ส่งนักเรียน ที่มี สภาพปลอดภัย และอุปกรณ์ประจำรถครบครัน	5	4	3	2	1
11. โรงเรียนมีครูประจำรถรับส่งนักเรียนเพื่อ ดูแลความปลอดภัยและความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของนักเรียน	5	4	3	2	1

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวศศิกานต์ สุวรรณแสง เกิดเมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2526 เกิดที่จังหวัดอุดรธานี สำเร็จการศึกษาปริญญาบัณฑิต สาขาการเงิน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อปีการศึกษา 2549 และเข้าศึกษาต่อหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา ในปีการศึกษา 2551

ปัจจุบันเป็นผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนศศิกานต์วิทยา อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย